

incompleet Fc/H

GESCHIEDENIS

VAN DE

INTERNATIONALE STUDENTENBEWEGING

1945 - 1965

G.H.O. van Maanen

Oost - West - Inst

ing Internationaal Documentatie- en Informatie Centrum (Interdoc)
's-Gravenhage

7

GESCHIEDENIS

VAN DE

INTERNATIONALE STUDENTENBEWEGING

1945 - 1965

G.H.O. van Maanen

Katholieke Universiteit Brabant	
Bandnummer	0966896
Signatuur	31 92

Stichting Internationaal Documentatie- en Informatie Centrum (Interdoc)
's-Gravenhage

I N H O U D

Hoofdstuk

Voorwoord

Inleiding

- I De Communistische Frontorganisatie
- II De Nationale Studenten Unie (NUS)
- III De voorgeschiedenis en de achtergrond van de International Union of Students (I.U.S.)
- IV Het Wereld Studenten Congres - Praag 1946
- V De consolidatie van de I.U.S. als frontorganisatie
- VI De Tsjechische coup d'état
- VII Verslechtering van de betrekkingen
- VIII De climax
- IX Het begin van de "International Student Conference" (I.S.C.)
- X Het scheiden van de wegen
- XI Het invallen van de dooi
- XII De I.S.C. wordt een wereldorganisatie
- XIII De I.U.S. wordt geïsoleerd
- XIV Het jaar 1956
- XV Het jaar 1956 vervolg
- XVI Kentering in de I.S.C.
- XVII Van Peking tot Peru
- XVIII De Ronde Tafel Conferentie van 1960
- XIX De negende I.S.C.
- XX Het zesde I.U.S. congres
- XXI Ontwikkelingen 1960 - 1962
- XXII De tiende I.S.C. 1962
- XXIII Het zevende I.U.S. congres 1962
- XXIV De periode 1962 - 1964
- XXV De I.S.C. op de driesprong
- XXVI De I.U.S. on the crossroads
- XXVII Slotbeschouwing

Verantwoording

- Appendix A. Charter of the I.S.C.
- Appendix B. Constitution of the I.U.S.
- Appendix C. International Student Meetings
- Appendix D. List of National Student Organisations
- Appendix E. Glossary of Abbreviations
- Appendix F. Selected Bibliography

Notes

Voorwoord

Als materiaal voor deze studie heb ik de publicaties gebruikt, die in de loop der jaren door de internationale studenten organisaties zijn verspreid, en die in de archieven van vele NUSes zijn te vinden. Bovendien is aandacht geschonken aan vele artikelen en beschouwingen, die door student-leaders van vroeger en nu aan deze materie zijn gewijd, benevens de rapporten die zij voor hun NUSes hebben geschreven over de diverse congressen. Waar dit materiaal tekort schoot of tegenstrijdig was, is getracht door persoonlijke gesprekken met de betrokken functionarissen een juist beeld te verkrijgen. Ondanks al de pogingen om deze studie zo betrouwbaar mogelijk te maken, zou het onjuist zijn te claimen dat ik daarin geslaagd zou zijn. De periode 1945-1965 ligt te kort in het verleden om er volledig afstand van te kunnen nemen. De conclusies en formuleringen komen dan ook volledig voor mijn rekening, tenzij uit de tekst blijkt dat ik anderen aan het woord laat. Volledig is deze studie evenmin. Ik heb getracht mij te beperken, tot het weergeven van die gebeurtenissen, die naar mijn mening de ontwikkeling van de internationale studenten beweging mede hebben bepaald. Gebeurtenissen, die in hun tijd veel aandacht trokken, doch geen merkbare invloed gehad hebben op de ontwikkeling, zijn achterwege gelaten. De verantwoordelijkheid voor de keuze van de onderwerpen die behandeld zijn, neem ik vanzelfsprekend op me. Tenslotte wil ik mijn grote erkentelijkheid betuigen aan allen, die mij bij het verzamelen van de gegevens behulpzaam zijn geweest. In het bijzonder gaat mijn dank uit naar de Nederlandse Studenten Raad (NSR) die mij voor het eerst met de internationale studenten beweging in aanraking bracht, waardoor ik enige jaren een onvergetelijke ervaring mocht opdoen.

Oostloorn, Januari 1966

G.H.O. van Maanen.

INLEIDING

"Let us always make clear our willingness to talk, if talk will help, and our readiness to fight, if fight we must. Let us resolve to be the masters, not the victims, of our history, controlling our own destiny without giving way to blind suspicion and emotion....." (1)

Deze woorden, gesproken door President Kennedy een maand vóór zijn dood tot de studenten van de Universiteit van Maine, mogen de lezer vreemd toeschijnen als het begin van een studie over de internationale studentenbeweging. Niettemin karakteriseren zij de mentaliteit van een groot deel der na-oorlogse studenten, althans van diegenen, die zich op internationaal studenten niveau bewegen. Men kan van mening zijn, dat internationale studentenbijeenkomsten altijd door deze sfeer gekenmerkt zijn geweest. Dat zij altijd een dynamisch karakter hebben gehad, onder de leus: "wij zullen het beter doen dan de vorige generatie". Wat hiervan waar moge zijn, het is een feit dat sinds de tweede wereldoorlog de student zich meer roert dan ooit tevoren, en zich meer bewust schijnt te zijn van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden, die zijn positie in de maatschappij met zich meebrengt.

Er zijn verschillende redenen aan te wijzen, waarom deze bewustwording groter geworden is. Allereerst het feit dat de universiteit opengesteld werd voor groeperingen, die in het verleden slechts bij wijze van uitzondering tot de academie doordrongen. In verschillende landen van West-Europa is het aantal beursstudenten met tienduizenden toegenomen. Bovendien begon de universiteit zelf zich versneld los te maken van de ivoren toren conceptie van de vorige eeuw, en werd meer en meer op de maatschappij georiënteerd. Zonder iets te laten varen van haar wetenschappelijke doelstelling, begon de universiteit zich te realiseren, dat zij een wezenlijk element van de maatschappij is, die op de behoeften van de maatschappij mede diende te zijn afgestemd. Zowel de universiteit als de studenten achtten de maatschappij niet langer identiek met "buitenwereld", die als interessant fenomeen het bestuderen waard is. Men begon zich geëngageerd te voelen met hetgeen er in de maatschappij omging. Een tweede reden is te vinden in het feit, dat wij leven in de eeuw van de communicatie, met alle gevolgen

van dien. Als nooit tevoren worden regeringen en politieke stelsels beïnvloed door de publieke opinie, die beter dan ooit de kans krijgt om door te dringen. In het midden latend of de publieke opinie de pers beïnvloedt, of andersom, beiden zijn een machtig wapen in het maken of breken van een bepaalde politiek. In die landen, waar een vrije meningsuiting mogelijk is, blijkt het niet meer zinloos te zijn om een oppositioneel standpunt uit te dragen, want de ervaring wijst uit dat men er iets mee kan bereiken. De voorbeelden zijn legio, dat het mobiliseren van de publieke opinie een politieke koerswijziging veroorzaakt. En ieder succes op dit gebied onderstreept de mogelijkheden die men heeft om daadwerkelijk invloed uit te oefenen.

In de pers kan men dagelijks lezen, dat studenten deze middelen aangrijpen om hun mening kenbaar te maken, voor goede en minder goede zaken, met of zonder gevolg. In Griekenland speelden ze een beslissende rol bij de regeringscrisis. In Zuid-Korea werd Syngman Rhee door studentendemonstraties gedwongen af te treden. In de Verenigde Staten vormen studenten de kern van de civil-rights actiegroepen. In Zuid-Amerika staan studenten bij alle groeperingen in de voorste gelederen. In Hongarije waren studenten de ziel van de opstand. In Afrika zijn studenten de grote voorvechters van de pan-afrikaanse eenheid. In Scandinavië weten studenten de regeringspolitiek betreffende Zuid-Afrika om te buigen. Studenten in Amerika en West-Europa beleggen teach-ins om problemen als Vietnam en Zuid-Afrika aan de orde te stellen. Zo zijn er talloze voorbeelden, waarbij studenten in critieke situaties hun stem laten horen.

Waarom is het percentage geëngageerden in studentenkringen groter, dan bij de rest van de bevolking. Het lijkt een rhetorische vraag, doch het is juist er kort op in te gaan. Hoewel het antwoord verschilt voor de verschillende delen van de wereld, is er toch een algemene eigenschap aan te wijzen, die de doorsnee student onderscheidt van de doorsnee niet-student.

Door verschillende internationale studentenorganisaties wordt de student gedefinieerd als "a young intellectual, seeking after truth".(2)
Dit houdt geenszins in dat andere groepen zich aan de waarheid minder

gelegen laten liggen. Deze definitie zal dan ook meer aanspreken, indien men het vanuit het negatieve formuleert: een student is iemand, die zich niet laat afschepen door een onwaarheid, een halve waarheid, of iets dat ergens wel waar is. Hij wordt geacht dóór te zoeken, tot hij ervan overtuigd is, dat een zekere stelling onweerlegbaar juist is. In iedere studierichting is een speurtocht naar wetmatigheden aanwezig, hetgeen een van de essentiële elementen van wetenschapsbeoefening is. Er is met de waarheid geen compromis mogelijk, en waarschijnlijkheden worden slechts aanvaard voor wat ze waard zijn.

Deze compromisloze benaderingswijze geldt niet alleen voor de wetenschappelijke vraagstukken waarmee de student in aanraking komt, maar evenzeer voor de maatschappelijke en politieke. Ook daar zal hij doorzoeken naar hetgeen z.i. het absoluut juiste is, zonder zich met een compromis te laten afschepen. Buiten de studentenwereld is het compromis echter onontkoombaar. De baan, het gezin, het maatschappelijk aanzien, de vriendenkring en vele andere factoren dwingen de doorsnee burger het compromis te aanvaarden. Er zijn nu eenmaal dingen, die men beter niet kan doen, en opinies die men beter niet kan uitspreken. Omdat men de eventuele gevolgen niet wenst te riskeren voor zichzelf of voor degenen, die van (zich) afhankelijk zijn. Politieke partijen, hoe principieel ook tijdens de verkiezingscampagnes, kunnen alleen invloed uitoefenen bij de gratie van het compromis.

Deze noodzaak heeft de student niet. Althans niet in die mate dat zijn leven ervan doordrongen is. Zijn beurs dient hij te behouden door het leveren van behoorlijke studieprestaties. Daarnaast is hij zo vrij als hij zelf wil wezen. Hij signaleert hoe men buiten de universiteit overal tot het compromis geraakt, en realiseert zich dat hij ertoe kan bijdragen, dat dit compromis niet onnodig ver van het door hem aangehangen standpunt afwijkt. In tegenstelling tot diegenen, die bij het betreffende conflict betrokken zijn, heeft hij niets te verliezen. Hij heeft de keuze zijn invloed uit te oefenen, of zich ongeïnteresseerd af te wenden. Soms echter zijn er situaties in het geding, dat hij zich afvraagt, of hij zich wel afzijdig mag houden. In het bijzonder heeft dit gespeeld tijdens de tweede wereldoorlog. Studenten, die zich

tot dan toe slechts met hun studie bemoeiden, kwamen tot de conclusie dat zij zekere maatregelen, hoewel nog niet betrekking hebbend op de universiteit, niet voor kennisgeving mochten aannemen. Zich bewust van hun ongebonden positie, hebben zij in vele landen de mogelijkheden aangegrepen om het Hitler-regime te bestrijden. De universiteiten werden tot brandpunt van het verzet, zeker in de eerste maanden van de oorlog.

Maar ook in minder critieke situaties realiseerden zij zich, dat zij speciale mogelijkheden hadden, voortvloeiend uit hun situatie. En iedere mogelijkheid om actief op te kunnen treden, die men zich realiseert, impliceert dat men de verantwoordelijkheid heeft deze mogelijkheid te benutten of te laten schieten. Naarmate de problemen waarmee een land geconfronteerd wordt ernstiger zijn, blijkt het dat meer en meer studenten zich niet langer afzijdig wensen te houden.

Is het bemoeizucht, die studenten overal ter wereld tot stellingname brengt? Is het de aantrekkelijkheid van de rel? Of is het een uiting van verantwoordelijk maatschappelijk engagement, en een medeverantwoordelijkheid, die zij voelen voor de gang van zaken?

De laatste houding prevaleert in de internationale studentenwereld. Binnen het kader van deze studie is het niet relevant, hoe groot het percentage studenten is, dat op dit punt een bewuste keuze maakt. In een gestabiliseerde maatschappij is het percentage gering, omdat geen enkele groepering, die zich tekort gedaan voelt, de uitgesproken steun van de student nodig heeft, om zijn doelstellingen te bereiken. Doch naarmate de problemen acuter worden, worden zoals gezegd, meer studenten tot stellingname gebracht.

Na het poneren van de stelling, dat het compromisloos naar de waarheid zoeken, een van de essentiële kenmerken is van de student, is het wel nodig meteen een restrictie te maken. Het moge zo zijn, dat sporen van deze mentaliteit overal ter wereld worden aangetroffen, niet overal is deze houding realiseerbaar. In vele landen wordt geen ruimte gegeven voor een individuele of collectieve stellingname, die gebaseerd is op eigen overtuiging. In een volgend hoofdstuk zal hierop nader worden ingegaan. Een van de consequenties van deze situatie is, dat in deze landen de officiële studentenorganisaties hetzij zich

conformereren (DDR), hetzij ondergronds werken (Spanje), hetzij geconfronteerd worden met buitengewone moeilijkheden (Zuid-Afrika). Op internationale conferenties worden dit soort landen vertegenwoordigd of door kritiekloze meelopers, of door mandatarissen die zelf elders studeren, of door studenten, die de werkelijke mening representeren, doch die in hun uitlatingen dikwijls rekening dienen te houden met repercussies na terugkomst. Vooral de eerste groep is geneigd onderwerpen aan de orde te stellen, die niet de studenten maar de desbetreffende regeringen aan de orde gesteld wensen te zien. Men weet, dat deze vertegenwoordigers nimmer als zodanig zouden zijn afgevaardigd, indien ze niet door hun regering volledig betrouwbaar werden geacht. In de discussie met hen ontbreekt het dialoogelement, omdat hun mandaat geen werkelijke dialoog - waarbij ieder bereid is zijn mening te geven voor een betere - toestaat. Hun mening wordt in de regeringsgebouwen gevormd, en zij kunnen daarvan niet afwijken zonder hun carrière op het spel te zetten. Zoals wij later zullen zien, ligt hier een van de wortels van het conflict in de internationale studentenbeweging.

Wanneer we ons in het vervolg bezig zullen houden met de ontwikkelingen in de internationale studentenbeweging, zullen we ons beperken tot de relaties van de Nationale Studenten Unies onderling, en de beide internationale organisaties, waarin zij zich verenigd hebben. Organisaties, gebaseerd op studierichting, politieke overtuiging, religie e.d. blijven buiten beschouwing. Hun geschiedenis en problematiek worden door geheel andere factoren beïnvloed.

De internationale organisaties leggen verschillende maatstaven aan voor het beoordelen van het feit, of een nationale studentenorganisatie het recht heeft zich Nationale Studenten Unie te noemen, doch daarop zal later worden ingegaan. Binnen het kader van deze studie zal onder Nationale Studenten Unie (afk.: NUS) worden verstaan de studentenorganisatie, die als spreekbuis voor de studenten in een bepaald land optreedt. Vrijwel ieder land, dat beschikt over een instituut voor hoger onderwijs, kent zulk een NUS, waarin de studenten zich verenigen om hun belangen te behartigen. Sinds de tweede wereld-

oorlog en de dekolonisatie van Afrika en Azië is het aantal universiteiten ter wereld veelvoudig toegenomen, en zijn tientallen NUS'es opgericht, ter ziele gegaan en heropgericht. Niets is natuurlijker, dan dat deze NUS'es behoefte hebben aan internationaal contact om ervaringen uit te wisselen en om steun te vragen voor bepaalde taken, waarvoor zij zich gesteld zien.

Zo zijn er reeds na de éérste wereldoorlog enige initiatieven ondernomen om te komen tot een internationale studentenorganisatie, waarin deze NUS'es zouden kunnen samenwerken. De meest bekende is de Confederation International des Etudiants (CIE), die in 1919 werd opgericht. Deze organisatie kwam abrupt tot zijn eind toen de NAZI's in 1940 Brussel binnentrokken en het hoofdkwartier vernietigden. De activiteiten van deze organisatie waren in hoofdzaak beperkt tot student-welfare. Veel is er echter van de CIE niet uitgegaan.⁽³⁾ De lid-organisaties, in hoofdzaak afkomstig uit Europa en de Britse Commonwealth, prefereerden een vage structurele vorm, die de eigen autonomie van de unies onderstreepte. Zodoende was het onmogelijk dat de CIE werkelijke activiteit ontplooidde, en juist toen in de tweede helft van de dertiger jaren coördinatie het meest noodzakelijk werd, liet de CIE schromelijk verstek gaan. De organisatorische zwakte van de CIE heeft er veel toe bijgedragen, dat de eerste internationale studentenorganisatie, die na de oorlog werd opgericht sterk gecentraliseerd werd. Toen in 1946 de International Union of Students ontstond in een sfeer van na-oorlogse solidariteit, accepteerde men vrijwel zonder bezwaar een dynamische structuur. Men realiseerde zich echter niet, dat deze structuur alle gelegenheid bood tot misbruik. Zoals we later zullen zien duurde het slechts kort, voordat communisten de meerderheid binnen het secretariaat van de IUS verworven hadden, en de met zoveel idealisme opgerichte organisatie tot een van de belangrijkste communistische frontorganisaties wisten te maken. Naarmate het meer uitzichtloos werd, om de IUS naar haar oorspronkelijke doelstelling te doen terugkeren, verlieten meer NUS'es de IUS, en sloten zich met gevoelens van diepe teleurstelling aaneen in de International Student Conference (ISC), die in 1950 in Stockholm voor het eerst bijeen kwam.

Sinds die tijd hebben de IUS en de ISC vele ontwikkelingen doorgemaakt, maar nog steeds wordt de internationale studentenbeweging door hen gedomineerd. Deze studie is geschreven, om de geïnteresseerden inzicht te verschaffen in de complexe situatie die in de loop der jaren gegroeid is. De materie zou aanmerkelijk eenvoudiger zijn, indien we te maken hadden met twee studenten-organisaties pur sang. Het feit echter, dat een van deze organisaties niet op het studentenbelang gericht is, doch op het belang van het wereldcommunisme, brengt met zich mee, dat het noodzakelijk is voor goed begrip van de ontwikkelingen om ook de veranderingen, die het communisme in zijn uitingsvorm heeft ondergaan, in het oog te houden. Het zijn immers deze veranderingen, die de politiek en tactiek van de IUS bepalen. Men kan betogen, dat het onjuist is van de premisse uit te gaan, dat de IUS een communistische frontorganisatie is. IUS heeft zich echter, naar later zal blijken, binnen enige jaren na haar oprichting volledig met deze organisaties op een lijn gesteld. Het is daarom dienstig eerst een hoofdstuk te wijden aan doel en functie van de frontorganisaties in het algemeen, opdat men de ontwikkelingen binnen de IUS met meer begrip kan volgen. Daarna zal een overzicht gegeven worden van het karakter van de NUS'es in de verschillende delen van de wereld, opdat men de componenten van de internationale studentenbeweging iets duidelijker voor ogen heeft. Het werkelijke onderwerp van deze studie komt dan in hoofdstuk drie en volgende aan de orde.

HOOFDSTUK I

De Communistische Frontorganisatie (4)

Sinds de beginjaren van het communisme heeft men van z.g. frontorganisaties gebruik gemaakt, om bepaalde groepen binnen de communistische invloedssfeer te trekken, en zich voor doeleinden van het communisme te laten inzetten. Reeds in 1921 werkte Lenin een plan uit, dat tot doel had internationale organisaties op te richten, die door de communisten als "transmission belts" gebruikt zouden kunnen worden. Nu is de term front-organisatie enigszins verwarrend, omdat hij terstond associaties oproept met termen als "nationaal front" en "volksfront", die geregeld gebruikt worden, wanneer men de bevolking van een land wil mobiliseren voor nationale doeleinden. Beter ware het deze organisaties te betitelen als hulporganisaties. De term front-organisatie heeft echter zo'n bekendheid gekregen, dat wij hem in het vervolg zullen aanhouden, om misverstanden te voorkomen.

De grote kracht achter de Frontorganisaties was de Duitser Willi Muenzenberg, die in 1921 als voorzitter van de Communist Youth International het initiatief nam tot het oprichten van de International Workers Aid (IWA).(5) Deze organisatie hield zich aanvankelijk bezig met het verzamelen van voedsel voor de door hongersnood geteisterde gebieden van de Sowjet-Unie. Al doende, realiseerde Muenzenberg zich echter, dat een organisatie met een nobele doelstelling zich voortreffelijk leent tot het bedrijven van politieke activiteit. De IWA werd uitgebreid met enige politieke departementen en begon in de komende jaren koortsachtige activiteit te ontplooiën onder de arbeiders in de westelijke landen. Materiële hulp verdween naar het tweede plan, en morele solidariteit kwam voorop te staan. Met het oog hierop werd o.a. een volledig krantenconcern opgebouwd, dat tot in Japan toe zijn werkzaamheden uitstreekte.

Gedreven door het succes van deze organisatie besloot de COMINTERN in 1926 op grotere schaal te gaan werken:

"The first part of our task is to build up, not only Communist organisations, but other organisations as well, above all mass organisations sympathising with our aims and able to aid us for specific purposes. We must create a whole solar system of organisations and smaller committees around the communist party, smaller organisations so to speak, actually working under the influence of the party, but not under its mechanical control." (6)

Op basis hiervan legde Muenzenberg de COMINTERN in 1928 een actieprogramma voor, dat tot richtsnoer zou moeten dienen voor de, wat hij noemde, "Innocents Clubs". Dit behelsde de volgende zes punten:

1. De belangstelling wekken van "die miljoenen apathische en indifferente arbeiders", die niet in communistische propaganda geïnteresseerd zijn. Zij moeten op andere wijzen worden benaderd en aange trokken.
2. Bruggen vormen voor hen, die met de communisten sympathiseren, maar die de beslissende stap nog niet hebben genomen om zich bij de communistische partij aan te sluiten.
3. Door middel van massa-organisaties de invloedssfeer van het communisme uitbreiden.
4. Een organisatorische band verschaffen met diegenen, die met de Sowjet-Unie en het communisme sympathiseren.
5. Door middel van deze sympathiserende organisaties kaderleden en partijfunctionarissen opleiden, en organisatorische ervaring geven.(?)
6. De activiteiten van niet-communistische organisaties op hetzelfde terrein tegenwerken.

Het bovenstaande programma had vandaag aan de dag geschreven kunnen zijn, en begeleidt de frontorganisaties nog steeds. Toch hadden zij een belangrijke handicap. Zowel de Communist Youth International als ook organisaties als de Profintern (opgericht voor steun aan verdrukte arbeiders) maakten geen geheim van hun communistische doelstelling en stootten zodoende vele goedwillenden af. Toen men tijdens de oorlog de taktiek voor de na-oorlogse jaren bepaalde, werd besloten dat in het vervolg de frontorganisaties categorisch iedere band met het communisme zouden ontkennen. Hun werkzaamheden zouden onveranderd blijven, doch de gevel zou er algemeen aanvaardbaar uit moeten zien. Derhalve werd de Communist Youth International opgeheven, en bereidden de

kaderleden zich voor om de World Federation of Democratic Youth (WFDY) die terstond na de oorlog zou moeten worden opgericht, in de juiste banen te gaan leiden.(8)

In de jaren, onmiddellijk volgend op de tweede wereldoorlog, hebben vele frontorganisaties "nieuwe stijl" het licht gezien. De algemene wens tot internationale verbroedering maakte de grond bouwrijp, en diegenen die in navolging van Stalin en Churchill de koude oorlog zagen naderen, werd de mond gesnoerd. Onder de vlag van internationale samenwerking en strijd tegen het fascisme werden meteen na de oorlog drie internationale organisaties opgericht: de World Federation of Trade Unions (W.F.T.U.), de World Federation of Democratic Youth (W.F.D.Y.) en de Women's International Democratic Federation (W.I.D.F.). In de daaropvolgende jaren werd de lijst uitgebreid met de International Union of Students (I.U.S.), de World Federation of Teachers Unions (W.F.T.U.), de International Organisation of Journalists (I.O.J.) de International Association of Democratic Lawyers (I.A.D.L.) en nog enige andere.

Al deze organisaties hebben gemeen, dat vanaf het vroege begin communisten de leidende posities bezetten, en de politieke lijn aangaven. Algemeen aanvaarde en nobele initiatieven werden voorgesteld en door de diverse organisaties met enthousiasme aanvaard, doch bij de uitvoering bleek dat de Executive zich niet hield aan de algemeen aanvaarde interpretatie, doch de Moskou-interpretatie volgde. Redenerend op simplistische wijze (wij zijn tegen het fascisme; wie tegen ons is, is dus een fascist) slaagden zij erin een immens klankbord te vormen voor de Sovjet-politiek. De vraag mag gesteld worden, hoe de communisten erin slaagden de meerderheid in deze organisaties te verwerven. Dit berust deels op het feit, dat het initiatief tot oprichting van hen uitging, en dat de verschillende nationale comité's die de afvaardiging dienden te verzorgen, door hen waren opgericht. Aangezien vele organisaties na de oorlog van de bodem moesten worden opgebouwd, was dit niet moeilijk. De sfeer van algemene solidariteit bracht met zich mee, dat weinigen zich van enig gevaar bewust waren. Werd het eerste congres eenmaal gehouden, dan hadden de communisten

zich in de meeste delegaties reeds van de sleutelposities verzekerd. Bovendien stond hun tactiek reeds tevoren vast, en was het buitengewoon moeilijk voor de overige leden van de delegaties om onvoorbereid een passend antwoord op de gedisciplineerde handelwijze van de communistische groep te vinden. De niet-communisten waren intern verdeeld over de te volgen gedragslijn, en de scherp-slijpers onder hen werden door de anderen gecorrigeerd, omdat er geen plaats was voor mugge-zifterij tijdens zo'n geweldig en indrukwekkend gebeuren. In alle oprichtingscongressen wisten de gedisciplineerde communistische delegaties zodoende zonder noemenswaardige tegenstand de organisatie aan zich te trekken. Een structuur werd ontworpen, waarbij een minimum aan controle van onderaf was gewaarborgd, terwijl de Executive vrijwel alle bevoegdheden had om voor de goede zaak te doen wat zij nodig achtte. Hoe zou het deze organisaties vergaan zijn, indien de communisten er in de minderheid gebleven waren? Zouden zij dan ook de voorvechters van internationale samenwerking geweest zijn? Een duidelijk antwoord wordt gegeven door de wijze waarop de Sowjet-Unie de Verenigde Naties tegemoet trad.⁽⁹⁾ Sinds de verklaring van de Conferentie van de minister van Buitenlandse Zaken in Moskou, oktober 1943⁽¹⁰⁾ tot aan de uiteindelijke totstandkoming van de UNO op 26 juni 1945 in San Francisco, heeft de Sowjet-Unie duidelijk voor ogen gestaan, dat de communisten in de UNO een minderheid zouden vormen. In de Sowjet opinie zou deze organisatie hoofdzakelijk gericht dienen te zijn op het handhaven van de vrede. Hoewel nog steeds overtuigd van de onvermijdelijkheid van de oorlog volgens leninistische principes, was vrede een noodzakelijke voorwaarde voor de naoorlogse Sowjet-Unie om zich te herstellen en te consolideren. Uit de houding tijdens het vooroverleg en gedurende de eerste jaren van de UNO bleek duidelijk dat men deze internationale organisatie zag als middel, en niet als doel in zichzelf: Met een niet-communistische meerderheid zouden alle activiteiten op sociaal, medisch, agrarisch, onderwijskundig en andere niveaus duidelijk niet communistisch, dus anti-communistisch zijn. Dit was een logische consequentie van Stalin's two-camps theorie. Derhalve werden deze activiteiten van de UNO niet ondersteund, werd als conditio sine qua non het vetorecht ingevoerd, en werd bij herhaling gesteld dat het

een ieder vrij stond de UNO te verlaten, wanneer hem dat goed dacht. Alle drie punten betekenden een wezenlijk inperken van de mogelijkheden van de UNO, zonet een duidelijke demonstratie van de Sowjet visie op "internationale samenwerking". Het duidelijkst kwam dit naar voren, toen op het hoogtepunt van de koude oorlog de Sowjet-Unie zichzelf met een kleine groep medestanders volledig wist te isoleren binnen de UNO, en besloten werd tot het oprichten van een van de belangrijkste Frontorganisaties: de World Peace Council (W.P.C.). Deze organisatie werd aanvankelijk naar voren gebracht als een machtig alternatief voor de UNO. Zodra de General Assembly vastgesteld had, dat Communistisch China agressieve daden pleegde in Korea, reageerde Peking:

"The U.N. has completely disappointed the hopes placed upon it by the peoples of the world..... The World Peace Movement has won the confidence of the peoples throughout the world, who have lost faith in de U.N." (11)

Eerst na het afzakken van de koude oorlog en het naar voren brengen van de politiek van vreedzame coëxistentie, veranderde deze houding van de Sowjet-Unie jegens de U.N.O., en begon men het nut van de UNO en haar organisaties te erkennen.

Inmiddels was het echter duidelijk geworden, dat iedere vorm van internationale samenwerking door het communisme slechts ondersteund kon worden, indien deze direct nut afwierp. Beter gezegd, indien het duidelijk voordeliger was deel te nemen, dan er buiten te blijven staan. Deze opportunistische houding is bekend en men kan er rekening mee houden. Het staat echter in schril contrast met de idealistische doeleinden, die de niet-communistische deelnemers aan hun congressen voor ogen stonden. Doch wat is idealisme..... Die idealistische Philosophie ist eine falsche Auffassung von der Welt. Die einseitige und subjektivistische Einstellung zur Erkenntnis der Welt führt geradewegs in den Sumpf des Idealismus, wie Lenin schrieb, wo es durch das Klasseninteresse der herrschenden Klasse verankert wird, durch das Klasseninteresse der Sklavenhalter, der Feudalherren oder der Bourgeoisie.(12)

Hoewel alle frontorganisaties glorieus van start gingen, zijn zij in hun beginjaren niet altijd even succesvol geweest. Het feit, dat de leidende functionarissen zich niet konden veroorloven van de partijlijn

af te wijken, tenzij zij bereid waren zich thuis onder het mes van de zuivering te zien vallen, had tot gevolg dat de frontorganisaties volledig betrokken werden bij alle facetten van de koude oorlog. Het Marshall plan, de conflicten met Joegoslavië, de Koreaanse oorlog, Hongarije, en vele andere onderwerpen waarover het Internationaal communisme het zijne te zeggen had, werden achtereenvolgens door de frontorganisaties opgenomen en de officiële Moskou-politiek in deze kwesties werd nauwgezet nagevolgd. Hierdoor werd het onmogelijk het communistisch karakter te verbergen, zeker toen zij na het bezoek van Chroestsjew in 1955 aan Tito genoodzaakt werden met alle middelen Joegoslavië te bewegen binnen de gelederen terug te keren. Vele oorspronkelijke aanhangers van de Innocents Clubs hadden inmiddels deze organisaties de rug toegekeerd, en op vrijwel ieder terrein waarop zij werkzaam waren ontstonden organisaties die de oorspronkelijke onpartijdige benaderingswijze weer wensten te zien terugkeren. In 1949 werd de International Confederation of Free Trade Unions opgericht; in 1950 volgde de International Student Conference (I.S.C.) en de World Assembly of Youth (W.A.Y.); in 1952 de International Federation of Journalists IFJ enz. Volledig in de lijn van de two camps theorie werden deze organisaties van het begin af aan door de frontorganisaties beschuldigd van steun aan het imperialisme, kolonialisme, oorlogshitsers, kortom al de stromingen die geregeld in de communistische propaganda als vijanden van het communisme worden aangeduid. Alsof er geen universele principes zijn, die men kan nastreven, werden al hun activiteiten verbonden met die van de slechtste elementen ter wereld. Desalniettemin groeiden deze organisaties gestadig en begonnen de frontorganisaties in ledental terug te lopen tot de leden vrijwel uitsluitend communisten waren. Dat deze ontwikkeling niet in de bedoeling lag, zal een ieder duidelijk zijn.

Derhalve kwam de dooi in de koude oorlog, die vlak voor de dood van Stalin inzette, en na 1955 met kracht werd gestimuleerd, deze frontorganisaties gunstig uit. De periode van het stimuleren van gewelddadige opstanden en revoluties maakte plaats voor een strategie van vreedzame coëxistentie. Deze politiek werd geconsolideerd op het twintigste partijcongres van de communistische Partij van de Sowjet-

Unie in februari 1956. Behalve de destalinisatie, heeft dit congres belangrijke wijzigingen gebracht in de tactiek, die door de frontorganisaties dankbaar zijn opgenomen, aangezien zij meer speelruimte kregen. Het nationalisme in de ontwikkelingslanden werd als een positieve stroming erkend, en "bourgeois-revoluties" zoals die hadden plaats gevonden in Indonesië, Burma en India werden niet langer met de woorden verraad, capitulatie en samenzwering afgedaan. Men realiseerde zich dat het communisme meer had aan een positieve neutraliteit, dan aan een tegen zich in het harnas jagen van niet-communistische nationalistische stromingen. Zeker in de ontwikkelingslanden achtte men meer kans op een communistisch eindresultaat aanwezig via het tijdperk van nationalisme, zodat dit in de short run gestimuleerd diende te worden. Bovendien werd hier een nieuwe interpretatie gegeven aan het begrip vreedzame coëxistentie. De mogelijkheid van de overwinning zonder gewapend conflict achtte men niet uitgesloten, zodat de adempauze theorie van voorheen in een werkelijke politiek werd geconsolideerd. (13) Men dient zich hierop echter niet te verkijken, want de omschrijving die de Moskou Declaration van 1960 hieraan geeft, laat aan duidelijkheid niets te wensen over:

"The line of peaceful coexistence is a line of mobilization of the masses of the development of intensified action against the enemies of peace. Peaceful coexistence is far from being a rejection of the class war: it is one of the forms taken by the class struggle and its use helps to intensify the class struggle within the capitalist countries and the national liberation struggle in the colonies, while they in turn help to strengthen the communist peaceful coexistence campaign by helping towards communism without the need for war." (14)

Voor de frontorganisaties wordt hieraan toegevoegd:

"While ensuring that communists retain the leadership at all times, greater use is to be made of the peace movements, the youth, student and trade union rumps and women's groups to exploit all possible sources of discontent, joining forces where possible with social democratic and labour groups for tactical ends." (14)

Deze nieuwe politiek gaf de frontorganisaties nieuwe mogelijkheden tot expansie. De doeleinden zijn breder gedefinieerd, en zijn van dien aard dat meer steun van buiten de communistische wereld kan worden agetrokken. Dit betekent niet, zoals boven te lezen is, dat de front-

organisaties minder afhankelijk zijn geworden van het communisme. Doch het is het communisme zelf, dat zich vriendelijker en minder hard voor doet. Grotere mogelijkheden zijn gecreëerd voor het samen optrekken met niet communistische bewegingen, zolang het doel maar aan de belangen van het communisme recht doet wedervaren. Het accent wordt gelegd op anti-kolonialisme, anti-imperialisme, anti-neo-kolonialisme, ontwapening, vrede, wetenschappelijke en universitaire vooruitgang. Naast het sympathie verwekken voor de eigen zaak, gaat men een sterker accent leggen op het wekken van antipathie tegen het westen. Nog steeds zijn de richtlijnen van Muenzenberg van kracht, doch zij worden meer gespecificeerd en spitsen zich toe op de volgende punten:

1. Het bevorderen van het wereld-communisme door propaganda, die de imperialistische staten aanvalt en degradeert, en het socialistisch blok verdedigt en idealiseert.
2. Het aantrekken van niet communisten tot het communisme, zodanig, dat zij er eerst toe gebracht worden enige zeer lofwaardige doeleinden te onderschrijven, die echter volgens de communistische terminologie en politiek zijn omschreven. Het wekken van sympathie voor zekere aspecten van de Sowjet buitenlandse politiek, gevolgd door een subtiele indoctrinatie.
3. In landen waar de communistische partij verboden is, dienen de frontorganisaties de indoctrinatie werkzaamheden over te nemen.
4. Het desintegreren van de organisaties, die als concurrent worden beschouwd.
5. Het maken van propaganda voor de Sowjet politiek en de eisen, die door de Sowjet-Unie gesteld worden in short en long run.
6. Samenwerking zoeken met niet-communistische organisaties zolang en alleen wanneer dit voor eigen doeleinden dienstig is.
7. Het introduceren van de communistische gedachtengang in de buitenwereld.

Ingevolge deze nieuwe politiek, hebben de frontorganisaties zich de laatste jaren met verdubbelde energie geworpen op het uitbreiden van hun contacten in de ontwikkelingslanden. De erkenning van de positieve waarden van het nationalisme heeft hen een goede introductie gege-

ven, die vele remmingen doet wegvallen. Hoewel bewust van het feit, dat zij in zee gaan met mensen die een bewuste tactiek plegen, zijn de ontwikkelingslanden toch ook wel zo verstandig, dat zij hulp aanvaarden, wanneer hen die geboden wordt, met wat voor motieven dan ook. Deze hulp wordt hen echter ook vanuit de niet-communistische wereld aangeboden, en aanmerkelijk omvangrijker. Hier springen echter de frontorganisaties weer in, die van hun positie gebruik maken, om waar mogelijk deze landen van het westen te isoleren. De Franse schrijfster Suzanne Labin komt tot de volgende analyse van schijnwaarheden, die door de frontorganisaties in de ontwikkelingslanden worden verkondigd:(15)

1. De communisten zijn de ware vrienden van de anti-imperialisten.
2. Het conflict speelt zich af tussen de Sowjet-Unie en Amerika, dientengevolge moet de rest van de wereld neutraal zijn.
3. De communistische landen bewapenen zichzelf, omdat zij bevreesd zijn voor westerse agressie. Ontneem het westen de mogelijkheden tot agressie door ontwapening, en het probleem is uit de wereld.
4. De communistische landen zijn bevreesd omdat ze het westen verkeerd verstaan. Daarom moet het westen met initiatieven komen die geen misverstand kunnen wekken over haar goede wil.
5. Het westen is ten aanzien van het communisme zo wantrouwend en negatief. Daarom is het aan jullie (d.i. de derde wereld) om het westen opener en constructiever te maken.
6. Een miljard communisten leven er in de communistische landen. Dit dient niet over het hoofd gezien te worden. Het geringe percentage partijleden en ware communisten dient men buiten beschouwing te laten.
7. Atoomgevaren zijn heden ten dage belangrijker dan ooit. De Sowjet-Unie wil zich liever daarop concentreren, dan op communistische politieke successen.
8. Het feit dat het communisme succes heeft, komt voort uit de sociale ongerechtigheid; geen andere partij trekt zich die problemen aan, daarom wordt communisme in Oost-Europa gesteund door een vloedgolf van populair support.
9. Communistische hulp aan ontwikkelingslanden is belangeloos, en

ingegeven door humanitaire beweegredenen. Westerse hulp daarentegen is neo-kolonialistisch, en is bedoeld om het land in de greep te houden.

Het continue hameren op de bovenstaande drogredenen, maakt het voor de doorsnee "innocent" niet moeilijk ook nu de ware aard van de frontorganisaties te ontdekken. Leden, die aanvankelijk door het fervente anti-imperialisme werden aangetrokken, hebben hun ontevredenheid over de eenzijdigheid van de frontorganisaties meermalen doen uitkomen. Vooral in de ontwikkelingslanden is de tendens aanwezig zichzelf te organiseren naar eigen maatstaven, zonder dat men enige band onderhoudt met de frontorganisaties, behalve in de gevallen dat dit nut afwerpt, of in het geval dat men terwille van het non-aligned zijn, deze organisaties niet wil afstoten. Meer en meer worden de frontorganisaties echter gedwongen met minderheidsgroepen in zee te gaan, om in bepaalde landen toch maar enige voet aan de grond te krijgen. Bovendien heeft sinds 1960 een nieuw probleem zijn intree gedaan, die de toekomst en het image van de frontorganisaties bepaalt. Voor het eerst werd het conflict tussen Moskou en Peking openbaar op het congres van de World Federation of Trade Unions in Peking, nadat WPC en IUS bijeenkomsten de buitenwereld reeds het vermoeden van een groeiende kloof had gegeven.⁽¹⁶⁾ In Peking beschuldigde China de Sowjet-Unie in het openbaar, dat zij de Chinezen trachtte te isoleren om tot een accoord met de Verenigde Staten te komen. Het antwoord was de eerste openbare beschuldiging van fractionalisme. Sindsdien hebben de Chinezen alle pogingen in het werk gesteld om de Congressen van de frontorganisaties tot een anti-Sowjet manifestatie te maken. Weliswaar is het hen tot nu toe niet gelukt, om de meerderheid te verwerven, maar zeker onder de jeugd is het aantal van hun aanhangers groeiend, die nu eenmaal meer worden aangesproken door de harde, compromisloze lijn die China tegenover de coëxistentie-politiek van de Sowjet-Unie stelt. Dwars tegen de regels van de frontorganisaties in, hebben de Chinezen keer op keer betoogd, dat de organisatie aan de leiband van Moskou liep, en de Russische afvaardiging voor de moeilijke taak gesteld dit bekende, doch verzwegen feit te ontzenuwen.

De congressen, die in de afgelopen tijd zijn gehouden, zijn dermate geladen geweest door de spanning tussen deze beide delegaties, dat hierdoor de organisaties hun doel dreigen voorbij te schieten. Degenen waarop men zijn activiteit wenst te concentreren, zijn gedwongen de discussies over voor hen irrelevante punten bij te wonen, en zien weinig positiefs in het fungeren als klankbord voor de twee groten. Hoe zich dit alles zal ontwikkelen is thans nog niet te voorzien. Het is niet onmogelijk dat de pro-Chinese groep weigert zich langer door Moskou in haar activiteiten te laten belemmeren, en uittreedt. Een nieuwe frontorganisatie "oude stijl" zou dan het gevolg zijn, opererend naast of tegen over de huidige. Alleen het gebrek aan financiële middelen schijnt dit streven nog in de weg te staan.

HOOFDSTUK II

De Nationale Studenten Unie (NUS) (17)

Aangezien in principe de Nationale Studenten Unies de componenten zijn van de beide internationale studentenorganisaties, die het onderwerp zijn van deze studie, is het noodzakelijk eerst globaal in te gaan op de verschillende verschijningsvormen van het fenomeen NUS. Zij lopen in karakter zozeer uiteen, dat het dienstig is daar enig begrip van te hebben, alvorens men de ontwikkelingen van de internationale studentenbeweging met enig inzicht kan volgen.

X
Zoals in het voorgaande is gezegd, wordt onder een Nationale Studenten Unie (NUS) de organisatie verstaan, die de studenten van een zeker land in zich verenigd en die tot doel heeft hun belangen nationaal en internationaal te behartigen. Men kan zich voorstellen dat deze omschrijving een groot scala van organisaties kan bevatten, die ieder hun eigen interpretatie geven aan het woord student, aan het terrein waarop zijn belangen liggen, en aan de wijze waarop deze het beste kunnen worden behartigd.

Bovendien is het bekend dat in studentenkringen de discontinuïteit groot is, en dat daardoor iedere studentenorganisatie onderhevig is aan veelvuldige veranderingen. Binnen het jaar kan een NUS verdwenen zijn, doordat de bestuursleden zijn afgestudeerd, doordat zij hun opvolgers onvoldoende hebben ingewerkt, doordat er geen financiële middelen meer verkrijgbaar zijn, of doordat door universiteit of regering het werk onmogelijk is gemaakt. Na enige tijd kan dan een andere organisatie het hoofd opsteken, die vervolgens de steun verwerft van de meerderheid van de studenten en uitgroeit tot een NUS die niets gemeen heeft met de vorige.

Deze situatie maakt het moeilijk NUS'es met name te noemen, omdat hun karakter binnen enige maanden ingrijpend kan zijn veranderd. Niettemin is een algemeen overzicht mogelijk voor zover men zich beperkt tot algemene karaktertrekken die NUS'es in een zeker deel van de wereld gemeen hebben. Immers, het karakter van een NUS wordt niet alleen be-

paald door de mening van haar leden en de persoonlijke eigenschappen van haar bestuursleden. Daarnaast zijn er externe factoren die allen in meer of mindere mate hun invloed doen gelden op het gedragspatroon van de organisaties in een zeker land. Men danke om te beginnen aan de volksaard. Het zal een ieder duidelijk zijn dat de volksaard van de inwoners van Chili wezenlijk verschilt van die van Noorwegen en Thailand. Waar in Zuid-Amerika een actieve participatie van de jeugd in 's lands problemen normaal geacht wordt, kan men dit in Noorwegen overdreven vinden, terwijl het in Thailand bepaald onbeschaafd en incorrect geacht wordt indien jongeren in het bijzijn van ouderen een afwijkend standpunt innemen. Wanneer vertegenwoordigers van NUS'es uit deze landen gezamenlijk willen optrekken, kan men zich voorstellen dat zij enige moeite hebben alvorens zij elkaar verstaan.

Dat de politieke structuur van een land van invloed is behoeft ternauwernood toegelicht te worden. Tussen de totalitaire dictatuur en de zuivere democratie zijn vele regeringsvormen mogelijk, die stuk voor stuk andere mogelijkheden bieden aan studentenorganisaties. In het eerste geval zal zich dikwijls naast de legale, zich conformerende organisatie een illegale opstellen, die het uitbannen van de totalitaire structuur op een even radicale wijze zal trachten te bereiken, en dit doel belangrijker acht dan het behartigen van belangen rond student-welfare. In een democratie daarentegen zijn er zoveel mogelijkheden om zich langs legale weg te uiten, dat men zijn toevlucht niet behoeft te nemen tot onwettige methodes. En omdat niemand de steun speciaal van de studenten nodig heeft, om een onrechtvaardige situatie te veranderen zal men meer geneigd zijn zich te beperken tot specifieke studenten problemen.

Nauw hiermee verwant is, in hoeverre het politieke stelsel de bewegingsvrijheid van het individu of zijn organisaties beperkt. Terwijl in landen als Haïti en de DDR het individu, laat staan een organisatie, voor een wezenlijk deel in zijn bewegingsvrijheid beperkt is, kunnen in de meeste ontwikkelingslanden individuen zich zonder beperking uiten. Aan de andere kant zijn de regeringen van deze landen dikwijls huiverig voor het toestaan van een absolute vrijheid op organisatorisch gebied, aangezien daardoor de verwarring kan toenemen en de ontwikkeling kan worden afgeremd. In de westerse democratieën is de bewegingsvrijheid

van het individu volledig, terwijl organisaties alleen aan banden kunnen worden gelegd indien zij onzedelijk of staatsgevaarlijk geacht worden te zijn.

Doch hoe gunstig de politieke situatie in een land ook mag zijn voor het ontstaan van onafhankelijke organisaties, soms moet een regering een beroep op deze organisaties doen om rekening te houden met het landsbelang, dat door een ongebreidelde politieke activiteit in gevaar kan worden gebracht. Studenten in Hongkong worden verzocht niet provocerend te willen optreden, terwijl studenten in Finland worden verzocht geen actie te willen ondernemen tegen een in Helsinki gehouden communistisch jeugdfestival.

Nauw gelieerd met deze politieke moeilijkheden zijn de andere problemen waarmee een land geconfronteerd wordt, en die de aandacht van de gehele bevolking vereisen. Zo worden de Israëliische, Palestijnse, Indonesisische, Indische, Cubaanse en Zuidafrikaanse NUS'es sterk beïnvloed door de nationale problemen waarmee hun land te kampen heeft. Tenslotte zal het een ieder duidelijk zijn dat de sociaal economische omstandigheden van hen die gaan studeren van invloed ^{zijn} ~~is~~ op de wijze waarop zij zich als student uiteten.

Wanneer wij bovenstaande factoren in ogenschouw nemen, behoeft het geen verbazing te wekken dat de NUS'es uit de verschillende werelddelen zeer uiteen kunnen lopen in werkwijze, structuur, doelstelling en mentaliteit. Wanneer ter wille van de overzichtelijkheid toch een indeling gemaakt moet worden, is een geografische indeling het minst bezwaarlijk. Zo kan men de volgende groepen onderscheiden: De NUS'es uit de, wat wel genoemd wordt, "Old established countries"; de NUS'es uit de communistische landen; de NUS'es uit de "new emerging countries", onder te verdelen in Afrikaanse, Aziatische en Latijnsamerikaanse NUS'es. In deze volgorde zal ik proberen enige korte karakteristieken te geven.

A. The old established countries

In deze landen (West-Europa, Noord-Amerika, Australasië) is de universiteit een gevestigd instituut, dat door de doorsnee burger gezien wordt als de plaats waar men zijn opleiding verkrijgt voor een maat-

schappelijke loopbaan. Hoewel sinds de tweede wereldoorlog een duidelijke heroriëntering op de maatschappelijke taak en doelstelling van de universiteit plaats vindt, kan men zich niet aan de indruk onttrekken dat deze discussie zich meer in de universiteit afspeelt dan in de maatschappij. In de laatste prevaleert nog steeds de opvatting, dat aan de universiteit het kader van morgen zijn opleiding ontvangt. Vanzelfsprekend heeft deze houding zijn weerslag op de studenten, die vanuit de maatschappij naar de universiteit toetrekken, en via hen op het karakter van de Nationale Unies. Werden deze aanvankelijk opgericht als louter vertegenwoordigende en belangenbehartigende organen, na de tweede wereldoorlog zijn zij zich meer gaan ontwikkelen tot spreekbuizen van de studenten, die een actieve politiek bedrijven. De grotere activiteit die de NUS'es sindsdien zijn gaan ontwikkelen werd sterk gestimuleerd door het feit dat het terrein van hun werkzaamheden enorm toenam. De overheidszorg voor de universiteit werd vereenvoudigd, studenten uit andere en kwetsbaarder maatschappelijke groeperingen deden hun intree. Hun belangen waren van dien aard, dat men de behartiging ervan niet alleen kon overlaten aan de overheid of de universitaire instanties. Men begon zich te realiseren, dat men alleen door een gecoördineerde en gerichte activiteit de sociale positie van de kwetsbare student zou kunnen verbeteren. Tevens werd meer en meer de medeverantwoordelijkheid van de student voor het wel en wee van het wetenschappelijk onderwijs tot uitdrukking gebracht. Problemen als democratisering van het onderwijs, studieduur, didactiek, examenmethoden, studie-indeling e.d. begonnen de aandacht van de NUS'es te vragen naast de sociaal economische vraagstukken. Het dienstenpakket werd groter door het oprichten van coöperaties, studentenreisbureaux en reductiecentrales. Door het toenemen van de internationale contacten, werden activiteiten vergeleken, methodes bestudeerd, sluitende argumentaties verzameld en ervaringen uitgewisseld, die de effectiviteit van de NUS'es aanmerkelijk hebben verhoogd. Zodoende hebben deze NUS'es zich ontwikkeld tot erkende belangenorganisaties, zoals die ook in de andere sectoren van het maatschappelijk leven bestaan.

Toch is er een groot verschil merkbaar tussen de verschillende NUS'es, en het is frappant te merken hoe de taalgrens voor het karakter van de NUS'es medebepalend is.

De Romaanstalige NUS'es (Frankrijk, Italië, Wallonië, Quebec etc.) achten de syndicale werkwijze de beste methode om in de kortste tijd de beste resultaten te behalen. Nu is de term syndicaal enigszins misleidend, aangezien iedere belangenorganisatie een syndicaat is, en de niet-romaanstalige NUS'es dus evenzeer syndicaal zijn. Derhalve is het beter te spreken van een Romaans syndicalisme tegenover een Angelsaksisch syndicalisme. Het eerste gaat ervan uit, dat de student een "jeune travailleur intellectuel" is, die evenals de niet intellectuele arbeiders het beste zijn belangen kan behartigen via een pressiegroep. Deze pressiegroep vestigt door perscampagnes, demonstraties en acties bij voortduring de aandacht op haar wensen, en gaat met deze activiteiten door totdat de betreffende instanties deze wensen hebben ingewilligd.

Het Angelsaksisch syndicalisme legt het accent op de medeverantwoordelijkheid van de student náást, en niet tegenover, de andere componenten van het wetenschappelijk onderwijs. Zowel de overheid (financier) als de universiteit (middel) als de student (onderwerp) hebben hun specifieke verantwoordelijkheid voor het optimaal functioneren van het wetenschappelijk onderwijs, en hebben naast hun plichten tevens het recht de andere partners aan de hunne te herinneren. Derhalve streven de Angelsaksische NUS'es er onophoudelijk naar geaccepteerd te worden als een gesprekspartner, die door zijn specifieke situatie ook zijn specifieke deskundigheid heeft. Immers het zijn studenten, die dagelijks met het onderwijs en de sociale voorzieningen geconfronteerd worden, en die vanuit hun positie aan den lijve ervaren waar verbeteringen noodzakelijk zijn. Eerst wanneer het spreekrecht van de studenten op een hun betreffend terrein niet wordt erkend, of wanneer hun wensen niet worden ingewilligd, zullen de Angelsaksische NUS'es overgaan tot het hanteren van meer demonstratieve methodes, om via pers en parlement hun eisen kenbaar te maken. Doch hun bereidheid tot een dialoog heeft tot gevolg gehad dat zij in vele landen rechtstreeks bij het voorbereidende werk en de planning betrokken zijn, zonder daardoor iets van hun onafhankelijkheid verloren te hebben.

Tussen de romaanstalige NUS'es en de betreffende universiteiten en regeringen is de verhouding dikwijls echter meer gespannen, hetgeen er o.a. in geresulteerd heeft dat de Franse NUS geen zitting wenste

te nemen in de nationale onderwijsraad, en probeert buiten deze raad om de adviezen ervan te beïnvloeden. Men kan zich afvragen welke methode effectiever is, doch het is hier niet de plaats om het voor en tegen van beide vormen van syndicalisme te bespreken.

Tenslotte nog enige opmerkingen over de politieke activiteiten van beide groeperingen. Het is een onloochenbaar feit, dat de Romaanstalige studenten politiek geëngageerder zijn dan de Angelsaksische. Beide groeperingen baseren zich op het maatschappelijk engagement van de student, de ene op grond van de solidariteit van de travailleur intellectuel, de ander op grond van zijn medeverantwoordelijkheid jegens de maatschappij. Doch zoals we later zullen zien, zijn de Angelsaksische studenten in hun politieke overtuiging dermate uiteenlopend, dat zij door een discussie daarover geen splitsing in de NUS wensen te riskeren. Naar hun mening is de NUS in de eerste plaats een belangenbehartigend instituut, dat zich van partijkiezen in politieke conflicten dient te onthouden, tenzij het zonneklaar is dat de overgrote meerderheid van de student een gelijke mening heeft. De Romaanstalige NUS'es achten daarentegen de politieke verantwoordelijkheid van de student dermate groot, dat zij deze niet van het werk van de NUS wensen uit te sluiten. De leden van hun congressen worden dikwijls verkozen vanwege hun politieke overtuiging, en niet uitsluitend op grond van hun visie op specifieke studentenbelangen. Aangezien men slechts door pressie invloed kan uitoefenen op politieke situaties, ligt dit meer bij hen in de lijn, dan bij de NUS'es die slechts wensen te demonstreren, als alle andere middelen gefaald hebben.

B. De Communistische landen

Het behoeft ternauwernood toelichting dat de universiteiten in de communistische landen, hoewel zij een evenoude traditie hebben, sinds de introductie van de communistische staatsvorm van karakter zijn veranderd. Nog steeds zijn zij weliswaar instituten van wetenschapsbeoefening, doch de vrijheid van het onderzoek is niet meer ongelimiteerd. Zij vindt plaats binnen de mogelijkheden die het Marxisme-Leninisme biedt.

Waar in de westelijke landen wel eens te weinig aandacht werd besteed aan de behoefte van de maatschappij, is in de communistische landen de universiteit daar volledig op afgestemd. Doch daarmee is tevens iedere vorm van wetenschapsbeoefening uitgesloten, die door de maatschappij (in casu, de communistische partij) onmaatschappelijk wordt geacht, d.w.z. niet overeenkomstig het belang van de maatschappij uit marxistisch-leninistisch oogpunt. Het bekendste voorbeeld van de wetenschappelijke belemmering, die deze structuur kan opleveren, is het geval van de Sovjet bioloog Lysenko. Deze heeft tientallen jaren de ontwikkeling der genetica tegengehouden, terwijl zijn tegenstanders de mond werd gesnoerd als waren zij de Galileï's van deze tijd. Hoewel de kritiekloze dienstbaarheid van de universiteit aan de maatschappij ontegenzeggelijk haar wetenschappelijke vrijheid belemmert, betekent dit geenszins dat op de terreinen waar de juiste richting niet doctrinair verankerd is, geen grote vooruitgang wordt geboekt.

Waar de werkzaamheden van de universiteit door de partij zuiver worden gehouden, is dit te meer het geval bij de jeugd- en studentenorganisaties. De meerderheid van de communistische NUS'es zijn studentenafdelingen van de nationale jeugdorganisatie, die rechtstreeks onder controle staat van de partij. De taak van deze NUS'es is niet in eerste instantie de behartiging van de belangen van haar leden, doch het opvoeden tot een socialistisch staatsburgerschap. Indien er belangen worden behartigd, dan zijn dat in de eerste plaats partijbelangen, waarvoor de NUS de nodige steun onder de studenten dient te verwerven. Terwijl in the old established countries NUS'es gecreëerd werden om de belangen van de student bij de overheid te behartigen, dienen de NUS'es in de communistische landen om de overheid, in casu de partij, toegang te verschaffen tot de student. Dit eenrichtingsverkeer is bij de meeste NUS'es statutair vastgelegd. Doch ook indien dit laatste, het onderworpen zijn aan het gezag van de partij, niet expliciet is gesteld, blijft de bewegingsvrijheid van de NUS beperkt. Overeenkomstig het maatschappijpatroon in de communistische landen, kan kritiek slechts binnen de grenzen van het toelaatbare worden geuit, en kritiek die tevens een verwijt inhoudt, is ontoelaatbaar. Deze kan slechts verwarring, onzekerheid en vertraging creëren, en zulks is niet in 's lands belang, en wordt in de laatste plaats van de NUS verwacht.

Haar primaire taak is het om zekerheid, doelgerichtheid en verantwoordelijkheidsgevoel onder de studenten te bevorderen. Een tweede functie van de NUS'es en jeugdorganisaties is het tijdig ontdekken en vervolgens opleiden van het partijkader van morgen. De waarde, die aan die functie door de Partij gehecht wordt, behoeft niet te worden toegelicht. Dit verklaart dat de Komsomolskaya Pravda, het blad van de jeugdbeweging, de derde krant is in de Sovjet-Unie. Het verklaart tevens dat de jeugd- en studentenbeweging dikwijls geleid worden door ouderen, die de problemen van de jeugd kennen uit de gesprekken met hun kinderen.

Om de relatie tussen staat, partij en NUS duidelijk te kunnen zien is het verhelderend te weten, dat de huidige topfunctionaris in de Sovjet-Unie, Alexander Shelepin, in zijn "studententijd" secretaris was van de KOMSOMCL en vice-president van de IUS, en vervolgens in zijn "jeugd" tegelijkertijd vice-president van de World Federation of Democratic Youth en hoofd van de staatsveiligheidsdienst van de Sovjet-Unie! Wanneer men de doelstellingen van deze NUS'es voor ogen heeft, behoeft het geen verbazing of ergernis te wekken, dat deze NUS'es in hun internationale contacten minder flexibel zijn. Immers het partijbelang is het gemeenschapsbelang, en is dus ook het studentenbelang. Tegenstrijdigheid van deze belangen is per definitie uitgesloten. Zodoende kan men niet van deze NUS'es verwachten, dat zij onafhankelijk van de partij over kunnen gaan tot het vinden van een compromis in essentiële kwesties. Iedere afwijking van de zuivere lijn, kan slechts ondersteund worden door de delegatie van een communistische NUS, indien men er zeker van is bij de betreffende mandaatgevers begrip en steun te zullen verkrijgen. Is de leider van de delegatie daarvan niet zeker, dan riskeerde hij vroeger alles, tegenwoordig alleen nog zijn carrière. Dit heeft tot gevolg dat de standpunten op essentiële punten rigide zijn en compromisloos, tenzij het overduidelijk het partijbelang is, dat men tot een compromis komt.

Een van de gevolgen van deze binding met de partij is, dat men thans in de communistische studentenwereld een afspiegeling ziet van het Moskou-Peking conflict zoals zich dat op hoog niveau afspeelt. De NUS'es van de Sovjet-Unie en van China staan tegenover elkaar, en naarmate de intensiteit van het conflict toeneemt, treden zij elkaar onverzoen-

lijker tegemoet. In China's kielzog lopen de NUS'es van Albanië, Noord-Korea en Noord-Vietnam, die gevierden de Joegoslaven volledig negeren. De overige communistische NUS'es zijn in meer of mindere mate op de Sovjet koers ingesteld, naarmate dat met hun regeringen meer of minder het geval is. Een frappant voorbeeld is in dit opzicht, dat de Roemeense vice-president van de IUS, die vele jaren getrouw in Praag gewerkt had, na het begin van de onafhankelijker koers van zijn regering, plots en met kennelijk genot een onafhankelijke rol begon te spelen, waardoor hij voor de Sovjets een enfant terrible werd.

Niettemin moet men zich op het bovenstaande niet blindstaren, aangezien het eigen initiatief van deze NUS'es in de laatste jaren aanzienlijk is toegenomen. Waar vroeger gedaan werd hetgeen de partij nuttig en noodzakelijk oordeelde, bewegen meerdere NUS'es zich thans in ruimere kring en verrichten werkzaamheden op eigen initiatief, waarvan verwacht kan worden dat de partij er geen bezwaar tegen heeft. De liberalisering in Oost-Europa maakt het zodoende mogelijk dat de NUS'es die vroeger vóór de studenten waren, thans ook meer van de studenten kunnen worden. De toekomst zal moeten uitwijzen of dit het begin is van een nieuwe ontwikkeling of slechts een nuance-onderscheid.

C. Afrika (18)

Het grote verschil tussen de universiteiten van Europa en die van Afrika is, dat zij over het algemeen jong en nieuw zijn. Weliswaar werden er gedurende de koloniale periode hier en daar instituten van hoger onderwijs opgericht, doch het was min of meer vanzelfsprekend dat de weinige Afrikanen, die gingen studeren, zulks deden in het koloniserende land. Eerst na de tweede wereldoorlog is men op grote schaal begonnen universiteiten op te richten, zodat men zelf in de opvoeding van zijn burgers zou kunnen voorzien.

Het is begrijpelijk dat in deze Afrikaanse landen geen plaats is voor een universiteit, die zich in een ivoren toren wenst terug te trekken en dit wordt noch door de overheid, noch door de universiteit zelf gewenst. Het feit, dat het universitair onderwijs in het verleden voor

vele Afrikanen alleen bereikbaar was, indien zij tot een geprivilegerde groep behoorden, of beschikten over een zeer grote dosis doorzettingsvermogen en energie, heeft tot gevolg gehad dat het academisch geschoold kader gering is zodat aan de afgestudeerden hogere eisen worden gesteld.

Als een groepering het recht heeft zich het kader van morgen, zo niet van vanavond, te noemen dan zijn het de Afrikaanse studenten. Zij volgen in grotere mate dan elders de ontwikkeling van hun land en continent en nemen er met grote intensiteit aan deel. Bovendien is de universiteit zich ervan bewust, dat zij academici dient af te leveren, die zo goed mogelijk zijn voorbereid op hetgeen de maatschappij van hen vraagt. De universitaire gemeenschap neemt een belangrijker plaats in dan elders, en er is dan ook sprake van een levendige interactie tussen universiteit en maatschappij, die naar mening van menig Afrikaanse regering wel eens té levendig is.

De invloed van de studentenorganisaties op de ontwikkeling van de Afrikaanse maatschappij dateert reeds van lang voor de tweede wereldoorlog. Reeds vroeg begonnen Afrikaanse studenten aan de Europese universiteiten zich te organiseren, teneinde zich te bezinnen op hun rol na thuiskomst. Hiervan is zonder meer de invloedrijkste geweest de West African Students Union (W.A.S.U.), die in 1926 in Londen werd opgericht. Vele huidige Afrikaanse leiders als Nkroemah, Kenyatta, Quaison Sackey, hebben binnen het kader van WASU gewerkt en er hun eerste politieke scholing gekregen. In 1945 volgde Parijs het Londense voorbeeld en werd de Federation des Etudiants d'Afrique Noire en France (F.E.A.N.F.) opgericht, waarvan de leden inmiddels zijn doorgedrongen tot in de regeringen van vrijwel ieder Frans-Afrikaans land. Het behoeft geen verbazing te wekken, dat deze studentenorganisaties het accent legden op het bereiken van een onafhankelijk Afrika, dat op basis van gelijkheid en onderling respect zijn plaats in de wereld zou kunnen innemen. De sociaal-economische studenten problemen, die de Europese NUS'es bezighielden, achtten zij aan dit doel ondergeschikt en verkregen weinig aandacht. Zij ontwikkelden zich tot politieke studentenorganisaties en legden door het feit, dat hun leden uit vele Afrikaanse landen afkomstig waren, de basis voor het panafricanisme.

Thans is hun rol overgenomen door de NUS'es, die op Afrikaanse bodem zijn ontstaan, en die zich er eveneens van bewust zijn dat zij in de eerste plaats het landsbelang en het belang van Afrika hebben te dienen.

Ondanks het feit, dat het panafrikanisme deze NUS'es samenbindt, zijn er onderling grote verschillen te constateren. In de eerste plaats worden die bepaald door de verhoudingen tot de respectieve regeringen. Sommige Afrikaanse landen zijn vertrouwd met een zekere vorm van parlementaire democratie, anderen kennen slechts één officiële partij en weer anderen worden geconfronteerd met een autocratisch bewind. In sommige landen zijn de regeringen de studenten welgezind, en schakelen zij hen op allerlei wijzen in, terwijl andere regeringen huiverig zijn voor een te grote studentenactiviteit, die zich tegen hen zou kunnen keren. Van deze factoren hangt het voornamelijk af, of de NUS'es naast, tegenover of onder de politieke machthebbers staan. Niet zelden worden er door regeringsinterventie tegenorganisaties opgericht, indien de politiek van de NUS de regering onwelgevallig is, en in dat geval is er een grote dosis bezieling, leiderschap en financiën nodig om de NUS staande te houden. Het wisselende politieke klimaat in vele Afrikaanse landen doet het beeld van de Afrikaanse NUS'es zodoende regelmatig veranderen.

Tenslotte is er nog een tweede onderscheid merkbaar tussen de Afrikaanse NUS'es, die ongeveer parallel loopt met de koloniale taalgrens. Zodoende is het onderscheid tussen Romaans- en Angelsaksisch syndicalisme min of meer in Afrika terug te vinden. Er zijn in de loop der jaren vele theorieën ontwikkeld, hoe het heeft kunnen komen tot een mentaliteitsverschil tussen de Franssprekende en de Engelsprekende Afrikanen, doch die vallen buiten het bestek van deze studie. Over het algemeen kan gezegd worden, dat de politieke geladenheid van de eerste groep groter is dan die van de laatste. De Engelse NUS'es treden doorgaans minder radicaal en militant op, en zijn meer geënt op de fair-play mentaliteit, terwijl de Franse NUS'es hun basis meer in de politiek vinden. Zij wensen aan de politieke activiteit van de Afrikaanse student alle prioriteit te geven, hetgeen soms het student-welfare werk geheel kan verdringen. Deze stelling dient echter met grote voorzichtigheid gehanteerd te worden, omdat de plaatselijke situaties dermate verschillen dat er vele uitzonderingen op zijn.

D. Azië

Wanneer we de NUS'es van Azië en Afrika vergelijken, komen we tot opmerkelijke verschillen, die voornamelijk hun grondslag vinden in een verschil van mentaliteit. Slechts weinig NUS'es in het niet-communistische deel van Azië hebben zich kunnen ontwikkelen tot een krachtig instituut, dat zowel het studentenbelang behartigt, als actief deelneemt aan het maatschappelijk leven. De enige NUS, die een politieke factor van belang is, vinden we in Indonesië. Doch de geschiedenis van deze NUS loopt in veel opzichten parallel aan de geschiedenis van vele Afrikaanse NUS'es. Ook hier werd de basis van de studentenactiviteit gelegd buiten Indonesië, toen in 1922 in Nederland de Perhimpunan Peladjar Indonesia opgericht werd. Deze organisatie ontwikkelde zich binnen korte tijd tot een soortgelijke organisatie als de WASU in Londen, en telde veel van de huidige Indonesische leiders onder haar leden. Het waren de studenten die Soekarno en Hatta op 17 augustus 1945 presten de onafhankelijkheid uit te roepen, en sindsdien is deze groepering als een functionele groep in de Indonesische maatschappij erkend. Dit verklaart dat het accent van haar werk ligt bij het bevorderen van de Indonesische revolutie, en dat zij activiteiten op het gebied van de student welfare aan andere organisaties overlaat.

Doch in de andere Aziatische landen is de situatie geheel verschillend. De regeringsleiders van het merendeel van de Aziatische staten hebben de tijd, dat zijzelf in de studentenbeweging actief waren, lang achter zich liggen. Persberichten uit Latijns-Amerika en Afrika doen hen niet verlangen naar een krachtige studentenorganisatie, die zich wel eens kritisch tegenover hen zou kunnen opstellen. Derhalve wordt het ontstaan van NUS'es op zijn zachtst gezegd niet gestimuleerd en worden nieuwe initiatieven in vele Aziatische landen door restrictieve maatregelen in de kiem gesmoord. Slechts zelden wordt in deze landen ingezien, dat studenten een positieve rol kunnen spelen in het doelmatig functioneren van de universiteit, laat staan bij de problemen, waarmee het land te kampen heeft. De enigen, die de waarde van studentenorganisaties wel eens willen erkennen, zijn de oppositiepartijen, doch wanneer zij eenmaal aan de macht zijn gekomen vervallen zij snel

in het spoor van hun voorgangers en dulden geen kritische organisatie naast zich. Wanneer deze NUS'es dan toch het hoofd boven water kunnen houden, hebben zij dikwijls met grote moeilijkheden te kampen. In de meeste gevallen schrompelen zij dan ineens tot een kleine groep fanatieke tegenstanders van het regime.

Tot deze ontwikkeling heeft echter bijgedragen dat het fenomeen NUS in vele Aziatische landen nieuw is, en dat zowel studenten als overheden in vele landen slecht op de hoogte zijn van de positieve en creatieve mogelijkheden van een NUS. Terwijl in Afrika de student als gesprekspartner veelal geaccepteerd wordt, en deze mentaliteit in Europa althans in vele universitaire kwesties baanbreekt, staat men hier in vele Aziatische landen nog ver vanaf.

Aan de andere kant dient geconstateerd te worden, dat sinds een tiental jaren in deze situatie verbetering is gekomen. Het aantal landen is groeiende, waar de regeringen de studenten vrijlaten zichzelf te organiseren en activiteiten te ondernemen. In deze landen worden de NUS'es dikwijls ingeschakeld in het universitair overleg en bij verschillende projecten, die gericht zijn op community development. Mede door de steun van de internationale studentenbeweging is het belang van deze NUS'es toegenomen, en hebben zij een dienstenpakket kunnen ontwikkelen, dat hun bestaan rechtvaardigt. Over het algemeen blijven deze NUS'es hun basis vinden in de universiteit, en engageren zich slechts politiek wanneer zij verzekerd zijn van een grote overeenstemming onder hun leden, of wanneer het landbelang een actieve participatie vraagt. Het karakter van de universiteit en van de studenten brengt met zich mee, dat deze NUS'es zich binnen korte tijd hebben ontwikkeld tot stabiele organisaties, die in de toekomst in belangrijkheid zullen toenemen. Hun belangrijkste handicap was tot nu toe de discontinuïteit in de leiding, doch in de laatste jaren wordt door middel van trainingseminars gepoogd het kader uit te breiden.

E. Latijns-Amerika

De universiteiten van Latijns-Amerika zijn even oud, zo niet ouder dan de gemiddelde universiteit in Europa, en hetzelfde geldt van de stu-

dentebeweging. Reeds lang voordat het fenomeen NUS ontstond, coördineerden Latijnsamerikaanse studenten hun activiteiten, en namen actief deel aan het maatschappelijk leven. Een van de redenen hiervoor is geweest, dat het merendeel van de Latijnsamerikaanse studenten reeds lang voor de oorlog gerecruteerd werd uit de middengroepen van de maatschappij, zodat hun binding met de maatschappij sterker was dan bv. in Europa. Een van de gevolgen hiervan is geweest, dat de studenten eerder dan elders ter wereld het proces van de ontvoogding in gang hebben gezet. Het werd algemeen geaccepteerd dat zij actief deelnamen aan de maatschappelijke problemen en dat zij zich politiek engageerden. Geen revolutie is in Latijns-Amerika tot stand gebracht, zonder dat de studentenvleugels van de elkaar bestrijdende stromingen met elkaar slaags raakten.

Hoewel er grote verschillen zijn te constateren, hebben de Latijnsamerikaanse NUS'es politiek zeer veel gemeen. Zonder uitzondering staat de toekomst van Latijns-Amerika als hoofdpunt op hun programma, en streven zij naar een radicale hervorming die Latijns-Amerika economisch en sociaal uit het moeras kan helpen. Het behoeft geen toelichting, dat hun verlangens hen in hevig conflict brengen met het grootgrondbezit en dikwijls met het leger. Slechts in die weinige Latijnsamerikaanse landen waar de regering er ernst mee maakt een snelle en efficiënte hervorming door te voeren, is er sprake van een goede verhouding tussen regering en studenten. De overige regeringen, die hetzij in gebreke blijven de werkelijke problemen van het land met krachtige hand aan te pakken, hetzij zulks niet wensen, hebben in de loop van de jaren de universiteit leren kennen als een instituut waar de oppositie tegen hen zich concentreert. De verhoudingen zijn dan ook meestal gespannen. Behalve de politieke doeleinden, die de Latijnsamerikaanse NUS'es nastreven, hebben zij hun universitaire activiteit, die zich concentreert op de democratisering van het onderwijs en het organiseren van campagnes tegen het analfabetisme op het platteland.

De verschillen tussen de NUS'es vinden in hoofdzaak hun oorsprong in het feit, dat de Latijnsamerikaanse studentenbeweging meestal gelieerd is met de politieke partijen. De samenstelling van hun executives geeft dikwijls de krachtsverhouding weer, die de diverse politieke stromingen aan de universiteit hebben. Zodoende worden de verkiezingen

voor de NUS'es door de landelijke pers met grote aandacht gevolgd, omdat zij dikwijls een graadmeter zijn voor de populariteit van de grote partijen. In grote lijnen kan men drie groeperingen onderscheiden, die in ieder land onder een eigen naam opereren, doch tevens op continentaal niveau hun contacten hebben. Dit zijn in de eerste plaats de christen-democraten, vervolgens de communisten, philo-communisten en links-radicalen, en tenslotte de links-democratische stromingen. De rechtse groeperingen zijn aan de universiteiten te verwaarlozen. Aan de universiteit heeft de tweede groepering sinds de overwinning van Fidel Castro op Batista enorm aan invloed gewonnen, niet in de laatste plaats omdat zij in tegenstelling tot de andere groepen aandacht had geschonken aan een goede kadertraining. Het feit, dat zij bereid was de minder attractieve werkzaamheden te verrichten heeft haar aan vele universiteiten een onevenredig grote invloed gegeven. Sinds enige jaren is deze opmars tot staan gekomen, en nemen de christen-democratische en links-democratische groepen weer aan kracht toe. Allereerst is hierop van invloed geweest, dat het Cubaanse voorbeeld zich niet in alle opzichten even gunstig begon te ontwikkelen, en ten tweede dat de communistische studentenbeweging is opgesplitst in vele splintergroeperingen, die alle nuances die het communisme in zijn geschiedenis heeft gekend, weergeven. Felle discussies en tegenstellingen vertroebelen zodoende het beeld van de Latijnsamerikaanse studentenbeweging, en kunnen het karakter van een NUS in korte tijd doen veranderen. Doch onveranderd blijft de oppositie van de Latijnsamerikaanse studenten tegen de dictatoren en economische machten, die de ontwikkeling van dit continent tegenhouden.

HOOFDSTUK III

De voorgeschiedenis en de achtergrond van de IUS

Op 17 november 1939 joegen Duitse soldaten een studentenbijeenkomst in Praag uiteen, waarbij negen studenten het leven verloren. Enige maanden later verschaften andere Duitse troepen zich toegang tot het secretariaat van de Confederation International des Etudiants (C.I.E.) in Brussel, waar de archieven vernietigd werden en de bezittingen geconfiscieerd. In de bezette gebieden van West-Europa werden universiteiten, die in verzet kwamen tegen het fascisme, gesloten, en tienduizenden studenten doken onder of gingen in het verzet.

Slechts een klein deel der studenten wist te ontkomen naar Engeland of de V.S. Ze vonden elkaar en sloten zich in kleine groepjes aaneen. In onderling overleg werd besloten de 17e november in het vervolg te herdenken als symbool van het studentenverzet.

Teneinde het onderling contact te verstevigen, werd in Engeland in 1942 de International Students Council opgericht, en in de V.S. de International Student Assembly. Doch in de gespannen en verwarde jaren die volgden, bleken deze organisaties onvoldoende levensvatbaarheid te bezitten.

Eindelijk, in 1944, kwam er enig perspectief in de strijd tegen Hitler, en kon men gaan nadenken over hetgeen ná de oorlog diende te gebeuren. Studenten uit een tiental landen werden door de Engelse NUS in Londen bij elkaar geroepen, om te beraadslagen over de mogelijkheid van een nieuwe wereldomvattende studentenorganisatie. Deze organisatie zou niet om werk verlegen hoeven te zitten, gezien de behoefte aan immense relief-programma's, en men achtte de bereidheid om na de oorlog de handen ineen te slaan ruimschoots aanwezig. De mogelijkheid om de vooroorlogse CIE weer leven in te blazen, werd echter verworpen. Deze organisatie had zichzelf hopeloos gecompromitteerd door geen stelling in te nemen tegen het fascisme, zelfs toen de fascistische plannen een ieder duidelijk waren. Hoe het ook zij, de nieuwe organisatie zou zonder twijfel anti-fascistisch moeten zijn.

Op aanraden van deze informele vergadering nam de Engelse NUS contacten op met de verschillende representatieve groeperingen en NUS'es die te bereiken waren, en belegde in maart 1945 een bijeenkomst van de Unies van dertien landen der Verenigde Naties. (19) (waaronder U.S.S.R., U.S.A., Frankrijk, Joegoslavië, Tsjechoslowakije).

De vierentwintig afgevaardigden overlegden gedurende twee dagen, en waren unaniem in hun wil tot nauwe samenwerking. Wel deden de verschillende politieke overtuigingen enige problemen rijzen. Voorlopig werd besloten, dat men zou erkennen, dat er verschillende politieke opvattingen mogelijk waren, doch dat het niet tot de competentie van een internationale studentenorganisatie behoorde, om zich hierin te mengen.

Hoe vruchtbaar deze besprekingen ook waren, de representativiteit van de bijeenkomst was te gering, om definitieve besluiten te kunnen nemen. Derhalve kwam men overeen een grotere vergadering te convoceren, die belast zou zijn met het vaststellen van structuur, werkwijze en doelstelling van de nieuwe organisatie. Nu waren twee maanden tevoren invitaties ontvangen van een International Preparatory Committee, dat zich voorstelde in november 1945 in Londen een Wereldjeugdcongres te beleggen, met de bedoeling een World Federation of Democratic Youth op te richten. Men besloot derhalve de vertegenwoordigers van representatieve studentenorganisaties, die daar aanwezig zouden zijn, uit te nodigen enige dagen langer te blijven, om gezamenlijk de basis te leggen voor een wereld-studentenorganisatie. Vervolgens ging de vergadering uiteen, na een comité van zeven gevormd te hebben om de voorbereidingen ter hand te nemen. De vertegenwoordigers van Engeland, U.S.A., U.S.S.R., China, Canada, Frankrijk en Joegoslavië namen hierin zitting.

Twee maanden na deze bijeenkomst werd Praag bevrijd door de Sovjet-troepen en werd een nieuwe Tsjechische regering gevormd, waarin vertegenwoordigers van alle politieke partijen zitting hadden.

In juli 1945 ontving de Engelse Unie bericht van de Tsjechische studentenorganisatie, dat men het voornemen had ter gelegenheid van de 17 november-herdenking een groots internationaal studentencongres te beleggen. Met behulp van de Westeuropese studentenorganisaties hoopte

men hiervan een succesvolle manifestatie te maken.

Hoewel enigszins in verwarring gebracht door dit bericht, besloot men in Londen, dat aan de Tsjechische studenten de steun niet onthouden mocht worden, gezien de heldhaftige rol, die zij in de oorlog gespeeld hadden. Aan de andere kant wilde men de aanwezigheid in november 1945 van zoveel studentenorganisaties in Londen niet ongebruikt voorbij laten gaan, zodat men Praag voorstelde om tot een taakverdeling te komen. In onderling overleg werd vervolgens besloten, dat men zich in Londen op informele wijze met praktische problemen zou bezighouden, zoals structuur, financiën, constitutie en lidmaatschap van de nieuwe organisatie, en dat men het resultaat hiervan ^{aan} een het Praagse congres zou rapporteren. Het Praagse congres zou zich in hoofdzaak bezighouden met de rol van de studenten gedurende de oorlog, doch als tweede agendapunt de Londense voorstellen bespreken. Tenslotte zou daar over de datum van de constituerende vergadering worden besloten. Beide congressen zouden dus informeel zijn, en voorbereidend werk verrichten voor een later te houden oprichtingscongres. Deze laatste afspraak werd niet vermeld in de bulletins van het Praagse comité. (20)

Van 1 tot 9 november vond in Londen het World Youth Congress plaats. Zoals in de bedoeling lag, werd hier besloten tot de oprichting van de World Federation of Democratic Youth (W.F.D.Y.), die vanaf het vroege begin gedomineerd en gecontroleerd bleek te zijn door communisten. Met gemengde gevoelens over het verloop van dit Congres kwamen 150 studentenvertegenwoordigers uit 38 landen na afloop bijeen om over de toekomst van de internationale studentenbeweging te overleggen. (21). De agenda bevatte twee onderwerpen: een constitutie voor de op te richten organisatie, en de besprekingen over tijd, plaats en procedure van het oprichtingscongres. De moeilijkheden bleven niet uit. Tegen het voorstel van de commissie van zeven in, wisten Frankrijk en België de oude CIE weer leven in te blazen. De overgrote meerderheid echter besloot de CIE als afgedaan te beschouwen, en met haar de mogelijkheid van een dergelijke zwakke structuur. De natuurlijke reactie was de geneigdheid tot een organisatie met een sterk centraal gezag, zulks met het oog op een grote reactiviteit en effectiviteit.

Een tweede conflictpunt was de kwestie of de nieuwe organisatie politiek actief zou zijn. Terwijl de Westeuropese delegaties aandrongen op een activiteit, die zich tot studentenzaken zou beperken, betoogde de Sovjet-delegatie, dat alle zaken die de maatschappij betreffen, ook de studenten betreffen. Zij wenste de weg vrij te maken voor een ongeëlimiteerd werkkterrein voor de nieuwe organisatie. Het probleem werd ontweken, en in vage bewoordingen werden de gedachten van de conferentie in een resolutie neergelegd.

Verhitte discussies vonden echter plaats, toen de toekomstige samenwerking met WFDY werd besproken. Hevige oppositie tegen het Sovjetvoorstel om de samenwerking statutair vast te leggen resulteerde in het achterwege laten van enige aanbeveling pro of contra. Tenslotte werd een International Preparatory Committee verkozen, bestaande uit de NUS'es van de Sovjet-Unie, U.S.A., Engeland, België, Frankrijk, Denemarken, China, Joegoslavië, Tsjechoslowakije, India, een Zuidamerikaanse Unie en een uit de Commonwealth.

De volgende dag vertrok een groot aantal deelnemers naar het continent, om na een barre tocht van vijf dagen door het verwoeste Europa, juist op tijd in Praag te arriveren. De stad was uitbundig versierd en een menigte van 200.000 mensen ontving enthousiast de eerste grote internationale delegatie die Praag in tien jaar bereikte. Overweldigd door het enthousiasme van de bevolking begaven 600 afgevaardigden uit 52 landen zich naar de Lucerna Hall, waar de 17 november-herdenking werd ingeleid door de zoon van de Tsjechische nationale held, de Minister van Buitenlandse Zaken, Jan Masaryk. (22)

Na een indrukwekkende openingszitting, werd verslag uitgebracht over de voorstellen van de Londense bijeenkomst. Ondanks hetgeen oorspronkelijk overeengekomen was, trachtten de communistische aanwezigen, die in de meerderheid bleken te zijn, het congres te veranderen in een formele bijeenkomst, waar definitieve besluiten genomen konden worden. Men bleek echter gevoelig voor het argument, dat er te weinig representatieve Unies onder al de aanwezigen waren, om deze bijeenkomst een dergelijke belangrijke beslissing te laten nemen. Deed men dit toch, dan zou dit een remmende invloed kunnen hebben op de steun die vele niet aanwezige Unies aan de organisatie zouden dienen te geven.

Opnieuw werd geprobeerd een constitutionele band te creëren met WFDY. Wat in Londen de meerderheid was, bevond zich nu echter in een minderheidspositie. Amerikanen, Belgen, Nederlanders, Fransen, Finnen, Italianen en enige Tsjechen besloten echter één lijn te trekken om te voorkomen dat de nieuwe organisatie tot een nieuw politiek front zou degenereren. (23) Immers, het feit, dat hun leden tot verschillende politieke richtingen behoorden, zou binnen de resp. Unies grote conflicten veroorzaken, zodra de Unie zich politiek ging engageren. Daarmee zou de toekomst van de nieuwe organisatie eveneens gevaar lopen. Het congres besloot derhalve geen aanbeveling te doen, hoewel velen inzagen, dat dit slechts uitstel betekende.

De rest van de tijd werd gevuld met grootse demonstratieve vergaderingen en betogingen tegen het fascisme, en vrijwel iedereen vertrok huiswaarts in de mening dat de perspectieven voor een wereld-studentenorganisatie gunstig waren.

Binnen het kader van deze studie is de vergadering van het IPC belangrijker dan het congres zelf. Van de twaalf landen, die daarin verkozen waren tijdens de Londense vergadering, ontbrak Amerika, aangezien in de USA nog geen alomvattende Nationale Studenten Unie bestond. Zodoende waren slechts elf landen vertegenwoordigd, doch hoe breed de samenstelling van dit IPC ook moge schijnen, dit was niet het geval. Zowel de Engelse als de Franse NUS was in die tijd door communistische studenten gedomineerd. De delegaties, die door deze Unies werden afgevaardigd waren zodoende vrijwel volledig in communistische handen. Tevens doken communisten op in de Belgische en Deense delegaties, terwijl de Indiase vertegenwoordiging alleen bestond uit leden van de communistische All Indian Student Federation. Tsjechoslowakije werd vertegenwoordigd door de latere President van de IUS, de communist Josef Grohman. Zodoende was er binnen het IPC een communistische meerderheid. De overige afgevaardigden hadden weinig politieke ervaring, doch waren van goede wil. De unies, die hen afgevaardigd hadden, waren a-politiek, en hadden over het algemeen slechts één politieke confrontatie meegemaakt, nl. die van het fascisme. Wanneer binnen deze groep al onbehagen bestond over het gedrag van de meerderheid, dan waren de motieven verschillend en de meningen verdeeld. In een atmosfeer van idealisme werden besluiten genomen, die verstrekkende invloed zouden hebben op de

toekomst van de internationale studentenbeweging. Terwijl Grohman, als vertegenwoordiger van het gastland, gedurende de eerste zitting de vergadering voorziet, werd besloten dat het oprichtingscongres in Praag gehouden zou worden. Vervolgens achtte de Sovjet-vertegenwoordiger het hoffelijker, dat het Londense besluit om de zetel van de organisatie in Parijs te plaatsen werd herzien, en stelde hij voor Praag tot hoofdkwartier van de IUS te maken. Hierna werd Grohman gekozen als secretaris-generaal van het IPC, waarna de Engelse communist Madden de voorzittershamer overnam. (Tijdens een volgende vergadering van het IPC werd als reden opgegeven: "the French found themselves unable to accept the task of organising a Congress in 1946" (24). In de komende maanden ontwierp het IPC een voorlopige constitutie voor de IUS, waarin werd voorzien in een kleine Executive met grote bevoegdheden. Deze Executive zou bestaan uit twaalf leden, doch "the practical activities of the Executive are directed by the President, two vice-presidents, a secretary and a treasurer". Voorts werd besloten eens in de drie jaar een congres te doen plaatsvinden, terwijl jaarlijks een uit het Congres voortgekomen Council zou bijeenkomen, waarin ieder lid één zetel had. Bovendien werd in dit ontwerp de clausule opgenomen, dat alle lidunies de besluiten van de IUS zouden dienen uit te voeren. Deze clausule zou later veel moeilijkheden geven. In de tijd voorafgaand aan het congres beijverde het IPC zich inmiddels banden aan te knopen met de drie belangrijkste frontorganisaties, WFTU, WFDW en WFDY, en werden aanbevelingen voor hun projecten rondgezonden. Bovendien werd vooruitlopend op het congres, de situatie in Griekenland, Oostenrijk, Spanje en Egypte veroordeeld (25). Dit werd in het IPC-rapport aan de congresgangers gerechtvaardigd met de zinsnede:

"It has become apparent to us, that during this year students in many countries have come to regard our Committee as truly capable of representing their interests and speaking on their behalf" (26).

Tenslotte werden alle voorbereidingen getroffen om het succes van de oprichtingsvergadering van de IUS te verzekeren.

HOOFDSTUK IV

Het Wereld Studenten Congres - Praag 1946

Na een jaar van intense voorbereiding - zelden werd een internationaal studentencongres zo grondig voorbereid - werden op zondagmorgen 18 augustus 1946 de deuren van het House of Music in Praag geopend en werden meer dan 300 studenten uit 38 landen naar hun plaatsen geleid. De communistische premier van Tsjechoslowakije, Klement Gottwald, sprak de deelnemers in ongenueerde bewoordingen toe, en riep hen op zich in te zetten voor de vrede en om de laatste sporen van het fascisme uit te roeien. Onder donderend applaus verklaarde hij dat de fascist en reactionairen op alle fronten bestreden dienden te worden. Vervolgens besteeg een Tsjechisch arbeiderskoor het podium en gaf de wereldpremière van een geladen lied, dat de jeugd der wereld opriep pal te staan tegen het fascisme, in het bijzonder de uitingsvormen daarvan in Spanje, Griekenland en Egypte. Langdurige ovaties. Een telegram van Maarschalk Tito werd voorgelezen en de reactie erop werd slechts overtroffen door de ovatie die de Spaanse ballingen delegatie en de Sovjet-delegatie verkregen. Zo werd de eerste zitting tot een machtige anti-fascistische demonstratie, doch en passant werden verschillende nevendoeleinden aan het anti-fascisme gekoppeld. Een Canadese afgevaardigde schrijft in haar verslag:

"the Congress would have been most impressive, if it had not been for the almost uncontrolled cheering and its political implications, which left a number of us wondering what the turn of the events would be, or rather if the Congress could hope to avoid the trend, it had definitely started to take.(27)"

Om de reactie van de deelnemers te kunnen begrijpen, loont het de moeite na te gaan, wie in de congreshal aanwezig waren. De delegaties konden worden ingedeeld in drie groepen: vertegenwoordigd waren

- a. Nationale Studenten Unies
- b. Nationale coördinerende comité's, ingeval een representatieve NUS in het betreffende land niet bestond
- c. Studentenorganisaties uit een land waar noch een NUS, noch een Comité bestond.

Afhankelijk van het aantal studenten dat men vertegenwoordigde, kreeg men zijn zetels toegewezen, met een maximum van 25 zetels per land. Door het IPC was een speciale subcommissie voor de Credentials gecreëerd, waarin de U.S.A., België, Frankrijk, Tsjechoslowakije, India en de Sovjet-Unie zaten. Van de vertegenwoordigers van de laatste vier kon men zeker zijn, dat zij de lijn van de IPC meerderheid zouden volgen. De toewijzing der zetels verliep weliswaar niet zonder moeilijkheden, maar uiteindelijk werden de volgende resultaten geboekt: (28) Van de drie groepen, die uit India aanwezig waren, trokken twee zich terug. Het feit, dat zij beiden uit het IPC en de Credentials committee geweerd waren, ten gunste van de communistische All Indian Student Federation, werd door hen betreurd, maar toen de Federation reeds in de Executive verkozen was voordat er een uitspraak over de credentials van de andere delegaties uit India gedaan was, leverden zij hun papieren in. (Dit betrof de delegatie van het All Indian Student Congress (80.000 leden), die geaffilieerd was met Nehru's Congress party, en de delegatie uit het mohammedaanse deel van India, het latere Pakistan.

Van de twintig Italiaanse vertegenwoordigers namen er slechts vier hun zetels in. Hoewel de NUS Executive democratisch was verkozen, achtte de IPC de structuur van de Unie minder democratisch. Derhalve werden slechts tien zetels ter beschikking gesteld, waarvan de vier communisten de hunne dienden te verkrijgen. Deze arbitraire beslissing werd alleen door de communisten geaccepteerd. De Oostenrijkse NUS, waarvan iedere student automatisch lid is, werd niet geheel democratisch geacht, en kreeg slechts één zetel. Daarnaast kregen drie politieke studentenverenigingen uit Oostenrijk elk een zetel, en verkreeg de Marxistische studentenorganisatie twee zetels.

Op deze wijze werd bewerkstelligd, dat de communisten in het congres met een behoorlijke marge de meerderheid verwierven. Een Amerikaanse afgevaardigde analyseerde nauwkeurig hoe binnen de verschillende delegaties de stemmen uiteen liepen, en het bleek dat men volgens de procedure, die in hoofdstuk I is aangegeven, erin geslaagd was in de delegaties voldoende geestverwanten in te brengen. Zij zaten als volgt verdeeld: (29) Sovjet-Unie - 24; Polen - 15; Joegoslavië - 15;

Roemenië - 10; Bulgarije - 10; Mexico - 6; Hongarije - 7; Tsjechoslowakije - 15; Finland - 5; Egypte - 2; India - 6; Mongolia - 5; Iran - 1; Griekenland - 1; Albanië - 2; Algerije - 1; Engeland - 14 van de 20!; Frankrijk - 12 van de 20!; Italië - 4; Spanje - 8; U.S.A. - 2. Zodoende waren 21 delegaties in staat een totaal van 185 betrouwbaren te produceren uit 308 aanwezigen. Vandaar dat de openingszitting met de vele demonstraties de rest als een koude douche op het lijf viel.

Zoals reeds werd vermeld, was het kernwoord van de conferentie het anti-fascisme. Hiermee werd zodanig gemanipuleerd, dat ieder initiatief dat niet strookte met het beleid van het IPC "foolish or fascist" was. Slechts zo nu en dan gelukte het iemand door dit harnas heen te breken en zijn werkelijke bedoelingen kenbaar te maken. Zoals George Orwell in zijn boek 1984 alles wat volgens de ideologie acceptabel is goodthink noemt, en al het overige niet eens badthink maar crimethink, zo werd hier antifascism geïdentificeerd met democracy en progress, en werd omgekeerd een ieder, die naar mening van het IPC de "progress" van de IUS belemmerde, gelijkgeschakeld met reactionairen en fascistten. Meermalen werd het verzoek gedaan om het begrip fascisme te definiëren, doch in de proceedings kan men lezen hoe dit verzoek voortdurend later zou worden ingewilligd, totdat men het verschoof ná het tijdstip, waarop de discussie over de bestrijding van het fascisme zou zijn afgelopen, waarna het congres er niet meer aan toe kwam (30). De pasverkozen vice-president van de IUS, de Amerikaan Bill Ellis, schreef enige weken later:

"If, as the war becomes history, there is still a steadfast refusal to define fascism more willingly, there is a danger which no one of us can overlook. In these terms mere opposition becomes fascist, and thus the anti-fascists may become the fascists.....(31)"

Het tweede slagwoord van de congresleiding was het woord "unity". "Unity for reconstruction; Unity for a better world; Unity for peace". Het gebruik van deze term te pas en te onpas, versterkte het gevoel onder de congresgangers dat een discussie over onbenulligheden en nuances niet op zijn plaats was. Het gevolg was dat vele deelnemers bereid waren om terwille van de unity zeer ver met de communistische meerderheid mee te gaan. (32)

Het eerste serieuze conflict tussen het IPC en degenen die ontdekten dat ze in de minderheid waren, kwam bij de bespreking van de agenda. De oorspronkelijke agenda, die de deelnemers vier maanden tevoren had bereikt, en waarop zij zich hadden voorbereid, bevatte onderwerpen als studiebeurzen, relief, democratisering van het onderwijs etc. Doch het 25 pagina's lange document, dat de deelnemers de dag voor de opening was uitgereikt, stelde voor om het eerste deel van het congres te wijden aan de strijd tegen het fascisme, de rol van de studenten in een na-oorlogse wereld, de rol van de studenten in de strijd voor de vrede etc. Zodoende zouden reeds bij het vroege begin de politieke en ideologische verschillen naar voren moeten komen, terwijl de praktische studentenproblemen eerst aan het eind aan bod zouden komen.

(33) Derhalve stelde de minderheid voor om de controversiële onderwerpen naar het einde te verschuiven, opdat het Congres alle kans kreeg in een sfeer van goede samenwerking van start te gaan, en het accent zou komen te liggen op het vele dat de delegaties samenbond. De Sovjet-delegatie stelde echter voor meteen maar tot stemming over te gaan, en zo bleef de nieuwe agenda zonder discussie gehandhaafd. Het congres ging uiteen in commissies, die de ontwerpresoluties over het fascisme, de vrede en de wederopbouw gingen bestuderen.

Na drie dagen keerde men terug in de congreshal, waar het werk van de commissies werd afgesloten, waarna men overging tot het behandelen van de constitutie. Het kostte het IPC weinig moeite om Praag de zetel van de IUS te laten worden: "the energy and organising ability with which the Congress Secretariat has approached its work, has been an outstanding feature of the whole development of this Congress. It is because of this, that we have confidence in recommending to you, that the headquarters of our future organisation should be situated in Prague" (34). Diegenen, die bevreesd waren, dat dit een communistische infiltratie zou vergemakkelijken, achtten het niettemin bezwaarlijk om het gastland voor het hoofd te stoten, en stemden toe. In de toekomst zou slechts een tweederde meerderheid erin kunnen slagen de IUS te doen verhuizen. Voorstellen over de structuur werden zonder veel discussie aanvaard. Slechts werd de Executive uitgebreid van 12 tot 17 leden. Na een hevig debat slaagde de minderheid erin, dat de Executive

het praedicaat "governing body" zou verliezen, zodat het uitgesloten was dat de Executive tussen de Council-meetings in zelf politieke beslissingen zou nemen. In plaats daarvan werd als mandaat in de constitutie geschreven "to carry out the policies of the IUS, and the decisions and projects of the Congress and the Council". Later zou blijken, dat deze formulering voor de meerderheid van de Executive weinig verschil maakte. Van nu af aan nam de Executive alle politieke beslissingen, die het dienstig achtte, en beschouwde zich bij tijd en wijle eveneens als governing body.

Een sober resultaat kon de minderheid behalen in de discussie over de relatie met WFDY. Volgens het IPC diende deze in de constitutie te worden vastgelegd. Nu het gezien de atmosfeer van het congres onvermijdelijk scheen, dat er nauwe banden met WFDY zouden worden aangeknoopt, kon de minderheid alleen nog verhinderen dat een bepaling daarover in de statuten werd opgenomen. De betreffende clause werd verplaatst naar de by-laws. Mocht het getij in de toekomst nog keren, dan kon men tenminste met een eenvoudige meerderheid, in plaats van met tweederde deze beslissing herroepen.

Het hoofdpunt van de discussie over de constitutie betrof echter de clause over de verhouding tussen de IUS en de lid-unies. Hierin werd het volgende vastgelegd:

"Members of the IUS shall abide by the Constitution of the IUS, carry into practice the decisions of its Congress and other governing bodies and support organisations, pursuing general aims similar to those of the IUS."

In geval van conflict, zou de in gebreke gestelde Unie in beroep kunnen gaan bij de Council.

Indien deze passage zou worden aangenomen, zo betoogde de minderheid, zou dit betekenen dat de NUSes ook al hadden zij zelf tegen een bepaald voorstel gestemd, de besluiten van de IUS zouden moeten uitvoeren. Met andere woorden, men zou op ieder gebied, waarover de IUS een uitspraak zou doen, zijn autonomie verliezen! Tevens zou dit betekenen, dat men op straffe van roeyment zijn steun zou dienen te geven aan organisaties die gelijke doelen nastreefden, waaronder men volgens het rapport van het IPC o.a. WFDY, WFTU en WFDW zou moeten verstaan. Zou de minderheid hierop ingaan, dan zou zij de leden van de eigen Unies

tegen zich in het harnas jagen. Hoe dan ook, de IUS zou er niet mee gebaat zijn. Derhalve werd in langdurige discussies met het PIC duidelijk gesteld, dat het bijzonder ondemocratisch was om de eventuele toekomstige minderheden niet alleen tot tolerantie te dwingen, maar zelfs tot uitvoering van de meerderheidsbesluiten. Teneinde echter niet de indruk te geven dat men de IUS wenste te ontcrachten, werd een amendement in de meest constructieve bewoordingen voorgesteld, nl. om in te voegen "subject to the approval by the national organisation". Hierdoor bleef de dynamiek van de passage onaangetast, doch werd de nationale autonomie erkend. Gedurende de stemming was er verwarring in de zaal. Hoewel het amendement verworpen werd, bleek dat verscheidene getrouwe delegaties vóór het voorstel gestemd hadden. Prompt vroeg de leider van de Sovjet-delegatie een hoofdelijke herstemming aan. Polen en Finland vielen terug in het blok en met een grotere meerderheid werd het amendement opnieuw verworpen. (35) (160-71 met 13 onthoudingen). Hiermee was het karakter van de IUS bepaald. Onder doodse stilte legde de Nederlandse delegatie de volgende verklaring af: (36)

"Every minute of this Congress we have been talking about democracy and the fight against fascism in all its forms, and you may depend on this: we in Holland know the idea of democracy, but that is something quite different from the policy of domination that some groups have shown at this Congress towards the minorities. And let us not talk about the fight against fascism as long as we have in our midst delegates who do not dare to give their personal opinion because of fear of getting into difficulties with their government at home.

The acts and decisions of the IPC have already furnished evidence of the completely one-sided political influence this body exerts. Although acting on the basis of majority decisions must be called a democratic procedure, it is not complete without the following: maintaining the rights and privileges of the minority.

Dutch students, perhaps more than those of any other country, have always appreciated firm international contact. They have lived up to it and will live up to it in the future. But international contact and cooperation presuppose an equal participation, not the predominance of certain groups. We want to live in friendship with all of you. But we need another basis of cooperation than that which the constitution of the IUS now gives us. Therefore I have no choice but to declare that the Dutch Union of Students will not become a member of the IUS and consequently cannot accept its seats in the Council."

Hoewel men de motieven van de Nederlandse delegaties kon begrijpen, waren er geen andere delegaties die zover wensten te gaan. Integendeel, men was teleurgesteld door dit besluit, dan men als vroegtijdig bestempelde en men achtte het niet juist de minderheid te verzwakken. Nog steeds geloofde de minderheid in de noodzaak van een krachtige internationale organisatie. De gebeurtenissen tijdens het congres hadden deze groep bij elkaar gebracht en gezamenlijk besloot men door te gaan en een rol te vervullen die zo constructief mogelijk was. De laatste twee dagen ging het Congres opnieuw uiteen in commissies om de praktische onderwerpen te bespreken, waarvoor men eigenlijk uitgenodigd was. Na de inspannende dagen, die men achter de rug had, kwam het commissiewerk min of meer als een anticlimax. De enige gebeurtenis, die nog vermeldenswaard is, was de verkiezing van de Executive. De secretaris van het IPC, Joseph Grohman, werd tot President verkozen, met de Engelsman Thom Madden als secretaris. De overige leden van de "kleine" Executive werden de Chinees Au Sik Ling, de Fransman Pierre Trouvat, de Amerikaan Bill Ellis en de Rus Alexander Shelepin, terwijl de Belg Meerts werd belast met de financiën. Van deze zeven waren drie communist en één fellow-traveller. Van de overige tien leden van de grote Executive vijf, zodat men op negen van de zeventien stemmen kon rekenen. Voor de organisatoren was het World Student Congress een succes geweest.

HOOFDSTUK V

De consolidatie van de IUS als frontorganisaties

De deelnemers aan het oprichtingscongres waren vertrokken. Vrijwel alle delegaties uit de minderheidsgroep rapporteerden thuis, dat er weliswaar gevaar bestond voor een groeiende eenzijdigheid van de IUS, maar dat niettemin een krachtig medium was gecreëerd, waar binnen studenten van de gehele wereld tot wederzijds begrip en samenwerking konden komen. Het idee van een Verenigde Naties op studentenniveau had een geweldige aantrekkingskracht, die geen ruimte liet voor al te veel kritiek. Derhalve was overal de wil aanwezig alle krachten in te spannen om deze organisatie levensvatbaar te maken. Bill Ellis, de Amerikaanse Vice-president van de IUS, schreef uit volle overtuiging: (37)

"The IUS must be a succes. In the light of the world situation, any organization which has the hope of developing understanding among the peoples of the world, regardless how insignificant, must be fostered and encouraged. Therefore, all student organizations have a God-given responsibility to participate in this organization with the rest of the students of the world. It is partly through our participation that the IUS will be what we so desire - namely a truly representative and democratic organization. We must not fail!"

Dit standpunt werd door vrijwel alle deelnemers uit de minderheidsgroep gedeeld. Slechts weinigen wensten te geloven, dat ze buiten spel waren gezet.

Inmiddels ging de Executive aan het werk om de taken uit te voeren die haar door 2½ miljoen studenten op de schouders waren gelegd (38). Begonnen werd een secretariaat op te richten in Praag, bestaande uit Grohman, Madden en die leden van de Executive die bereid waren gevonden naar Praag te verhuizen. Nu het Congres besloten had om de Executive uit te breiden van 12 tot 17 leden, gaf men het secretariaat de bevoegdheid "For the development of all policies in the absence of the Executive", zodat het beleidsorgaan weer tot handelbare proporties was teruggebracht. Binnen enige weken was een staf van meer dan dertig man aangetrokken om het secretariaat terzijde te staan. Later bemerkte

Ellis, kijkend naar de voorjaarsparade van de Czech Communist Youth Movement, dat vrijwel de hele staf in de parade meeliep (39). Nauwe contacten werden gelegd met WFDY, en een gecombineerde delegatie vertrok naar Azië, ter voorbereiding van een Southeast Asian Youth Conference, die in februari 1948 in Calcutta zou moeten plaatsvinden. De pogingen, die Ellis in het werk stelde om de IUS in deze samenwerking met WFDY af te remmen, waren tevergeefs. Ondanks zijn waarschuwing, dat deze gemeenschappelijke projecten vele studentenunies onaangenaam zouden zijn, besloot de IUS zich hierdoor niet te laten belemmeren. De Calcutta-conferentie heeft indertijd weinig aandacht getrokken, doch werd later beschouwd als het voorwendsel waarvan de Sovjet-Unie zich bediende, om Europese en Aziatische communisten samen te brengen, ter voorbereiding van de opstanden in Burma, Malaya en Indonesië (Madoen) (40). (Men herinnere zich dat de onafhankelijkheid, die Burma en Indonesië zich hadden verworven, geen communistische achtergrond had. Derhalve werden in die tijd U Nu en Soekarno nog beschouwd als bourgeois, en "the leaders of the betrayers clique) (41). Inmiddels had de IUS echter vernomen dat International Student Service en World Student Relief - twee organisaties die reeds vóór de oorlog actief waren op het gebied van de hulpverlening, en die later zouden samengaan in World University Service (WUS) - het voornemen hadden een conferentie te beleggen in Azië. De immense populariteit van deze organisaties - zij hadden sinds de oorlog miljoenen dollars verzameld voor universitaire wederopbouw in de door de oorlog getroffen gebieden - zou tot gevolg hebben, dat de IUS-WFDY conferentie op het tweede plan zou komen te staan. Derhalve besloot men de IUS vertegenwoordiger in de delegatie naar Azië op te dragen om waar mogelijk deelneming aan de ISS/WSR conferentie af te raden, op grond van "fascistische tendenzen" binnen deze organisaties. Ellis, die zeer goed van het reliefwerk op de hoogte was, kon dit voorkomen, doch hij kon niet verhinderen, dat enige maanden later de IUS de aanval op ISS/WSR opende. In een uitvoerig adres aan de ISS/WSR conferentie in Aarhus, juli 1947, verweet de IUS de beide andere organisaties, dat zij namens de studentenmeende te moeten spreken op het gebied van het reliefwerk:

"This does not imply that we are unfriendly to the ISS: it remains only for certain representatives to cease addressing the world on behalf of the students of their country. In many cases the students of that country deny this representation. (42)"

In casu betrof het de fund-raising campagne, waarin ISS zich namens de getroffen studenten tot de bevolking richtte, en vervolgens namens hen bedankte voor de geboden hulp. Hoewel de IUS waardering op kan brengen voor de grote bedragen, die verzameld waren, wenste zij duidelijk te stellen dat "the credit for all this work must not be placed to the name of ISS, but to the students of the world" (43). Niettemin meende de IUS, dat ISS op gebrekkige wijze de mogelijkheden tot fondsenwerving gebruikte, en stelde voor in de toekomst het betreffende IUS-departement hierbij in te schakelen. De wijze, waarop het geld besteed werd, kon evenmin door de beugel:

"the tremendous pressure of sectional organizations upon the students of certain countries to aid ex-enemy countries, for example Germany, when even more serious needs exist in other countries, for example China, Bengalen and Roemenia. Again in this way the student is pressed to a certain political point of view and not encouraged to develop the widest interest in all world problems, and particularly in countries of which he may know very little. (43)

Ten aanzien van de plannen van ISS/MSR om een nevenactiviteit te gaan ontplooiën op het gebied van international education, wist de IUS het onzinnige daarvan op de volgende wijze duidelijk te maken:

"To concentrate on the schemes of international education for the privileged few University people who can participate, means the by-passing of the needs of the colonial countries. There should be no insistance upon international education, until there is a far greater development of national and popular culture in all countries. Otherwise the privileged few will tend to become even more isolated from the rest of their community..... (44)

Men vergelijkte deze uitspraak, met het standpunt dat de deelnemers aan het eerste Congres hadden vastgelegd:

"The commission felt, that there was much to be gained by students undertaking part of the university course in a foreign university. It therefore recommends, that students of all countries should serve at least three months of their degree course abroad" (45)

Niettemin liet de IUS het gehele document voorafgaan door de zinsnede

"The opinions put forward in this address are not those of a few individuals, but arise from the work of the IUS and its practical experience over one year. They are based upon the

discussions of our inaugural congress last year, from the principles of which it is not possible for the IUS to depart unless it be so decided by Council or Congress." (46)

Het document werd afgesloten met het voorstel in de toekomst het reliëf-werk maar aan de IUS over te laten. Diegenen, die dit document onder ogen kregen, waren geschokt. Bill Ellis deed alles om de IUS ervan te overtuigen, dat deze handelwijze in alle opzichten onjuist en grievend was. In het bijzonder heeft hij getracht de IUS te doen inzien, dat het geven van reliëf gebaseerd diende te zijn op de werkelijke en acute nood en nimmer op de politieke overtuiging van de behoeftigen, laat staan op die van hun regering enige jaren geleden. Doch de leiders van de IUS bleven vastbesloten de ISS/WSR te vernietigen, om er een reliëf-organisatie in de eigen geest voor in de plaats te stellen. Hoewel wederom overstemd, bleef Ellis loyaal aan de IUS meewerken, van mening dat de IUS moest en zou slagen. Helaas kreeg hij in de zomer van 1947 via een kamergenoot tuberculose en moest zich terugtrekken in Davos, vanwaar uit hij via zijn vervanger Jim Smith de ontwikkelingen op een afstand bleef volgen.

In augustus 1947, één jaar na het congres, kwamen in Praag opnieuw vertegenwoordigers van vrijwel alle lidorganisaties bijeen, aangevuld met een aantal waarnemers van niet-leden, ter gelegenheid van de eerste Council-meeting.

Hoewel de resultaten van deze council-meeting minder opzienbarend waren, dan van het eerste congres, mogen zij niet onbesproken blijven. Om te beginnen kondigden de Belgische en Zwitserse delegaties aan, dat zij zich niet bij de IUS konden aansluiten, tenzij de IUS afstand zou nemen van politieke en religieuze zaken. Deze opmerkingen werden door Svetsov (leider van de delegatie van de Ukraine, ziel van de Sovjet-delegatie en de grote man achter de schermen) afgedaan met de woorden "any attempt to be a-political and neutral only lead to the adoption of a political policy, which is anti-democratic" (47). De Council nam echter nota van de bezorgdheid van de minderheid, en aanvaardde na langdurige discussie en amendering een door Australië voorgestelde "clarification" van het werkterrein van de IUS:

"whenever the IUS or its Executive Committee establishes to its satisfaction, that conditions prevailing in any country limit the social, academic, cultural or material freedom of students, it shall consider itself obliged, as an international union, to act against such conditions and to call upon its constituents to support such acts. All political action of the IUS must confine itself to these principles." (48)

Hoewel de interpretatie van deze clarificatie by de Executive lag, die niet overweldigend objectief was gebleken, hoopte men op deze wijze de Belgische en Zwitserse delegaties tegemoet te komen. Binnen twee maanden na de Council kon men reeds ervaren, dat deze clarificatie geen wezenlijk verschil maakte, toen de IUS in een speciaal pamflet de aandacht vestigde op international students day (17 november):

"on the battlefields of Spain, Indonesia, Vietnam and Greece are being fought wars, which have been precipitated by the reactionary imperialists and fascists to reimpose their colonial and dictatorial rule over the people of these countries. Today the help of the students of these countries is to strengthen our fight for peace against the vile attempts of imperialists and fascists who want to drive humanity into another bloody war."
 "In India communal riots by reactionary elements have forced thousands of students to give up their studies".

(Hiermee werd Nehru's Congress party bedoeld).

Het feit, dat in de loop van 1946 bij de verkiezingen binnen de Tsjechische NUS de communistische studenten waren verslagen en hun leiders uit de bestuursfuncties verdwenen waren, was voor de IUS zorgwekkend. De NUS verliet de communistisch gecontroleerde jeugdbeweging, en raakte meer en meer niet communistisch georiënteerd, en in conflict met de IUS leiding. Grohman werd ingelicht, dat men fel tegen hem gekant was en dat men overwoog de nieuwe NUS-president voor de functie van IUS-president kandidaat te stellen. Om dit te voorkomen, stelde de Sovjet delegatie voor geen nieuwe Executive te verkiezen, omdat de huidige functionarissen voortreffelijk waren, doch Ellis wist Grohman, Madden en Svetsov te overtuigen, dat men niet zonder grote moeilijkheden onder de constitutie uitkon. Hevige interne druk, en de overtuigingskracht van de Engelse en Franse delegaties (die nog steeds in communistische handen waren) wisten te bewerken, dat de Tsjechen van hun plannen afzagen. Derhalve werd de Executive vrijwel volledig herkozen, met uitzondering van de Belg Moerts, die geen verwantschap voelde met de richting, die de IUS uitging, en zich als treasurer terugtrok. Voor hem in de plaats werd de Italiaan Berlinguer verkozen,

en hij kreeg de taak de financiën van de IUS een steviger basis te geven. Hoewel men met het bedrag van 4,5 miljoen Tsjechische kronen (85.000) rond kon komen, was dit bedrag voor tweevijfde door de Sovjet lidorganisatie ingebracht, en voor éénvijfde door de Tsjechische regering. Het restant werd slechts door acht unies bijeen gebracht, hetgeen de IUS te kwetsbaar maakte. Niemand verbaasde het dan ook, dat in november 1947 de IUS 700.000 kronen negatief stond. Hetgeen onder Meerts moeilijk was, bleek mogelijk onder de communist Berlinguer. Binnen korte tijd stonden de IUS grote fondsen ter beschikking, en was het bedrag dat de NUSes inbrachten nog maar een gering deel van de inkomsten.

Hoewel de politieke eenzijdigheid van de IUS tijdens deze Council duidelijker naar voren kwam dan tevoren, volgden vrijwel alle minderheidsdelegaties het advies van Bill Ellis op, en adviseerden hun Unies deel te blijven nemen, omdat zonder hun aanwezigheid de zaak waarschijnlijk niet meer te redden was. Slechts de Zwitsers konden verder deelneming niet met hun neutraliteit verenigen. De Belgen wensten eerst betere garanties voor een objectieve politiek, terwijl de Oostenrijkse unie het in twijfel trekken van haar representativiteit niet langer wenste te nemen. Het feit, dat iedere student in Oostenrijk automatisch lid is van de NUS en kiesrecht heeft, maakte het voor de IUS moeilijk te funderen, dat de NUS niet democratisch was, doch aan de andere kant wenste de IUS het 150 leden tellende marxistische Verband Demokratischer Studenten niet naar huis te sturen. Zodoende sloeg voor drie Unies de balans door in negatieve zin, terwijl de rest van de minderheid de strijd binnen de IUS wenste voort te zetten. Hun hoofdmotief was het feit, dat men met ontsteltenis het ijzeren gordijn dwars door Europa zag neerdalen, dat vrijwel alle communicatie onmogelijk maakte. De IUS werd tot een van de weinige kanalen, waardoor studenten aan weerszijden van het gordijn elkaar konden ontmoeten. Coute que coute moest voorkomen worden, dat dit kanaal werd afgesloten en daartoe wenste de minderheid zich in te spannen. Zodoende was men bereid met het compromis zeer ver te gaan. De gebeurtenissen van februari 1948 brachten echter een onverwachte en dramatische wending.

HOOFDSTUK VI

De Tsjechische Coup d'état

Voor een goed begrip van de ontwikkelingen in Tsjechoslowakije en de reactie van de IUS op het gebeurde, dienen in het kort de gebeurtenissen, die in februari 1948 in Praag plaatsvonden te worden gememoreerd.

Nadat in het voorjaar van 1946 Tsjechoslowakije bevrijd werd door de Sovjet troepen, werd een nieuwe regering gevormd uit de beide regeringen in ballingschap, die door Jan Massaryk en Klement Gottwald in Londen, resp. Moskou, waren gevormd. In deze nationale coalitie hadden voor het eerst in de geschiedenis communisten en sociaal-democraten zitting in de verhouding 9-15, terwijl in het Parlement de communisten 38 % van de zetels hadden. In de loop van de tijd nam echter de spanning tussen beide groeperingen toe en reeds in de zomer van 1947 rapporteerden Tsjechische studenten, dat een crisis onvermijdelijk scheen te zijn.

Op vrijdag 19 februari 1948 kwam de spanning tot een climax, en dienden de niet-communistische leden van het kabinet Gottwald hun ontslag in bij President Benes, uit protest tegen de communistische agitatie, die uitging van de ministeries van binnenlandse zaken en voorlichting. Benes weigerde het ontslag te accepteren. De volgende dag eiste Gottwald dat Benes zijn beslissing zou herroepen, en dat hem opdracht werd verleend tot het vormen van een nieuwe regering. Praag was in grote beroering. Pro-Gottwald arbeiders demonstreerden door de straten, en actie-comité's werden gevormd naar het voorbeeld van de Sovjets van 1917, die door het gehele land de gouvernementgebouwen bezetten. Op 23 februari trok een menigte van 10.000 studenten op naar Hradcany-castle om loyaliteit te betuigen aan President Benes en handhaving te vragen van de parlementaire democratie. De spanning in Praag steeg. Op 25 februari gaf een diepgeschokte Benes zich gewonnen en ondertekende zwijgend het mandaat aan Gottwald tot het vormen van een nieuwe regering. Nogmaals trokken enige duizenden studenten naar Hradcany-castle om de President tot zijn oorspronkelijk standpunt terug te brengen. Terwijl een afvaardiging

binnen vertoefde, waarschuwde de politie, dat men drie minuten had om zich te verspreiden. Vervolgens werden de studenten met geweerkolven door de nauwe toegangsweg naar beneden gedreven. Smith, de plaatsvervanger van Ellis, merkte op, dat de meeste agenten zich rustig gedroegen, terwijl door een kleine minderheid fel werd geattakeerd. Tijdens het zingen van het volkslied vielen plotseling schoten. Het aantal slachtoffers staat niet vast, en varieert van één tot negen. (42a)

In de nacht, volgend op de laatste demonstratie, werden door communistische actiecomité's de gebouwen van de plaatselijke en de Nationale Studentenunie afgezet, benevens die van de IUS. De volgende dag nam de Central Students Action Committee de plaatselijke en Nationale Unie over. Hoogleraren en studenten, die bekend stonden als "reactionary elements, who do not have a positive attitude towards the new government" (43a), werden van de universiteit verwijderd. Later werd als reden opgegeven hun "former collaboration with the Nazi's" (43a). Onder dezen bevond zich tenminste één voormalig geallieerd soldaat, en een voormalig gevangene van een concentratiekamp. In het totaal werden 118 studenten gearresteerd. (44a)

Jim Smith, ooggetuige van de meeste gebeurtenissen, stelde aan het IUS secretariaat voor terstond op de meest krachtige wijze bij de Tsjechische regering te protesteren tegen het uiteendrijven van de studentendemonstratie, de arrestaties van studenten op grond van hun politieke overtuiging, het ontbinden van de Nationale Unie en het recht dat het actiecomité zich aanmatigde om hoogleraren en studenten van de universiteit te verwijderen. Hij stelde voor een eerlijke berechting van de arrestanten te verzoeken, en met klem te protesteren tegen

"the principle of party-control over permission to study and permission to teach, being a complete violation of the basic principle of academic freedom, as I think it has to be understood by the IUS" (43a).

Het secretariaat weigerde. Het diende, naar werd gezegd, rekening te houden met de mogelijkheid dat deze verandering in de politieke en sociale situatie in Tsjecho-slowakije een goede invloed kon hebben op het welzijn van de bevolking. Het kon niet overzien of de studenten

of de studenten in hun demonstraties het welzijn van het volk wel op het oog hadden. Indien deze verandering echter een ieder ten goede zou komen, gold dat tevens voor de studenten. Derhalve kon het IUS-secretariaat noch tegen de verandering, noch tegen de aangewende methodes protesteren. Bovendien wenste het Secretariaat rekening te houden met het ondemocratische karakter van de Unie en de corruptie, die daarin binnengedrongen was.

Na een langdurige discussie, waarin Smith niet de geringste steun vond voor zijn verzoek de IUS principes ook nu toe te passen, diende hij zijn ontslag in en stelde Ellis van de gebeurtenissen op de hoogte. Vanuit Davos telefoneerde Ellis met het Secretariaat en trachtte tevergeefs de IUS van haar taak te overtuigen. Vervolgens diende de Amerikaan, die zonder ophouden de niet-communistische delegaties had gewezen op hun God-given responsibility, en die zich met de inzet van zijn hele persoon aan het welzijn van de studenten verenigde naties had gegeven, zijn ontslag in. Geen document toonde beter de ontgoocheling van de niet-communistische studenten, die geconfronteerd werden met de communistische moraliteit, waarvan Lenin gezegd heeft: "the basis of communist morality is the struggle for the consolidation of communism". (45a.)

De brief, waarin Ellis zijn ontslag aanbood, luidde als volgt (46a):

I, the American Vice-president of the IUS, resign my position in protest of your refusal to condemn the brutal and undemocratic treatment of Czech students by their government during the week of February 22, 1948. I refuse to be a partner to your bastardly non-action, your past omissions, or your future political machinations. By your non-action, you have betrayed the trust and principles of all freedom loving students and proclaimed your allegiance to the Machiavellianism of the Communist students. You have betrayed the very tradition of November 17, which was yours to cherish and defend. You are no longer worthy of that tradition.

November 17 so gripped the imagination of the students and peoples of the world because it was a dramatic revelation of these two facts. On this day, it was from the universities, professors and students, armed more powerfully than the Germans in their belief in democracy and truth, that came the first resistance against the spirit of Hitlerism. There came from the centers of learning, the most effective opposition to German might, when all other forces were dispersed and helpless. The NAZI answer was: the execution of the student leaders of the National Union, the closing of the universities,

and the imprisonment in the concentration camps of 2000 students and professors. Is it any wonder that the students of the world could bequeath to the IUS no greater treasure than November 17 as the symbol of their ideals?

During the two years of the IUS existence, many of us have attempted to live and act according to this symbol, November 17. We have supported the rights of students and protested many incidents where such rights were violated. We protested the arrest of the Greek students in March 1947 by their government, the killing and arrest of Egyptian students in 1946 by the police force, and the suppression of student-rights and academic freedom by the Kuomintang government.

Today, we have before us a similar violation of students democratic rights in Prague, Czecho-slovakia. When Mr. Klement Gottwald addressed his followers in Wenceslas Square during the week of February 22, a demonstration of students began a march to Hradcany Palace to proclaim to President Benes their allegiance to the principles of Masaryk. This demonstration was fired on and clubbed with rifle butts by the police. Since then, students have been illegally arrested, student groups seized by action committees, the National Union dissolved, professors and students who were alleged reactionaries thrown out of the university, and faculty buildings violated.

For me, these actions assume a peculiar importance and similarity to November 17, 1939. Did not these actions take place in the same streets of Prague, in the same buildings, against the same students who were armed again only with their beliefs? Did not the police force represent a party which has seized the country again by force and fraud? Did not the police justify the invasion of the university buildings by the same law as the Germans, promulgated by Von Neurath, Protector of Bohemia and Moravia during the occupation? Is there any difference between November 17 and these recent events?

These charges being true, Mr. Smith, the deputy in Prague to the American Vice-President felt compelled to submit five resolutions of protest to the IUS secretariat. You refused to take action.

The reason for this refusal is obvious. All the protests heretofore issued by the IUS had two common factors. In each case, the students were oppressed by the right wing forces. However, in the case of the Czechs, the students were persecuted by a left wing police force. The second common factor was the suppression of democratic rights.

For the American students the principle is the decisive factor, not the politics. Thus the fact that you have refused to support Mr. Smith's resolutions, which he was honor-bound to present, means that you have acted in the past only because principles and politics coincided. To-day that is not possible. You have shown your colors.

This non-action of yours is no accident, for it is the last of a whole series of similar events. Since September it has been evident that the IUS was taking sides in the present world crisis. For instance, at the last Executive Committee meeting one report stated the fact, that the world was divided into camps, the democratic and the imperialist, and then that the IUS must be democratic. (47a)

In addition, since the Congress of 1946 crisis; this issue of political tendencies of the IUS has lurked in the background. The issue - due to the present world situation - would have had to have been faced eventually. To-day, however, your non-action leaves no hope of future discussions and settlements, for it is the worst example of a series of past omissions.

For instance:

1. You have disapproved the nationalistic and fascistic tendencies in textbooks, such as those still left in Germany, but you have never spoken against the periodic change of Russian history textbooks to conform to Russian Foreign policy.
2. You have disapproved governmental interference in the field of education, especially restrictions on access to scientific information, but you have never spoken against the diatribes directed at Varga, Alexandroff and Shostakovitch by their government.
3. You have justified full cooperation with communistic WFDY by reason of the constitution, but you have never tried seriously to enlist all your support behind UNESCO as so stated in the constitution. (48a)
4. You have protested the illegal treatment of Greek students by their government, but you have never objected to the forcible seizure of Greek students by the Markos forces.
5. You have protested the treatment of Spanish students by the Franco government, but you do not object to the same injustice against Czech students.
6. You have protested the treatment of Chinese students, but you have never objected to the seizure and disappearance of students in the Russian zones of Austria and Germany.
7. You have attacked Catholic students as reactionary, but you have never censured the tactics of Communist students.
8. You have attacked the imperialism of European countries in the Far East, but you have never even spoken of Russian imperialism in Eastern Europe and in the same Far East.
9. You have attacked the US, France and Great Britain at every possible point, but you have at no time in your history dared to speak against Russia.

10. You have assiduously sought information and facts to discredit so-called reactionary groups, but you have never attempted to discover the truth of the many charged levelled against the left wing.
11. You have interpreted the Constitution to your own ends.
12. You have interpreted democracy not as a majority rule which respects the right of the minority and the individual, but as a dictatorship of the proletariat.

All this you have done and not done. The non-action in Prague is the final act.

For these reasons Mr. Smith and I, the Vice-President, resign. We can no longer remain true to the principles of American students if we support the IUS in its present unrepresentative and undemocratic course of action. Also I have requested all American student organizations to re-affirm their confidence in our present stand by immediate disaffiliation and the severance of all present and future relations with the IUS. Already the National Student Association has agreed with our position. All other student organizations will follow. American students are finished with the IUS. They condemn your former omissions and your final betrayal.

Because so many other student groups believe in the same principles as American students, simple withdrawal of organizations in my country is not enough. It is necessary, that all freedom loving student organizations proclaim their spiritual and moral unity with the actions of Czech students, and their opposition to the undemocratic forces which persecuted them, by no other act than disaffiliation of the IUS.

Therefore, I call on the National Unions of countries such as England, France, the Scandinavian countries, Cuba, South America, Canada, to show disaffiliation from the IUS. By this action at least we can show our unity and faith in our principles.

Gentlemen, I regret that for us this is a parting of the ways. The responsibility for this separation lies with you, not with me.

I am William S. Ellis, Former IUS Vice-President.

In een rapport aan de NUSes bracht de IUS vervolgens verslag uit van een bezoek aan het Tsjechische Ministerie van Binnenlandse Zaken. Ten aanzien van de studentendemonstratie kwam men tot de volgende conclusies:

"the police and the Ministry sincerely regret that the incident occurred (d.i. het schieten op de demonstranten), and that students were responsible." (49)

Hieraan werd toegevoegd:

"in very few countries would governmental authorities have received an inquiring student group so kindly, and listened to all inquiries, giving explanations of the situation." (49)

Ten aanzien van hetgeen op 17 november 1939 gebeurde achtte de IUS iedere vergelijking ridicuul, en verklaarde:

"In 1939 foreign domination of a fascist power came to Czechoslovakia, and the student demonstration of 1939 demonstrated the protest of the whole Czech people against this invasion, against the attack upon their national and civil rights. The student demonstration of February 25th, 1948, was made in opposition by some of the students of Prague to a social movement of the people of Czechoslovakia coming to power." (49)

Enige weken later gaf de IUS een lijvig rapport uit, waarin het zijn redenen meedeelde om van een formeel protest af te zien. In grote trekken is dit een uitwerking van de antwoorden, die men aan Jim Smith had gegeven. Slechts de steun aan de actiecomité's wordt een betere fundering gegeven, immers:

"they were doing no more than applying those principles, which had already been adopted by the students themselves, but which had never been put into practice." "The previous undemocratic character of the Czech NUS was related to a situation existing in the country, and similarly, the new developments among the students are paralleled by new changes among the whole people" (50)

Hiermee was het incident voor de IUS gesloten. Echter niet voor de Nationale Unies. Zij wisten nu wat zij aan de IUS hadden. Sommigen trokken hun conclusies. Anderen weigerden zich bij deze eenzijdigheid van de IUS neer te leggen en waren idealistisch genoeg om door te gaan.

HOOFDSTUK VII

Verslechtering van de betrekkingen

De houding van het IUS Secretariaat inzake de Tsjechische crisis had vele NUSes aan het denken gebracht of het niet tijd werd hun relatie met de IUS te herzien. Op initiatief van de Canadese en Belgische NUSes werd een informele bespreking gehouden in Brussel, waar bleek dat Zweden en Ierland besloten hadden de IUS te verlaten, terwijl Denemarken zijn lidmaatschap had opgeschort. Door de overige NUSes werd het eenzijdige karakter van de IUS duidelijk onder ogen gezien, doch zij achtten het feit dat communisten de toon aangaven niet voldoende reden om uit te treden. Wel realiseerden zij zich dat hun houding heel wat militanter diende te zijn. In het bijzonder deden de Engelse en Franse NUSes een dringend beroep op de overigen in ieder geval eerst de volgende Council meeting af te wachten om daar hun grieven te uiten. Mocht dit op niets uitlopen, dan kon men altijd nog overleggen over andere methodes om de IUS op het juiste spoor terug te brengen.

In de zomer van 1948 vond deze Council meeting plaats te Parijs. Tevergeefs werd hier getracht de IUS inzake de Tsjechische crisis tot andere gedachten te brengen. Daarentegen ging de IUS executive zelf in de aanval, en beschuldigde de reactionaire functionarissen van de Zwitserse, Nederlandse, Ierse, Oostenrijkse en Italiaanse NUSes ervan een wig te drijven tussen de IUS en de studenten in de betreffende landen. Minderheidsgroepen in deze landen werden aangemoedigd te komen tot een nationaal comité, door middel waarvan zij de opinies van de studenten op IUS bijeenkomsten naar voren zouden kunnen brengen. Ondanks het krachtige protest van Nicuw Zeeland dat het opnemen van minderheidsgroeperingen uit landen, waar een representatieve NUS bestond, in lijnrechte tegenspraak zou zijn met de letter en de geest van de constitutie, werd deze politiek door de Council goedgekeurd en in de komende jaren zonder aarzeling in praktijk gebracht. Immers, zoals het Secretariaat zei, de IUS moest loyaal zijn t.a.v. haar aanhangers in alle landen ter wereld.

Hoofdpunt op de agenda was het Executive report, dat door Grohman werd voorgelezen. Het bleek een getrouwe afspiegeling te zijn van de buitenlandse politiek van de Sovjet-Unie. Nadat de levensomstandigheden van de studenten van West-Europa in schrille kleuren waren getekend, merkte Grohman op: (51)

"It is interesting to note that in practically all these countries I have mentioned, there is an economic plan, bearing the name of one of the foreign ministers in operation" (het Marshall plan).

De relatie tussen universiteit en Marshall plan werd verder uitgewerkt in de algemene resolutie van de Council, waarin gesteld werd:

"Evidence was given by some delegations that there has been a deterioration in the living conditions of the working people and students in certain countries, affected by the Marshall plan."

Derhalve werd de IUS opgedragen de nadelige invloed van het Marshall plan op het universitaire leven nauwlettend te bestuderen.

In andere delen van Europa bleek de toestand daarentegen veel rooskleuriger te zijn:

"In other European countries the student has found his opportunity in the work of reconstruction and is fulfilling the tasks allotted to him in the planned economies of the countries concerned."

Ten aanzien van deze passages protesteerde de minderheidsdelegaties met klem, en stelden dat het Marshall plan niets, maar dan ook niets, met een conferentie te maken had, die zich met studentenzaken diende bezig te houden. Dit standpunt werd echter niet gedeeld door de meerderheid van de Council, die bij monde van de Sovjet gedelegeerde stelde, dat het Marshall plan in feite een "act of enslavement for the peoples of Europe" betekende.

Met Bill Ellis werd in het Executive report korte metten gemaakt. Hij werd afgeschilderd als:

"one of the greatest enemies of the IUS, a disruptive factor in the international student movement. To read his letter of resignation and some of his recent articles is almost physically repulsive because they are in the same vein as the distorted reactionary press." (52)

Het enige aangrijpingspunt van de minderheid om tot een discussie te komen, was het feit, dat de IUS Executive zo mogelijk alle resoluties unaniem aangenomen wenste te zien. Teneinde deze groep in staat te

stellen toch vóór een resolutie te stemmen, ondanks de eenzijdige politieke tekst, stelde de Executive voor in verschillende resoluties de passage "some delegations think etc." in te voegen. Hierin werd het minderheidsstandpunt in vage termen aangeduid, waarna deze delegaties onder druk werden gezet de gehele resolutie te aanvaarden. Bijvoorbeeld:

"Although we acknowledge that some Council members hold the opinion that the actions of the Executive secretariat in connection with the recent events in Czecho-slovakia were incorrect and not impartial and would like to protest about this, the majority of the Council considers that the actions of the Executive secretariat were correct." (53)

Dit gaf inderdaad de waarheid weer, zodat men het niet meer dan vanzelfsprekend achtte, dat deze resolutie unaniem werd aangenomen. Op deze wijze eindigde de Council met vrij unanieme steun aan de Executive, terwijl slechts op ondergeschikte punten kritiek in de resolutie werd opgenomen.

Slechts op een enkel ogenblik toonde de IUS zich bewust van de groeiende kritiek op haar werkzaamheden en realiseerde zich het gevaar dat een groeiend aantal NUSes zich zou terugtekken. Met het oog hierop werd aan de Canadese NUS toegestaan een proeflidmaatschap voor twee jaar aan te vragen. In de wijze waarop de IUS zich tot de studenten van de wereld richtte was echter geen verandering gekomen: (54)

"Students of the world: rally around the IUS and participate full in its activities be confident taht if the youth demand and fight for peace, no war mongering schemes led by the Anglo-American monopolies can succeed."

Het was duidelijk geworden dat de IUS muurvast in communistische handen was, en dat er geen hoop meer was op verwezenlijking van hetgeen de pioniers van 1945 voor ogen had gestaan. Hoewel hun gedachten nog steeds doorklonken in de constitutie van de IUS, was de interpretatie daarvan niet langer idealistisch, maar ideologisch.

Binnen het jaar na deze council besloten Australië, Nieuw Zeeland, Denemarken en Frankrijk de IUS te verlaten. (In Frankrijk was de communistisch georiënteerde Executive inmiddels vervangen.) Zoals men weet waren Nederland, Zwitserland, België, Zweden en Ierland en Oostenrijk hen voorgegaan, terwijl Noorwegen, West-Duitsland, Italië, Canada en de USA nimmer tot de IUS waren toegetreden. Doch het was

niet alleen deze westerse groep landen, die de ontwikkelingen binnen de IUS met teleurstelling en spijt volgden. In Latijns-Amerika werd tijdens de Panamerican student conference van 1948 in Montevideo besloten tot de oprichting van een eigen confederatie, waarbinnen de Latijnsamerikaanse NUSes zouden samenwerken. Niet ten onrecht was de IUS bevreesd dat haar invloed in Latijns-Amerika hierdoor zou teruglopen. Derhalve riep de Council alle Latijnsamerikaanse unies op:

"to boycott any student conference in Latin America, which is designed to disrupt the international student movement, and to oppose the creation of a confederation of students of Latin America, intended to undermine the cooperation of Latin American student organisations with the IUS. The Council appeals to all student organisations and students in Latin America to participate actively in the work of the IUS, where their interests can best be served and their demands realised." (55)

Hoewel deze confederatie geen lang leven beschoren was, had toch de laatste paternalistische zinsnede een averechts effect op de Latijnsamerikaanse studenten.

Het jaar volgend op deze Council meeting werd door de IUS gebruikt om op grote schaal activiteiten te organiseren. Een overzicht van de geweldige hoeveelheid werk, die door het secretariaat werd verzet, kan men vinden in de brochure "This is the IUS", die in de loop van het jaar 1949 door de IUS werd verspreid. Vele seminars en uitwisselingen werden georganiseerd, een sanatorium werd geopend in Tsjechoslowakije, internationale werkbrigades ondernamen projecten door geheel Oost-Europa, samen met WFDY werd het tweede wereldjeugdfestival georganiseerd, en delegaties zwermden uit naar Latijns-Amerika en Zuidoost-Azië. De enorme fondsen die hiervoor nodig waren, leverden geen problemen meer op. Men was de financiële crisis van een jaar geleden te boven gekomen. "World Student News", het IUS tijdschrift dat een jaar lang niet had kunnen verschijnen wegens gebrek aan geld, werd weer in vier talen over de wereld verspreid, en dagelijks werd in meerdere talen via Radio Praag de studentenwereld over de bloei van de IUS geïnformeerd. Op de Council meetings was een ieder tevreden, dat de IUS fondsen had kunnen vinden en deed geen navraag naar de herkomst van de gelden. Hiervoor was trouwens ook weinig gelegenheid, aangezien de Executive sinds de Parijse Council meeting

de gewoonte aannam de financiële overzichten eerst korte tijd voor ze in behandeling werden genomen, te laten circuleren.

Doch hoeveel de IUS ook mocht organiseren, ieder evenement en iedere brochure was doortrokken van de politieke lijn die de Executive wenste te volgen. In de aangehaalde brochure "This is the IUS" kunnen we lezen hoe in Amerika slechts 1 % van het nationale budget voor onderwijs werd gebruikt, tegen 51 % voor militaire of para-militaire doeleinden. (Hierin ging men voorbij aan het feit, dat onderwijs in de USA voor rekening komt van de staten afzonderlijk, terwijl militaire zaken een federale aangelegenheid is.) Voorts werd meegedeeld, dat in "Trizonia" = West-Duitsland, aan schoolkinderen de Hitler-groet weer werd bijgebracht, hoe 60 Indonesische studenten door de Nederlanders geëlectrocuteerd waren, hoe de Nehru-politie de studenten mishandelde, en hoe de levensomstandigheden in Oost-Europa zienderogen verbeterden. (55)

De eerstvolgende Council meeting vond plaats in Sofia, september 1949. Wat bij het eerste congres in 1946 een kleine communistisch gezinde meerderheid was geweest, was nu door het toenemend aantal unies, dat de banden met de IUS verbrak, uitgegroeid tot een overweldigende meerderheid. Hiertoe droeg bij dat 15 splintergroeperingen uit niet-communistische landen werden toegelaten met alle rechten van een delegatie, ongeacht het feit of in het betreffende land een representatieve NUS bestond. Volgens de richtlijnen van de Parijs Council slaagde men er op deze wijze in het aantal deelnemende landen van 22 tot 37 op te voeren. Als waarnemers waren vervolgens 34 NUSes en organisaties aanwezig.

Begonnen werd weer met de behandeling van het Executive report, dat op de bekende wijze zijn interpretatie gaf van de internationale politieke situatie. Over de recente uittredingen werd vluchtig heengeglopen, doch er werden wel enige passages gewijd aan de relatie tussen de IUS en zogenaamde a-politieke studentenorganisaties. Hoewel de laatste werden gedefinieerd als een "old trick of the reactionaries to stifle youth and student organisations and to make the youth docile and obedient," (56) wenste de Executive duidelijk stelling te nemen tegen diegenen, die dachten dat deze organisaties zich in de

IUS niet thuis zouden kunnen voelen. Terwijl slechts vier uur werd besteed aan de praktische activiteiten voor het komende jaar, werden van de 11 dagen $7\frac{1}{2}$ besteed aan de discussie over het Executive report, waarin de ene delegatie na de andere zijn afschuw over de warmongers achter het Marshall plan en zijn vreugde over de vorderingen van het socialistisch kamp onder de glorieuze leiding van de Sovjet-Unie uitsprak. Slechts van Engelse en Canadese zijde werd een reële poging gedaan om de discussie meer ter zake te doen zijn, doch zonder resultaat. Nadat zulks in Frankrijk gebeurd was, was ook in Engeland in het vorige jaar een nieuw bestuur gekozen, dat niet bereid was in alles met de IUS mee te gaan. Aan de andere kant lieten de Engelsen duidelijk merken, dat zij de verdeeldheid in de studentenwereld misplaatst achtten, en dat zij er niet over dachten de IUS te verlaten. Hun activiteit was er voornamelijk op gericht de IUS zoveel mogelijk open te houden en daarin een plaats te creëren voor een minderheidsstandpunt. Onder andere stelden zij voor dat de IUS een onderafdeling in Londen zou openen, die zich in samenwerking met de Engelse NUS speciaal zou bezighouden met Oost-West uitwisselingen. Hierin was de IUS tot nu toe schromelijk tekort geschoten, terwijl naar de mening van de Engelse unie juist hier een van de voornaamste taken lag. Immers het was noodzakelijk de isolatie die de koude oorlog te weeg bracht te doorbreken. De Executive toonde echter geen interesse, en zodoende had het voorstel in de Council geen kans. Als tweede constructieve daad stelde de Engelse NUS voor, dat de IUS zich er niet bij neer moest leggen dat zoveel NUSes haar de rug toe keerden. Zij verklaarde het voornemen te hebben om onder IUS auspiciën een conferentie in Londen te beleggen, waar de IUS met de afvalligen over hun bezwaren en de toekomstige samenwerking zou kunnen overleggen. Indien deze conferentie bevredigend zou verlopen, zou men de kans hebben een groot aantal NUSes te zien terugkeren voor het tweede IUS congres, dat in 1950 zou plaats vinden. Naar de mening van de Engelse NUS zou alleen een massale deelneming van de minderheidsunies dit congres representatief kunnen maken, en er zou langs deze weg een mogelijkheid bestaan de IUS terug te voeren naar hetgeen oorspronkelijk in de bedoeling had gelegen. Meermalen werd dit voorstel te berde gebracht, doch er werd uiterst koel op gereageerd.

Het meest belangrijke punt van deze Council meeting was echter de houding die de IUS ten toon spreidde ten aanzien van Joegoslavië. Op 28 juni 1948 was Joegoslavië uit de COMINFORM gestoten en sindsdien waren vanuit Moskou vele pogingen ondernomen om Tito ten val te brengen. Als formele redenen werden opgegeven de anti-Russische houding van de Joegoslavische regering, de afwijkende lijn inzake de landbouwpolitiek en het feit dat Tito aan de ontwikkeling van het volksfront meer waarde hechtte dan aan het streven de communistische partij tot alleenheerschappij te brengen. Doch de werkelijke oorzaak lag dieper. Hoewel in alle Oosteuropese landen na de oorlog krachtige, in Rusland opgeleide kaders aanwezig waren, moesten deze het opnemen tegen de populaire communistische leiders die in de oorlogsjaren ter plaatse ondergronds hadden gestreden, en die een meer nationale koers wensten te volgen. In navolging van Tito legden zij de nadruk op de soevereiniteit van het land en wensten een weg tot het communisme te volgen, die aangepast zou zijn aan de plaatselijke omstandigheden. Zelfs gingen er stemmen op om te komen tot een Balkan douane-unie als voorloper van een Oosteuropese federatie, o.l.v. Tito, Gomulka, Georghiu-Dej en Dimitrov, waardoor de Sovjet-Unie van de grote en onweersproken leider tot een gelijkwaardige partner zou worden. Hierdoor kwam het leiderschap van de Sovjet-Unie wezenlijk in gevaar. Hier kwam nog bij, dat in het verre Oosten Mao Tse-tung erin slaagde op eigen kracht de Kuomintang van Tsjang Kai Chek in een hoek te drijven en een communistische staat te vestigen met meer inwoners dan de Sovjet-Unie en Oost-Europa tezamen. Deze dreigende verbrokkeling diende volgens Stalin een halt te worden toegeroepen. Derhalve werd de diversiteit in staatkundige structuur en ideologische opvattingen uitgebannen en besloot hij met alle middelen door te voeren dat in Oost-Europa uniforme staten werden gecreëerd, waarin het respect voor de Sovjet-Unie tot in de grondwet toe werd vastgelegd. Met behulp van de in Moskou opgeleide kaders slaagde hij overal in deze opzet, behalve in Joegoslavië, waar Tito geen reden zag de Sovjet-Unie de eer te geven voor hetgeen hijzelf had verricht. Vervolgens werd de aanval op Tito ingezet, niet alleen om Joegoslavië terug te krijgen in het gareel, maar bovenal om de nationalistische stromingen in de andere Oosteuropese landen het uitzicht te ontnemen. Prompt na

de uitstoting door de COMINFORM werden de frontorganisaties ingeschakeld om Joegoslavië te isoleren. Terwijl tevoren de activiteiten van de "Students Committee of the Peoples Youth of Yugoslavia" (SSPYY) ruime aandacht gekregen hadden in de kolommen van "World Student News", wordt plotseling over Joegoslavië in alle talen gezwegen. Het tweede jeugdfestival, dat in Boedapest werd gehouden aan de vooravond van de Council meeting in Sofia, was de eerste manifestatie waar de IUS en WFDY geconfronteerd zouden worden met de aanwezigheid van de Joegoslaven sinds de breuk met de COMINFORM. De grote moeilijkheid was, dat men nog niet gereed was met het verzamelen van bezwaarend materiaal dat in overeenstemming was met de officiële lijn, terwijl men aan de andere kant ook onmogelijk de aanwezigheid van de Joegoslaven voor kennisgeving kon aannemen. Daar de Hongaarse regering echter de visa weigerde, werd de IUS deze vroegtijdige ontmoeting bespaard gebleven. In Bulgarije lag het echter moeilijker. Ten eerste waren de Joegoslaven lid van het Executive Committee van de IUS, zodat zij uitgenodigd dienden te worden; ten tweede kon de Bulgaarse regering geen visa weigeren, aangezien volgens het verdrag van Bled uitreisvergunningen werden verleend door het land van herkomst, in plaats van inreisvergunningen door het land van bestemming. Zodoende arriveerde de Joegoslavische delegatie in Sofia op de avond voor de Council meeting. Binnen enige uren werden de delegatieleden echter door de Bulgaarse politie uit hun hotel gehaald en over de grens gezet (57). Vervolgens wendden de Schotse en Engelse delegaties zich tot de IUS Executive met het verzoek stappen te ondernemen om de Bulgaarse regering van haar besluit terug te brengen.

De IUS weigerde en gaf als reden op, dat de Joegoslaven zonder de vereiste papieren het land waren binnengekomen, hetgeen hun eigen fout was. Hierop toonde de Engelse delegatie echter aan dat de papieren van de Joegoslaven wel degelijk in orde waren geweest, doch dat daarentegen de Engelse papieren bij aankomst onvolledig bleken te zijn geweest, waarna een telefoontje van de IUS de zaak bij de douane doeltreffend had weten op te lossen. Op hun verzoek besloot de Executive de Bulgaarse Unie met een onderzoek te belasten. Deze rapporteerde tegen het eind van de Council meeting dat de Joegoslaven zonder toestemming van de Bulgaarse autoriteiten het land waren binnengekomen.

dat zij getracht hadden contact te zoeken met Tito agenten en vijandelijke activiteiten tegen de Bulgaarse regering hadden ondernomen. Vervolgens waren deze agenten en spionnen het land uit gezet.

In de plenaire zitting weigerde de Executive om de Joegoslaven opnieuw uit te nodigen met een andere delegatie te verschijnen, want naar zij zei, wenste zij op geen enkele wijze het binnensmokkelen van agenten te bevorderen. Een Schotse motie, die hiertegen verzet aantekende werd niet in behandeling genomen, zodat het laatste woord over de Joegoslavische afwezigheid was, dat het land in fascistische handen gevallen was en als zodanig geen aanspraak kon maken op een buitengewone behandeling door de IUS. (58)

Geen andere actie van de IUS toonde duidelijker aan, hoezeer de leidende figuren in het spoor liepen van de internationale communistische beweging, en hoe de beweging gedegenereerd was tot wat de Engelse NUS President noemde "The student section of the COMINFORM". In de volgende maanden werd in gloedvolle bewoordingen de aanval op de Joegoslaven ingezet en tenslotte werden zij uit de IUS gestoten. Hiertoe werd besloten tijdens de Executive meeting in Londen, februari 1950. Slechts één niet-communist was bij deze vergadering als stemgerechtigd lid aanwezig, nl. de president van de Engelse Unie, Jenkins. Hoewel de verhouding met Joegoslavië niet op de agenda stond, maakte de IUS President, Grohman, van de gelegenheid gebruik om vele en zware beschuldigingen tegen de Joegoslavische NUS (SSPYY) in te brengen. Hij besloot zijn statement met de woorden, dat de IUS de relaties met de SSPYY zou verbreken en stelde voor samenwerking te zoeken met de democratische Joegoslavische studenten. Jenkins maakte vervolgens de aanwezigen erop attent, dat niet de Executive bevoegd was tot het nemen van een dergelijk besluit, doch de Council of het Congress, en dat in elk geval een vertegenwoordiger van de SSPYY aanwezig diende te zijn wanneer zaken, zijn NUS betreffende, op de agenda stonden. Tegen dit voorstel bestond hevige oppositie en eerst toen Jenkins stelde dat verdere Engelse aanwezigheid hiervan afhing, werd besloten een vertegenwoordiger van SSPYY toe te laten tot de vergadering, om vragen te beantwoorden. Het kruisverhoor dat vervolgens werd afgenomen, is door de Engelse waarnemers verbatim vastgelegd en is een schokkend document van de toon, die de IUS in die periode jegens

afvalligen uit het communistisch blok aansloeg (59). De SSPYY werd op vele punten voor de voeten geworpen de IUS te hebben tegengewerkt, althans niet voldoende steun te hebben gegeven. In het bijzonder werd de SSPYY zwaar aangerekend, dat men studenten uit de ontwikkelingslanden ten tijde van het Wereldjeugdfestival naar Joegoslavië had uitgenodigd, in plaats van hen naar Boedapest te laten gaan, waar de Joegoslaven zelf niet aanwezig hadden mogen zijn. Bucevic, de Joegoslavische vertegenwoordiger, wees de Executive op het memorandum dat de SSPYY de IUS had doen toekomen en waarin ondubbelzinnig de constructieve wil tot samenwerking van de SSPYY was neergelegd. Zowel op financieel terrein, als op het gebied van de morele steun was de SSPYY niet in gebreke gebleven. Hij protesteerde met kracht tegen het feit, dat de SSPYY van obstructie beschuldigd werd en achtte het gedrag van de IUS Executive in flagrante strijd met de IUS constitutie. Het memorandum werd echter terzijde gelegd en Grohman vatte het onderzoek samen met de woorden, dat Bucevic er niet in geslaagd was de IUS beschuldigingen te weerleggen. Vervolgens nodigde Bucevic de IUS uit dan met eigen ogen te komen zien hoe de situatie in Joegoslavië ervoor stond, doch hieraan bleek de Executive geen behoefte te hebben. Het voorstel de relaties met de SSPYY af te breken, werd met algemene stemmen genomen, met alleen de stem van Jenkins tegen.

Enige tijd na deze Executive meeting werd door de IUS een brochure (60) uitgegeven, waarin de redenen voor de verbreking van de betrekkingen werden opgesomd. Na te zijn ingegaan op de "bekentenissen" van Bucevic in Londen, concludeerde de IUS:

"In all it amounts to a damning indictment of the leaders of the SSPYY, who are revealed as open agents of a regime of fascist oppression and terror, and as people who stop at no lie or slander to disrupt the unity of the international student movement and further their role as police agents and provocateurs."

In een supplement, "Terror invades the university" (61) werd vermeld hoe 3900 studenten in concentratiekampen waren opgesloten en dat vele democratische hoogleraren waren vervangen door vroegere Nazi-collaborateurs.

"The present policy and activities of the leaders of the SSPYY can only be understood against the background of post-war developments in Jugoslavia. The present rulers of Jugoslavia,

disguising themselves as "democrats", "socialists", and "communists" attained power with the concealed purpose of depriving the Yugoslav people of their long-fought freedom. These traitors had long before entered the service of foreign intelligence organisations, and as their treacherous acts in the relation to the Greek democrats make abundantly clear, they have now openly joined the instigators of war."

Enige weken nadat de beslissing van de Executive gevallen was, sloot de Engelse Unie met 86 tegen 26 stemmen haar lidmaatschap van de IUS te schorsen en verklaarde zich bereid om de door de IUS genegeerde invitatie aan te nemen om een onderzoek commissie naar Joegoslavië te zenden. Men nodigde de IUS uit zitting te nemen in de delegatie, doch de IUS deelde mee geen steun te willen geven aan deze "disruptive activities". Teneinde de brede samenstelling van de delegatie te garanderen werd een bestuurslid van de communistische studentenbeweging in Engeland uitgenodigd, doch deze trok zich op het laatste moment terug met de mededeling dat geen geestverwant bereid zou zijn zijn plaats in te nemen. De delegatie bezocht alle universiteiten in Joegoslavië, benevens vele andere plaatsen, instituten en personen die een verhelderend beeld van de situatie zouden kunnen geven. Uitgaande van de stellingen van het IUS rapport, ondervroeg zij links en rechts personen, die geacht konden worden op de hoogte te zijn. De delegatie kwam tot de conclusie dat het merendeel van de IUS beschuldigingen geen spoor van waarheid in zich hadden, terwijl de rest slechts zeer ten dele bleek op te gaan, althans niet in die mate, dat verontrusting gerechtvaardigd was. Inderdaad bleken er sinds de COMINFORM-resolutie arrestaties te zijn verricht, doch van de 1000 gearresteerde studenten waren inmiddels 850 vrijgelaten. De delegatie was echter zeer verbaasd te moeten vernemen, dat de IUS haar standpunt had gebaseerd op verklaringen van refugees, nadat zij tijdens de Tsjechische crisis met zoveel verve had verkondigd, dat refugee-verklaringen niet betrouwbaar waren. Het feit, dat men geen belangstelling toonde om zich ter plaatse op de hoogte te stellen, wierp wel een zeer schril licht op de intenties van de IUS. (62)

Men dient zich te realiseren dat dit rapport werd geschreven door dezelfde studenten, die het jaar tevoren betoogd hadden, dat de Tsjechische crisis geen reden mocht zijn om de IUS te verlaten, aangezien men niet over de plaatselijke situatie was ingelicht. Zij hadden erop aangedrongen dat men de IUS bleef steunen, terwille van het belang van internationale studentensamenwerkingen. Ook nu bleven zij streven naar dit ideaal en wensten de moed niet op te geven.

HOOFDSTUK VIII

De climax

Zoals de Engelse NUS tijdens de Sofia Council meeting reeds had aangekondigd, zou zij het initiatief nemen tot een conferentie van NUSes, die over de ontwikkelingen van de IUS bezorgd waren. De bedoeling van deze bijeenkomst was niet om de oprichting van een tegenorganisatie te bespreken, maar een poging om het gesprek tussen de IUS en de minderheidsunies weer op gang te brengen. Met het oog daarop werd op de najaarsvergadering 1949 van de Engelse NUS in tegenwoordigheid van Grohman met 100 tegen 18 stemmen besloten:

"that the Council approves the action of its Executive in proceeding with arrangements for holding an International Student Conference in London in December as a move towards re-establishing the representative character of the IUS."

Nadat tijdens de Sofia Council meeting in 1949 reeds was gebleken, dat de IUS weinig interesse voor deze bijeenkomst had, besloot de IUS Executive later om deze bijeenkomst niet te sponsoren en trachtte zij de overbodigheid van deze vergadering aan de Engelsen duidelijk te maken. Toen de uitnodigingen echter eenmaal waren uitgezonden, ging de IUS een stap verder en riep iedere Unie op deze meeting te boycotten, want:

"it is evident that this meeting contains the seed of disruption and a great potential danger for the unity of the world student movement."

Organisatoren, die op de eenheid van de studenten gericht waren, werden geïdentificeerd met de:

"enemies of student unity, who are at the same time enemies of world peace and international understanding." (63)

De resultaten van de conferentie maakten duidelijk dat de IUS het bij het verkeerde eind had. Van 20-22 december 1949, dus nog voordat de IUS de Joegoslaven had uitgestoten, kwamen de vertegenwoordigers van 17 NUSes in Londen bijeen. Reeds bij het begin was het duidelijk, dat deze bijeenkomst niet tot doel had een nieuwe organisatie tegen de IUS op te richten en dit idee werd nadrukkelijk verworpen. Nu de IUS geweigerd had met hen overleg te plegen, bleef de deelnemers niets

anders over, dan onderling van gedachten te wisselen over de ontwikkeling van de IUS ende beste houding die men ten aanzien hiervan kon aannemen. Voorzover het de bezwaren tegen de IUS betrof, bestond er eenstemmigheid ten aanzien van de volgende punten: (64)

1. Overemphasis on political questions;
2. Partisan political analysis;
3. Inefficiency in practical activities;
4. Frequent political purposes of political activities;
5. Increasingly un-representative character;
6. Repeated breaches of the constitution;
7. Fundamental issues being settled outside the Council;
8. Uncompromising attitude to any opposition;
9. Neglect of minorities.

Ten aanzien van de te volgen gedragslijn bestonden echter diepgaande meningsverschillen. De Engelse NUS werd verweten, dat zij een onrealistische politiek volgde, aangezien zij zich voortdurend terwille van de eenheid liet verleiden haar steun te geven aan activiteiten, die de IUS van buiten de studentenwereld werden opgedragen. Het Engelse voorstel om en masse terug te keren en als sterke minderheid te proberen de oorspronkelijke doelstellingen van de IUS te verwezenlijken, vond slechts bij enkele delegaties steun. De meerderheid betoogde, dat de ervaring had uitgewezen, dat het geen verschil maakte of men met een kleine of met een grote minderheid aanwezig was. Zij wensden zich niet langer te laten identificeren met de volledige eenzijdige politiek van de IUS en achtten het beter om als waarnemer het Tweede World Student Congress bij te wonen. Waarnemers hadden volledig spreekrecht en recht van resolutie, zodat men ook langs deze weg een eigen geluid zou kunnen laten horen. Mocht dit Congress meer voor rede vatbaar blijken te zijn dan de recente Council meetings, dan zou men alsnog het lidmaatschap aanvragen. Maar eerst werd het tijd, dat de IUS zelf haar bereidheid liet blijken om rekening te houden met andere opvattingen t.a.v. de internationale politieke ontwikkelingen.

De vergadering legde gedetailleerd vast welke wijzigingen er in de constitutie en handelwijze zouden moeten komen, wilde de IUS in staat

zijn studenten van over de gehele wereld achter zich te verenigen. Intussen besloot men het onderling contact ten aanzien van praktische projecten te intensiveren, nu deze vorm van samenwerking binnen de IUS onmogelijk was gebleken. De Nederlandse delegatie rapporteerde over een schema dat enige NUSes op een conferentie in Leiden hadden uitgewerkt en dat voorzag in de oprichting van een "International Student Conference on Practical Activities" (ISCOPA). Deze conferentie zou min of meer regelmatig bij elkaar komen om over de praktische problemen waarmee iedere NUS geconfronteerd werd, ervaring uit te wisselen. Deze ISCOPA zou onmogelijk als een tegenhanger van de IUS kunnen worden gezien, omdat ieder spoor van een beweging ontbrak, doch daarentegen het accent lag op vrijblijvende informatie en consultatie. Hoewel de vergadering de voordelen van de ISCOPA inzag, was men beducht voor de misverstanden die omtrent de intenties van de deelnemende Unies opgeroepen zouden kunnen worden. Derhalve achtte men het verstandiger eerst het tweede congres van de IUS af te wachten en geen vaste vorm te geven aan de minderheid.

Inmiddels bereidde de IUS zich voor op het tweede World Student Congress, dat de grootste manifestatie zou worden, die men ooit zou organiseren.

Terwijlvolgens de constitutie het Congress een jaar eerder gehouden had moeten worden, was daar de Joegoslavische affaire tussen gekomen, die het onwenselijk maakte zo spoedig reeds een zo massale studentenbijeenkomst te beleggen. Zodoende had men in 1949 voor het houden van een kleine Council meeting gekozen, en dit werd door de Executive gerechtvaardigd doordat zij de clause in de constitutie, die sprak van een Congres eens in de drie jaar, wenste te interpreteren als stond er ééns in een periode van drie jaar. Nu had men de tijd tot 1952. Doch de positie van Joegoslavië binnen het communistisch geheel, was reeds spoedig duidelijk geworden en de internationale situatie rechtvaardigde een bijeenkomst van het Congres reeds in 1950. Zowel het tijdschrift "World Student News", als ook het nieuwsbulletin "News Service", werden gevuld met reportages van de voorbereidingen in de landen van Oost-Europa en met berichten van tegenwerking, die communistische splintergroeperingen hadden te verduren in

de niet-communistische landen, wanneer zij zich opmaakten om de studenten van hun land in Praag te gaan vertegenwoordigen. De toon van deze publicaties is voldoende bekend, zodat citaten achterwege kunnen blijven. Mocht men hierover nog in onzekerheid verkeren, dan loont het de moeite de brochures "US Education in Crisis" en "21 Unforgettable days in the Soviet Union" te lezen, die in deze tijd door de IUS zijn gepubliceerd. Hierin wordt het verschil duidelijk gemaakt tussen het leven in een land waar warmongers de toon aangeven en in een land waar peace-lovers aan het hoofd staan.

De rest van de publicaties van de IUS werd gevuld met berichten over de handtekeningactie voor het "Stockholm Peace Appeal" van 1950, een van de eerste massa-activiteiten van de World Peace Council om de wereld publieke opinie achter het Sovjet standpunt inzake de atoombepanning te mobiliseren. Het doel van deze actie, gestart in de lente van 1950, hield méér in, dan het wekken van oppositie tegen het gebruik van de atoombom. Men herinnert zich, dat in september 1949 de eerste Sovjet bom tot ontploffing was gebracht, in een tijd dat de publieke opinie in het Westen de aanmaak van atoomwapens tot een minimum had doen terugbrengen. De leiders van de Sovjet-Unie waren bevreesd, dat na de Russische bom de afschuw voor dit wapen plaats zou maken voor angst, dat de Sovjet-Unie er gebruik van zou kunnen maken. Dit zou tot gevolg hebben dat het Westen de productie van bommen op grotere schaal ter hand zou nemen, hetgeen de achterstand van de Sovjet-Unie weer zou vergroten. Derhalve werden de frontorganisaties, onder leiding van de World Peace Council, ingeschakeld om met voorbijzien van de conventionele wapenen morele verontwaardiging aan te wakkeren over het wapen, waarin het Westen nog een voorsprong had. Deze voorsprong kon op deze wijze geneutraliseerd worden, aangezien men van dit wapen tegen de publieke opinie in, vrijwel geen gebruik zou kunnen maken. Voorbijgaande aan de controle en inspectie, waar de Westerse ontwapeningsvoorstellen op gebaseerd waren, richtte het "Stockholm Peace Appeal" zich tegen de atoomwapens zelf.

Later heeft men de indruk gekregen, dat deze campagne eveneens verband hield met de Russische voorkennis van hetgeen in juni 1950 zou gaan gebeuren. Op de 28e juni brak namelijk voor de niet-communistische wereld volkomen onverwacht, de Koreaanse oorlog uit. In de vroege morgen overschreden Noordkoreaanse troepen de 38e breedtegraad

en ontmoetten nauwelijks tegenstand van het zwakke en verraste Zuidkoreaanse leger, dat niet in staat was de stormvloed te keren. (Het jaar tevoren waren, ondanks het verzoek van het Zuidkoreaanse parlement, de Amerikaanse bevrijdingstroepen vertrokken.) Binnen vier dagen hadden de Noordkoreanen Seoul in handen. De Veiligheidsraad van de UNO beval een staakt het vuren, maar toen Noord-Korea zijn agressie voortzette, werd voor het eerst een UNO vredesmacht gevormd om de Noordkoreaanse agressie te keren.

Thans bestaat het vermoeden dat de Sovjet-Unie inzake de Koreaanse oorlog voornamelijk geleid werd door het streven met Mao Tse-toeng in het reine te komen en te blijven en dat zij de UNO reactie allerminst heeft voorzien. De langdurige relaties, die de Sovjet-Unie met het Kuomintang regime van Tsjang Kai Chek had onderhouden, waren enigszins compromitterend, zodat men zich genoodzaakt achtte Mao meer behulpzaam te zijn, dan anders voor de hand gelegen zou hebben. In januari 1950 had de Sovjet-gedelegeerde de Veiligheidsraad verlaten uit protest tegen de aanwezigheid van Formosa in plaats van Rood-China. Derhalve was de Sovjet-Unie niet aanwezig toen de Veiligheidsraad tot actie besloot. Toen echter de Koreaanse kwestie tot een wereldconflict dreigde uit te groeien in augustus 1950, keerde de Sovjet-vertegenwoordiger terug om een vinger in de pap te houden. Derhalve vond het Tweede IUS Congres plaats op het hoogtepunt van het Sovjet onbehagen over de UNO, terwijl de UNO troepen door de Noordkoreaanse legers tot het uiterste Zuid-Oosten van Zuid-Korea waren teruggedrongen en terwijl de World Peace Council het militaire overwicht van het Westen trachtte te neutraliseren.

Het Congres werd voorafgegaan door een bijeenkomst van de Council op 12 en 13 augustus 1950. Hier werd het beleid van het secretariaat over het afgelopen jaar besproken, werd de procedure voor het Congres vastgesteld en werd besloten over de toelating van nieuwe leden. Ten aanzien van de nieuwe lid-organisaties werd voorgesteld een 25-tal nieuwe organisaties als stemgerechtigd lid toe te laten. Informatie over het ledental kon niet verstrekt worden, doch tijdens de discussie bleek, dat slechts één van deze organisaties het karakter had van een NUS (Nigeria). De overige waren kleine actiegroepen, die

somtijds studenten verenigden, doch meestal middelbare scholieren. Deze organisaties, zoals de "Melbourne University International Cooperation Club", of de "Union of Pupils of Secondary School in Nazareth" (Israel) als stemgerechtigd lid toelaten, was op geen enkele wijze constitutioneel te rechtvaardigen. Zeker niet wanneer zij landen gingen vertegenwoordigen, waar reeds een NUS bestond. Vragen hieromtrent van Franse en Engelse zijde werden echter niet beantwoord en op voorstel van Hongarije en de Oekraïne werd de discussie gesloten en werden de nieuwe leden aanvaard.

Vervolgens diende de Council de beslissing van de Executive inzake de Joegoslavische NUS te ratificeren. Door de niet-communistische aanwezigen werden pogingen gedaan om de Joegoslaven uit te nodigen hun kant van de zaak naar voren te brengen. Wederom werd erop gewezen dat SSPYY hierop volgens de constitutie het recht bezat. Een vraag of Grohman het correct achtte op dit belangrijke punt de constitutie te negeren, werd teruggekaatst met de opmerking dat hij niet bereid was zich te laten ondervragen als stond hij voor de "Committee on Un-American Activities". Met overweldigende meerderheid werd besloten de Joegoslavische fascistten niet toe te laten. Een Schotse motie van afkeuring werd niet in behandeling genomen, een Zuidafrikaans voorstel een delegatie te zenden, werd buiten de orde verklaard en de beslissing van de Executive werd met slechts 12 stemmen tegen aanvaard.

De volgende dag begon het Congres, dat werd bijgewoond door meer dan 1000 deelnemers uit 78 landen, die volgens het Credentials report in het totaal 5.919.585 studenten representeerden.

In de met vlaggen en bloemen versierde hal, werd de grootste show opgevoerd die men zich op dit gebied voor kan stellen. Begonnen werd met het voorlezen van het Executive report door Grohman, waarin uitvoerige aandacht werd gewijd aan de taak van de IUS voor de vrede, aan het Stockholm Peace Appeal, het Marshall plan, de Duitse kwestie, Korea e.d.

"Two camps were formed after the last war - a camp of those fighting for peace and progress, which is supported by all honest and peace loving people, and a camp of warmongers and reactionaries, which is ruled by a small group of imperialists

from Wall Street who in their mad hunt after profit and world rule try to drag the world into new, worse, bloodshed." (65)

Om een indruk te krijgen van de atmosfeer en de massaregie, volgt hier een du moment neergeschreven impressie van een van de waarnemers: (66)

"Grohman's reading of a nine page reference to North Koreans broke up Congress clapping, then all rushed to the Koreans and lifted them on their shoulders, handing them bouquets of roses, chanting Ko-Re-A and the name of Kim Il Sung, the President of North Korea. Demonstration reached climax on floor when Korean delegation head upon podium received bouquets, armload, from organisational and governmental representatives. Americans presented bouquets to Koreans. Entire delegation, carrying roses, carried on shoulders of students throughout the hall ... amidst chanting and play of floodlights. Some Koreans in uniform. This aspect lasted ten and one half minute. Then a whole hall sang student resistance and fighting songs. Koreans shouted slogans, wild cheering and clapping unison replies from whole audience. Koreans back on shoulders, milling in circle in forefront of hall Ko-Re-A becomes almost deafening ... as Koreans passed my desk they shouted slogans of defiance at me. Entire presidium was standing throughout, including President UNEF, who clapped at first, then just stood. American delegation standing on tables or around tables clapping and joining in shouts and chants. After sixteen and one half minute chair requested delegates take their seats, but this entirely ignored ... demonstration unabated. Each individual Korean carried by group of students through aisles between tables. Demonstration ended suddenly at twenty and one half minute"

Doch niet alleen de Koreanen viel deze eer te beurt. Vrijwel iedere spreker namens een minderheidsgroep uit een niet-coomunistisch land werd op de schouders rondgedragen en met bloemen beladen. Het behoef niemand te verbazen, dat deze gang van zaken diepe indruk maakte op onervaren deelnemers. Slechts weinig delegaties konden de verleiding om mee te hossen weerstaan, doch brachtten zij die moed op, dan werden zij door de zingende en yellende massa omringd en gebrandmerkt als reactionairen.

Een reële discussie was in deze atmosfeer uitgesloten. Nu moet vermeld worden, dat er absolute vrijheid bestond van spreken, zodat iedereen die dat wenste ook aan het woord kon komen. In verband met de verspreiding van de tekst werd men echter verzocht deze een dag tevoren te willen inleveren. Gevolg hiervan was, dat vrijwel ieder spreker, die niet overeenstemde met de officiële lijn, prompt werd gevolgd door een landgenoot, die van punt tot punt de afgelegde verklaring tegensprak en die duidelijk maakte dat zijn voorganger niet namens de

werkelijke studentenopinie sprak. Vervolgens kwam de bekende demonstratie van gemiddeld 15 minuten en werd alleen dit laatste statement op stencil uitgereikt. (Van de tientallen interventies die de Engelse Unie hield, bereikte slechts één de deelnemers op stencil.) Jenkins, de Engelse President, viel de eer te beurt door de Sovjet-vertegenwoordiger, Shelepin, persoonlijk beantwoord te worden. Nadat Jenkins in de hem toegewezen tijd het Executive report volledig onaanvaardbaar had genoemd en met de moed der wanhoop een beroep had gedaan op het Congres om de objectiviteit te bewaren, in het bijzonder waar de actie voor de vrede betrof, antwoordde Shelepin: (67)

"Yes Mr. Jenkins, to our regret we must distress you. We educate the Soviet youth to love the Soviet army, and the children, the youth, the whole of our people love the Soviet army, which headed during the war by Comrade Stalin, saved from Fascist slavery the whole of the world, including your country Britain, Mr. Jenkins" "Mr. Jenkins and Mr. Rust were trying to persuade us that they and other similar leaders of the British NUS expressed the opinion of the British students. This is a lie. It is not you who express the interest of British students. The opinion of the wide students masses is expressed by your compatriots who spoke after you and on behalf of the British students exposed and condemned you ... You Mr. Jenkins and Mr. Rust are traitors of your own people. You helped to get Britain transformed into the 49th State of America."

Deze constatering werd gevolgd door een half uur durende demonstratie, waarbij de gehele Sovjet delegatie op de schouders ging onder de gescabdeerde kreten Sta-lin, Sta-lin, Sta-lin, Kom-so-mol en Long-live-peace. Vervolgens werd in een motie van afkeuring de interventie van Jenkins veroordeeld.

Behalve de officiële delegaties waren in de zaal tal van gasten aanwezig, die regelmatig het woord verkregen om het Congres de beste wensen over te brengen van hun organisatie en te wijzen op de immense taak van de studenten in de strijd voor de vrede. Wat de vrede in de IUS betekenis van het woord diende in te houden, werd het duidelijkste geformuleerd door de Tsjechische Minister van Onderwijs: (68)

"We do not want any kind of peace - we want a real peace, which means socialism and communism; when we cry peace, we must also cry: down with capitalism, long live socialism ..."

Natuurlijk was dit geen officiële IUS vertegenwoordiger, doch uit de resoluties van het Congres bleek niettemin, dat de IUS dezelfde Leninistische vredesopvatting koesterde. Alleen op deze basis was het

mogelijk de Noordkoreaanse legers, die tot het Zuiden van Zuid-Korea waren doorgedrongen als promotors of peace te huldigen en de UNO troepen, die tracten een bruggehoofd te behouden als 'agressors, headed by the American imperialists.' Of het overschrijden van de 38e breedtegraad een daad van agressie genoemd kon worden, kan een punt van meningsverschil zijn. Dit deed zich echter eerst twee maanden later voor en was ten tijde van het Congres geenszins te voorzien. Door het Congres werd een adres aan de UNO aangenomen, waarin de deelnemers hun verontwaardiging erover uitspraken, dat de UNO zich voor het Amerikaanse karretje had laten spannen.

De voorstellen, die een half jaar tevoren door de Londense vergadering van minderheidsunies waren opgesteld, kwamen in het Congres niet aan bod. Toen de Deense vertegenwoordiger een poging daartoe deed, werd hij met door Grohman geleide spreekkoren van het podium weggejoeld. Eerst na zes dagen, toen het Congres een definitieve richting had gekregen, verslaptten de aanvallen op de niet-communistische aanwezigen. Achter de schermen werd Jenkins door leden van de Russische delegatie benaderd, die hem verzekerden dat hij weliswaar zeer onverstendig gesproken had, doch de overtuiging uitspraken dat men over de hoofdpunten van het Congres tot overeenstemming zou kunnen komen. Men verzekerde hem, dat iedere overeenkomst die tussen hem en de Sovjet-delegatie bereikt werd, door het Congres bekrachtigd zou worden. Na ruggespraak met de andere niet-communistische delegaties, werden door Jenkins aan de Sovjet-delegatie dertien punten voorgelegd, die voor de minderheid essentieel waren. De belangrijkste hiervan waren de volgende:

1. Objectiviteit bij het hanteren van de IUS principes;
2. Hoofdtak zou moeten zijn het bevorderen van het contact tussen studenten uit de "two camps";
3. Politieke uitspraken alleen met inachtneming van de clarification 1947;
4. Erkenning dat de IUS niet competent is op alle terreinen waarvoor de UNO in het leven geroepen is;
5. Minderheidsgroepen uit landen met een representatieve NUS geen stemrecht;
6. Het secretariaat geen policy-making body;

7. De IUS werkt alleen in een zeker land d.m.v. zijn lidorganisatie;
8. Objectiviteit en recht van weerwoord in de publicaties. (69)

Na hiervan kennis genomen te hebben, werd de verzoeningspoging van de Sovjet-delegatie stopgezet en hernam het Congres, zij het iets meer gematigd, zijn loop. Op de laatste dag werden bovenstaande punten door de Schotse delegatie, mede namen de Scandinavische Unies, Australië, Nieuw Zeeland, Canada, de USA en Zuid-Afrika, officieel aan het Congres ter overweging gegeven. Aan de discussie hierover bleek het Congres echter geen behoefte te hebben en het verzoek werd genegeerd. Hiermee zagen de betreffende Unies hun poging om de IUS op het goede spoor te brengen stranden. Het zou niet hun laatste poging zijn, doch het betekende wel een keerpunt in de verhoudingen. Nu op deze wijze de IUS hen de pas had afgesneden om zonder grote moeilijkheden en scheuringen in de eigen Unies tot samenwerking te komen, besloten zij zich hierdoor niet te laten weerhouden om althans de onderlinge samenwerking te coördineren. Derhalve werd besloten om in hetzelfde jaar nog in Stockholm bijeen te komen, om de lacune die de IUS gecreëerd had op te vullen. Overleg zou daar gepleegd worden over de wijze, waarop Latijnsamerikaanse, Aziatische en Afrikaanse studenten bij deze praktische samenwerking betrokken zouden kunnen worden. Tegelijkertijd bleef men echter van mening, dat dit niet zou moeten geschieden door de oprichting van een nieuwe organisatie. Deze zou de Oost-West tegenstelling, die zij juist wensten te overbruggen, nog dieper maken.

HOOFDSTUK IX

Het begin van de "International Student Conference"

In oktober 1950 werden onder gezamenlijke verantwoording van de Deense, Noorse en Zweedse NUSes invitaties uitgezonden tot het bijwonen van een "international student conference", die in december in Stockholm gehouden zou worden. Deze uitnodigingen werden in eerste instantie slechts gezonden aan de NUSes, die een jaar tevoren aan het overleg in Londen hadden deelgenomen, hoewel de organisatoren openstonden voor suggesties om de deelneming uit te breiden. Doch men maakte duidelijk dat het in de bedoeling lag zich te beperken tot de NUSes, waarvan gebleken was dat zij overwegende bezwaren koesterden tegen de IUS. Andere NUSes, die tevreden waren met de wijze waarop de IUS functioneerde, wenste men niet uit te nodigen, teneinde niet het odium op zich te laden NUSes van de IUS weglokken te willen.

In de invitatie werd duidelijk gesteld, dat deze bijeenkomst niet werd belegd met het doel een platform te creëren voor algemene politieke discussie over het wel en wee van de wereld, noch met het doel een nieuwe organisatie op te richten. NUSes, die overwogen de invitatie aan te nemen, werd verzocht met deze condities rekening te willen houden. Als enig doel werd daarentegen aangekondigd:

"to bring about a discussion on those very practical problems of student cooperation, which are the immediate concern of the representative student organisations in different countries, and to outline a program of action of concrete benefit for students everywhere." (70)

De bestaande internationale studentenorganisaties werd te kennen gegeven, dat ook zij een invitatie zouden ontvangen, indien ze daar prijs op stelden. Hoewel de IUS haar vice-president Berlinguer een week voor de conferentie uit Fraag naar Stockholm zond om poolshoogte te nemen, legde zij geen belangstelling aan de dag om de conferentie mee te maken.

De NUSes, die aan de uitnodiging gevolg gaven vielen uiteen in vier groepen:

1. NUSes, die lid waren van de IUS: Engeland, Schotland, Finland, Zuid-Afrika.

2. NUSes, die zich hadden teruggetrokken uit de IUS: Australië, Frankrijk, België, Oostenrijk, Nederland, Nieuw Zeeland, Zweden en Denemarken.
3. NUSes, die om verschillende redenen nooit lid waren geweest van de IUS: Canada, West-Duitsland, IJsland, Italië, Noorwegen, Zwitserland, Turkije, Verenigde Staten.
4. NUSes, die de IUS had uitgestoten: Joegoslavië.

Tezamen waren er zodoende 21 representatieve NUSes aanwezig met een totaal ledental van ongeveer twee miljoen studenten. Doch om dominantie van de grote landen te voorkomen, werd afgeweken van de IUS regel en werd aan iedere NUS één stem verleend, ongeacht het aantal studenten dat men representeerde.

Hoofdpunt van de discussie in Stockholm was, hoe men tot een vorm van praktische samenwerking zou kunnen komen, zonder te vervallen in de fouten van de IUS en zonder een structuur te creëren, die als concurrerend voor de IUS beschouwd zou kunnen worden. Met betrekking tot het laatste realiseerde men zich dat het uiterst onwaarschijnlijk zou zijn, dat men Oosteuropese NUSes zou kunnen opwekken buiten de IUS een vorm van samenwerking aan te gaan. Zou men zelf een organisatie oprichten, dan zou men terstond in de antithese communistisch - anti-communistisch gedrukt kunnen worden, hetgeen de verdeeldheid in de internationale studentenwereld zou institutionaliseren. Slechts de Amerikaanse vertegenwoordiger brak de code, dat men politiek buiten de discussie zou houden en hield een bewogen interventie, inhoudende dat het hoog tijd werd dat men door middel van een democratische organisatie de communistische propaganda onder de studenten een halt zou toeroepen (71). Op dat ogenblik was deze interventie buitengewoon ongelukkig. Hij werd prompt door de IUS aangegrepen om de Stockholm conferentie te beschuldigen van "disruptive activities" (72). Door de IUS werd echter nimmer vermeld, dat deze interventie gevolgd werd door een motie van afkeuring, die door de overige NUSes met algemene stemmen werd aangenomen.

Nadat langdurig over de verschillende mogelijkheden van samenwerking gesproken was, werd tenslotte een door Nieuw Zeeland ingediend voorstel aangenomen, dat inhield dat de conferentie jaarlijks bijeen zou komen als een autonoom platform voor overleg. Indien men mocht besluiten gezamenlijk zekere projecten te ondernemen, dan zou men deze

delegeren aan een der NUSes, die op de volgende conferentie zou moeten rapporteren. Zodoende behoefde er geen Executive of Secretariaat aangesteld te worden en werd duidelijk dat niemand het recht had om namens de conferentie te spreken. In deze structuur van de zgn.

"delegated responsibility" was de gedachte merkbaar, dat men in ieder geval moest voorkomen voor de tweede maal geconfronteerd te worden met een organisatie die men niet in de hand kon houden.

Zo werden de verschillende aspecten van student welfare (relief, student health, travel, sport, exchange, supply of textbooks, international student identity card, refugees e.d.) aan de verschillende NUSes toevertrouwd, met de opdracht te rapporteren over de mogelijkheid van gecoördineerd optreden. Doch naast de problemen van eigen haard, realiseerde men zich, dat de moeilijkheden van studenten in andere delen van de wereld, de eigen problemen in importantie verre overtroffen. Met het oog hierop werd een "Students Mutual Assistance Programme" (SMAP) ontwikkeld, waardoor de hulp aan studenten uit de ontwikkelingsgebieden op het gebied van hun sociale, culturele en politieke taken, gecoördineerd zou worden. Tenslotte werd aan Canada en Schotland opgedragen in een van beide landen de volgende ISC voor te bereiden, zo mogelijk over een jaar.

Zo bracht het jaar 1950 een keerpunt in de internationale studentenbeweging, hoewel dit toentertijd nog geenszins te voorzien was. Diegenen, die in Stockholm besloten de onderlinge samenwerking op het praktische vlak te verstevigen, hadden geenszins de intentie een structuur op te bouwen, die met de IUS zou moeten wedijveren en de resultaten van deze ISC toonden voldoende aan hoezeer men daarvoor beducht was. Hun hoofddoel was om in de leemte op het gebied van de praktische samenwerking te voorzien, totdat de IUS de wil getoond had om werkelijk universeel en onpartijdig te zijn. Ook indien een andere politieke of religieuze groepering zich van de IUS had meester gemaakt, zou het vroeg of laat tot een dergelijke consolidatie van de minderheid zijn gekomen. Dat deze reactie nu zo lang op zich liet wachten, vond zijn hoofdoorzaak in het feit, dat de usurpatoren van de IUS communisten waren, d.w.z. een van de partners in het wereldconflict. Had dit conflict buiten de studentenwereld te kampen met het ijzige klimaat van de koude oorlog, binnen studentenkringen wenste men

tot elke prijs de mogelijkheid tot een dialoog te bewaren en niet toe te geven aan de bevrozing van de contacten. Nu kon men tot 1948 nog wijzen op pogingen van de IUS om haar eigen karakter te camoufleren. Doch gedurende de Joegoslavische en Koreaanse kwesties bleek de IUS geen enkele moeite meer te doen om een middenweg te bewandelen, zelfs al ware het in schijn. Voortgezette pogingen de IUS tot rede te brengen, werden door vele leden van de minderheidsunies gezien als evenzovele concessies aan het internationaal communisme, dat zich in deze jaren van zijn overdraagzaamste en scherpste kant liet zien. Al diegenen, die hamerden op het grote belang van de dialoog, werd grote naïviteit verweten en kregen bij de IUS tegelijkertijd nul op het rekest. Keer op keer werden zij met lege handen naar huis teruggestuurd, waar het steeds moeilijker werd de leden te overtuigen van de noodzaak het nogmaals te mogen proberen. Indien de IUS deze functionarissen een kleine stap tegemoet was gekomen, waardoor ze hadden kunnen wijzen op concrete resultaten van hun werk, dan was de ontwikkeling in deze jaren waarschijnlijk anders geweest. Doch keer op keer sloeg de IUS de deur met kracht dicht en liet bij uitstek die Unies, die buiten het communistisch blok voor de IUS op de bres stonden in de kou staan. In zoverre waren de besprekingen in Stockholm dan ook gunstig, dat de IUS zelf voelde dat er iets fout was met de ontwikkeling en het teruglopen in representativiteit. Weliswaar toonde het credentials report van het 1950 Congres een enorme toeneming in ledental, doch dit was in hoofdzaak te danken aan de "All China Student Federation", die na de Chinese revolutie in 1949 was toegetreten met 1.200.000 studenten en schoolkinderen. Doch sinds 1948 was de overgrote meerderheid van nieuwe lidorganisaties gerecruteerd uit kleine, niet-representatieve groepen, die bereid waren kritiekloos in het gareel mee te lopen. De NUSes, waar het de IUS om te doen was, i.c. de niet-communistische, trokken zich terug, zodat men op weg was alleen met gelijkgezinden over te blijven. De IUS Executive werd voor het probleem gesteld enerzijds haar partij te blijven meeblazen met de frontorganisaties, die toentertijd op hoogspanning dienden te werken en anderzijds een klimaat te creëren, waarin de niet-communistische studentenorganisaties terug zouden willen komen. Men dient te bedenken, dat deze beide wensen zich moeilijk lieten combineren in een tijd waarin overal in Oost-Europa

zuiveringen werden gehouden en de ene "Titoïst" na de andere ten slachtoffer viel aan de geheime politie. Een té verzoenende houding jegens niet-communisten stond vlak naast het Titoïsme en bracht voor de IUS-leiders persoonlijke risico's met zich mee.

Het werd tijdens de Executive meeting van de IUS in januari 1951 te Berlijn duidelijk, dat men om de werkelijke conflictpunten heenliep en zijn toevlucht zocht tot een algemene actie voor unity. Hoewel de "splitters of unity" uit Stockholm fel werden aangevallen, werd voor het eerst erkend dat binnen de IUS ruimte was voor meer overtuigingen: (73)

"The Executive meeting of the IUS confirms that unity in the IUS does not imply agreement on a particular ideology or philosophy and that in spite of differences of political, religious or philosophical viewpoint unity can be built. Unity in the IUS means unity of action in favour of a program worked out in common and based upon the vital interests of students in all parts of the world, and primarily peace."

Samen met de Engelse, Franse, Schotse, Zuidafrikaanse, Burmese, Syrische en Brusselse Unies werd hier een gemeenschappelijk verklaring (74) opgesteld, waarin nogmaals werd onderstreept dat NUSes konden verschillen in opzet en doelstelling, doch dat dit geenszins "unity" behoefde uit te sluiten. Een oproep werd gericht tot de niet aangesloten NUSes om deel te nemen aan de activiteiten van de IUS voor de vrede, de nationale onafhankelijkheid van de gekolonialiseerde landen en een democratisch onderwijs. Hoewel uit de opmerkingen in het Executive report, betreffende de internationale verhoudingen geen enkele gematigdheid was te concluderen (75) - men vergeet niet, dat dit een geschreven documentat² was - waren de mondelinge aanvallen op de minderheidsunies en hun regeringen in deze meeting minder fel en frequent. Deze trend werd voortgezet tijdens de Council meeting, die in september 1951 in Warschau werd gehouden. Terwijl nog geen vier maanden tevoren de Engelse Unie duidelijk was gemaakt in een open brief, dat het veranderen van het full membership in een associate membership een zinloze en onnodige stap zou zijn, kostte het de Engelse NUS in Warschau geen moeite om dit voorstel althans ter discussie te stellen. Deze vorm van lidmaatschap hield in dat de betreffende NUS in onderling overleg met de IUS Executive zou vaststellen welke relatie zij ten aanzien van de IUS zou hebben, waarbij zowel de rechten als de

verplichtingen beperkt konden worden. In het algemeen zou het er op neer komen, dat de Engelse NUS de principes die aan de constitutie ten grondslag lagen zou onderschrijven, doch zichzelf slechts in zoverre gebonden zou achten aan IUS besluiten als haar eigen constitutie dat toeliet. Intussen zou zij het recht behouden om de vergaderingen bij te wonen en aan praktische projecten mee te werken. Ook uit andere resultaten van de Council meeting verkreeg men de indruk dat de IUS coute que coute de indruk wilde vestigen voor rede vatbaar te zijn en zich krachtige beperkingen oplegde vergeleken met vroeger. Zo werd op voorstel van Zuid-Afrika een resolutie aanvaard, die opriep tot het organiseren van een unity meeting,

"to discuss measures for strengthening cooperation between the IUS and student organisations non-members of the IUS and to clarify differences which may exist." (76)

Hier was dan eindelijk het initiatief, dat twee jaar geleden reeds aan de IUS was voorgesteld en dat was uitgelopen op de London meeting, waar de IUS alle medewerking aan geweigerd had. Overtuigd van het belang van deze meeting, werd door de niet-communistische NUSes aan de IUS voorgesteld een neutraal comité te vormen voor de voorbereidingen, doch helaas achtte de IUS dit niet in overeenstemming met haar waardigheid. Even laaide het oude vuur weer op, toen werd gesproken over de uitnodigingen en erop werd aangedrongen de Joegoslavische NUS uit te nodigen. Dit bleek voor de IUS onaanvaardbaar. Hoewel de meeste niet-communistische NUSes wisten dat het laten vallen van deze eis thuis moeilijk te verdedigen zou zijn, gaven zij toe en distantieerden zich van de organisatie om zodoende geen verantwoordelijkheid voor de uitnodigingen te hebben. Aan de andere kant werd alle steun toegezegd om deze meeting te doen slagen. Van haar kant kon de Council waardering opbrengen voor de soepelheid van de minderheid, hetgeen in een appendix aan de unity resolutie werd toegevoegd.

Terwijl de meeste NUSes konden rapporteren, dat er een gunstige wending in de IUS gekomen scheen te zijn, bleek in het volgende jaar dat deze gematigde toon niet door de IUS volgehouden kon worden. De aanvallen op Joegoslavië gingen onverminderd door en dermate tendentieuze en onware informatie werd over de Westerse landen verspreid, dat men twijfelde aan de wil van de IUS om tot elkaar te komen. Toen vervolgens de IUS insprong in de campagnes van alle frontorganisaties tegen het gebruik van bacteriologische wapens in Korea, was voor velen de maat vol en tenslotte werd deze unity meeting slechts door twee niet leden van de IUS bijgewoond.

HOOFDSTUK X

Het scheiden van de wegen

Begin januari 1952 kwam voor de tweede maal de "International Student Conference" bijeen en wel in Edinburgh. Het lag in de bedoeling, dat hier door de NUSes rapport zou worden uitgebracht over de diverse activiteiten, die aan hen waren gedelegeerd, doch daarmee was men spoedig gereed. Er was geen reden tot bijzondere voldoening. Hoewel enige projecten, zoals het "Students Mutual Assistance Programme", zeer ambitieus van start waren gegaan, was men op de meeste andere terreinen zeer tekort geschoten. Weliswaar was een aanzienlijke hoeveelheid questionnaires door de diverse NUSes aan elkaar toegezonden, doch de reacties waren onder de maat gebleven en de concrete samenwerkingsmogelijkheden waren vrijwel geen stap verder gekomen. Hiervoor waren verschillende redenen aan te wijzen, doch de belangrijkste was het gebrek aan onderling contact in de periode tussen de beide ISC's. De meeste NUSes hadden niet voldoende middelen om vertegenwoordigers af te vaardigen naar conferenties waar slechts enkele agendapunten ter sprake zouden komen, laat staan dat zij officers konden vrijmaken om een gedetailleerde correspondentie met de andere NUSes te onderhouden over technische aangelegenheden. Een tweede handicap bleek het gebrek aan gezamenlijke financiën om deze NUSes in de onkosten tegemoet te komen. Dit bleek op onaangename wijze toen enige NUSes moesten berichten wegens gebrek aan gelden niet in Edinburgh aanwezig te kunnen zijn. (Nieuw Zeeland, Egypte e.a.)

Zo bleek op verschillende terreinen dat deze gedecentraliseerde structuur allesbehalve efficiënt en effectief was. Als belangrijkste agendapunt werd besproken hoe men deze moeilijkheden kon overkomen. Door de Zweedse NUS werd de gedachte gelanceerd om een gemeenschappelijk secretariaat op te richten, dat coördinerend kon optreden en de NUSes zou kunnen bijstaan bij het uitvoeren van de taken, die hen door de ISC waren toevertrouwd. De vrees bestond echter, in het bijzonder bij de Zuidafrikaanse delegatie, dat dit secretariaat een zo belangrijke plaats zou gaan innemen, dat met het instellen daarvan in

feite een nieuwe organisatie gecreëerd werd. Met alle gevaren van dien. De Conférence was echter unaniem van mening, dat dit geenszins in de bedoeling lag. De voorstanders van het secretariaat maakten duidelijk dat men niet het organisch centrum van een beweging wenste te creëren, doch hoogstens een gemeenschappelijke postbus met beperkte taken, die op bescheiden schaal zijn diensten zou verlenen. Indien het secretariaat al eigen taken zou mogen vervullen, dan alleen na een gespecificeerd mandaat van de ISC, terwijl een Supervision Committee van de vijf NUSes erop toe zou moeten zien, dat de verkregen bevoegdheden niet overschreden zouden worden. Het lag dus helemaal aan de ISC zelf, wat zij van het secretariaat wenste te maken. Nadat in een langdurige discussie hierover overeenstemming werd bereikt, werd aldus besloten.

In Edinburgh werd aldus de basis gelegd voor het agn. "Coordinating Secretariat of National Unions of Students", dat de komende twaalf en een half jaar onder de naam "COSEC" zou functioneren. Hoewel in later jaren de bevoegdheden van COSEC die van een postbus met beperkte mandaten te boven gingen, is als principe onaangetast gebleven:

"The Secretariat shall be the administrative agency to ensure the implementation of the decisions of the International Student Conference. It shall only administer tasks and projects, specifically allotted to it by the Conference. It shall have no policy making functions whatsoever." (77)

Na een korte discussie werd besloten de zetel van het secretariaat te vestigen in Leiden, dat één stem meer wist te verkrijgen dan Parijs. Ook deze beslissing was in latere jaren van invloed. Een rustige universiteitsstad werd geprefereerd boven een politiek-dynamische wereldstad.

Een tweede, niet minder belangrijke beslissing van de 2e ISC was de formulering van wat men noemde de "Principles of Cooperation". Sinds de 1e ISC waren aan deze conferentie door "World Student News" allerlei doelstellingen en activiteiten toegeschreven, die men in strijd met de waarheid achtte (78). Derhalve besloot men op voorstel van Engeland en Joegoslavië duidelijk de eigen doelstellingen te formuleren. Hoewel in de uiteindelijke tekst weinig nieuws stond te lezen, hoopte men toch op deze wijze verkeerde interpretaties te voorkomen: (79)

"Expressing the desire of the NUSes of different countries for mutual understanding and friendly cooperation, this Conference agrees on the following principles as a basis for that cooperation:

1. It shall be a practical cooperation on student problems such as concerning university education, student needs, student cultural activities, student sport, student health etc.
2. It shall be a cooperation on a voluntary basis and in the spirit of mutual respect and equality.
3. It shall be a cooperation that excludes all forms of discrimination, and is devoid of any kind of partisan policy.

The NUSes represented at this conference, in adhering to those principles regret that events, for which they are not responsible, have prevented the full realisation of a world student community. They declare their intention to work for such a community based on these principles and state their willingness to review their own arrangements in the event of changes in the international student situation and of indications that other National Unions are willing to enter in full cooperation. This Conference believes that by participating in a practical cooperation based on these principles, National Unions of Students can help to create friendship and understanding among students in all countries."

Hoewel deze "Principles of Cooperation" door de evolutie van de ISC voortdurend zijn aangepast, zijn de basisgedachten onveranderd gebleven in de volgende twaalf jaar. Duidelijk sprak hieruit de uitgesproken wil om zichzelf niet op te stellen naast, laat staan tegenover, de IUS. Doch men kan zich moeilijk aan de indruk onttrekken, dat men meer de bezwaren tegen de IUS in het hoofd gehad heeft toen men deze structuur ontwierp, dan een concreet alternatief. Men vergelijk de ISC met hetgeen de Londen meeting 1949 op de IUS tegen had. Dat deze benadering later zou veranderen was toen nog niet te voorzien. Het was voornamelijk de toetreding van NUSes uit andere continenten die de ISC een heel nieuwe impuls gaf. Men gelieve hierbij dan ook in het oog te houden, dat met uitzondering van Indonesië en Brazilië de aanwezigen in Edinburgh afkomstig waren uit "the old established countries". Hun behoeften waren in de eerste plaats het verbeteren van de materiële positie van de student en het aanpassen van de universiteit aan de na-oorlogse ontwikkelingen. Dat de student in vele landen deze doelstellingen ondergeschikt achtte aan de politieke problemen van hun land, werd door Edinburgh wel begrepen, doch deze mening werd niet gedeeld.

Het was niet verwonderlijk, dat de reactie van de IUS op de 2e ISC buitengewoon negatief was. Reeds voor het plaatsvinden van de conferentie, had zij er de nodige aandacht aan gewijd en deze conferentie aangekondigd als "the third well-intentioned step to hell" (80), (na Londen 1949 en Stockholm 1950). Zodra de geruchten Praag bereikten, dat men overwoog een secretariaat in het leven te roepen, werd deze gedachte met alle mogelijke felheid door de IUS aangevallen en werd er in het bijzonder de nadruk op gelegd, dat men zich niet beet moest laten nemen door de initiatiefnemers:

"Their good intentions are this time more concrete - they want to establish something, but this something is not, you see, an organisation, but something rather ill-defined - an "instrumentality." (80)

Deze daad zou naar de mening van de IUS tot gevolg hebben, dat aan de vooravond van de Unity-meeting een negatieve atmosfeer gecreëerd werd.

"It is significant, that the Yugoslav and Falangist Spanish organisations which, by unanimous agreement of delegates representing 6 million students, including those of Australia and Canada (both non-members of the IUS) were excluded from the unity-meeting, will play an important role in Edinburgh." (80)

(Spanje was echter niet aanwezig in Edinburgh en men herinnert zich hoe voor de toelating van de Joegoslavische NUS geijverd was door Australië en Canada.)

Nadat de Edinburgh resultaten bekend waren geworden, werden de aanvallen verdubbeld, op hetgeen de IUS een "Western student bloc" noemde: (81)

"It merely provided a playground for those student politicians whose major preoccupation is the application in the student field of policies to divide the world into antagonistic geographical blocs, and resulted in decisions which seriously jeopardised international student cooperation."

Gaf deze houding reeds te denken over de bereidheid van de IUS om tot een dialoog te komen, deze indruk werd nog versterkt door de wijze waarop de IUS voortging met de tendentieuze berichtgeving over de catastrofale onderwijssituatie in de Westerse wereld, waar de bewapening een fatale invloed had op de vooruitgang. Dat men in Oost-Europa met dezelfde moeilijkheden te kampen had, zou eerst in 1956 voor Radio Warschau worden toegegeven, doch hieraan wijdde de IUS

geen aandacht. De aanvallen op Joegoslavië, het hete hangijzer van de komende unity-meeting werden niet verminderd. In dit land bleken duizenden studenten aan tuberculose te lijden:

"The cases of moral crimes and drunkenness among teachers have increased, the demoralisation spreads ... (82)

De ambivalentie van de IUS maakte het in deze periode niet eenvoudig de werkelijke intentie van de Executive na te gaan. Immers, ook vanwege andere frontorganisaties werden in deze tijd unity-voorstellen gedaan, o.a. op het gebied van de vakvereniging. In hoeverre deze voorstellen oprecht waren, is niet meer na te gaan, omdat alle frontorganisaties plotseling weer werden meegesleurd in de volgende campagne, die de verontwaardiging van de wereld moest wekken: de bacteriologische oorlog in Korea (83). De Amerikaanse UNO troepen werden ervan beschuldigd met tyfus, pest, cholera, encephalitis, dysenterie en pokken besmette insecten vanuit speciale vliegtuigjes over Noord-Korea te verspreiden. Aangevoerd door de World Federation of Democratic Women, die ooggetuigenverslagen liet circuleren, waren binnen korte tijd alle frontorganisaties in deze campagne betrokken. De afschuw van de gehele wereld werd gewekt door de rapporten en foto's, doch deze campagne werd na anderhalf jaar te zijn gevoerd plotseling stopgezet en daarna werd er niets meer van vernomen. Indien deze beschuldigingen op waarheid zouden berusten, had de wereld er ook nu nog over gesproken, zoals men over Auschwitz spreekt. Doch ondanks alle commissies, die de frontorganisaties uitstuurden en die met "evidence" terugkeerden, was het al te duidelijk dat men op deze manier de UNO actie als een puur Amerikaans complot wenste af te schilderen en de publieke opinie daartegen wenste te mobiliseren. Tijdens de Executive meeting in maart 1952 in Boedapest, werd door de IUS uitvoerige aandacht aan deze campagne geschonken en vervolgens werd het rapport van een international scientific commission aan de lezers van WSN toegestuurd. Doch het was niet alleen deze houding van de IUS, die de sfeer voor de unity-meeting ten nadele beïnvloedde. Tijdens deze Executive meeting bleek, dat de conceptie van de IUS ten aanzien van deze meeting zich wezenlijk veranderd had. Men bleek niets meer te voelen

voor een zakelijke conferentie, waar meningsverschillen besproken konden worden, doch wenste een demonstratieve meeting voor world student unity te beleggen. Vele NUSes en groepen werden uitgenodigd om hun steun te geven aan de problemen waarmee de studenten ter wereld geconfronteerd werden, doch een lijst van invitaties en een concrete agenda bleven achterwege. De meeste niet-communistische NUSes kwamen zodoende tot de overtuiging, dat het de moeite niet loonde om de unity-meeting bij te wonen, omdat men IUS bijeenkomsten van deze aard voldoende kende. Dit had tot gevolg dat van de NUSes, waarvoor deze meeting oorspronkelijk bestemd was geweest, slechts twee aanwezig waren, te weten Canada en Chili en van de minderheids-unies binnen de IUS alleen Zuid-Afrika en Finland. Hoewel in de aankondigingen een veel grotere deelneming vermeld stond, vergaderde men in het totaal met slechts 25 lidorganisaties van de IUS en de resultaten waren niet zodanig, dat men er iets over in News Service kon lezen. Slechts World Student News wijdde in een kort artikel aandacht aan de vele praktische voorstellen die werden gedaan om tot unity te komen (84): de IUS sanatoria gingen open voor studenten uit de niet aangesloten landen, publicaties zouden worden uitgewisseld en Hongarije wilde zich op het gebied van het lange afstands-zwemmen gaan meten met Canada, USA en Zuid-Afrika. Slechts het Statement of the Participants benaderde enigszins hetgeen de conferentie oorspronkelijk ten doel had, doch de inhoud daarvan bleef in IUS publicaties onvermeld. Daarin werd onder meer aandacht gewijd aan de diverse conflictpunten, werd de IUS verzocht in haar publicaties meer aandacht te willen schenken aan andere overtuigingen en werd toegezegd dat de IUS haar houding ten aanzien van Joegoslavië in een gedetailleerd document zou toelichten. Over de rechten van de minderheden en het handhaven van de constitutie zei de IUS zich er niet van bewust te zijn anders te hebben gehandeld dan "the letter and the spirit of the constitution" gebod. Helaas werden de belangrijke bezwaren van de minderheid, zoals de bekende dertien punten, terstond uit de discussie geweerd, om niet te verzeilen in wat de IUS noemde "sterile political debate." De Canadese delegatie was dan ook teleurgesteld over de vorderingen en achtte

de opzet van de unity-meeting verlaten. Volgens hen hadden de kwesties die ter sprake kwamen eenvoudig per brief kunnen worden geregeld, terwijl nu de werkelijke meningsverschillen onbesproken bleven en de minderheid de indruk had behandeld te zijn als de "skunks at the international garden party of world solidarity behind the IUS" (85). Desalniettemin bleef men adviseren IUS bijeenkomsten te blijven bezoeken, aangezien dit vooralsnog de enige contact mogelijkheid was met Aziatische studenten.

In hetzelfde nummer van WSN waarin de IUS over de unity-meeting berichtte, werd vermeld dat COSEC nog maar steeds in gebreke bleef enige praktische werkzaamheden uit te voeren. (86)

"There is no doubt that the poverty of practical results, which however served as the pretext of calling conferences of the Stockholm-Edinburgh type, will still better enlighten the students on the strictly political and divisionist character of these endeavors whose object is to split the international student movement, to prevent students who are not members of the IUS from working together with their colleagues at all parts of the world, organised within the IUS who can themselves present another kind of balance sheet of activities since these meetings."

Voorzover de IUS wees op het ontbreken van praktische resultaten had zij gelijk, want het had tot augustus 1952 geduurd eer het secretariaat zijn werkzaamheden begon op een kleine kamer in Leiden. De oude IUS beschuldigingen als zou COSEC het gevolg zijn van een lang tevoren beraamd Amerikaans plot, konden na het bovenstaande voor kennisgeving worden aangenomen.

Aansluitend op de unity-meeting werd in Boekarest de Council meeting gehouden, waar vertegenwoordigers uit 43 landen aanwezig waren, tegen 61 het jaar daarvoor. Over de unity-meeting werd hier ternauwernood meer gesproken. Centraal stond op deze bijeenkomst de strijd voor de vrede met het oog op de op handen zijnde bijeenkomst van de World Peace Council. Doch in navolging van de andere frontorganisaties was de toon milder dan voorheen. De bacteriologische misdaden in Korea werden slechts en passant gereleveerd. De aankondiging van een documentatie over de verhouding IUS-Joegoslavië werd herhaald, doch een voorstel ter plaatse de situatie te bestuderen werd wederom afgewezen. Rest nog te vermelden, dat Grohman in Boekarest verstek liet gaan en de Roemeen Bernard Bereanu tot opvolger werd verkozen.

Over het vertek van Grohman is weinig bekend, doch het vermoeden bestaat dat hij te nauwe contacten onderhouden had met Slansky, de Tsjechische partijsecretaris, die in december 1951 gezuiverd en geexecuteerd was. Hoewel de IUS veel aan hem te danken had gehad, bleek men thans enigszins verlegen met de grote invloed die hij lange jaren gehad had. Zo werd een naïeve Zuidafrikaanse motie van dankzegging door de Executive niet in behandeling genomen met de woorden: "The IUS is not a thanksgiving body" (87). Ondanks de gematigde toon van de Council kon deze niet de geschiedenis ingaan als een groot succes. Door opnieuw te weigeren om de constitutie te amenderen in die zin, dat een associate membership mogelijk werd gemaakt, riskeerde men het laatste contact met de minderheidsgroep en werd een extra stimulans gegeven aan de ontwikkeling van de ISC.

De derde International Student Conference, die in januari 1953 in Kopenhagen werd gehouden, was om verschillende redenen belangrijk en heeft de toekomst van de ISC in sterke mate bepaald. De oorzaak lag in het feit, dat van de 35 aanwezige NUSes 3 uit Azië, 2 uit Afrika en 8 uit Latijns-Amerika afkomstig waren. Ontbraken indertijd de financiën om belangstellende NUSes uit alle werelddelen naar Edinburgh te laten komen, nu had COSEC fondsen kunnen vinden voor reisbeurzen, zodat de deelneming aanmerkelijk verhoogd was. In Edinburgh was aan COSEC het mandaat gegeven:

"In so far as it will assist the operation of projects laid down by the conference, the secretariat may seek and use finance from such sources as may from time to time become available, provided that such monies are given in support of the principles of cooperation." (88)

Op grond van dit mandaat had men zich gewend tot meerdere instituten en had tenslotte een particulier fonds in New York, de "Foundation for Youth and Student Affairs", bereid gevonden zonder condities financieel bij te springen. Begrijpelijk was de conferentie bevreesd voor mogelijke invloed van deze financiers op het beleid en uitvoerige aandacht werd geschonken aan de aard van deze contacten. In het bijzonder achtte men het minder opportuun dat COSEC Amerikaanse fondsen aanboorde, gezien de voortdurende propaganda van de

IUS dat de ISC een creatie zou zijn van het State Department. Aan de andere kant realiseerde men zich, dat alleen West-Europa in staat zou zijn steun te verlenen, doch men werd met de moeilijkheid geconfronteerd dat Europese fondsen van zeer geringe betekenis en financiële draagkracht waren. In Amerika bleken daarentegen meerdere fondsen aanwezig te zijn, die bereid waren tot steun en die inzagen dat de ISC alleen kon functioneren, indien zij volledig autonoom bleef. Welke de motieven van deze fondsen ook mochten zijn, zolang zij geen invloed wensten uit te oefenen op het beleid, bestond er bij de deelnemers geen bezwaar tegen het accepteren van geld. Het bleef echter in de komende jaren een punt van voortdurende aandacht voor de conferentie en het supervision committee ervoor te waken dat de autonomie van de ISC bleef gehandhaafd. Hierover later meer.

Het feit, dat nu meer dan een derde van de deelnemers aan de ISC uit de ontwikkelingslanden afkomstig was, had in Kopenhagen een wezenlijke invloed op het verloop van de discussie. In het bijzonder voelden de Latijnsamerikaanse afgevaardigden dat hun problemen op een wezenlijk ander niveau lagen, dan de vraagstukken waarmee de oprichters van de ISC geconfronteerd werden. Zij hadden te maken met politieke onderdrukking, partij-politieke infiltratie in de universiteiten, beperkingen van de autonomie van de universiteit en de NUS, analfabetisme en andere problemen die in importantie de student welfare, student travel, exchange e.d. verre te boven gingen.

Van de 20 Latijnsamerikaanse landen werden te dien tijde 14 geregeerd door een militaire dictatuur, die zonder veel scrupules ingreep in alle facetten van het dagelijks leven. De Latijnsamerikaanse studenten waren zich bewust van hun politieke waarde en hadden niet het gevoel politiek terzijde te staan, dat in zovele Westeuropese landen de studenten typeerde. In hoofdstuk II werd deze mentaliteit en zijn gevolgen voor het karakter van vele Latijnsamerikaanse NUSes nader belicht. Het behoeft weinig toelichting, dat deze groep geheel andere activiteiten van de ISC verwachtte dan waarop tot nu toe het accent gelegen had en dat de verschillende opvattingen noodzakelijkerwijs met elkaar in conflict moesten komen. Zij verlangden naar een krachtige organisatie, die hen steun kon verlenen in hun problematiek. Deze

wensen en de daaraan ten grondslag liggende problemen konden de Europese vertegenwoordigers zich wel indenken, doch zij waren uitermate huiverig de ISC als platform te laten gebruiken om hierover van gedachten te wisselen. Coute que coute wensten zij te voorkomen, dat de ISC hetzelfde spoor zou gaan volgen als de IUS en volledig op drift zou raken tot ze zich zou beschouwen als een soort studenten UNO, die de grens van haar eigen competentie niet meer zou zien. Hier werd door de Latijnsamerikanen tegenover gesteld, dat een louter praktische discussie voor hen een academische zou zijn, die aan de werkelijke noden van de studenten in hun land voorbij zou gaan. Zij vroegen zich af, of de Westeuropese studenten hetzelfde standpunt ingenomen zouden hebben in de tijd toen hun landen bezet werden door de NAZI-troepen. Zouden zij werkelijk het geduld opgebracht hebben om zich bezig te houden met studentenhuisvesting e.d. in een tijd dat hun land geconfronteerd werd met problemen van een wezenlijk andere orde? De meerderheid van de aanwezigen in Kopenhagen was echter van mening dat een ieder die naar de ISC toegekomen was, ervan op de hoogte was, dat men naar een praktische conferentie toeging, waar geen mogelijkheid was zich met politieke discussie bezig te houden. Zodoende verliep deze ISC teleurstellend voor een groot aantal delegaties. Hoe begrijpelijk de motieven van de meerderheid ook waren, ten aanzien van een ISC die wereldomvattend wenste te zijn, bleek hun standpunt niet houdbaar. De volgende ISC zou een definitieve koerswijziging brengen, die, hoewel met aarzeling ingezet, binnen weinige jaren het karakter van de ISC zou veranderen. Toen echter eenmaal was vastgesteld, dat de ISC in Kopenhagen in wezen geen verandering zou ondergaan en dat men zich zou blijven richten op een "framework for practical cooperation", keerde in de conferentie de zakelijke atmosfeer terug. Wederom was er geen aanleiding voor de deelnemers uitermate enthousiast te zijn over hetgeen de ISC hen aan praktisch voordeel had gebracht. Het secretariaat had nog geen half jaar gefunctioneerd, hetgeen weliswaar voldoende was om het potentiële nut ervan in te zien, doch tastbare resultaten waren er nog zeer weinig. De activiteiten, die aan de diverse NUSes als "delegated responsibility"

waren toevertrouwd, waren over het algemeen slecht uit de verf gekomen. Men hoopte dan ook dat het secretariaat spoedig ingewerkt zou zijn, om tot grotere steun te kunnen worden voor die NUSes, die met problemen te kampen hadden. Het principe van de "delegated responsibility" wenste men echter onveranderd te laten. De bevoegdheden van COSEC werden slechts in geringe mate uitgebreid, doordat het secretariaat gemachtigd werd samenwerking te zoeken met UNESCO. Hiertegen bestond het bezwaar dat het secretariaat de bevoegdheid verkreeg op dit terrein namens de ISC op te treden, doch het enige alternatief was een NUS hiermede te belasten en daarmee de contacten met UNESCO afhankelijk te maken van de deskundigheid van de functionarissen van de betreffende NUS, benevens hun nog onbekende opvolgers. Daarvoor achtte men de samenwerking met UNESCO te belangrijk. Een tweede bezwaar was, dat de UNESCO onlangs de banden met de IUS had verbroken, zodat de indruk gewekt kon worden dat men poogde de plaats van de IUS in te nemen. Ook dit wenste men niet, om de indruk van concurrentie te voorkomen. Doch men was uiteindelijk van mening, dat het UNESCO werk uitermate praktisch was en dat de deelnemende NUSes aan de ISC zeker diende te proberen hieraan hun steentje bij te dragen. Op de eerstvolgende UNESCO vergadering verzocht en verkreeg COSEC consultative status.

X
 Een andere belangrijke beslissing van de derde ISC was, dat men voor het eerst probeerde te definiëren wat men diende te verstaan onder een NUS. Men was het erover eens, dat het een organisatie diende te zijn, die de meerderheid van de studenten in zeker land achter zich verenigde en die zich tot taak stelde hun belangen te behartigen. Langdurige discussies vonden echter plaats over de clause of de Executive van een NUS vrij verkozen diende te zijn. De voorstanders van dit principe maakten duidelijk, dat men er alleen op deze wijze zeker van kon zijn, dat de vertegenwoordigers de meening van de studenten vertegenwoordigden. Liet men dit principe varen, dan zou men geconfronteerd kunnen worden met verkapte regeringsvertegenwoordigers, zonder enige garantie te bezitten dat deze het vertrouwen genoten van de studenten. De tegenstanders waren daarentegen van mening, dat het feit er lag, dat in vele landen de NUS volledig onder regeringscontrôle stond en dat men door het aannemen van deze clause

zichzelf noodzaakte de vertegenwoordigers uit deze landen te weren. Dit zou in het bijzonder betrekking hebben op de Oosteuropese NUSes, waarvan de resp. Executives niet door vrije en geheime verkiezingen verkozen waren. Zou een latere ISC besluiten om aan NUSes, die niet aan de ISC conceptie voldeden, een waarnemerszetel met spreekrecht toe te kennen, in Kopenhagen was men van mening, dat het een gevaarlijk precedent zou zijn, indien men een vrij-verkozen Executive niet als essentieel element van een representatieve NUS zou erkennen. Bovendien was dezelfde clause aan de IUS constitutie toegevoegd en was het een van de voornaamste bezwaren tegen de IUS geweest, dat men met de interpretatie van deze clause gemanipuleerd had. Het zou uitermate bevreemdend zijn indien men nu zelf deze eis zou laten vallen, zodat met 16 tegen 10 dit voorstel werd verworpen (89). Sindsdien heeft men zich aan dit principe gehouden en iedere organisatie categorisch het stemrecht onthouden, die niet kon aantonen dat de mening van de studenten in de Executive weerspiegeld was.

HOOFDSTUK XI

Het invallen van de dooi

Twee maanden na afloop van de ISC vond een gebeurtenis plaats, die de gehele wereldsituatie beïnvloedde en waarvan de gevolgen zich ook in studentenkringen deden gelden. Waar tot nu toe de communistische landen als een monolithisch blok waren opgetreden, werd de toekomst daarvan opeens onzeker door het overlijden van Joseph Stalin op de 5e maart 1953. Vele boeken zijn geschreven over de invloed hiervan op de ontwikkeling van het internationaal communisme en evenzovele theorieën zijn ontwikkeld (90). Vast staat in elk geval, dat de opvolgers van Stalin geen reden tot vreugde hadden over de erfenis die hij hen achterliet. Sinds de tweede wereldoorlog, en in het bijzonder sinds het uitstoten van Joegoslavië uit de COMINFORM, was het karakter van de communistische partij in Oost-Europa geleidelijk veranderd en was zij gedegeneerd tot een geprivilegieerde bureaucratie, die de instructies van één man uitvoerde. De geheime politie zag haar macht groeien en op onbarmhartige wijze werden volk en partij gezuiverd van een ieder die zich in zijn uitingen niet volledig conformeerde aan de vastgestelde lijn.

Inmiddels waren de levensomstandigheden in de Sovjet-Unie, als ook in de overige Oosteuropese landen, zienderogen achteruit gegaan. De collectivisering van de landbouw leverde niet de verwachte resultaten op en de zware industrie dreigde een topzware functie te gaan vervullen. Men begon zich af te vragen of het Sovjet economische model, dat gebaseerd was op de behoeften van de Sovjet maatschappij in de eerste decaden van deze eeuw, relevant was ten aanzien van de meer geavanceerde Oosteuropese staten. Dat in Oost-Europa het onbehagen toenam, is begrijpelijk, doch ieder teken van ontstemming werd met harde hand onderdrukt. In september 1952 richtte Stalin zich voor de laatste maal tot zijn opponenten in de vorm van een artikel in de Pravda aan de vooravond van het 19e partijcongres. Dit "testament" werd gevolgd door een intensivering van de activiteit van de

geheime politie, die zijn hoogtepunt vond in het dokterscomplot, naar aanleiding waarvan duizenden gearresteerd werden.

Doch plots viel de kern van dit systeem weg en ontstond er een vacuüm. De opluchting in Oost-Europa was tastbaar, doch de onzekerheid over de toekomst evenzeer, omdat niemand, inclusief Stalins opvolgers, wist wat de toekomst zou brengen. Niet in het minst om zichzelf gerust te stellen, riepen de nieuwe leiders op niet toe te geven aan paniek en verwarring, doch vertrouwen te hebben in de toekomst. Stalins "testament" verdween naar de achtergrond, omdat er niemand was met voldoende gezag, dat hij dit standpunt kracht bij kon zetten.

Er bestaat thans het vermoeden dat Beria, het hoofd van de geheime politie, plannen in de richting van een machtsovername zou hebben, doch binnen drie maanden zat hij achter slot en grendel en een half jaar later werd hij als agent van de Engelsen (sic) terechtgesteld. Nu werd het langzamerhand duidelijk, dat de minder harde koers in de internationale politiek die Stalin in de laatste jaren had ingezet, ook nationaal zijn intrede zou kunnen doen. Doch het verliep allemaal uiterst langzaam en het zou nog enige jaren duren voordat Chroest-sjov op het 20e partijcongres in 1956 zou aankondigen dat men met Stalin gebroken had.

Het wegvallen van Stalin betekende echter ook dat er een wijziging moest optreden in de verhouding met de Oosteuropese landen. Deze waren minder geneigd van de nieuwe leiders alles te accepteren wat zij vroeger van Stalin geaccepteerd hadden. In anciënniteit waren Tito en Mao nu de oudsten van de internationale communistische beweging en hoewel de eerste nog steeds in ongenade was, was het aan Moskou bekend, dat velen in Oost-Europa naar hem opzagen. Was het raadzaam en was de eigen positie sterk genoeg om het tegen Tito gevoerde beleid voort te zetten?

Ten aanzien van de betrekkingen tot de buitenwereld was reeds onder Stalin verklaard, dat een oorlog niet onvermijdelijk was en dat een vorm van coëxistentie nagestreefd diende te worden. Hoewel velen in het Westen de glimlach met wantrouwen bezagen, bestond er in die tijd weinig kans dat de nieuwe leiders opnieuw een oorlogspsychose zouden creëren, zoals in de late veertiger jaren.

Opmerkelijk was de invloed die de gebeurtenissen in de eerste zes maanden na de dood van Stalin op de frontorganisaties hadden. Waren zij vroeger in hun uitlatingen meermalen enige weken op de officiële koerswijziging vooruitgelopen, nu werden zij geconfronteerd met een grote onzekerheid, omdat het hen evenmin bekend was in welke richting Moskou zich zou gaan ontwikkelen. Kwam het maart nummer 1953 van World Student News nog uit met een groot opgemaakte tekst van de condoleanties die de IUS en enige NUSes aan het Sovjet volk overbrachten (91) - hierin werd o.a. de heroïsche strijd van Stalin tegen het fascisme vermeld, alsmede zijn grote bijdragen voor wetenschap en cultuur - daarna zweeg men, in navolging van Moskou, in alle talen over deze leider. In hetzelfde nummer van WSN werd nog een uitvoerige getuigenis van een Amerikaanse piloot afgedrukt, die vermeldde hoe hij bacteriologische bommen boven Korea afgooide (92), doch ook dit onderwerp verdween uit de publicaties. Zelfs aan de Koreaanse wapenstilstand werd weinig aandacht geschonken. De niet-communistische wereld werd minder scherp aangevallen en het accent werd gelegd op de bekende unity en de enorme belangstelling om het derde World Student Congress eind augustus bij te wonen. Doch het beste kwam de onzekerheid van de IUS inzake de te volgen gedragslijn naar voren uit hun houding ten aanzien van Joegoslavië.

Terwijl Moskou zich de eerste maanden onthield van ieder commentaar inzake Tito, werd de IUS geconfronteerd met herhaalde verzoeken uit de niet-communistische wereld om Joegoslavië uit te nodigen. Men had de keuze: Aan de suggestie gevolg geven betekende een daad van verzoening jegens Joegoslavië; geen Joegoslaven uitnodigen en wel alle mogelijke grote en kleine studentenorganisaties ter wereld betekende op zijn minst een onvriendelijke stap ...

In afwachting van een positiebepaling van de Sovjet-Unie, stelde de IUS haar antwoord uit tot twee maanden voor het congres, waarop zij verklaarde: (93)

"On this question on inviting the Yugoslav Student Organisation to the Congress, IUS is constitutionally bound by the decision of the second World Student Congress, which broke off relations with the leadership of this body. We have not received any information since the last Congress to contradict the very serious accusations made against the leadership there

and you will appreciate furthermore that neither the Secretariat, nor the Executive, nor the Council have the power to override this previous decision of the highest governing body of the IUS."

Toen sprak opeens Malenkov tijdens de zitting van de Opperste Sovjet op 8 augustus 1953 de mogelijkheid uit zaakgelastigden uit te wisselen met Joegoslavië, hetgeen de eerste verklaring sinds jaren was, die geen aanval, doch een zekere mate van erkenning inhield. Terstond begreep de IUS hoe de kaarten lagen (Een van haar vice-presidenten, Alexander Shelepin, was een jaar tevoren benoemd tot lid van de Opperste Sovjet!) en op dezelfde dag verklaarde het secretariaat dat "the Yugoslav Union of Students has been invited" (94). Hoe eenvoudig bleek het te zijn een beslissing van de highest governing body terzijde te leggen. Dat de uitnodiging volgens de constitutie uiterlijk vijf maanden voor het Congres aan de Joegoslaven diende te zijn toegestuurd, was niet relevant, doch niet om die reden lieten zij verstek gaan. De Executive van de Joegoslavische NUS had onvoldoende tijd haar leden te raadplegen (drie weken) en achtte het onjuist op eigen initiatief een uitnodiging aan te nemen van een organisatie die zich jegens de Joegoslavische studenten dermate had misdragen.

Geheel in overeenstemming met het voorgaande was de houding die de IUS op het Congres in Warschau jegens de Joegoslaven aannam. Het zou nog meer dan een jaar duren voordat Moskou radicaal "om" zou gaan, en intussen was er geen richtlijn hoe men Joegoslavië tegemoet diende te treden. Derhalve was de IUS minder gelukkig met het voorstel van de Engelse NUS om de beslissing van het tweede Congres om de relaties te verbreken te herroepen. Een tweede voorstel om de beschuldiging van fascisme te herroepen, werd evenmin als de eerste in behandeling genomen. (95)

Het bovenstaande moge de positie verduidelijken waarin de IUS zich bevond ten tijde van het derde Congres. Zoals gebruikelijk was ruime aandacht besteed aan de voorbereidingen en volgens de reportages in World Student News en News Service zouden ook vele niet-leden in Warschau aanwezig zijn om de unity van de internationale studentenbeweging te ondersteunen. Hieronder waren Zweden, Ierland, Luxemburg, Frankrijk, Italië, Schotland en de USA, doch geen aandacht werd

geschonken aan de voorwaarden die de eerste gesteld hadden, noch aan het feit, dat de laatste slechts waarnemers zouden zenden. (96)

Toen uiteindelijk meer dan 1000 vertegenwoordigers van meer dan 200 organisaties uit 102 landen zich in Warschau verzamelden, leek de IUS voor de oppervlakkige beschouwer de meest wereldwijde organisatie die men zich voor kon stellen. In feite was die situatie minder rooskleurig. De NUSes, waar de IUS volgens de constitutie haar lidmaatschap op baseerde, waren slechts in geringe getale aanwezig, vergeleken met vorige Congressen; van de 21 aanwezige NUSes waren 11 afkomstig uit communistische landen. Resterden de NUSes van Bolivia, Burma, Ecuador, Finland, Guatemala, Japan, Nepal, Panama, Goudkust en Indonesië, waarvan de laatste twee zich na het Congres terugtrokken. Vervolgens waren er de vertegenwoordigers van minderheidsorganisaties uit landen waar een representatieve NUS bestond, die met de volle rechten waren toegelaten (Australië, Oostenrijk, België, Cuba, Nederland, Italië en Mexico). Tenslotte waren als waarnemers aanwezig de NUSes van Engeland, Schotland, Canada, Denemarken, Israël en Chili, terwijl de overige 170 waarnemende organisaties plaatselijke groeperingen, sportorganisaties en studentenbladen vertegenwoordigden. (97)

Hoewel op deze wijze het aantal deelnemers dat van het tweede Congres van 1950 benaderde, had deze bijeenkomst een veel gematigder karakter. De demonstraties die in Praag het Congres gedomineerd hadden, bleven hier, enige uitzonderingen daargelaten, achterwege en vanwege de Executive werd alle moeite gedaan om de stemming kam te houden. Daar andere frontorganisaties als enige buitenstaanders toegestaan werd het Congres toe te spreken, betekende dat in vergelijking tot Praag een belangrijke tijdsbesparing, doch men kon niet zeggen dat deze goed werd benut. Hoewel volgens de constitutie alleen op uitnodiging van het Congres door waarnemers het woord gevoerd mocht worden, bleek wederom dat iedere aanwezige organisatie en iedere deelnemers toegang had tot het podium. Vrijwel alle sprekers waren in overeenstemming met de lijn van het Congres, zodat de reeks interventies weinig aan het eindresultaat van het Congres toevoegde. Zoals gebruikelijk werd begonnen met het voorlezen van het Executive report, ditmaal door Bernard Bereanu. Hierin werd het bekende overzicht gegeven van

de internationale situatie, doch ditmaal had men zich meer beperkt tot problemen, die studenten direct betroffen. De passages over de peacelovers en de warmongers waren tot een minimum teruggebracht. Aangezien echter zoveel NUSes buiten de communistische wereld afwezig waren en protestacties door studenten in de communistische landen sporadisch voorkwamen, was een groot percentage van het rapport gewijd aan activiteiten van NUSes, waarmee de IUS geen betrekkingen onderhield. Zodoende was het minder een rapport van hetgeen de IUS had verricht, wel een overzicht van hetgeen door studenten in het algemeen tot stand was gebracht.

Gedurende vijf dagen werd over het Executive report in de plenaire vergadering van gedachten gewisseld. De uniformiteit van de commentaren stond enigszins in contrast met de claim dat hier nu het wereldstudentenparlement vergaderde.

Opmerkelijk was dit Congres dan ook alleen door het feit, dat de IUS zelf inzag, dat haar representativiteit ver te zoeken was. Het eertijds belachelijk geachte voorstel om een associate membership te creëren werd nu aanvaard (98) en van de zijde der Executive werden de gunstige aspecten van dit lidmaatschap meermalen naar voren gebracht. In feite werd door zes NUSes na het Congres deze vorm van lidmaatschap aangevraagd, doch vijf daarvan trokken zich binnen het jaar terug. (99)

Zelfs de meest fervente voorstanders van de IUS waren weinig tevreden over het verloop van het Warschau Congres. De uitwendige omstandigheden noodzaakten de IUS zeer voorzichtig te manoeuvreren, zodat men onmachtig was om een dynamische politiek te brengen. Diegenen, die als oppositie dit Congres bijwoonden, signaleerden een grotere tegemoetkomendheid, doch men had de indruk dat dit niet het gevolg was van een werkelijke interesse in een dialoog doch slechts voor het moment opportuun was. Zowel op het Congres als daarna bleek dat de unity die de IUS nastreefde in werkelijkheid uniformity was. Bereidheid andere standpunten op hun waarde te toetsen, werd niet gevonden, hetgeen betekende dat de IUS als wereldstudentenorganisatie had gefaald. Wilde zij haar glorie van 1946 herstellen, dan zou zij nieuwe en onafhankelijke wegen moeten zoeken.

Deze impasse, waarin de IUS zichzelf gemanoeuvreerd had, droeg in belangrijke mate bij tot de groeiende belangstelling voor de ISC. Derhalve besloot de IUS Executive een delegatie te zenden naar de eerstvolgende ISC, die in januari 1954 in Istanbul zou vergaderen, om aldaar "on request of many NUSes" contacten te leggen. (100)

HOOFDSTUK XII

De ISC wordt een wereldorganisatie

In januari 1954 kwam de vierde International Student Conference bijeen in Istanbul, Turkije, en vergaderden meer representatieve NUSes dan ooit tevoren bijeen waren geweest. Om duidelijk te maken, dat de ISC zich alleen op representatieve NUSes wenste te baseren en minderheidsorganisaties geen stem wenste te geven, werd wederom veel tijd van de conferentie in beslag genomen door het onderzoek naar de credentials. Uiteindelijk verkregen 35 NUSes de status van delegate, terwijl 5 NUSes de status van fraternal observer verzochten, die te vergelijken was met het associate membership, dat de IUS zojuist had geïntroduceerd. Bovendien werd door deze handelwijze onderstreept, dat de ISC zichzelf niet als organisatie beschouwde, maar als een periodiek terugkerende conferentie, die onafhankelijk van de voorgaande conferentie over deelneming besliste, alvorens haar werkelijke taak aan te vangen. Van de veertig nationale studentenorganisaties, die aan de voorwaarden voor een NUS bleken te voldoen waren nu 20 uit Europa, 5 uit Azië, 4 uit Afrika, 2 uit Noord-Amerika, 2 uit Australasië en 7 uit Latijns-Amerika afkomstig.

Het was deze bredere representatie, die het belangrijkste resultaat van de Istanbul ISC tot gevolg had. Waren in Kopenhagen (1953) reeds meningsverschillen ontstaan tussen de Europese en Latijnsamerikaanse afgevaardigden over het al dan niet politieke arbeidsveld van de ISC, het was duidelijk dat Istanbul hier een oplossing moest brengen. Terwijl in Kopenhagen de meningen fel tegenover elkaar gestaan hadden, bleken de verschillende Westeuropese afgevaardigden in Istanbul verzoend met het feit, dat de ISC met meer problemen in aanraking kwam dan aanvankelijk in de bedoeling had gelegen. Op voorstel van de Schotse NUS werd besloten dat een aparte commissie zich met de vraag zou bezighouden, in hoeverre de politieke vragen waarvoor studenten zich gesteld zagen, onderwerp zouden kunnen zijn van discussie op deze conferentie. In deze commissie werden NUSes verkozen, die de meest uiteenlopende standpunten representeerden (101) en na vijf

dagen overleg werd aan de Conferentie voorgesteld de Principles of Cooperation uit te breiden met het volgende:

"The Conference nevertheless recognizes, that because of varying economic, social and political circumstances in differing parts of the world, the content of student problems differs greatly, and recognizes further, therefore, that ISC's should be prepared to discuss the important and complex problems which confront students who are in less fortunate social, political and economical circumstances than the students who first formulated the principles of cooperation, subject to the following limitations:

1. That the problems raised shall concern students as such;
2. That in so far as any decision on these problems is political, it shall be on a non-partisan nature and the taking of such decisions shall be clearly independent of partisan political considerations; since this is a criterion difficult to apply, the decision should be taken only when the results are likely to be morally and practically effective toward the solution;
3. That problems involving fundamental human rights ... shall be considered only if accurate documentation is made available. (102)

Het is duidelijk dat op deze wijze politiek op beperkte schaal zijn entree kon doen in de conferentie. Na een uitvoerig debat werd bovenstaand voorstel met 20 tegen 1 stem aanvaard, terwijl 6 NUSes zich van stemming onthielden. De enige tegenstemmer, de Nederlandse NUS, was bevreesd dat de Conference "became drowned in a political sea" en had geen mandaat de bestaande bellemmeringen daartoe weg te nemen (103). Diegenen die zich van stemming onthielden, betoogden, dat de studentenproblemen op geen enkele wijze te scheiden waren van de problemen van de maatschappij waarvan studenten deel uitmaken, zodat derhalve de "students as such" clause principieel onjuist geacht moest worden (104). Het zou nog zes jaar duren voordat zij de ISC hiervan konden overtuigen, doch inmiddels was de overgrote meerderheid meer dan tevreden over de overeenstemming die men had kunnen bereiken.

Een volgende resolutie, die door de betreffende commissie was voorbereid, werd vervolgens aan de conferentie voorgelegd en zonder moeilijkheden aangenomen. Hierin werd vermeld, dat:

"National Unions of Students should lend their moral support to the wishes of students in colonial areas to move as rapidly as possible toward the goal of national independence, which is the pre-requisite for full educational opportunity."
(105)

Ontegenzeggelijk werd hiermee de basis gelegd voor vele 'student as such' resoluties, die in latere jaren zouden worden aangenomen. Men kan zich echter moeilijk aan de indruk onttrekken, dat de student as such clausule hier meer als een ontsnappingsclausule dienst deed, die een uitspraak over kolonialisme rechtvaardigde. Zoals gezegd, zou men eerst later ontkennen, dat men geen rechtvaardigingsclausule nodig had om problemen van wezenlijk belang binnen de conferentie ter tafel te brengen.

Zoals bleek uit de derde conditie, die men voor politieke uitspraken gesteld had, was de ISC zich ervan bewust dat een politieke uitspraak weinig waarde had, indien men niet de moeite genomen had, of de gelegenheid gehad had, om de feitelijke situatie te bestuderen. Derhalve werd aan de nieuwe principles of cooperation het besluit toegevoegd om een permanente commissie in het leven te roepen, die de conferentie over feitelijke situaties in diverse landen zou moeten informeren en in het bijzonder of de betreffende schending van de fundamentele rechten van de mens de universitaire wereld mede betrof. Deze commissie zou op verzoek van de conferentie, of van tenminste vijf NUSes, onderzoeken de:

"patterns of suppression of academic freedom, the distortion of free educational practices and other problems effecting freedom of access to the universities and equal educational opportunities." (106)

Besloten werd in deze commissie vijf individuele studenten te verkiezen, die het vertrouwen van de conferentie hadden. Teneinde ook voor de periode tussen de conferenties de werkzaamheden niet te doen stagneren, werd deze taak aan het Supervision Committee toevertrouwd. Het werk van dit Research and Information Committee (RIC) werd op kleine schaal begonnen met het rapporteren over drie onderwerpen: Zuid-Afrika, Oost-Duitsland en Argentinië. Sinds deze ISC waren deze rapporten de basis voor het politieke werk van de conferentie en hebben in aanzienlijke mate bijgedragen tot de informatie van studenten over de situatie waarin hun collega's zich bevonden.

Hoewel geenszins unanimiteit was bereikt bij het nemen van de belangrijke beslissingen, bracht deze ISC de verschillende stromingen een heel eind tot elkaar. Nog steeds stelde men zich op het standpunt, dat men geen organisatie wenste te worden, die beschouwd kon worden als de tegenhanger van de IUS, doch in feite had de ISC nolens volens zich ontwikkeld tot een gevestigd instituut, waarin door een groot scala van studenten samengewerkt kon worden.

Zoals reeds in het vorige hoofdstuk is vermeld, was dit de eerste ISC waar een delegatie van de IUS aanwezig was als waarnemer. Het rapport dat deze delegatie uitbracht en waarvan een samenvatting verscheen in World Student News (107), was weliswaar negatief, doch het was opvallend, dat aan de deelnemende NUSes geen verwijten gemaakt werden. Sinds Istanbul werd in de IUS publicaties zorgvuldig onderscheid gemaakt tussen de ISC en het secretariaat COSEC en werd de laatste met kracht aangevallen vanwege het verstoren van de eenheid in de internationale studentenbeweging. Het secretariaat werd bij voortduring gepresenteerd als een Amerikaanse constructie, gesteund door Amerikaanse fondsen, dat NUSes van samenwerking met de IUS trachtte af te houden. Dat COSEC in Istanbul en niet in Washington zijn mandaten ontving, geprezen en bekritiseerd werd, kwam men niet in de IUS publicaties tegen.

Intussen ging de IUS zelf bergafwaarts, tot zij zich bij de 1954 Council meeting in de Lomonosov universiteit van Moskou op een dieptepunt bleek te bevinden. Weliswaar werd in het credentials report een gestadige groei vermeld, doch een korte vergelijking met het credentials report van Warschau 1953 toonde duidelijk het tegendeel aan. Waren in Warschau delegates aanwezig uit 54 landen, in Moskou was dit aantal teruggelopen tot 46. Hiervan waren 18 delegaties afgevaardigd door representatieve NUSes, waarvan zes uit niet-communistische landen. De overige afgevaardigden waren zoals gewoonlijk te verdelen in minderheidsgroepen die claimden een NUS te zijn en plaatselijke groeperingen. Claimde de IUS in Warschau meer dan zes miljoen studenten te vertegenwoordigen, in Moskou was dit getal gedaald tot vijf miljoen. In hetzelfde rapport werden echter aan de Sovjet-Unie 1,5 miljoen studenten toegeschreven, terwijl China

3,5 miljoen voor zijn rekening neemt, waarvan volgens de interventie van de Chinese delegatie in 1953 30.000 afstudeerden. De onbruikbaarheid van deze getallen behoeft geen toelichting.

Zoals gebruikelijk kwam er van de zijde waar de delegates gezeten waren unanieme steun aan de lijn die door de Executive werd aangegeven en werden de enige werkelijke discussiepunten door de waarnemers geïntroduceerd. Een Canadees verzoek om alleen representatieve NUSes stemrecht te verlenen, werd wederom afgewezen, want naar de algemeen secretaris van de IUS verklaarde:

"we must not let legality hinder the work of the Council." (108)

Door de coming man Jiri Pelikan werd ditmaal het Executive report gepresenteerd, dat de milde toon van Warschau voortzette. Men gelieve te bedenken, dat dit een geschreven document was en dat de IUS zorgvuldig vermeed in deze documenten een harde koers te varen in de tijd waarin de verhoudingen in Oost-Europa zich opnieuw uitkristalliseerden. wederom werd een uitvoerige opsomming gegeven van hetgeen in de wereld door studenten was verricht, al dan niet met hulp van de IUS. Korte aandacht werd geschonken aan het uittreden van de Indonesische NUS, dat geweten werd aan de kwaadwillige voorlichting van diens President, doch niet aan de Indonesische studenten zelf (109). Frappant waren echter de passages die aan Joegoslavië werden gewijd en waarin de Joegoslavische NUS werd verweten de uitnodigingen voor Warschau 1953 en Moskou 1954 niet te hebben aangenomen (110). De open brief die de laatste de IUS had doen toekomen (111), werd niet in het rapport vermeld vanwege het feit dat deze te laat in Praag was gearriveerd. Hierin werd verzocht dat de IUS eerst in een openlijke verklaring de laster die zij in het verleden over Joegoslavië had verspreid, zou terugnemen. De opmerking van Pelikan, dat hij als nieuwkomer in het secretariaat over het verleden niet kon oordelen, werd niet geaccepteerd, aangezien men met de IUS en niet met Mr. Pelikan geacht werd te corresponderen. Bovendien was hij ten tijde van het tweede Congres als hoofd van de Tsjechische delegatie aanwezig geweest en had zich tijdens het derde Congres erbij neergelegd, dat de beslissingen over Joegoslavië van het tweede Congres niet waren herroepen. Derhalve kwam de Joegoslavische NUS

tot de conclusie dat haar aanwezigheid in Warschau

"would only help to keep up the illusion, among those who still believe in slogans, behind which there are no deeds."

Deze brief van een communistische NUS kwam hard aan en illustreerde de moeilijke positie waarin de IUS zich bevond en waaruit zij zich alleen zou kunnen bevrijden indien zij zelf haar politiek zou gaan bepalen, in plaats van de officiële lijn af te wachten. Het meest verhelderend was echter het debat over de financiële toestand. Het betreffende rapport werd wederom kort voor de zitting aan de deelnemers ter hand gesteld, zodat er weinig gelegenheid bestond het te bestuderen. Derhalve werd voorgesteld het aantal vragen tot een minimum te willen beperken. Dit wekte echter protesten van de Engelse en Franse afgevaardigden, die stelden dat het onzinnig zou zijn eerst over het rapport te stemmen om vervolgens in de wandelgangen opheldering te moeten vragen over onduidelijkheden. Bovendien was de Engelse NUS een half jaar geleden toegezegd, dat de door haar gestelde schriftelijke vragen uitgebreid tijdens de Council meeting besproken zouden worden. Tijdens het debat bleek echter, dat niet alleen deze NUSes geen wijs konden worden uit de 31 pagina's met getallen, ook de financial secretary zelf wist geen weg in het document en beperkte zich tot zijdelingse antwoorden. De situatie werd dermate pijnlijk, dat de Executive ten langen leste haar toevlucht nam tot de oude stoomwals taktiek, heftige persoonlijke aanvallen deed op de informanten en hen beschuldigde van kwaadwillige obstructie. Vervolgens werd tot stemming overgegaan en werd de discussie gesloten. Teruggekeerd legde de Schotse delegatie het financiële document over aan een beëdigd accountant, tezamen met het rapport van de activiteiten van het afgelopen jaar. Zijn conclusie was dat het financiële rapport geen enkele waarde had. (112)

Tenslotte werd tijdens de Moskou Council meeting nog uitvoerig aandacht besteed aan de mogelijkheden van het associate membership. De belangstelling daarvoor was beneden de verwachting gebleven en gebleken was dat het overgrote deel van de NUSes de IUS had laten varen als concrete organisatie om mee samen te werken. De politiek om niet de deelnemende NUSes in de ISC, doch het secretariaat aan

te vallen werd voortgezet (113). Op de eerstvolgende Executive meeting in maart 1955 zag de Executive in, dat men hierdoor geen extra belangstelling voor het associate membership had kunnen wekken.

Besloten werd derhalve om een uitnodiging aan de ISC te doen uitgaan, waarin werd aangedrongen op een gemeenschappelijke Conference of Cooperation, die in 1956 zou moeten plaats vinden (114). Men hoopte, dat dit voorstel bij de eerstvolgende ISC in goede aarde zou vallen en besloot een delegatie daarheen af te vaardigen. Hiermee erkende de IUS voor het eerst sinds de communistische machtsovername, dat het niet mogelijk was world student unity binnen de IUS zelf te bereiken.

HOOFDSTUK XIII

De IUS wordt geïsoleerd

De rust en de atmosfeer van geven en nemen, die de vierde ISC had gekenmerkt, ontbrak ten enen male toen in juli 1955 de vijfde ISC in Birmingham bijeen kwam (105). Ditmaal waren 52 NUSes aanwezig, waarvan 49 als delegate en 3 als fraternal observer. Negen Aziatische, 6 Afrikaanse en 11 Latijnsamerikaanse NUSes zorgden ervoor, dat de balans niet langer naar de NUSes uit de "old established countries" doorsloeg, doch ditmaal in evenwicht werd gehouden door de vertegenwoordigers van de "new emerging countries". Vanzelfsprekend had deze spreiding zijn invloed op het karakter van de ISC, op de politieke discussies en het gevoel van eigenwaarde van de conferentie. De conflictpunten van deze conferentie lagen niet op het terrein van de activiteiten van het secretariaat, want voor het eerst was er reden om met voldoening op het afgelopen jaar terug te zien. COSEC was ingewerkt en kon aantonen dat het op vele terreinen stimulerend en coördinerend had kunnen optreden. Dit had o.a. tot gevolg dat het programma van delegated responsibilities naar behoren was uitgevoerd, hetgeen het praktische nut van de ISC aanmerkelijk verhoogd had. Travel, press en welfare seminars hadden de experts van de diverse NUSes in staat gesteld hun werkzaamheden te coördineren en een uitgebreid reisprogramma had het contact tussen hen en COSEC verbeterd. Een internationale studentendelegatie was langs vele Afrikaanse universiteiten gereisd en had nagegaan in hoeverre speciale ISC activiteiten de Afrikaanse studenten ten goede zouden kunnen komen. Hoewel de conferentie het secretariaat geen kritiek bespaarde, was men over het algemeen tevreden over de behaalde resultaten en besloot het programma van de ISC aanmerkelijk uit te breiden. Men besloot om naast het Information Bulletin een eigen maandblad uit te geven, dat achtergrondinformatie zou geven over vele onderwerpen, die de NUSes en de studenten zouden interesseren. Een delegatie zou naar de Aziatische NUSes worden uitgezonden om het werk van de Afrika reizigers voort te zetten en vele specifieke mandaten werden

aan het secretariaat en aan de diverse NUSes toevertrouwd. Financieel was de positie van de ISC echter minder rooskleurig. Vele NUSes waren niet in staat gebleken hun aandeel in de kosten te dragen, hetgeen een verhoogde fondsenwerving tot gevolg moest hebben. Overeengekomen werd dat NUSes, die geen kans zagen aan hun financiële verplichtingen te voldoen, in overleg met het Supervision Committee althans een symbolische contributie zouden betalen, om de positie bij de fondsenwerving te versterken. Ten aanzien van het karakter van de fondsen die de ISC bij tijd en wijle steunden, werd overeengekomen dat het secretariaat uitgebreide documentatie zou verschaffen over aard, werkwijze en sponsors van deze fondsen, teneinde misverstanden te voorkomen.

De werkelijke conflictpunten lagen op het terrein, dat in Istanbul 1954 door de ISC, zij het onder restricties, was betreden: de politieke bevoegdheid van de conferentie. Het sterkst kwam dit naar voren tijdens het debat over de credentials, toen twee organisaties met een twijfelachtige politieke reputatie, verzochten te worden toegelaten. In het geval van de Afrikaanse Studenten Bond (ASB) was de oplossing niet moeilijk te vinden, omdat de National Union of South African Students duidelijk representatieve was. Hoewel de laatste wegens reis-moeilijkheden niet aanwezig kon zijn, besloot men haar niet te laten vallen. Het feit, dat de ASB zich principieel achter de apartheids-politiek van de regering stelde en niet-blanken constitutioneel het lidmaatschap weigerde, wekte de verontwaardiging van de conferentie, zodat deze organisatie zonder status naar huis werd gestuurd. Gecompliceerder lag de zaak echter met de Spaanse NUS, SEU, die weliswaar alle Spaanse studenten door een gedwongen lidmaatschap verenigde, doch uiterst ondemocratisch was en niet geacht kon worden de mening van de Spaanse student te vertegenwoordigen. Het conflictpunt voor de meeste westelijke NUSes was echter, dat men een overeenkomstige situatie aantrof in vele landen van Oost-Europa, zodat een negatieve beslissing over de Spaanse NUS tevens de deur zou sluiten voor de Oosteuropese NUSes. Hiertegen verzetten zich echter de Latijns-amerikaanse NUSes met kracht. Indien men de pro-fascistische Spaanse NUS als gelijkwaardige partner zou erkennen, zouden de Latijnsamerikaanse afgevaardigden geen prijs meer stellen op een zetel in de ISC

en de conferentie verlaten. Naar hun mening was het ondemocratische karakter van deze NUS zo zonneklaar - zelfs werd de President door Franco aangesteld en niet door de studenten - dat deze NUS nimmer terwille van de Oosteuropese NUSes zou mogen worden opgenomen. Bovendien stelden deze afgevaardigden zich op het standpunt dat men ook wat betreft Oost-Europa niet van de criteria van democratische besluitvorming mocht afwijken. Het was frappant tijdens deze discussie op te merken hoe de toenmalige leiders van de Latijnsamerikaanse studentenorganisaties een veel onverzoenlijker houding jegens de Oosteuropese NUSes aannamen, dan de Westelijke NUSes, die de deur open wilden houden om tot een dialoog te komen. Drie dagen voor het sluiten van de conferentie werd uiteindelijk met een zeer krappe meerderheid besloten dat "the status of SEU remain in a state of suspension", totdat een RIC-team over de feitelijke steun van de Spaanse studenten aan deze organisatie had gerapporteerd.

Een tweede hete hangijzer was de status, die men aan de waarnemer van de IUS zou verlenen. Was bij vorige conferenties zorgvuldig de discussie over de merites van de IUS vermeden, thans was er een vertegenwoordiger aanwezig die het woord verzocht had teneinde de voorgestelde "Conference of Cooperation" toe te lichten. Wederom werd van de Latijnsamerikaanse vleugel geprotesteerd tegen het verlenen van enige status aan de IUS, omdat deze organisatie evenzeer als SEU het werktuig zou zijn van machten die buiten de studentenwereld stonden. Doch de grote meerderheid van de conferentie achtte het irreëel de IUS niet te erkennen als een belangrijke stroming in de studentenwereld, die gehoord diende te worden.

Deze discussie laaide met grote hevigheid weer op, toen het voorstel van de IUS aan de orde kwam. In een debat, dat de gehele dag in beslag nam, werd het voor en tegen overwogen. Men kwam tot de conclusie, dat van de ongeveer 70 representatieve NUSes ter wereld 18 binnen de IUS samenwerkten, terwijl 52 deelnamen aan de ISC. Van deze 18 NUSes waren 12 afkomstig uit communistische landen en hoezeer men hun financiële offers en arbeid ook mocht waarderen, in hun besluitvorming waren zij voor 100 % verankerd in de standpunten van hun resp. regeringen. Indien deze NUSes belangstelling hadden voor samenwerking met de ISC, waarom kwamen zij dan niet naar de eerstvolgende conferentie,

waarin ze NUSes van iedere signatuur konden aantreffen, uiteenlopend van liberaal tot communistisch? Indien ze hiertoe niet bereid waren, wie zouden er dan aan de Conference of Cooperation deel moeten nemen? Werden onder de IUS leden ook verstaan de tientallen minderheidsorganisaties, die getrouw met de Executive meestemden, met de pretentie daarin de studenten van hun land te vertegenwoordigen. Deze vragen werden voorgelegd aan de IUS gedelegeerde Harish Chandra uit India. Deze erkende dat in het bijzonder de laatste vraag moeilijkheden zou kunnen opleveren, omdat in negen landen organisaties bestonden waarvan de een lid was van de IUS, terwijl de ander deelnam in de ISC. Naar zijn mening zouden deze organisaties onderling tot overeenstemming moeten komen, of bij gebreke daaraan zou de Conference of Cooperation voor hen een speciale status moeten creëren. Dit hield in, dat de Nederlandse NUS (25.000 leden) contact moest opnemen met de Organisatie voor Progressieve Studerendé Jeugd (150 leden) en dat van de bereikte overeenstemming haar status zou afhangen. Indien een land slechts in één organisatie vertegenwoordigd was, zoals Nepal, Thailand en Monaco, in de IUS, zou dat geen problemen opleveren, omdat niemand zich gepasseerd zou voelen. Met deze argumenten bleek hij de ISC niet te kunnen overtuigen. Men voorzag een eindeloze discussie over het recht van tientallen organisaties om aan deze conferentie deel te nemen. Zou men van het beginsel afwijken, dat men slechts met representatieve NUSes te maken wenste te hebben, dan nog zou een conferentie geen waarde hebben indien splintergroeperingen vrijelijk aan de stemming zouden kunnen deelnemen. Op grond van vele argumenten werd het IUS voorstel met slechts één stem vóór verworpen en besloot de ISC:

"This conference expresses its belief that international student cooperation can best be achieved and furthered through the ISC, and believes that the widest possible participation in the conference is the practical way of achieving one world student community. It notes the absence of a number of NUSes from this and previous ISC's. It appeals to those organisations to attend the 6th ISC or to clarify the reasons, why they do not participate in the ISC." (116)

Om te voorkomen, dat moeilijkheden zouden ontstaan over de credentials van de communistische NUSes, die niet voldeden aan de democratische

criteria die de ISC had vastgelegd, werd aan deze resolutie toegevoegd:

"The conference recommends that on the basis of the replies received to the invitations to the 6th ISC the credentials committee reconsider the categories of representation which now exist." (116)

Het behoeft weinig toelichting, dat deze reactie bij de IUS niet in goede aarde viel. Formeel stelde deze organisatie zich nog steeds op het standpunt te spreken namens de meerderheid van de studenten ter wereld en als zodanig achtte zij haar voorstel een gebaar van erkenning jegens de minderheid, die in de ISC vertegenwoordigd was. Nu was dit niet de enige tegenslag, die de IUS in dit jaar te verwerken kreeg. Ook UNESCO's General Assembly bleek van mening te zijn, dat de IUS geen studentenorganisatie pur sang was en weigerde de IUS aanvraag om opnieuw consultatieve status te verkrijgen, in behandeling te nemen. Tenslotte besloot World University Service, die meerdere jaren een zetel voor de IUS vertegenwoordiger had opengelaten, niet op de eisen in te gaan die de IUS aan het aanvaarden van het lidmaatschap had gekoppeld. Hoewel het werk dat de IUS verrichtte nog steeds aanzienlijk was, was haar internationale prestige het nulpunt genaderd. Derhalve had zij geen andere keus, dan de pogingen om te komen tot een Conference of Cooperation voort te zetten. Contacten met de Executive van de Zwitserse NUS resulteerden in een Zwitsers voorstel deze conferentie bijeen te roepen (117), doch de betrokken functionarissen handelden zonder enig mandaat en werden door hun NUS uit hun functie gezet. (118)

Zo kwam in september 1955 de IUS Council bijeen in Sofia, waar de IUS een complete volte-face maakte (119). De atmosfeer werd het duidelijkst getypeerd door de passage in het Executive report, waarin gesteld werd:

"It is clear today and even our sternest critics will admit, that on the basis of our past experience and realistic approach to the problems of the student world, the IUS has considerably modified its programme and activities, to meet the interests of all students irrespective of their politics, religion, race or social origin."

Binnen vier maanden na het bezoek van Chroestsjov en Bulganin aan Tito, was de IUS in de gelegenheid haar leden mee te delen, dat

"the decision of the IUS Executive to sever the relations with the Yugoslav NUS was incorrect."

Hoe opmerkelijk deze wending ook mocht wezen, buiten de West African Students Union uit Londen bleek geen lid der IUS enige behoefte te hebben aan opheldering. Op vragen van waarnemers werd in vage termen ingegaan en er werd gesproken van een briefwisseling met de Joegoslavische NUS en de studie van enige relevante documenten. Details over deze correspondentie of de aard van de documentatie werd echter niet verstrekt. De Council had verder geen behoefte op de achtergronden van deze beleidswijziging in te gaan en de discussie werd gesloten met unanieme steun aan het beleid van de Executive, zoals vrijwel alle onderwerpen van enig belang zich konden verheugen in de unanimitéit van de Council. In een privé gesprek met de Canadese waarnemer maakte de Executive duidelijk waarom de Council zo eensgezind reageerde:

"Of course, people think for themselves in the IUS and vote as they think. Moreover it is obvious that different people think differently. However, the IUS has worked out a system by which differences can be ironed out before they reach the floor of the Assembly, proposals and counterproposals are carefully studied and a compromise solution is found, which allows a unanimous vote on the floor." (120)

Deze unanimitéit bleek ook zonder vooroverleg bereikt te kunnen worden, hetgeen bleek toen de Schotse NUS twee moties ter tafel bracht. Het eerste betrof deelname van de IUS aan de International Student Travel Conference, waarmee de Executive accoord ging, nadat hij gecommenteerd was in die zin, dat de mogelijkheden daartoe onderzocht dienden te worden. De Council stemde hierin unaniem toe. De tweede motie, inhoudende het bevorderen van vrij reisverkeer voor studenten tussen Oost- en West-Europa, wekte de afkeuring van de Executive, die daarin door dezelfde Council unaniem werd gevolgd. Om de financiële discussie van de Moskou Council meeting 1954 niet wederom te doen plaats vinden, werden de waarnemers niet toegelaten bij het debat over de financiën, zodat dit zich in alle rust kon afspelen.

Het was bij uitstek deze rust die over de Council meeting hing, om niet te zeggen apathie, die het moeilijk maakte te geloven dat hier het studentenevenement van het jaar plaats vond. De impasse waarin de IUS zich bevond was niet eenvoudig op te lossen.

HOOFDSTUK XIV

Het jaar 1956

Zoals reeds eerder werd gesteld, waren de moeilijkheden, waarmee de IUS in de jaren 1955/1956 te kampen had, voor een groot deel terug te voeren op de problemen waarvoor de nieuwe leiders van de Sovjet-Unie zich gesteld zagen. Binnen het collectieve leiderschap, dat het bewind na de dood van Stalin in handen had genomen, bestonden diepgaande meningsverschillen. Enerzijds groepeerden de communisten van de harde lijn zich rondom Molotov, terwijl Malenkov diegenen die een meer soepele koers wensten te varen rond zich verzamelde. Het duurde meerdere jaren voordat Chroestsjov na zorgvuldig manoeuvreren tussen de beide uitersten, zich van het leiderschap verzekerd had. Doch zolang niet bekend was wie als overwinnaar uit het schaakspel naar voren zou komen, bleef er onzekerheid over de aard van het beleid dat in de toekomst gevoerd zou worden. In 1955 begon de situatie zich uit te kristalliseren en geschiedde de verrassende Canossagang van Chroestsjov en Boelganin naar Joegoslavië, om aldaar te erkennen dat Stalin in het verleden fout was geweest. Dit had zijn weerslag op de verhouding met de Oosteuropese landen.

Daar waren tot nu toe de Stalinisten aan de macht gebleven en het is begrijpelijk dat zij weinig gelukkig waren met de toenadering tot hun voormalige aartsvijand Tito, aangezien dit een krachtige stimulans gaf aan hun opposenten. Deze oppositie was niet gering en uitte zich meer en meer tegen de dominantie door de Sovjet-Unie, die zich in de gedaante van Stalin en de geheime politie op onbarmhartige wijze had gemanifesteerd. Doch met deze onbarmhartigheid waren de Oosteuropese leiders zelf zo nauw verbonden geweest, dat het te bezien was hoe zij de stromingen, die aandrongen op een grotere onafhankelijkheid van de Sovjet-Unie, konden kanaliseren zonder hun eigen positie te riskeren. Waren zij maar matig tevreden met de nieuwe koers van Moskou, zij bleven zich bewust dat zij tezeer van Moskou afhankelijk waren om uit het gareel te gaan lopen. Derhalve herstelde de een na de ander, zelfs Albanië's Hoxha, de betrekkingen met Tito.

Doch de oppositiebewegingen in Oost-Europa kregen nog een extra impuls toen de Sovjet-Unie bij verdrag van 15 mei 1955 zijn troepen uit Oostenrijk terugtrok en erin toestemde dat Oostenrijk een neutrale politiek ging voeren. Het bleek dus mogelijk onder het Sovjet juk uit te komen. De regeringsleiders werden zich er te meer van bewust, dat zij hun positie en de status quo alleen konden handhaven, dank zij de aanwezigheid van de Sovjet-troepen. Derhalve waren zij niet onwelwillend om daags na het Oostenrijkse verdrag het Pact van Warschau te tekenen. Hoofdmotief voor dit Pact was weliswaar het creëren van een verdedigingssysteem tegen de NATO (waartoe elf dagen tevoren West-Duitsland was toegetreden), doch tevens stelde het de Sovjet-Unie in staat hierdoor zijn troepen in Oost-Europa te handhaven, ook nu het vorige motief - handhaving van de verbindingen met Oostenrijk - vervallen was. Dit veranderde echter niets aan de gespannenheid van de situatie. Hiervan was Chroestsjov zich terdege bewust, toen hij zocht naar nieuwe wegen, waarlangs de Sovjet-Unie zich weer onduwbelzinnig aan het hoofd van de internationale communistische beweging kon stellen. Behalve het stabiliseren van de situatie in de Sovjet-Unie zelf, diende hij een nieuwe inhoud te geven aan het leiderschap van de Sovjet-Unie in Oost-Europa, die zowel de leiders als het volk zou aanspreken. Een verdere normalisering van de betrekkingen met Tito was hiertoe noodzakelijk, opdat het competitie-element tussen hen zou verdwijnen en Tito zich als een van de leiders náást Chroestsjov zou dienen te plaatsen. Hoe oprecht Chroestsjov ook geweest moge zijn, toen hij in zijn geheime rede op het 20e Partijcongres in februari 1956 zijn aanval op Stalin lanceerde, politiek was het een uitgelezen manoeuvre om al hetgeen men op de Sovjet-Unie en de CPSU tegen had, af te wentelen op één persoon. Terwijl hij staat en partij op deze wijze kon zuiveren van iedere blaam, kon hijzelf naar voren komen als de getrouwe Leninist, die terugkeerde tot het ware karakter van het communisme. Alle negatieve aspecten van Stalins beleid kon hij bestempelen als Stalinistische uitwassen, terwijl hij de goede kanten van Stalins bewind kon terugvoeren op Lenin, ongeacht het feit of deze in overeenstemming waren met het Leninisme. (b.v. de vreedzame coëxistentie.) Zodoende slaagde hij erin de indruk te wekken, dat hij, en in hem de CPSU, iets nieuws te brengen

had en bracht hij leven terug in de gevoelloze ledematen van de Russische samenleving.

Na het inzetten van de destalinisering, werd vervolgens in april 1956 Stalins politieke machtsapparaat, de COMINFORM, ontbonden, waarna Chroestsjov wederom naar Belgrado reisde om daar in een gemeenschappelijke verklaring met Tito duidelijk te maken, dat het mogelijk was dat een land zijn eigen weg tot het communisme ging.

Doch hoe hij Joegoslavië ook tegemoet wenste te komen en bereid was de fouten van het verleden aan Stalin toe te schrijven, de andere Oosteuropese landen dienden met alle middelen weer in het gareel te worden gebracht. Daar was de positie van de partij niet zo sterk, dat zij zich een zelfkritiek naar Russisch voorbeeld kon veroorloven, of de huidige leiders zouden het slachtoffer worden. Of de nieuwe leiders de Sovjet-Unie welgezind zouden zijn, was op zijn minst gezegd twijfelachtig. Derhalve werd de steun aan de Stalinistische leiders versterkt en werd voorkomen dat het gistingproces aan de oppervlakte kwam door een verscherpte activiteit van de geheime politie. Deze opzet slaagde overal, behalve in Polen en Hongarije.

Tien dagen na de Belgrado-verklaring over de mogelijkheid tot het volgen van een eigen weg tot hetzelfde doel, braken in Polen onlusten uit, die er uiteindelijk in resulteerden dat Gomulka, voorstander van een eigen Poolse weg, terugkeerde aan het bewind. Hoewel aan dit besluit een ongemeen felle strijd met Moskou vooraf ging, slaagde Gomulka erin de inderhaast in Warschau gearriveerde Russische leiders ervan te overtuigen dat zijn koers de enige was, die Polen binnen het communistische kamp zou kunnen houden. Na hen te hebben verzekerd, dat zijn loyaliteit aan Moskou buiten twijfel was, gaven zij tenslotte, zij het met tegenzin, toe.

Deze korte schets van de spanningen in Oost-Europa (121) moge de lezer een indruk geven van de reden waarom de frontorganisaties in deze tijd een zo onzekere koers volgden. Enerzijds diende iedere Oosteuropese functionaris rekening te houden met veranderingen thuis, zodat hij voorzichtig diende te zijn in zijn uitingen. Anderzijds bleef er aan zekere politiek slechts over, dat men zich vriendelijker diende te betonen jegens het Westen en dat het vraagstuk van het kolonialisme zodanig behandeld diende te worden, dat het Westen het vuur

niet al te na aan de schenen werd gelegd.

Aangezien zij zich ervan bewust was, dat na het herstel van de Sovjet suprematie de frontorganisaties hun oude taak weer met kracht dienden aan te vangen, wenste de Sovjet-Unie geen risico te lopen en werden de verschillende hoofdkwartieren van de frontorganisaties verplaatst naar die landen in Oost-Europa, waarop men zou kunnen blijven rekenen: Tsjechoslowakije en Oost-Duitsland. De World Federation of Trade Unions verliet in 1956 het geneutraliseerde Oostenrijk en richtte zijn kantoren te Praag in. Binnen het jaar zou de World Peace Council, in moeilijkheden met de Oostenrijkse regering, eveneens in Praag neerstrijken. De Women's International Democratic Federation was in 1951 al van Parijs naar Oost-Berlijn verhuisd, terwijl de World Federation of Democratic Youth in hetzelfde jaar van Parijs naar Boedapest was vertrokken. Tijdens de Hongaarse crisis trok deze zich echter eveneens in Praag terug, waar, zoals bekend, reeds het hoofdkwartier van de IUS gevestigd was. Alle frontorganisaties werden in deze tijd door hetzelfde gebrek aan initiatief gekenmerkt.

Sinds de Council meeting in Sofia, september 1955, was de IUS Executive doorgedaan met het zoeken van steun voor de vermelde Conference of Cooperation. Nadat het gemeenschappelijke initiatief met de Zwitsers op niets was uitgelopen, nam de Algemeen Secretaris contact op met de Franse NUS, waar hij een open oor vond (122). De motieven waren hier echter geheel verschillend. De Franse NUS had zich in Istanbul en in Birmingham niet kunnen verenigen met het besluit van de ISC om de deur voor politieke discussie te openen en had beide keren de vergadering verlaten. Naar Franse overtuiging had de ISC een weg ingeslagen, die onherroepelijk zou wegvoeren van het praktische werk, waarom de ISC indertijd mede door Frankrijk was opgericht. Zij wensten nu alle leden van de IUS en alle deelnemende NUSes in de ISC bijeen te brengen om zich louter en alleen met praktische discussie bezig te houden. De IUS kwam dit voorstel zeer gelegen, niet zozeer omdat het een praktische conferentie zou zijn, doch omdat het een wereldstudentenconferentie zou worden, die buiten het programma van de zich uitbreidende ISC zou plaats vinden, daarmee illustrerende dat de ISC evenmin als de IUS kon pretenderen in zich alle studenten

van de wereld te kunnen verenigen. Bij de NUSes uit de ISC vond dit voorstel echter zeer weinig weerklank. Men was het irreële van een zuiver praktische conferentie gaan inzien en wenste bovendien af te wachten hoe de IUS leden op het voorstel zouden reageren om de eerstvolgende ISC bij te wonen. De Administrative Secretary van COSEC, John Thompson, bezocht de Poolse, Tsjechische en Hongaarse NUSes - visa voor de Sovjet-Unie en Roemnië waren niet verstrekt - die hem meedeelden nog niet definitief besloten te hebben omtrent deelneming. Genoemde NUSes hadden bezwaren tegen de huidige vorm en werkwijze van de ISC, doch zij waren het met Thompson eens, dat deelneming daardoor niet verhinderd hoefde te worden, aangezien iedere ISC onafhankelijk van de voorgaande besliste over de structuur en werkwijze tot aan de volgende conferentie. Toegezegd werd, dat zij hem nader over hun standpunt zouden berichten. (123)

Inmiddels vergaderde de IUS Executive eind januari 1956 in Boekarest. Hoewel deze Executive meeting vrijwel volledig in beslag werd genomen door de voorbereidingen voor het vierde World Student Congress, werd ook aandacht geschonken aan andere zaken en in het bijzonder aan de unity. In navolging van de Sowjet-leiders, was de IUS bereid tot vergaande zelfkritiek. Een thesis on World Student Unity, bestemd om op het Congres tot uitgangspunt te dienen voor de discussie, legde hiervan getuigenis af: (124)

"Difficulties and mistakes led to the position where a number of organisations left the IUS, leading up to the present division of the world student community. In seeking the explanation for this situation we have to bear in mind:

- the cold war atmosphere, and its consequences in the student movement;
- the misuse and exaggeration of differences in opinion as to the tasks and scope of activities of an international student organisation, leading to the splitting of the IUS as the one international organisation; by such disruptive tactics serving non-student interests;
- the unwillingness of a number of student organisations, while members of the IUS, to officially recognise the constitutional stand of the IUS on colonialism. This led to the failure to apply this principle in practice or to support in deeds the just demands and actions of students of colonial and dependent countries, and to recognize them on the basis of equality;

- the past mistakes of the IUS when it failed, in a number of cases to recognize differences in the characteristics of the student movement and to act accordingly; the lack of tolerance and understanding on the part of the IUS in the past, in its relations with those student organisations which adopted other stands and the insufficient attention paid by it to the various aspects of student interests."

Zich baserend op deze uitgangspunten stelde de IUS opnieuw de Conference of Cooperation aan de orde en verzocht alle geïnteresseerden zich erover te beraden hoe deze plaats zou kunnen vinden. Uiteindelijk zou dan het Congres met definitieve voorstellen kunnen komen.

Na de gebruikelijke publiciteit vond het Congres plaats van 26 augustus tot 2 september 1956 in de plaats die zich daartoe het beste leende: Praag. In het totaal bijgewoond door 650 studenten, waarvan 120 Tsjechische, vergaderde het Congres vertegenwoordigers uit 38 landen, terwijl het aantal representatieve NUSes 15 betrof (12 uit de communistische landen, Japan, Ecuador en de Soedan). Bovendien werd delegate status gegeven aan 9 organisaties van buitenlandse studenten in Europa, terwijl de overige delegaties de bekende minderheids- of ondergrondse groeperingen uit de gehele wereld vertegenwoordigden. Finland, IJsland, Israël en Tunesië tenslotte waren als associate member aanwezig. (125)

Het meest opvallende van dit Congres was het openlijke conflict tussen de vertegenwoordigers uit de communistische landen en de overige afgevaardigden. Waren de eersten, waar onder de meerderheid van de Executive, gebonden de verzoenende houding van hun regeringen te ondersteunen, de tweede groep bestond uit overtuigde linkse vertegenwoordigers, die aan niemand verantwoording schuldig waren dan aan de leden van hun organisaties (voorzover er sprake was van een reële organisatie achter hen).

Het hoofdthema van het Executive Report (126) was, zoals te voorzien was, de problemen rondom het bereiken van de unity. Als tweede thema kwam naar voren de strijd tegen het kolonialisme, die voor het eerst vóór de vrede werd geplaatst. Wederom werd volmondig erkend, dat de IUS niet beschouwd kon worden als een organisatie waarbinnen world student unity bereikt zou kunnen worden. De pretentie van de ISC, hiertoe wel in staat te zijn, werd eveneens aan de kaak gesteld en

onrealistisch genoemd. Aandacht werd gevraagd voor het Franse voorstel en werd aangekondigd, dat een IUS delegatie de voordelen daarvan aan de zesde ISC uiteen zou gaan zetten.

De eenzijdigheid en gematigdheid van het Executive Report was een doorn in het oog van de ongebonden linkervleugel. De Japanse delegatie lanceerde een felle aanval op het ontbreken van een krachtige verklaring tegen de Amerikaanse atoombewapening en verweet de Executive bezeten te zijn door het bestaan van COSEC, dat het gehele rapport domineerde. Naar Japanse overtuiging waren de studentenacties voor de vrede, tegen de atoombewapening, tegen het kolonialisme en voor democratisch onderwijs aanmerkelijk belangrijker dan het zoeken naar samengaan met de reactionaire NUSes rond COSEC. Hoewel tijdens de discussie over dit standpunt vanwege de Executive geprobeerd werd de genoederen kalm te houden, bleek dat de overtuigde linkerzijde zich weinig wenste aan te trekken van het dilemma waarin de Executive verkeerde. Men verlangde terug naar de dagen van weleer, toen de IUS een krachtig en ondubbelzinnig geluid liet horen. Nog een tweede maal kon dit conflict niet verborgen blijven, toen de Executive andermaal trachtte kool en geit te sparen inzake een voorstel om een minuut stilte in acht te nemen voor de Algerijnse gevallen. Een poging van de Executive om deze motie niet in behandeling te nemen om de niet-politieke waarnemers uit ISC kringen niet voor het hoofd te stoten, werd schielijk stopgezet toen bleek dat de Afrikaanse aanwezigen hiermee niet accoord konden gaan.

Opmerkelijk waren de voorstellen, waarmee de Executive kwam, om de IUS constitutie te wijzigen, teneinde de bezwaren van de niet-leden weg te nemen. Zich bewust van het feit, dat de IUS geïsoleerd stond en coute que coute uit het moeras moest komen, werden zeven wijzigingen voorgesteld, die ten dele in de geest waren van de dertien punten, die de minderheid in 1950 had voorgesteld: (127)

1. De Council meetings worden afgeschaft, zodat alleen het Congres overblijft als highest governing body.
2. Het Congres komt tenminste eens in de twee jaar bijeen en zal niet meer World Student Congress, doch IUS genoemd worden.
3. Het gewogen stemrecht wordt afgeschaft, zodat iedere lidorganisatie ongeacht haar ledental, één stem verkrijgt.

4. Lidorganisaties kunnen niet langer door IUS besluiten worden gebonden.
5. Lidorganisaties kunnen zijn: NUSes, National Coordinating Committees indien in het betreffende land geen NUS bestaat, één of meer studentenorganisaties uit landen waar noch een NUS, noch een Committee bestaat en representatieve organisaties van buitenlandse studenten, voorzover zij de meerderheid van de studenten van hun nationaliteit omvatten. Alle overige studentenorganisaties ontvangen consultative status.
6. Achterwege laten van de clause betreffende de "fight for the eradication of every vestige of fascist ideology" etc.
7. Achterwege laten van doelstelling: "to be the representative organisation of democratic students of the whole world".

Beide laatste voorstellen hadden het in de commissievergadering gehaald, doch in de plenaire vergadering bleek dit onaanvaardbaar voor de ongebonden linkervleugel, zodat de originele tekst van 1946 bleef gehandhaafd. De andere voorstellen bleken aanvaardbaar en daarmee werd een nieuwe periode in het bestaan van de IUS ingeluid. Hoewel de ISC zich van de nieuwe structuur onderscheidde door het feit, dat zij geen lidorganisaties kende, doch slechts deelnemers in een periodiek terugkerende conferentie, vertoonde de nieuwe structuur van de IUS frappant veel gelijkenis met die van de ISC. Hierdoor sneed de IUS zichzelf de pas af, om haar Congressen in het vervolg als massademonstraties te benutten, zoals dat tijdens de voorgaande Congressen geschied was. Daarvoor was echter ook het Wereldjeugdfestival geschikt, dat reeds vijfmaal in samenwerking met WFDY was georganiseerd. Of met deze beslissingen het wezenlijke karakter van de IUS, als organisatie ter behartiging van een speciale ideologische en politieke wereldbeschouwing, verandering zou ondergaan zou de toekomst moeten uitwijzen. Ten tijde van het Congres waren de waarnemers daar zeer sceptisch over en meenden dat uit de discussie en de wijze waarop het Congres geleid was, wel bleek dat het middel begon te veranderen, doch geenszins dat het doel van de organisatie een wijziging had ondergaan. Binnen drie maanden zou men daaromtrent opheldering verkrijgen.

In Hongarije brak op 23 oktober 1956 na een lange gistingperiode de opstand uit (128). Nadat op 18 juli de fanate Stalinist Rakosi uit zijn functie was ontheven, volgden de gebeurtenissen elkaar snel op. Interne pressie, in het bijzonder van studentenzijde en van de kant van de schrijvers - de zgn. Petöfikringen -, had tot gevolg gehad dat de ster van de Hongaarse Gomulka, Imre Nagy, weer begon te stijgen, tot dat hij uiteindelijk op 13 oktober weer in de Partij werd opgenomen. Geëist werd, dat er een nieuwe Partijcongres bijeen zou worden geroepen en dat Nagy in de tussentijd over alle actuele vraagstukken geraadpleegd zou worden. Deze eis werd na massale demonstraties door de officiële schrijversbond overgenomen. In navolging van de Petöfikringen verklaarden de studenten zich onafhankelijk van de communistische jeugdorganisatie en richtten een onafhankelijke Unie op, die de vele wensen op het gebied van onderwijs en sociale voorzieningen formuleerde. Op de 23e oktober werd de tekst bekend van de overeenkomst, die Gomulka met de Sovjet-leiders bereikt had. De studenten besloten op dezelfde dag een zwijgende demonstratie van sympathie te houden voor het gebouw van de Poolse Ambassade. Een aangevraagde vergunning werd geweigerd, doch toen de spanning in de stad steeg, werd het verbod twee uur later ingetrokken. Meer dan tienduizend studenten verzamelden zich op een van de pleinen en trokken vandaar door de stad op weg naar het centrum. Toen men de parlamentsgebouwen bereikte, was het aantal demonstranten tot boven de honderduizend aangegroeid. Op verzoek van de menigte verscheen Nagy op het balkon en maande tot kalmte, doch tevergeefs. Tegen de tweehonderduizend mensen trokken op naar het gebouw van de radio, dat werd bestormd nadat een studentendelegatie niet terugkeerde. Als een golf sloeg de demonstratie om in een opstand, die zich over geheel Hongarije uitbreidde. De volgende dag bleek dat de Hongaarse regering de ontwikkelingen niet meer in de hand kon houden en riep zij de Sovjet-troepen te hulp, die volgens het Warschau pact in Hongarije gelegerd waren. Dit bleek olie op het vuur te zijn. In de hoop dat hij kon redden, wat er te redden viel, werd Nagy verzocht het premierschap op zich te willen nemen. Hij deed nogmaals een beroep op een ieder om de orde te handhaven en kondigde aan dat hij met de Sovjets over de terugtrekking van hun troepen zou onderhandelen. Op de 29e oktober gaf

hij bekend, dat overeenstemming was bereikt en dat de Sovjet-troepen Hongarije zouden verlaten. De dag daarop kondigde hij de wederinvoering van het meer-partijen-stelsel aan en vormde een coalitieregering, terwijl hij op de 31e oktober bekendmaakte dat Hongarije het Warschau pact verliet en een neutrale politiek zou voeren. In een telegram aan Hammarskjöld protesteerde hij tegen het binnentrekken van meer Sovjet-troepen en verzoeken gingen uit naar de vier grote mogendheden om Hongarije bij te staan om zijn neutraliteit te handhaven. Op dezelfde dag arriveerde Mikojan in Boedapest om over de positie van de Sovjet-troepen te onderhandelen en verlieten de communistische ministers onder leiding van Kadar de regering Nagy. Op de derde november ging een Hongaarse delegatie o.l.v. Pal Maleter onderhandelen over het vertrek van de Russische troepen, doch keerde uit het gebouw van de legercommandant niet terug. De dag daarna berichtte Nagy voor radio Boedapest dat de Sovjet-Unie in strijd met alle beloften een luchtaanval op Boedapest had ingezet. Op dezelfde dag verklaarde Kadar dat hij een tegenregering had gevormd en dat hij de commandant van de Sovjet-troepen verzocht had hem te helpen in het neerslaan van de "sinister forces of reaction". Terstond kwamen de Sovjet-troepen over het gehele land in actie en na verbitterde tegenstand werd op 11 november de opstand neergeslagen. Intussen waren honderdduizenden vluchtelingen, waaronder meer dan zesduizend studenten, de open grens met Oostenrijk gepasseerd. Voorlopig was de orde in Oost-Europa, althans aan de oppervlakte, hersteld.

De verontwaardiging die deze gebeurtenissen over de gehele wereld wekte, behoeft niet in herinnering te worden geroepen. Toch werd er niet geïntervenieerd, omdat die mogendheden, die door Nagy te hulp waren geroepen zelf verwickeld waren in een conflict, wat terzelfdertijd in een kritiek stadium kwam: het Suezkanaal. Nadat dit kanaal op 26 juli door Egypte was genationaliseerd en sindsdien grote diplomatieke druk op Egypte werd uitgeoefend, trokken Britse en Franse troepen op 31 oktober de kanaalzone binnen, teneinde Egypte te dwingen het oppertoezicht over te dragen aan een internationaal orgaan. Aan de gevechtsonderhandelingen kwam een einde toen op 6 november door bemiddeling van de UNO een wapenstilstand bereikt werd en een maand later arriveerden de eerste UNO politietroepen, die ooit in de

geschiedenis werden ingezet. Ook deze Engels-Franse interventie wekte grote verontwaardiging, in het bijzonder onder de landen van de Bandung conferentie.

Vanover de gehele wereld kwamen NUSes de studenten van Hongarije en Egypte te hulp (129). Terwijl in het Egyptische geval het hoofdzakelijk morele steun was die werd gegeven, omdat geen universiteiten door de invasie getroffen waren, werd men ten aanzien van Hongarije geconfronteerd met een urgente behoefte aan materiële bijstand. In tientallen landen werden door studenten fondsen gevormd om in de elementaire levensbehoeften van hun gevluchte collega's te voorzien, terwijl een deel van de gelden rechtstreeks naar Hongarije ging om daar de ergste nood te lenigen. In Wenen werd een Coordinating Committee gevormd door 14 NUSes, COSEC en WUS, om de hulp aan de studenten te bundelen. Binnen enige maanden waren alle vluchtelingen opgenomen aan Europese en Amerikaanse universiteiten en was in de kosten van hun levensonderhoud voorzien.

Intussen gaf het IUS secretariaat een verklaring uit, waarin meege-deeld werd: (130)

"University students have been facing great difficulties in the course of recent weeks the secretariat of the IUS is deeply concerned with these happenings, in the course of which students lives were also lost in accordance with our constitutional relation with our member organisation in Hungary, we are contacting them to obtain further information."

Ten aanzien van Egypte lag de zaak aanmerkelijk eenvoudiger. In dit geval waren de feiten bekend, zodat een protest van de IUS niet op zich hoefde te laten wachten: (131)

"The IUS secretariat voices strong protest against this foreign invasion and expresses its sympathy and solidarity with the Egyptian students" etc.

Hoewel niet zo fel van toon als normaliter, stond dit protest wel in een zeer schril contrast met het korte bericht over Hongarije. Het duurde tot december 1956 voordat de IUS nader inging op de gebeurtenissen in Hongarije. In World Student News en News Service verscheen een ooggetuigeverslag van de hand van een bestuurslid van de provisionele NUS uit Hongarije: (132)

"What had happened or what was going to happen was not clear to the students themselves, and even in front of Parliament I heard student groups saying here and there that it would

be better to shut some people up and not let them shout fascist slogans. But at the time it only seemed stupid extremism and nobody took this people and their slogans seriously." "All the entrances of the building were closed and the demonstrators were not allowed to enter. And then, God knows from where, an organised group immediately took jemmies and broke through the main door. They poured into the yard, where security police on guard tried to keep them back with tear-gas shells.

At that moment a shot was fired; the first shot which came from the demonstrators and killed the commander of the guard. The tragedy had begun. To protect their own lives, members of the guard returned the fire and soon a pitched battle had started. It turned out later, that there had been an armed group amongst the demonstrators and when the fighting started, they had immediately gone on lorries to a nearby arsenal in order to get more arms."

"In the name of democracy armed fascist groups began persecuting members of the Communist Party and slaughtering them in a cruel way although in the majority of cases they were unarmed. And at the same time as the bloody terror was going on behind the back of the masses, people were being roused by the same elements who aimed at organising a counter-attack on the Soviet troops who had come to restore order on the request of the government, which was in a fatal position due to the disorganisation of the Hungarian armed forces."

"Their only aim was to get the people to pull chestnuts out of the fire for them: that is, they wanted to make Hungary a country of the landlords and the Catholic Church again. Their plan however failed. A tiny minority of students fled abroad but most of the other students well understood the big chances. They stand definitely for the system of peoples democracy. And this determination is a valuable contribution to the future of Hungary."

De verontwaardiging over de wijze waarop de IUS de Hongaarse crisis tegemoet trad was algemeen. Wederom bleek de IUS onmachtig de hand in eigen boezem te steken. Dit had geen goede invloed op de wijze waarop de voorstellen tot samenwerking werden uitgevoerd.

HOOFDSTUK XV

Het jaar 1956 vervolg

Ruim één week na het beëindigen van het Vierde Wereld Studenten Congres te Praag en een maand vóór de opstand in Hongarije en de invasie in de Egyptische kanaalzone, kwam in september 1956 in Ceylon de zesde ISC bijeen (133). Voor het eerst in de geschiedenis van de internationale studentenbeweging vond een wereldomvattende conferentie van representatieve Nationale Unies plaats buiten Europa en voor het eerst waren de vertegenwoordigers uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika in de meerderheid (30 van de 56 NUSes). Behalve het gebruikelijke programma van praktische activiteiten dat hier werd besproken en uitgebreid, was deze ISC voornamelijk van belang vanwege de heftige discussies over politieke stellingname.

Eerst echter enige korte opmerkingen over de relatie tot de IUS, welke organisatie met een sterke delegatie o.l.v. de nieuwe President, Jiri Pelikan, acte de présence gaf. Zonder uitzondering hadden de communistische NUSes uit Oost-Europa en Azië de uitnodiging om aanwezig te zijn afgeslagen. Als reden hiervoor werd opgegeven, dat zij in de IUS tot volle tevredenheid konden samenwerken, terwijl "COSEC" niet geheel vrij was van partisan-activities. Het secretariaat werd verweten, dat zijn uitingen doorgaans agressief waren jegens de IUS. Hierop werd door COSEC verzocht om concrete voorbeelden, daar men zich noch van partisan-activities, noch van aanvallen op de IUS bewust was. (In feite was het de beleidslijn van COSEC geweest, zich nimmer over de IUS uit te laten, om te vermijden dat men in de studentenwereld anti-thetisch zou gaan denken.) Reactie op dit verzoek was uitgebleven, doch wederom was het merkbaar dat de aanval zich richtte op COSEC en voorbijging aan het feit, dat het de Conferentie was, die zijn eigen politiek vaststelde, waarna het secretariaat slechts die praktische projecten uitvoerde, waartoe het expliciet mandaat had ontvangen. Ook in Ceylon werd weer langdurig gediscussieerd over de status, die de IUS vertegenwoordiging diende te hebben, doch ondanks felle oppositie van Argentinië, werd de IUS met

35 tegen 15 stemmen toegelaten als international observer. In dit land had de IUS lange tijd een kleine peronistische organisatie gesteund in de periode waarin de NUS al haar krachten wijdde aan het herstel van de democratie.

Ten aanzien van de voorstellen, die de IUS deed voor concrete samenwerking op de vele terreinen, waarop de ISC en IUS activiteiten gemeen hadden, stond de ISC echter zeer gereserveerd. Zoals de IUS in zijn publicaties duidelijk onderscheid maakte tussen COSEC en de ISC, zo maakte de ISC onderscheid tussen het IUS apparaat, de representatieve lidorganisaties binnen de IUS en diens niet-representatieve leden. Wat het IUS apparaat betrof voelde men geen behoefte aan een nauwe samenwerking, aangezien het naar de mening van de ISC een instituut betrof van partij-politiek karakter. Reeds vorige Conferenties hadden zich ertegen uitgesproken, dat de ISC betrekkingen zou onderhouden met enige organisatie, die een zodanig karakter had en deze lijn werd ook hier voortgezet. Ten aanzien van de niet-representatieve groeperingen binnen de IUS voelde men geen behoefte tot samenwerking, aangezien de ISC alleen met NUSes in zee wenste te gaan. Wat tenslotte de NUSes binnen de IUS betrof, was men bereid alle mogelijkheden aan te grijpen, die zouden kunnen resulteren in een betere samenwerking.

Hoewel de ISC van mening bleef, dat zij de beste structuur bood voor een onafhankelijke en wereldomvattende studenten samenwerking, kwam zij toch tot de conclusie dat het zinloos zou zijn te verwachten dat de communistische NUSes het voorbeeld van Joegoslavië zouden volgen en zouden deelnemen aan de volgende ISC. Niettemin achtte men het van belang deze mogelijkheid open te houden en derhalve werd besloten hen opnieuw uit te nodigen en deelneming van deze kant te stimuleren. Tevens werd besloten de NUSes binnen en buiten de ISC op te wekken om onafhankelijk van het COSEC programma een informele bijeenkomst te organiseren van de ISC en IUS NUSes om daar de problemen omtrent nadere samenwerking te bespreken. Deze bijeenkomst zou van de voorgestelde Conference of Cooperation verschillen door het informele karakter, zodat problemen als representativiteit van stemgerechtigden buiten beschouwing konden blijven. Zodoende zouden er geen beslissingen genomen worden, doch het zou de verschillende

te bestuderen. De intense belangstelling van alle NUSes voor dit onderwerp, dat meer en meer een centrale plaats ging innemen, had tot gevolg, dat ditmaal iedere NUS een deelnemer aan deze commissie afvaardigde. Een groot deel van de werkzaamheden van deze commissie werd door het Algerijnse vraagstuk gedomineerd. Terstond was men het erover eens, dat de Research and Information Committee (RIC) een onderzoek diende in te stellen om de volgende ISC van feitenmateriaal te voorzien.

Dit besluit mocht naar de mening van de Algerijnse NUS geen reden zijn om nu maar verder over de Algerijnse onafhankelijkheidsoorlog te zwijgen, zodat van deze zijde een resolutie werd voorgesteld, die de solidariteit van de ISC met de Algerijnse studenten inhield. Hiertegen bestond hevig verzet van de zijde der Franse NUS en enige andere West-europese NUSes. Naar hun mening was het de kracht van de ISC resoluties dat zij tot stand waren gekomen na intensieve studie van de feiten en wanneer men van dit principe zou afwijken, zou men de ruggegraat van deze resoluties wegnemen. Zij betoogden hoeveel moeite het kostte de leden van hun NUSes te overtuigen van het feit, dat de ISC zich niet kon beperken tot praktische kwesties. Tot nu toe had iedere Europese Executive zijn leden een uitgebreid rapport kunnen overleggen op grond waarvan de betreffende politieke stellingname genomen was. Zij had kunnen aantonen dat de ISC niet lichtvaardig of na eenzijdige informatie tot stellingname overging. Wanneer men van deze regel zou afwijken en zijn standpunt zou bepalen op grond van hetgeen door één van de betrokken partijen meegedeeld was, in plaats van door een onafhankelijke ISC commissie, zou dat betekenen dat de conferentie een gevaarlijk en onaanvaardbaar precedent schiep. Bovendien zou het betreffende besluit dan tevens een motie van goed- of afkeuring betekenen omtrent de objectiviteit waarmee de betrokken partij zijn informatie had verstrekt. Daarmee zou de werkelijke beoordeling door bij-motieven vertroebeld kunnen worden. Derhalve wensten zij zich met kracht tegen deze gang van zaken te verzetten. Hier stelden de Noordafrikaanse NUSes tegenover, dat niemand kon stellen over het Algerijnse probleem niet voldoende geïnformeerd te zijn. De feiten spraken voor zichzelf en dagelijks bevatte de wereldpers berichten over de bloedige ontwikkelingen. Zij betoogden dat de

onafhankelijkheidsstrijd nu op een niveau gekomen was, dat de Algerijnse studenten de morele en materiële steun van de ISC hard nodig hadden. Hen naar huis te sturen met het nuchtere argument, dat men eerst de formele voorwaarden van een RIC rapport vervuld wenste te zien, zou de ISC in diskrediet brengen, zo niet belachelijk maken. Na een schorsing werd een compromisresolutie voorgesteld door de Amerikaanse NUS, die zich beperkte tot het uitspreken van de solidariteit met de Algerijnse studenten in hun strijd tegen de onderdrukking van hun gerechtvaardigd streven naar onafhankelijkheid. De Istanbul ISC had onafhankelijkheid immers reeds als voorwaarde gesteld voor een ongebonden ontwikkeling van een land en het onderwijs. Hiermee waren de Westeuropese NUSes echter niet te overtuigen en zij hielden vast aan de vereisten van een RIC rapport. Hun standpunt werd in de commissie echter met 28 tegen 18 stemmen verslagen. Vastbesloten hun conceptie van de ISC tot het uiterste te verdedigen, brachten zij vervolgens in de plenaire vergadering een alternatieve resolutie inzake Algerije ter tafel, inhoudende dat de ISC kennis nam van berichten inzake het feit dat legitieme rechten van de Algerijnse studenten geschonden waren en in afwachting van een RIC rapport zijn solidariteit betuigde met de slachtoffers hiervan. Dit voorstel werd verworpen met 25 tegen 23 stemmen en 1 onthouding. Vervolgens werd de Amerikaanse compromis resolutie aangenomen met 25 tegen 19 en 7 onthoudingen. Onnodig te vermelden, dat de Europese NUSes, hoewel gesterkt door de ruime steun, teleurgesteld waren over de uitslag van de stemming. Zij waren bevreesd, dat de sluis die in Istanbul was gebouwd om het politieke aspect van de ISC te kanaliseren, het zou begeven en zij waren vastbesloten deze waar mogelijk te versterken. Nemens hen stelde de Nieuwzeelandse NUS voor in de clausule van Istanbul: "national independence, which is a prerequisite for full educational development" de woorden 'which is' te vervangen door 'where it is'. Hiermee poogden zij tot uitdrukking te brengen, dat kolonialisme niet inherent was aan slechte zorg voor het onderwijs, hetgeen o.a. bleek in Malta, de West Indies etc. Met een zeer kleine meerderheid nam de ISC deze mening over, doch nu waren het de anderen, die bitter teleurgesteld waren over deze stap terug.

Zodoende groeide in de Conferentie een onverzoenlijke sfeer tussen wat later genoemd zou worden de "student-responsibility" vleugel en de "student-as-such" vleugel (student-responsibility: mede-verantwoordelijkheid voor de maatschappij in al haar facetten; student as such: NUSes dienen zich te beperken tot studentenproblemen). Deze onverzoenlijkheid had geen gevolg voor het praktische programma. In Birmingham was reeds een geweldige expansie gegeven aan het werk van de ISC en de ontwikkeling van seminars, delegaties, publicaties, uitwisselingen e.d. werd zonder uitzondering door de deelnemers ondersteund.

Doch de politieke discussies hadden tezeer een stempel op de conferenties gedrukt, om te voorkomen, dat de meeste delegaties teleurgesteld en onbevredigd huiswaarts gingen.

In de volgende maanden dienden de NUSes van beide vleugels zich te bezinnen op hun houding ten aanzien van de ISC en op het feit of verdere deelneming nog wel zinvol was. Het is frappant te merken dat zonder uitzondering het resultaat van deze discussies positief was. Vrijwel iedere NUS die in Ceylon aanwezig was geweest kwam tot de conclusie, dat deze diversiteit van meningen de prijs was, die men betaalde voor de wereldomvattendheid van de ISC. Hoe gevaarlijk en onverantwoordelijk sommige standpunten ook mochten klinken in de oren van hen, die uit een geheel andere maatschappij afkomstig waren, men kon het niemand kwalijk nemen, dat hij tijdens de Conferentie probeerde zijn conceptie van de ISC ingang te doen vinden. Was eenmaal een beslissing genomen, waarbij nu eens de ene partij, dan weer de andere het onderspit dolf, dan bleef het feit bestaan dat alleen binnen de ISC deze mogelijkheid tot onbeperkte dialoog aanwezig was. Men begon onderscheid te maken tussen het feit, dat de ISC bestond en het geluid dat de ISC liet horen. Terwijl men zich inzette om een zo groot mogelijke invloed te behouden op het laatste, was de algemene lijn dat men niet door een al te grote intolerantie het uiteenvallen van de ISC mocht riskeren. Was de Ceylon Conferentie gekenmerkt geweest door onverzoenlijkheid, de volgende ISC zou bekend worden door een opmerkelijke tolerantie.

Dat de reactie van de IUS delegatie niet onverdeeld gunstig zou zijn, wekte geen verbazing. In de IUS rapporten (134) werd er bij

herhaling op gewezen, dat de ISC zich in een diepgaande crisis bevond en in het bijzonder werd de hevigheid van de debatten over het kolonialisme aan de kaak gesteld. Wederom werd ruime aandacht geschonken aan de financiële afhankelijkheid van COSEC van de goede wil van Amerikaanse fondsen. De IUS achtte het groot aantal praktische mandaten dat aan COSEC werd gegeven een centralisatie van macht in de handen van zeer weinigen, die in het verleden er blijk van hadden gegeven, niet onpartijdig te zijn.

Aan de andere kant achtte de IUS ook positieve tendenties aanwezig. Weliswaar zou de informele ontmoeting van ISC en IUS NUSes minder gelegenheid bieden tot concrete resultaten dan de Conference of Cooperation, doch het initiatief was ontegenzeggelijk waardevol. Dat de ISC echter niet wenste in te gaan op de IUS voorstellen inzake concrete samenwerking op de gemeenschappelijke gebieden, achtte de IUS weinig hoopgevend voor de wijze waarop de vorige resolutie uitgevoerd zou worden.

Uit het vorige hoofdstuk is reeds gebleken, dat het niet de uitkomst van deze ISC was, die verkoeling bracht tussen de NUSes van Oost en West, doch de gebeurtenissen in Hongarije die na enige weken plaats vonden. De wijze waarop de IUS in gebreke bleef te reageren, had de Westelijke NUSes diep geschokt, doch niet meer verbaasd. De verklaringen, die inzake Hongarije door de Oosteuropese NUSes werden afgegeven, ontnam de Westeuropese NUSes iedere zin tot samenwerking. Terwijl overal acties werden georganiseerd om gelden in te zamelen, besloten de meeste Westelijke NUSes hun uitwisselingsprogramma's met Oost-Europa te schorsen, totdat de Oosteuropese NUSes duidelijk stelling hadden genomen.

Slechts in Polen bleek op dat moment een onafhankelijk geluid gehoord te kunnen worden (135). Op 6 november 1956 nam de Poolse NUS een resolutie aan:

"declaring full support for the Hungarian people, its heroic youth and its students who initiated the fight for sovereignty, the establishment of a socialist democracy and the rejuvenation of practical socialist thinking. We bow our heads before the tragedy of the Hungarian people, whose thousands of patriots shed their blood so that their just demands for full democratic freedom and national independence

could be met ... We believe that the Hungarian people are fully entitled to decide on their own future. That is why we think it intolerable and contrary to the spirit of international law for other countries to interfere with the internal affairs of Hungary. We consider that the intervention of the Soviet army rendered the situation more complex and made more difficult the fair solution of the Hungarian problem by the forces of the popular front. Our people were lucky enough to achieve their aims and obtain positive results without any bloodshed. We promise faithfully to abide by the guidance given by the leaders of the party to remain calm, to be prudent as well as resolute. In these days of trial for the Hungarian people we promise to remain faithful to the ideals of socialist democracy and national independence. This is our way of showing solidarity with the Hungarian people."

De oprechtheid van deze verklaring maakte diepe indruk in West-Europa. Vanaf dit moment nam de Poolse studentenunie een speciale plaats in onder de Oosteuropese NUSes, omdat zij de moed had de mening van haar leden te verkondigen (136). De andere NUSes bleven daarentegen spreekbuizen van de diverse regeringen, i.e. communistische partijen. De een na de ander betreurde de droeve burgeroorlog, waarin de fascistten het Hongaarse volk hadden gestort. Hieronder maakte de Roemeense NUS de felste indruk. Na de geruchten over studentendemonstraties in Boekarest met kracht te hebben weersproken, verklaarde zij: (137)

"The slanderers recruited from among the meanest fascist traitors chased away by our people, should know that the student youth together with the whole working people of our country will never allow a return to the regime of bourgeois and landlord exploitation. We do not allow slanders against our people, who by efforts and sacrifices create even better studying and living conditions for us. We know that the aim of Radio Free Europe is to incite the most reactionary elements, notorious fascists, to crimes and cruelties against the socialist peoples. This thing was evidently seen during the bloody events in Hungary, when this station was inciting to the most bestial crimes, to the enthronement of white terror. This radio station subsidized from the \$ 125 million given by the US Congress for provocative actions against the socialist states and supported by the revanchist militarists in Bonn, is gravely responsible for the thousands of people and children, tortured and killed in the most bestial way, as well for the material and cultural damages caused to Hungary."

Het behoeft geen toelichting, dat door deze en soortgelijke verklaringen de Westeuropese voorstanders van Oost-West samenwerking de

grond onder de voeten werd weggegraven. Wederom werd men ermee geconfronteerd, dat de Oosteuropese studentenleiders zich uitten, als waren zij spreekbuizen van de partij. En wederom had men er moeite mee hen te erkennen als vertegenwoordigers van de Oosteuropese studenten, zonder de laatsten in de rug aan te vallen. Eerst toen de officiële Russische politiek haar scherpe kanten begon te verliezen en de liberalisering in Oost-Europa merkbaar begon te worden, kwamen de gemoederen tot bedaren en begonnen de contacten weer toe te nemen.

HOOFDSTUK XVI

Kentering in de I.S.C.

De terugslag, die de gebeurtenis en in Hongarije hadden op het image van de IUS in de derde wereld was krachtig, doch niet onoverkomelijk. Men wist, dat de IUS een communistische frontorganisatie was, en had dat als feit geaccepteerd. Terwijl de IUS zelf de novemberdagen van 1956 zo snel mogelijk wenste te vergeten, bestond er bij de NUSes uit de ontwikkelingslanden weinig behoefte om de IUS gedurig aan zijn falen te blijven herinneren. Hiertoe werd zonder twijfel bijgedragen door het feit, dat de IUS op het Vierde Congres van augustus 1956 de strijd tegen het kolonialisme zo op de voorgrond geplaatst had. Het bezoek van Boelganin en Chroestsjov in november 1955 aan India betekende het formele einde van een periode, waarin het communisme zich vijandig betoond had jegens niet-communistische nationalistische stromingen in de derde wereld. In de loop der jaren was deze vijandigheid afgezwakt, en geleidelijk aan was men in gaan zien dat deze stromingen wellicht het enige vehicel waren, waardoor het communisme in deze landen enige kans van slagen kon hebben (138). Derhalve werden de eerst zo verguisde nationale leiders uit India, Indonesië, Burma en andere landen door Moskou erkend als nationale helden. Voortdurend werd er de nadruk op gelegd dat het communisme de ware vriend was van al diegenen die hun nationale onafhankelijkheid bevochten.

Het behoeft geen toelichting, dat de rol van de frontorganisaties in deze nieuwe koers buitengewoon belangrijk was. In het bijzonder de rol van de jeugdorganisaties WFDY en IUS, omdat zij zich richtten op de leiders van morgen. Derhalve was er een werkterrein voor de IUS opengelegd, waar met energie en enthousiasme veel te bereiken viel. Voor de hoofdlijnen van het beleid zie men hoofdstuk II. Ten aanzien van de IUS kwam het neer op de volgende punten:

- a. een versterkt accent op het anti-kolonialisme
- b. een wig drijven tussen ISC en CCSEC
- c. COSTC beschrijven als de studentenafdeling van het State Department

- d. verkondigen dat de ware anti-colonialisten in de ISC niet aan bod komen
- e. door de identificatie van "COSEC" met "West", een atmosfeer creëren, die inhield dat de werkelijk neutralen zich terwille van hun neutraliteit bij beiden, "COSEC" en IUS, dienden aan te sluiten.

Het feit, dat de Ceylon ISC de resolutie over het kolonialisme van zijn kracht had beroofd, gaf de IUS een extra voordeel. Naar mening van de IUS had de ISC hiermee duidelijk te kennen gegeven, het vraagstuk van de nationale onafhankelijkheid nog altijd als een punt van discussie te kunnen beschouwen.

Doch toen de zevende ISC in september 1957 in Ibadan, Nigeria, bijeen kwam, bleek dat op een kleine minderheid na, de Conferentie door deze taktiek heenzag. Deze minderheid bracht de door de IUS herhaaldelijk geuite bezwaren tegen de ISC naar voren (139). Men was van mening dat het secretariaat partijdig was, omdat het aan het ene politieke probleem meer aandacht besteedde dan aan het andere. Tevens werd het secretariaat verweten geen officiële contacten te hebben gelegd met het IUS secretariaat. Tenslotte, dat het secretariaat voor 90% gevoed werd door Amerikaanse fondsen. Omdat deze vragen blijk gaven van een elementaire misvatting omtrent het karakter en de werkwijze van de ISC, werd er uitvoerig op ingegaan. Te veronderstellen, dat het secretariaat enige bevoegdheid had tot politieke uitspraken, was een misvatting. COSEC had slechts de standpunten van de NUSes gecirculeerd, die haar daarom verzocht hadden. Als deze standpunten eenzijdig waren, moest men dat deze NUSes verwijten, en moest men niet aarzelen zijn eigen mening via het distributie-apparaat van COSEC bekendheid te laten geven. Het enige contact, dat COSEC met het IUS secretariaat kon hebben, was het doorgeven van de mening van de ISC over verschillende onderwerpen. Met het IUS secretariaat onderhandelen en compromissen sluiten was de taak van de afzonderlijke NUSes of van de ISC. Wilde men het passieve secretariaat tot een actief bestuur maken, dan diende men de structuur van de conferentie te veranderen hetgeen de ISC zelf moest bepalen. Ten derde had het secretariaat de verplichting fondsen te vinden voor het ambitieuze programma van

activiteiten, dat de Ceylon ISC had opgesteld. Alle NUSes waren verzocht in eigen land naar fondsen te zoeken om hierin bij te dragen. Slechts van drie NUSes had men bericht ontvangen, dat er foundations bereid gevonden waren om zonder politieke condities aan het werk van de ISC bij te dragen. Had het secretariaat deze steun moeten weigeren, omdat hij uit te weinig landen kwam?

In de volgende discussie werd met algemene stemmen, inclusief die der minderheid, besloten om de opzet van de conferentie niet te wijzigen. Alleen volgens deze structuur kon men het gevaar voor een politieke dominantie van diegenen, die het secretariaat bezetten tot een minimum terugbrengen.

Ten aanzien van de verhouding tot de IUS bracht deze ISC weinig nieuwe gezichtspunten. Een van de redenen hiervoor was, dat de IUS slechts door één afgevaardigde was vertegenwoordigd, aangezien de Nigeriaanse regering aan de overige vier een inreisvisum had geweigerd. Deze afgevaardigde, een vertegenwoordiger van de Federation des Etudiants d'Afrique Noire en France (FEANF), had vanuit Praag instructie gekregen na het voorlezen van het IUS standpunt de zaal te verlaten en niet in discussie te treden (140). In zijn interventie refereerde hij aan de brief, die de IUS in de maand juli aan de deelnemers van de ISC had gezonden en waarin opnieuw verschillende voorstellen tot gezamenlijke activiteiten werden gedaan. Hij herhaalde het standpunt van de IUS, dat de ISC niet beschouwd kon worden als een beweging waarbinnen alle studenten ter wereld verenigd zouden kunnen worden. Hij toonde aan dat 50 van de 62 aanwezige NUSes tezamen minder studenten vertegenwoordigden, dan er alleen al in China studeerden, zodat men rustig kon stellen dat de helft van de studenten ter wereld niet in de ISC vertegenwoordigd was. Nu het overduidelijk was, dat noch de IUS, noch de ISC unity in zich konden bereiken, was het van het grootste belang dat zij in een World Cooperation Conference bijeen kwamen om over de zozeer noodzakelijke unity te overleggen. De kritiek, die hij in de wandelgangen op de IUS gehoord had, was na het vierde Congres van 1956 niet meer terzake. De IUS was constitutioneel veranderd en had zijn fouten ingezien. Men moest niet doen alsof de Hongaarse crisis in het IUS hoofdkwartier bedacht was. Deze gebeurtenissen hadden verdeeldheid gebracht onder de IUS leden, zodat het secreta-

riaat niet bij machte was namens deze leden te handelen. Zulks in tegenstelling tot de Egyptische invasie, toen er unanieme verontwaardiging was gerezen.

Helaas ontnam de spreker veel kracht aan zijn betoog toen hij onder hilariteit vermeldde, dat COSEC zich bij een Amerikaanse interventie in Mexico niet anders zou hebben gedragen.....

De door hem herhaalde voorstellen werden door de Conferentie besproken, doch men kon zijn conclusies over de verhouding ISC-IUS niet delen.

De informele bijeenkomsten die in Joegoslavië en Frankrijk tussen ISC en IUS NUSes waren gehouden hadden uitgewezen dat er nog steeds onoverkomelijke moeilijkheden waren omtrent de deelneming van de minderheidsorganisaties aan de World Cooperation Conference. In de opzet, die de IUS voorstelde was geen verschil merkbaar met de Conference of Cooperation, zodat de ISC geen reden zag haar standpunt te wijzigen.

Deze houding werd zonder twijfel beïnvloed door de gunstige perspectieven Oosteuropese deelname aan de ISC te verwerven (Polen). Besloten werd een delegatie naar Oost-Europa te zenden om de misverstanden over de ISC op te helderen. Bovendien werd erop aangedrongen dat de verschillende NUSes hun contacten met hun Oosteuropese zusterorganisaties zouden versterken en de discussie voort zouden zetten.

Hoe emotioneel en geladen de Ceylon conferentie ook geweest mocht zijn, de Nigeria ISC was de meest harmonieuze conferentie die ooit belegd zou worden. Doch het was niet het soort harmonie, dat voortkwam uit een vooraf gegarandeerde unanimitéit of een gebrek aan oppositie. De discussies waren even principieel, doch er was een opvallende bereidheid tot geven en nemen. De Europese NUSes hadden de koude douche van Ceylon verwerkt en traden met een grotere openheid en met meer begrip de problemen van de derde wereld tegemoet. Zij waren bereid meerdere revoluties over onderdrukking van studenten in hun legitieme rechten te ondersteunen, indien de gevallen zo significant waren, dat op het verschijnen van een RIC rapport kon worden vooruitgelopen. De stap terug van de Ceylon-conferentie op het gebied van het kolonialisme werd hersteld, nadat de verslechtering van de situatie in Algerije vele NUSes de ogen geopend had. Zowel aan de Algerijnse als aan studenten uit andere koloniale gebieden werd ondubbelzinnige steun toegezegd voor hun streven naar onafhankelijkheid.

De overige NUSes waren van hun kant bereid in de formulering van de politieke resoluties zoveel mogelijk aansluiting te zoeken bij de "student as such" clause, zodat de meeste resoluties betreffende kolonialisme, totalitarisme en dictatuur diens relatie tot de universiteit tot onderwerp hadden. Reeds eerder hebben we gezien, dat dit soms tot vreemde constructies aanleiding kon geven, omdat het de indruk gaf dat men slechts meeleefde met de slachtoffers van een overstroming omdat hun boeken nu in het water liggen en kromtrekken. Doch in de politieke bewustwording van de ISC zat duidelijk een evolutie en de NUSes die meenden dat de ISC niet ver genoeg ging wisten dat ook dit met de tijd zou veranderen.

Doch zo gemakkelijk als het de Nigeria-deelnemers toescheen, zou de politieke ontwikkeling van de ISC niet gaan. Toen zij Ibadan verlieten, konden zij niet vermoeden dat deze vriendschappelijke en coöperatieve conferentie binnen achttien maanden zou zijn getransformeerd in een fanatiek strijdperk. Dit lag niet alleen aan het feit, dat de volgende ISC weer door volstrekt andere personen werd bijgewoond, die een andere visie hadden op het nut van de conferentie. Dit nut van de ISC bleef ook in de komende jaren buiten twijfel, gezien de gestadige uitbreiding die men aan het programma gaf.

Doch wel vond er bij een groot aantal deelnemers een mentaliteitsverandering plaats, die tot gevolg had, dat men de ISC met andere ogen ging zien. Achteraf bezien betekende Nigeria het sluitstuk van een periode van opbouw en consolidatie, waaraan door een ieder van harte was medegewerkt. Men zag de ISC als een e i g e n orgaan, dat ongekende mogelijkheden bood tot samenwerking en waaraan een ieder zijn steentje bijdroeg. Doch naarmate de ISC via CCSEC meer werkzaamheden op zich nam, werd het begrip ISC/CCSEC meer en meer tot een instituut. Sterk gestimuleerd door de publicaties van de IUS, die COSEC continu afschilderden als een Amerikaans en partijdig bureau, groeide het gevoel dat men naar een Conferentie toeging die niet een eigen creatie was. Zodoende groeide er een zekere reserve, die versterkt werd door het feit, dat geen van de groeperingen binnen de ISC - Latijns-Amerikanen

Anglo-Saxen, Scandinaviërs, Zuid-Europeanen, Arabieren, Aziaten, Frans-Afrikanen, Engels-Afrikanen etc. - de indruk had voor honderd procent zijn zin te krijgen. Had men dit vroeger beschouwd als een normale consequentie van het zoeken naar een internationale communis opinio, het compromis begon velen te ergeren. Hiervoor zijn meerdere factoren aan te wijzen.

Allereerst de veranderende wereld-politieke situatie, die na 1956 gekenmerkt werd door een grotere ontspanning tussen Oost en West. Het internationale machtsevenwicht was hersteld, en door Oost en West werd ertoe bijgedragen dat de koude oorlog werd vervangen door een klimaat van coëxistentie. Het lanceren van de eerste ruimtesatelliet had het Sovjet-prestige aanzienlijk verhoogd, met het gevolg dat deze coëxistentiepolitiek geleidelijk aan niet meer op angst doch op zelfvertrouwen gebaseerd was.

Intussen draaide de dekolonisatie van Afrika en Azië op volle toeren en sloten de AA landen zich aaneen om een eigen politiek van non-alignment te voeren (Bandoeng 1955)¹.

Vrijwel ieder land, dat zijn onafhankelijkheid verwierf, plaatste het universitair onderwijs op zijn prioriteitenlijst. Vele Nationale Unies die actief aan de onafhankelijkheidsstrijd hadden deelgenomen, werden tot brandpunten van het intellectueel kader, dat de regeringspolitiek nauwgezet bekeek. Zich bewust van de rol, die zij in hun land dienden te vervullen, hadden deze NUSes behoefte om het onderling contact regionaal te versterken.

Hadden zij elkaar tot nu toe getroffen op de regionale seminars, die door ISC of IUS werden georganiseerd en waar problemen van universitaire of politieke aard besproken werden, meer en meer ontstond de behoefte aan regionaal contact ter bespreking van het gehele scala van gemeenschappelijke problemen. Ten eerste om deze aan de orde te kunnen stellen in eigen kring, ten tweede omdat zij van mening waren dat noch de ISC noch de IUS daarvoor het juiste orgaan waren.

Door de ISC waren deze regionale conferenties reeds sinds Stockholm gestimuleerd. De ISC was zelf immers als regionale conferentie begonnen. Na de ommezwaai van het vierde Congres begon ook de IUS het nut van deze regionale conferenties in te zien en eraan zijn steun te verlenen.

Zo werd binnen het jaar na de Bandoengconferentie een grote Afro-Aziatische studentenconferentie in dezelfde plaats belegd (141). Met financiële steun van de AA solidariteitsfonds en COSEC namen er vertegenwoordigers aan deel uit meer dan 25 AA landen. Problemen betreffende de geloofsbriefven werden omzeild door de afspraak slechts bij unanimitie beslissingen te nemen. Dit had weliswaar tot resultaat dat de uitspraken zeer algemeen waren en zich weinig op concrete situaties toespitsten, doch men ervoer als belangrijkste feit, dat men in eigen kring vergaderd had. Doch de belangen van de Afrikaanse en Aziatische studenten bleken te zeer uiteen te leggen, zodat het tot nu toe bij deze ene conferentie is gebleven. Weliswaar zijn er enige studentenmanifestaties georganiseerd door de Afro-Asian Solidarity Committee AASC, doch deze had niets met de Bandoeng conferentie te maken en was niet representatief voor de betreffende werelddelen. (Deze AASC kwam daarentegen voort uit de Asian Conference for the Relaxation of International Tension, die door de World Peace Council was georganiseerd aan de vooravond van de Bandoeng-conferentie, om de Sovjet afwezigheid aldaar te compenseren. Later zocht men contact met president Nasser en ontwikkelde genoemd Comité zich tot een Sovjet-Egyptisch front, geleid door Aziatische communisten en Egyptische links-nationalisten. Thans is de invloed van China overwegend en neemt de betekenis voor de Sovjet-Unie af (142). In Afrika werd na de Bandoeng ervaring voortgebouwd op het thema van het regionale contact, en ontstond de Pan African Student Conference, die in juli 1958 voor het eerst bijeen kwam in Kampala, Uganda (143). In Latijns-Amerika had men toen reeds twee Latin American Student Conferences (LASC) achter de rug (1955 Montevideo, 1957 La Plata).

Voor zover de resultaten van deze conferenties geen betrekking hebben op de wereld studenten beweging, vallen ze buiten het kader van deze studie. Doch het feit, dat ze gehouden werden had wel degelijk invloed op de ontwikkeling van ISC en IUS, omdat er over beide organisaties gesproken werd. Tijdens de eerste LASC (144), gehouden vóór Praag 1956, wakte de IUS vertegenwoordiger de verontwaardiging van de deelnemers door botweg te beweren dat de Argentijnse afgevaardigde een betaalde agent van de FBI was en dat de gehele bijeenkomst door het US State Department was gefinancierd. Zijn optreden werd in een motie unaniem

als onbehoorlijk gekwalificeerd. De IUS zag in, dat deze benaderingswijze weinig effectief was en publiceerde derhalve toch een positief verslag van de bijeenkomst. De tweede LASC (145) in 1957 kreeg een betere behandeling en werd moreel door de IUS en materieel door de ISC gesteund. Nu de IUS haar pretentie, dat zij het beste voor de belangen van de Latijnsamerikaanse studenten kon zorgen, had laten varen, werd hulp van haar kant even gaarne geaccepteerd als van de kant van COSEC.

Een van de gevolgen was echter, dat de indruk veld won, dat er nu twee bureaux waren, die tot taak hadden de studentenbeweging behulpzaam te zijn: COSEC en het IUS-secretariaat. Van de laatste was bekend dat het communistisch was, en van de eerste dat het dreef op Amerikaans geld. Derhalve was het eenvoudig vast te stellen, dat Oost en West dongen om de gunst van de derde wereld. Het logische gevolg voor de zichzelf respecterende NUSes uit de derde wereld was een houding van non-alignment, die resulteerde in een zekere reserve ten aanzien van beide. Het behoeft geen toelichting dat deze gedachtengang door de IUS werd gestimuleerd en door de ISC/COSEC categorisch werd tegengesproken. Doch hoezeer de ISC resoluties ook spraken van een onafhankelijke kritische benadering, het was eenvoudig alle anti-Westerse uitspraken van de ISC te kwalificeren als taktiek van het State-department.

Tijdens de ISC's zelf kwam deze beschuldiging nauwelijks ter sprake, omdat het een ieder duidelijk was dat de conferentie zijn beslissingen autonoom nam op basis van principes die door dezelfde conferentie waren aangenomen. Tegen deze uitspraken of principes kon iedereen ter plaatse zijn stem verheffen. Doch hoewel de Conferentie zelf zijn Supervision Committee verkoos en zijn mandaten gaf aan het secretariaat dat onder toezicht van SUPCOM werd samengesteld en functioneerde, vielen na afloop van de ISC vele NUSes terug in dezelfde antithese en werd COSEC wederom gedegradeerd tot een westerse tegenhanger van het IUS-secretariaat. Voegt men hieraan toe, dat niemand voor honderd procent tevreden was met de richting, die de ISC ging, dan lag het voor de hand deze ontevredenheid te projecteren op COSEC en het Westen dat COSEC financierde.

Wat de Westerse NUSes betreft lag de situatie complexer, want zij waren het die aan de student-as-such clausule vasthielden, die door de regionale conferenties ondubbelzinnig was verworpen. Hun standpunt vertolkte de oprechte mening van de overgrote meerderheid van hun leden, die niet wensten dat hun NUSes buiten hun boekje gingen en "politieke bemoeizucht" werd verweten. De vertegenwoordigers van deze NUSes hadden de keuze of zij hun ledental van zich wensten te vervreemden, of de ISC. Zij hadden de indruk met hun rug tegen de muur te staan. De NUSes uit de derde wereld daarentegen achtten de student-as-such clausule getuigen van een zodanig bekrompen en enge maatschappij-opvatting, dat zij er weinig voorvoelden op dit punt toe te geven, tenzij de steun van de Westelijke NUSes hier bepaaldelijk van af hing.

Doch was men in Nigeria nog van mening geweest, dat de ISC niet kon bestaan zonder de bereidheid tot een compromis, op volgende conferenties zouden delegaties verschijnen die het onverschillig liet of de ISC bestond of niet. Indien de ISC op het punt van de student-as-such uiteen zou vallen, was er naar hun mening niets verloren, doch soms zelfs gewonnen. Deze delegaties wensten zonder consideratie de discussie op de spits te drijven en stelden de problematiek zodanig, dat de conferentie zich er wel mee bezig moest houden. De oorzaak voor de aanwezigheid van zodanig gestemden moet gezocht worden in de veranderende omstandigheden in Latijns-Amerika.

In vorige hoofdstukken is reeds uiteengezet, dat het de afgevaardigden uit Latijns-Amerika waren geweest, die de ISC politiek bewust hadden gemaakt. Hun eerste en allesoverheersende probleem was de strijd tegen de absolute dictatuur, die zich in de meeste Latijnsamerikaanse landen had gevestigd. Tegelijkertijd waren het echter deze NUSes die zich in de beginjaren van de ISC het felst keerden tegen de totalitaire ideeën, waarmee de IUS zich naar hun mening vereenzelvigde. Hun belangrijkste politieke programma was: anti-dictatuur, anti-imperialisme, anti-communisme.

Sinds 1954 was de ene dictatuur na de andere in Latijns-Amerika gevallen. In 1954 Guzman in Guatemala, in 1955 Peron in Argentinië, in 1956 Somoza in Nicaragua, in 1957 Rajas in Colombia en in 1958 Perez Jimenez in Venezuela. Dit waren momenten waar de Latijnsamerikaanse

studentenbeweging naar toe had geleefd, doch men werd bitter teleurgesteld. Want de z.g. anti-dictatoriale partijen, personen of junta's die het bewind in handen namen, bewezen in de meeste gevallen schromelijk in gebreke te blijven de werkelijke problemen van hun land aan te pakken. Daargelaten dat hun opvatting over democratie alles te wensen over liet. Een tweede probleem was de economische depressie, die in de mid-vijftiger jaren inzette en waaraan alleen de grootste afnemer, de USA, een einde zou kunnen maken.

Nu de oorspronkelijke linkse oppositie tegen de rechtse dictatuur aan het bewind gekomen was en bleek te falen, gaf dat een geweldige impuls aan de extreem linkse groeperingen, die een radicalere politiek voorstonden (146). Zichzelf identificerend met de vrijheidsstrijders van Afrika en Azië, waren zij van mening dat alleen een radicale revolutie, zoals die in 1959 e.v. in Cuba zou plaats vinden, een oplossing voor de bekende problemen zou kunnen bieden. Latijns-Amerika was naar hun mening een proletarisch werelddeel, dat slechts door een radicaal marxisme-leninisme uit het moeras gehaald kon worden. Hiermee stak geen aan Moskou ondergeschikt communisme de kop op, doch een indogeen Marxisme-Leninisme, dat later als Fidelisme bekend zou worden...

Het is een bekend feit, dat deze stroming aan de universiteiten in korte tijd een grote invloed verkreeg. Vanuit Praag werden deze ontwikkelingen gestimuleerd, en grote contingenten Latijns-Amerikanen namen deel aan de jeugdfestivals, waarna de veelbelovende deelnemers op kader-trainings seminars van de IUS werden gewezen op de mogelijkheden een maximale invloed uit te oefenen. Gebruik makende van de onenigheid in de gelederen van de christen-democraten en links-democraten, vielen zij op door de grote toewijding waarmee zij te werk gingen en bereikten in vele gevallen een onevenredig grote invloed in de NUSes. Zodoende verkregen zij zonder veel moeite als beloning voor de vele bewezen diensten een plaats in de internationale delegaties en in sommige gevallen boden zij zelfs aan dat zij de reis zelf financierden, d.i. met behulp van Praag, waarna zij zich ter plaatse bij de officiële delegatie aansloten.

Het waren deze personen, die onverwacht tijdens de achtste ISC opdoken als lid of toegevoegd lid van de Latijnsamerikaanse delegaties. Zij hadden niet de wenstot overtuigen, doch zij waren erop uit het de ISC zo moeilijk mogelijk te maken en zo mogelijk uit elkaar te slaan.

HOOFDSTUK XVII

Van Peking tot Peru

In het begin van het vorige hoofdstuk is reeds belicht, welke politiek de IUS na 1956 begon te volgen. Tevens is aangeduid welke gevolgen deze nieuwe beleidslijn had voor de ontwikkeling van de ISC.

Voor zover het de IUS zelf betrof, betekende deze nieuwe lijn een keerpunt in haar geschiedenis. Terwijl tussen 1953 en 1956 een grote terughoudendheid werd betracht om zich op schrift in krachtige termen vast te leggen zolang niet niet was gebleken welke stroming in Moskou de overhand zou krijgen, na de zege van Chroestsjov hervond ook de IUS zijn zelfverzekerdheid. De leidende functionarissen waren niet ontmoedigd door de terugslag, die de gebeurtenissen in Hongarije gaven en het nauw daarmee verbonden echec in Nigeria. Zij waren ervan overtuigd, dat zij op de lange duur de wind mee hadden.

Zo werd hun houding ten aanzien van de ISC-NUSes uit de Westelijke landen weer feller, de levensomstandigheden in het Westen werden weer op schrille wijze getekend en de reportages over het gelukkige leven in de volksdemocratiën verkregen weer hun oude gloed.

Daarnaast werd de grootst mogelijke aandacht besteed aan de problemen van de derde wereld, werd uitvoerig gewezen op de bedroevende omstandigheden vóór het verkrijgen van de onafhankelijkheid en de grote vooruitgang daarna.

Toen dan ook in september 1958 het vijfde IUS Congres in Peking werd geopend, was er weinig meer te vinden van de interne zwakte, die in Praag twee jaar tevoren zo duidelijk aan de dag was getreden. Het Executive report was wederom in gloedvolle bewoordingen gesteld, en liet geen twijfel over het herwonnen zelfvertrouwen. Waar in Praag de Executive getracht had de scherpe politieke verklaringen tot een minimum te beperken, gaf zij thans weer de richting van de discussie aan en verklaarde:

"the real division in the student movement internationally was not based so much on each union's international affiliations, but rather on its attitude toward the basic problems of our times. The latter are such things as peace, anti-colonialism and anti-imperialism, the democratisation of education, being the very principles on which the IUS was founded." (147)

Deze lijn domineerde het Congres van het begin tot het einde. De typisch universitaire problemen die in Praag op de agenda voorkwamen, kregen in Peking ternauwernood enige aandacht. De discussie over het Executive report duurde vijf volle dagen, waarin vrijwel iedere aanwezige het zijne bijdroeg tot de vrede en het anti-imperialisme. Tevens bleek dat men in Peking het niet meer als een nadeel beschouwde indien het Congres zich op demonstratieve wijze uitte. Weliswaar was het aantal deelnemers gereduceerd van 650 tot ongeveer 250, doch de ovaties en de yells keerden in de conferentiezaal terug.

Ongeveer 200 Chinese omstanders zorgden daarbij voor een passend klankbord.

Mocht in het uiteindelijk resolutieboek al de indruk gewekt worden, dat de inhoud de mening weergaf van een indrukwekkende lijst van deelnemers uit zeventig landen, zoals gebruikelijk was het stemrecht voorbehouden aan de leden van de IUS en hadden de waarnemers geen verantwoordelijkheid voor de tekst. Aan het ledental werden vier NUSes toegevoegd (148) terwijl vier NUSes het associate membership aanvroegen (149). Daar stond echter tegenover dat drie NUSes besloten hadden, zich als associate member terug te trekken (150), zodat er uiteindelijk 19 lid NUSes en 5 geassocieerde NUSes deelnamen.

Aan vier minderheidsgroeperingen (151) werd vervolgens nog de NUS-status verleend, terwijl negen overzeese studentenorganisaties eveneens in deze categorie werden geplaatst. (Dit zijn organisaties van in het buitenland studerende van eenzelfde nationaliteit of streek aangezien deze organisaties niet in eigen land waren gevestigd, verkregen zij binnen de ISC doorgaans een speciale status, indien zij representatief geacht werden). Volgens IUS maatstaven kwam op deze wijze het ledental op 35 NUSes.

Vermeldenswaard is, dat in Peking voor de eerste maal weer een waarnemer van de Joegoslavische NUS aanwezig was. Hoewel hij geenszins tevreden was over de wijze waarop de IUS over de kwetsende behandeling in het verleden heengestapt was, achtte hij het in het belang van de internationale studentenbeweging om niet te ontbreken. De reactie op zijn aanwezigheid was evenwel niet zeer enthousiast. De Chinese aanwezigen hadden de instructie de Joegoslaven volledig te negeren. Hoewel zij na iedere interventie, zelfs die van de meest fervente ISC NUS, zorgden

voor een passende ovatie, bleven zij zwijgen na afloop van de Joegoslaafse interventie. Deze houding van de gastheren maakte het moeilijk voor de Oost-Europeanen om met de Joegoslaven te fraterniseren, doch in privé bleek men gelukkig met het Joegoslaafse besluit om na een afwezigheid van negen jaren weer terug te keren, zij het dan als waarnemer. Een tweede opmerkelijke ontvangst viel de Hongaarse delegatie ten deel. In Hongarije was in de dagen van de opstand de NUS ontbonden, en vervolgens vervangen door een nieuwe organisatie zodra de orde weer hersteld was. In de officiële Hongaarse interventie werd geen melding gemaakt van de novemberdagen van 1956, doch toen de Italiaanse waarnemer naar aanleiding van de resolutie over imperialisme hierop wees, brak even de storm los. Nadat door de Hongaarse vertegenwoordiger de fascistische complotten waren onthuld, die Hongarije in een bloedbad hadden gestort, namen de overige Oosteuropese NUSes het woord en sneden verdere discussie over dit onderwerp af door de Italianen te verwijten, dat zij zich onvoldoende interesseerden voor het imperialisme in Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Onmiskienbaar bestond er bij vele sprekers een gelijksoortige reserve ten aanzien van de Hongaarse verklaringen, als welke de waarnemende NUSes voelden.

Op deze wijze bleef het echter bij enige schermutselingen en werd er verder over Hongarije gezwegen. Voor het overige werd echter geen gelegenheid onbenut gelaten om het imperialisme aan te vallen, voorzover dit door niet-communisten werd bedreven. En toen men na vijf dagen eindelijk in commissies uiteen ging, bleek dat ook daar hetzelfde thema domineerde. Niettemin was er een verschil met vorige congressen te constateren. Men was eraan gewoon, dat een voorgestelde resolutie slechts lof werd toegezwaard alvorens hij ongewijzigd werd aangenomen, doch nu vond er meermalen een reële discussie plaats. Men dient hierbij te bedenken dat er binnen de communistische commonwealth een grotere nuancering in standpunten was dan voorheen, zodat er gezocht diende te worden naar formuleringen, die zowel de Polen als de Chinezen zouden bevredigen. Opmerkelijk was het dat van de zijde der niet-communistische deelnemers deze discussie beschouwd werd, als ware het een interne aangelegenheid van de leidende groep in de IUS. Of de slotresolutie het kolonialisme nu op dogmatische wijze of op revisionistische wijze aanviel, was voor deze NUSes weinig relevant. Zolang de discussie zich

niet bewoog buiten het patroon van deze standpunten, hadden zij er geen behoefte aan de IUS verdeeld te houden over formuleringen, die zij als nuances zagen.

De houding, die de IUS in Peking aannam ten aanzien van de ISC verschilde eveneens in grote mate van de Praagse benaderingswijze. De verzoenende toon had plaats gemaakt voor een starre afwijzing van het imperialistische werktuig COSEC en van de NUSes uit de imperialistische landen. Samenwerking met deze organisaties was dan wel niet uitgesloten, doch men diende de bereidheid tot samenwerking op zichzelf reeds als een concessie te zien. Indien van enig gemeenschappelijk initiatief sprake kon zijn, dan alleen op de terreinen waar naar mening van de IUS de hoofdtaak voor iedere NUS lag: voor de vrede, tegen het imperialisme en tegen het kolonialisme. Door de verschillende waarnemers werd er bij herhaling op gewezen, dat dit onderwerpen waren, die niet binnen de invloedssfeer van hun NUSes lagen, zodat men een dergelijk voorstel beter achterwege kon laten. Vervolgens maakten zij duidelijk, dat zelfs indien de meerderheid van de ISC deze vraagstukken op de agenda van de conferentie en het programma van COSEC zou willen plaatsen dat dan de IUS opvatting over vrede etc. voor de ISC nimmer aanvaardbaar zou zijn. Uit de resoluties en interventies bleek dat de IUS er nog steeds aan voorbij ging dat imperialisme en andere schanddaden geen westers monopolie waren; doch in alle expansionistische systemen voorkomen. De wijze, waarop de resolutie betreffende atoomwapens door de IUS werd gehanteerd, maakte deze visie eens te meer duidelijk. Deze resolutie sloot aan bij het grootse gebaar van de Sovjet-Unie de atoomproeven stop te zetten en verklaarde:

"Half a year ago the Sovjet-Union decided unilateraly to stop the tests of all atomic and thermo-nuclear weapons. We all desired that the other countries possessing atomic weapons would immediately do the same. However, the Governments of the USA and Britain still continue nuclear tests aginst the will of all peoples". (152)

In de publicaties van de IUS werd vervolgens de houding van de USA en Engeland aan de kaak gesteld, doch men zweeg plotseling over het grootse Sovjet voorbeeld toen tien dagen na het aannemen van deze resolutie de Sovjet-Unie zijn proeven hervatte.....

De scherpe aanvallen die de IUS op CCSIC en sommige ISC NUSes deed hielden niet in, dat zij haar belangstelling voor de ISC NUSes uit de derde wereld liet verslapen. Naast de gebruikelijke voorstellen voor gemeenschappelijke activiteiten voor de vrede etc. werd een resolutie van Uruguay aangenomen om te komen tot een ronde tafel conferentie van nationale studentenorganisaties om de principes en praktische mogelijkheden tot onderlinge samenwerking te bespreken. (153)

De achtste ISC vond plaats in februari 1959 in La Cantuta, Peru. In de voorgaande hoofdstukken is reeds uiteengezet, dat deze ISC niet zonder opwinding zou verlopen en dat wat in Nigeria een dorpsplein leek, in Peru getransformeerd bleek te zijn in een rugbyveld.

De sfeer aan de universiteiten in het gastland was een van de eerste factoren, die niet bijdroeg tot de stabiliteit van de conferentie. Kort voor het bijeenkomen van de ISC was in Cuba de gehate dictator Batista door de revolutionaire beweging van Castro ten val gebracht. De Cubaanse NUS had zeer veel tot dit resultaat bijgedragen. Met krachtige steun van ISC en IUS had de President van de Cubaanse NUS, Echeverria, de strijd tegen het Batista-regime aangebonden, totdat hij voor het Batista-hoofdkwartier werd neergeschoten. Zijn dood had vele NUSes diep geschokt (154), die zich hem en zijn vurig pleidooi voor het herstel van de democratie in Cuba herinnerden van de vorige ISC.

De overwinning, die de anti-Batista beweging had bereikt, veroorzaakte een golf van enthousiasme door de gehele studentenbeweging van Latijns-Amerika en de radicale stromingen onder de studenten wonden zienderogen aan invloed. In Peru slaagden zij erin aan drie van de acht universiteiten de meerderheid te verkrijgen, waarna zij zich opstelden tegenover de NUS, die de vijf overige universiteiten bleef omvatten.

Beide organisaties claimden nu het recht op een zetel in de ISC en beiden claimden gastheer te zijn van de conferentie.

De bom, die vlak voor de opening tussen de draden van de vertaalapparatuur werd ontdekt, toonde voldoende aan dat deze beide organisaties op weinig vreedzame wijze het contact onderhielden. Tijdens de discussie over de status van de Peruviaanse NUS trokken groepen

radicalen met fietskettingen gewapend door en om het gebouw om hun argumenten kracht bij te zetten. Hoewel militairen met machinegeweren zich rond het gebouw begonnen op te stellen, kon men niet zeggen dat daarmee een ontspannen sfeer in de zaal terugkeerde.

Aan de conferentie werd deelgenomen door vertegenwoordigers van 66 NUSes, hetgeen opnieuw een record betekende. Doch in de vorige pagina's is reeds aangeduid, dat er nu voor het eerst vertegenwoordigers bij waren, met een mentaliteit die bewust anti-ISC gericht was. Vier van de 66 delegaties werden door deze groep volledig gedomineerd, terwijl zij in nog vier andere delegaties een minderheid bezaten. In nauw contact met de aanwezige IUS delegatie, hadden zij duidelijk hun taak voor ogen. Terwijl zij regelmatig het woord verzochten en verkregen, stelden zij hun wensen zonder tot een compromis bereid te zijn. Zij dwongen de ISC een pro of contra uitspraak te doen over hun stellingen. En aangezien deze gesteld werden in een wie-niet-voor-ons-is-istegen-ons sfeer, werden NUSes, die op zichzelf bereid waren tot een compromis, ook gedwongen te kiezen. Langs deze weg slaagden zij erin een groep van ongeveer 20 NUSes met zich mee te krijgen. Dat deze laatste groep in haar positiekiezen oprecht was, is aan geen twijfel onderhevig. Doch zij werd genoodzaakt zich met de sprekers in te graven in een stadium waarin nog overeenstemming te bereiken was. Derhalve kreeg de conferentie eerder het karakter van een opiniepeiling over verschillende onderwerpen, dan van het gezamenlijk zoeken naar een gemeenschappelijk beleid. De dialoog werd tot confrontatie. Dit kwam op verschillende momenten naar voren. Hoofdpunten voor de aanval waren, zoals men zal begrijpen, de student as such clause en de relatie tot de IUS, oftewel world student unity (hierna WSU te noemen).

De eerste tekenen werden merkbaar toen COSEC verweten werd geen travel grant te hebben gegeven aan FEANF, de organisatie van Afrikaanse studenten in Frankrijk (155). Hierop werd door COSEC geantwoord, dat FEANF volgens de resoluties van de Nigeria ISC niet beschouwd kon worden als een NUS, aangezien zij geen hoofdkwartier of leden in het land van herkomst had, doch vanuit Frankrijk opereerde als een organisatie van buitenlandse studenten. Hiertegen voerden de Noordafrikanen aan, dat FEANF niet schuldig was aan het feit, dat er in het

betreffende deel van Afrika geen universiteit was, en dat het door deze ongelukkige omstandigheid nu niet van de rechten van een NUS beroofd mocht worden. Deze omvatting kon de meerderheid van de conferentie echter niet delen, omdat de erkenning van FEANF als NUS zou betekenen, dat iedere groep buitenlandse studenten van één nationaliteit - Hongaarse studenten in Engeland, Lybische studenten in Amerika etc. - zich kon verenigen tot een NUS, die recht zou hebben op een gelijkwaardige zetel en travel grants. Derhalve werd het voorstel om FEANF als NUS te erkennen en alsnog een travel-grant te geven verworpen met 23-25-2. Later in de conferentie werd besloten soortgelijke groepen de status van fraternal observer te geven en hen op grond daarvan travel grants te garanderen. Unaniem werd besloten deze regel voor het eerst ten aanzien van FEANF te hanteren, die vervolgens telegrafisch een travel-grant werd toegestuurd. Toen de FEANF-vertegenwoordiger na enige dagen arriveerde, sprak hij zijn dankbaarheid uit jegens de ISC voor de verleende assistentie en verklaarde dat FEANF's principiële anti-imperialisme het onmogelijk maakte met CCSEC samen te werken, dat in imperialistische handen was. Doch hij zou van de gelegenheid gebruik maken, om een rapport over de ISC en CCSEC te schrijven, dat FEANF aan de IUS zou kunnen aanbieden als een bijdrage tot de discussie binnen de IUS over de ISC. (156)

Uit deze discussie bleek reeds dat het westerse legalisme in botsing moest komen met de doelgerichtheid van de derde wereld. De ene groep wenste garanties te bewaren voor een representatieve conferentie, de andere groep wenste een conferentie die beantwoordde aan de problematiek waarvoor zij zich gesteld zag. Nog sterker kwam dit naar voren bij de discussie over de relatie tot de IUS en world student unity. (157) Aan het Supervision Committee werd verweten dat zij de invitatie tot het bijwonen van het IUS Congres had afgewezen. Terwijl SUPCOM zijn beslissingen fundeerde op hetgeen in Nigeria door de ISC was vastgelegd, stelden vele NUSes daar tegenover dat deze beslissing niet in het belang van world student unity genomen was. Na een langdurig debat over het feit of SUPCOM het recht had instructies te geven aan CCSEC, die niet correspondeerden met hetgeen de ISC had vastgelegd, werd deze vraag met 17-32-5 ontkennend beantwoord. Doch hiermee was nog geen

beslissing genomen over hetgeen men nu aan CCSEC zou opdragen inzake de IUS. In de commissie over the Bases of Cooperation werd deze vraag uitputtend besproken naar aanleiding van de open brief van de IUS. In deze brief (158) die aan de vooravond van de conferentie aan alle delegaties was verzonden, werd door de IUS wederom aangedrongen op world student unity, based on the struggle for peace, against colonialism, for full national independence for democratisation of education and the improvement of study and living conditions of students. De IUS zag twee mogelijkheden: samenwerking, of het continueren van de scheiding en zij koos op grond van vele argumenten voor de eerste mogelijkheid. Derhalve werden wederom verschillende voorstellen gedaan, uiteenlopend van zuiver politiek, tot het gemeenschappelijk organiseren van een cultureel festival. Verzoekt werd om aan CCSEC een mandaat te geven om met de IUS te onderhandelen, of anders aan SUPCOM of aan een commissie ad hoc.

In de discussie liepen de standpunten ten aanzien van deze brief ver uiteen. Het is niet noodzakelijk de standpunten wederom in extenso te herhalen. Kort samengevat wenste de student-as-such groep een intensievere samenwerking met de Oosteuropese NUSes, maar wenste op geen enkele wijze bij te dragen aan prestigevergroting van het IUS apparaat dat zij als eenzijdig en ondergeschikt aan een speciale ideologie beschouwde. De andere groep achtte deze houding negatief ten aanzien van world student unity en wilde de IUS niet negeren enkel en alleen om het feit dat het een partijdig instituut was. Men hoefde niet in zee te gaan met de IUS op al haar programmapunten, doch slechts op die terreinen waar communisten en niet-communisten een gelijke mening hadden. Derhalve wenste men, dat CCSEC op het eerstvolgende IUS congres met concrete voorstellen zou komen.

Dit stuitte wederom op groot verzet van de student-as-such groep, die volhield dat de ISC en de IUS twee ongelijkwaardige grootheden waren: de een een overlegorgaan, de ander een beweging. Niemand kon namens de ISC onderhandelen dan de ISC zelf. CCSEC een mandaat tot onderhandeling geven was voor hen absoluut onaanvaardbaar, omdat CCSEC door hen en door de vorige ISC's gezien werd als een orgaan dat vóór en niet namens hen kon werken. SUPCOM's enige functie was CCSEC binnen de perken van zijn mandaat te houden, en dit orgaan kon evenmin

namens de ISC optreden. De ISC zelf bewees dat NUSes van totaal verschillende achtergrond gezamenlijk een politiek konden vaststellen, en zij zagen niet in waarom de communistische NUSes niet bereid konden zijn om binnen een ISC samen te werken, die liefst 46 NUSes meer omvatte dan de IUS. De wijze waarop de Oosteuropese NUSes hadden geweigerd een internationale studentendelegatie, waartoe men in Nigeria had besloten, te ontvangen (159) maakte het ongeloofwaardig dat zij werkelijk over de ISC geïnformeerd wensten te worden. Om nu als beloning voor deze botte afwijzing steun te gaan verlenen aan hun eenzijdige en op de rails van het communisme lopende organisatie, achtten zij absoluut onaanvaardbaar en principieel onjuist.

Dat dit standpunt onaanvaardbaar was voor diegenen, die de IUS meer prestige wensten te geven is begrijpelijk. In de commissie werden zij echter met 20-28-5 verslagen en waren furieus. In het totaal verlieten 23 NUSes de zaal en overlegden gedurende vier uren wat hen te doen stond. Vervolgens werd de Algerijnse President gevraagd namens hen in overleg te treden met de achterblijvers. Deze President, Ait Chalaal, was representatief voor diegenen, die overtuigde voorstanders waren van world student unity, doch die er niet op uit waren de ISC in een onoverkomelijke impasse te brengen. Als voorwaarde voor de terugkeer van de 23 NUSes stelde hij, dat men het eens zou moeten worden over het houden van een ronde tafel conferentie, waarvoor CCSEEC alle bekende nationale studentenorganisaties diende uit te nodigen. Om praktische redenen werd voorgesteld deze conferentie te doen plaatsvinden aan de vooravond van de negende ISC, in 1960 doch deelneming aan de ronde tafel zou geenszins mogen impliceren, dat men tevens aan de 9e ISC diende deel te nemen. Evenmin zou dit project beschouwd mogen worden als een activiteit binnen het kader van de International Student Conference. Na uitvoerige discussies over het nut en de mogelijkheden van deze ronde tafel werd door de commissie aldus besloten. Dit had tot gevolg dat in de plenaire zitting de resolutie over het niet aangaan van directe samenwerking met het IUS apparaat werd aangenomen met 10 tegenstemmen en vijf onthoudingen. Vervolgens werd het voorstel tot het houden van een RTC ter stemming gebracht en met 7 stemmen tegen en drie onthoudingen door de ISC aanvaard. (160)

Doch de overeenstemming, die men moeizaam op het terrein van de relatie tot de IUS had kunnen bereiken, was ver te zoeken toen de belangrijkste resolutie ter sprake kwam over de Scope of Cooperation. Hier was het struikelblok of de ISC wederom zou besluiten haar activiteiten te beperken tot problemen, die students-as-such betroffen. Ook over dit onderwerp zijn de argumenten voor en tegen vroeger ter sprake gekomen. Doch hier was het niet eenvoudig om een oplossing te vinden omdat hier een confrontatie plaats vond tussen twee geheel verschillende visies op de relatie student-maatschappij. De student-as-such groep zag de student als een persoon, die zich voorbereidde op een loopbaan, waarin hij de maatschappij tot meer nut kon zijn, dan zonder zijn studie. De andere groep zag de student als een persoon, die vanuit zijn speciale positie een grote verantwoordelijkheid draagt voor de maatschappij waarvan hij een deel uitmaakt.

De NUSes, die het student-as-such standpunt aanhingen waren zich ervan bewust dat het eenvoudig zou zijn hun stem ter wille van de eenheid binnen de ISC te veranderen, doch dat dit standpunt thuis niet begrepen zou worden, laat staan gebillijkt. Zij stelden, dat de ISC een studenten-conferentie was, waar men als student heenging om over studentenbelangen te spreken. Indien men hier de duizend en een zaken aanhangig wenste te maken, die de student niet als student doch als burger betreffen, dan zou de agenda van de ISC geen einde kennen.

Why not instead have countries send their representatives to massive forums to discuss anything, which affects anyone in any role whatsoever? NUSes could easily send students to discuss any problem under the sun, but that was the very reason the ISC had confined itself within limits, without taking up issues which affect students as they affect anyone else. (160)

Daar stelden de overigen tegenover, dat volgens deze visie de ISC ieder probleem zou kunnen negeren, dat de studenten in een zeker land bezighield vanuit hun medeverantwoordelijkheid voor de gang van zaken in de maatschappij. Deze gevoelde medeverantwoordelijkheid was geen hobby of bemoeizucht, maar een opdracht waar de student niet onderuit kon. De reactie van de middengroep was, dat zij weliswaar het bovenstaande standpunt volledig onderschreef, doch aan de andere kant begrip had voor de moeilijkheden, die de student-as-such NUSes met hun leden zouden krijgen, indien zij om zouden gaan. Zij stelde, dat in het verleden en

ook nu weer ondubbelzinnig gebleken was dat de ISC zich medeverantwoordelijk voelde voor de gang van zaken in de wereld en dat niemand kon beweren, dat de ISC het imperialisme en kolonialisme niet met kracht had bestreden. Dit bleek, zij het door een vreemde constructie, mogelijk te zijn binnen de students-as-such clause, zodat er geen dwingende noodzaak was hiervan af te stappen.

Na een langdurige discussie in de commissie en een samenvatting van de standpunten in de plenaire zitting werd de student-as-such gehandhaafd met 27-20-1. (161)

Iven laaide het probleem echter weer op toen de resolutie over de vrede en de atoomproeven aan de orde kwam en men er moeite mee had deze problemen als vallende onder de student-as-such clause te beschouwen. Doch nu helde de middengroep over naar de andere kant en verklaarde dat deze problemen van een zodanige orde waren, dat de ISC zich eraan niet mocht onttrekken. Derhalve werd de resolutie met 35-16-8 aangenomen (162).

Wanneer men de stemverhoudingen ziet, behoeft het ternauwernood toelichting dat deze ISC voor vele delegaties een geleurstelling was. En dat gevoel kon door geen voortreffelijk programma worden weggenomen. Het inspirerende gevoel van het wereld studentenparlement had plaats gemaakt voor een diepe teleurstelling over de onverzoenlijkheid van de andere partij. Deze ISC mocht dan herinneringen oproepen aan het strijdpark van Ceylon, doch nu kon er geen paradijselijke Nigeria conferentie op volgen. De problemen waren niet opgelost, er was geen consensus en men ging naar huis in de overtuiging dat op de volgende ISC de meeste stemmen onnieuw zouden gelden.

HOOFDSTUK XVIII

De Ronde Tafel Conferentie van 1960

De maanden, die volgden op de Peru ISC brachten dermate intensieve discussies tussen de verschillende NUSes over het probleem van world student unity, dat het onontbeerlijk is hier thans iets dieper op in te gaan. Men herinnert zich hoe in Peking voor het eerst sprake was geweest van een ronde tafel conferentie (RTC) tussen alle studentenorganisaties ter wereld en hoe dit idee door de Peru ISC was overgenomen. Opmerkelijk was echter dat de IUS in zijn open brief (163) aan de deelnemers van de Peru ISC geen gewag had gemaakt van dit initiatief, terwijl in vroegere open brieven regelmatig was gesproken over Conferences of Cooperation. Teneinde deze verandering in de IUS houding ten aanzien van de ISC te kunnen begrijpen, is het goed in het kort nog even de ontwikkeling van deze relatie na te gaan.

Nadat de IUS bij de oprichting van de ISC begonnen was haar volledig te negeren en hoogstens terzijde te verwijzen naar de "splitters of the student movement", werden er in de beginjaren van de ISC vele pogingen gedaan om de dissidente NUSes binnen de IUS terug te krijgen. Wanneer de IUS in die jaren over unity sprak, bedoelde zij ~~er~~ eenheid van organisatie, d.i. terugkeer naar de IUS.

Doch naarmate de IUS meer aan prestige verloor en de ISC groter en invloedrijker werd veranderde deze lijn van het IUS secretariaat. Men realiseerde zich in Praag dat men de ISC niet langer kon negeren als een actief orgaan van de internationale studentenbeweging, zodat voor het eerst in Istanbul 1954 vertegenwoordigers van de IUS acte de presence gaven. Een jaar later, in Birmingham, was de IUS bereid te erkennen, dat unity binnen de IUS niet bereikt kon worden, en stelde zij dat hetzelfde het geval was binnen de ISC. Tegelijkertijd verdween het begrip organisatorische unity, omdat het samensmelten van beide structuren tot een nieuwe studentenorganisatie voor de IUS allesbehalve aantrekkelijk was. Daargelaten of de ISC NUSes bereid zouden zijn hun eis van een democratische structuur voor enige Oosteuropese NUSes af te zwakken, dan nog was het geen opwekkend vooruitzicht om als militante minderheid in een nieuwe superstructuur op te gaan.

Conform de communistische leer, dat men slechts steun geeft aan een internationale organisatie, indien deze de eigen koers volgt, of indien het afzijdig blijven te grote nadelen met zich mee brengt, besloot de IUS van het idee van samensmelting af te zien.

Het opheffen van de IUS was in strijd met de belangen van de internationaal communistische beweging en kwam als zodanig niet aan de orde.

Zodra de ISC de IUS in importantie voorbij was gestreefd, werd derhalve aan het woord unity een nieuwe inhoud gegeven. Sinds die tijd werd er onder verstaan het gezamenlijk en als gelijkwaardige partners optrekken om een zeker streven te verwezenlijken (eenheid van actie).

Voorgesteld werd om getweeën de strijd aan te binden tegen zekere politieke misstanden en voor het bereiken van zekere politieke idealen.

"Students, unite! For peace and friendship, against imperialism and colonialism". Bij herhaling werd de aandacht er op gevestigd dat zowel de ISC als de IUS zich betrokken voelden bij de ontwikkelingen in Algerije, Cuba, Zuid-Afrika etc. zodat een gezamenlijk optrekken slechts nuttig zou zijn. Doch bij het doen van deze voorstellen om gezamenlijk zich op politiek gebied te uiten, wist de IUS dat de ISC met haar student-as-such clause er niet op in zou gaan. Hoewel het resultaat van de ISC acties hetzelfde was, waren zij op geheel andere leest geschoeid. En zij wist dat de ISC niet van zins was dit standpunt te verlaten, om over te gaan tot het volledige politieke engagement waarin de IUS was meegesleurd. Doch wetend dat de ISC er niet op in zou gaan, kon de IUS de ISC dwingen de reden waarom voortdurend te motiveren. En bij het uitblijven van een bevredigende motivering was het eenvoudig om de ISC te bestempelen als een organisatie die deze problemen niet serieus genoeg nam om met de IUS tot actie over te gaan.

Anders lag het met de IUS voorstellen tot praktische samenwerking. Hier had de IUS aanvankelijk wel degelijk belang bij een aanvaarding door de ISC, aangezien dit een immens politiek voordeel zou betekenen. Het zou de indruk versterken, dat ook de studentenwereld in "two camps" verdeeld was. Indien deze "two camps" gezamenlijk zouden optrekken, zou dat aan de IUS een gelijkwaardig prestige geven, hetgeen zij omstreeks 1956 broodnodig had.

Voor de ISC was het echter onaanvaardbaar zich te laten bestempelen als een organisatie uit het andere kamp, die als tegenhanger van de IUS

gezien zou moeten worden. De ISC beschouwde zichzelf niet als de westerse tegenhanger van de IUS. Zij was een structuur, die iedere stroming onder de NUSes serieus wenste te nemen, en geen politieke beweging ter bevordering van een bepaalde politieke en ideologische conceptie. Als de IUS naar partners zocht, dan moest zij contact opnemen met de International Union of Socialist Youth (I.U.S.Y.), met de Liberale wereld studentenorganisatie of soortgelijke organisaties. Doch niet met dit losse framework van NUSes, dat in aard zozeer van de IUS verschilde.

Dit hield geenszins in dat men niet met communisten samen wenste te werken, integendeel. Doch deze samenwerking diende niet te geschieden door prestige te verlenen aan een superorganisatie, die alle belangen ondergeschikt achtte aan dat van het communisme. Indien het dan onjuist was te verwachten dat de communistische NUSes tot de ISC zouden toetreden, dan moest men deze samenwerking zoeken via bilaterale contacten.

Toen de IUS zich echter begon te herstellen van het dieptepunt van 1956 had zij de samenwerking met de ISC niet meer nodig voor haar prestige. De internationale ontwikkelingen droegen ertoe bij, dat de NUSes waar de IUS in geïnteresseerd was de weg naar Praag wel wisten te vinden. Doch zolang de ISC afwijzend bleef, stond niets het doen van verdere voorstellen in de weg.

In Ceylon (1956) deed de IUS echter geen moeite de samenwerkingsvoorstellen in de betreffende commissie in behandeling te brengen. In Nigeria (1957) was de wens tot samenwerking niet zo sterk, dat de IUS haar vertegenwoordiger in de conferentie wenste te handhaven. In Peru (1958) verscheen zij met een sterke delegatie, doch meer om leiding te geven aan de delegaties die de ISC niet welgezind waren, dan om de ISC tot samenwerking te bewegen. Formeel waren er de open brieven aan iedere ISC, doch deze gingen vergezeld van zo'n vloed van kritiek op de imperialistische krachten binnen COSEC en de ISC, dat twijfel gerechtvaardigd is of de IUS nu werkelijk met deze reactionaire klik in zee wenste te gaan.

Hoe het ook zij, het voorstel dat Uruguay in Peking deed tot het houden van een ronde-tafel-conferentie (RTC) werd in Peru door de ISC overgenomen. Nu zou dan na tien jaar het moment aanbreken dat alle nationale

studentenorganisaties ter wereld buiten de structuren van IUS en ISC bijeen zouden komen.

Het is thans moeilijk meer na te gaan of dit besluit van de ISC voor de IUS als een verrassing kwam. In de verslagen die de vertegenwoordiger van de IUS over de Peru-conferentie publiceerde in World Student News werd de RTC niet vermeld (164).

In juni 1959 zond het IUS-secretariaat een open brief (165) aan alle NUSes die vier maanden tevoren in Peru waren bijeen geweest. Hierin werd COSEC op scherpe toon aangevallen en werd gesteld, dat de IUS ieder voorstel om tot unity te komen zou aanvaarden, mits dit zou bijdragen tot de vrede en de strijd tegen het imperialisme etc. Geen melding werd echter gemaakt van de RTC.

Het duurde tot begin augustus voordat merkbaar werd, dat dit voorstel tot Praag was doorgedrongen. Tijdens het Wereld Jeugd Festival in Wenen werd het idee van een RTC besproken en kwam men tot de volgende conclusie: (166)

"In the opinion of the great majority of those present the proposal of the Uruguayan NUS, made at the Vth IUS Congress in Peking, to call a round table conference open to all national student organisations, seemed a good way of furthering international cooperation. ISC-COSEC's attempt to seize the initiative by calling such a gathering just prior to the next ISC would not promote cooperation and might on the contrary do it more harm. There was general agreement, that cooperation should be specific and should find its expressions through such forms of action as international festivals, student campaigns against French-Westgerman atomic weapons testing in the Sahara, solidarity months with students fighting against colonialism, a week of solidarity with students of Latin America fighting against dictatorship, fortnightly campaigns for student unity and cooperation."

Uit deze woorden bleek voor het eerst, dat de IUS niet geheel gelukkig was met de wijze waarop de ISC het voorstel tot het houden van een RTC had overgenomen. Zij wilde deze RTC zelfs niet zien als een campaign for student unity and cooperation, doch ging terug naar haar voorstellen voor politieke samenwerking.

Toen rondom de 17 november herdenking in Praag een grote internationale student peace conference door de IUS werd belegd, zweeg men weer geheel over het feit dat de ISC zich achter het Uruguay voorstel had geschaard en stelde Pelikan: (167)

"As you know the Peking Congress upheld the proposal of the Uruguayan NUS calling for the convocation of an RTC which would be open to all member organisations of the IUS as well as ISC-COSEC. We can state with pleasure that many student-organisations have supported this idea as shown especially by the resolution of the 3d LASC recently concluded....."

De steun van de ISC werd niet vermeld.

Het duurde tot 23 februari 1960 voordat de IUS Executive haar houding t.a.v. de RTC formuleerde. Helaas was de uitkomst negatief. In een nieuwe open letter (168) aan alle NUSes gaf zij te kennen immer voor een RTC geporteerd te zijn geweest, mits deze georganiseerd werd buiten de structuur van ISC en IUS om. Een RTC, zoals die waartoe de ISC besloten had, kon niet volledig onafhankelijk zijn, aangezien aan COSEC was opgedragen de uitnodigingen te verzorgen. Voor een RTC zoals de IUS zich die voorstelde diende een International Preparatory Committee gevormd te worden, waarin leden van de IUS en deelnemende NUSes aan de ISC zitting hadden. Deze verklaring liet niet na grote verwarring te wekken bij de diverse NUSes, omdat hij ten eerste aan de tekst van de Peking resolutie (169) nieuwe elementen begon toe te voegen en ten tweede aan de Peru resolutie (170) een inhoud wenste te geven, die er expliciet in werd ontkend. In Peru had de ISC uitdrukkelijk verklaard, dat het geen ISC project kon zijn en dat deelneming aan de RTC nimmer beschouwd kon worden als deelneming aan een gebeuren, dat met de ISC verbonden was. Het feit, dat men aan COSEC had verzocht een gelegenheid voor de RTC te creëren aan de vooravond van de negende ISC, was een besluit dat om praktische redenen genomen was in verband met de hoge reiskosten. Aan COSEC was opgedragen iedere nationale studentenorganisatie uit te nodigen, waarna COSEC's taak ten ene male was afgelopen. Nu werd opeens door de IUS gesteld, dat deze opzet geen neutrale ISC mogelijk maakte.

Het standpunt van de IUS werd nader toegelicht tijdens het Congres van de Poolse NUS in maart 1960, toen een nabespreking belegd werd voor de ongeveer 20 NUSes die als waarnemer aanwezig waren. Het resultaat van deze bespreking was het samenstellen van een Commissie van drie NUSes (Polen, Italië, Noord-Afrika), die tot taak kreeg de IUS, COSEC en verschillende NUSes te consulteren omtrent het houden van een neutrale RTC. (171) Inmiddels had het Supervision Committee van de ISC in oktober besloten de uitnodiging van de Zwitserse NUS te aanvaarden, om de 9e

ISC in Zwitserland te doen plaatsvinden. Vervolgens hadde Zwitserse NUS COSEC's uitnodiging aanvaard om in overeenstemming met de Peru-resolutie tevens als gastheer te willen optreden voor de RTC.

Half april 1960 werden door COSEC conform de Peru-resoluties invitatie's uitgezonden aan alle haar bekende studentenorganisaties, met de vermelding dat iedere organisatie die over het hoofd mocht zijn gezien automatisch een uitnodiging zou ontvangen zodra COSEC daarvan door de betreffende organisatie of een andere organisatie van in kennis was gesteld. Tevens werd in de invitatie vermeld, dat de RTC zelf zou vaststellen welke punten zij wenste te bespreken. (172)

Om te vermijden dat de RTC de werkzaamheden van de Commissie van Drie zou doorkruisen, nam de Zwitserse NUS met deze Commissie contact op en beklemtoonde dat deze RTC volledig onafhankelijk van beide internationale structuren zou plaats vinden. Tevens stelde zij voor om het voorbereidend werk onder gemeenschappelijke verantwoordelijkheid te verrichten ten einde een optimaal succes te garanderen. Iedere Nationale Studenten Organisatie, zonder uitzondering, diende een uitnodiging te ontvangen, terwijl COSEC en de IUS als waarnemer aanwezig zouden moeten zijn. Op het ogenblik dat de RTC zou worden geopend zouden de Zwitserse NUS en de Commissie van Drie hun taak als geëindigd beschouwen en het aan de RTC zelf overlaten hoe en waarover zij wenste te vergaderen. (173)

Intussen had de Commissie van Drie zich gewend tot COSEC en de IUS om beiden te consulteren inzake de "neutrale" RTC. In Leiden werd aan deze Commissie meegedeeld, dat COSEC het mandaat had om ieder initiatief te steunen, dat de beginselen van de ISC resolutie zou bevatten. COSEC wenste er echter de nadruk op te leggen, dat de RTC die in de zomer in Zwitserland zou plaatsvinden in alle opzichten neutraal was en dat het een project was buiten het kader van de ISC. Het enige waar COSEC mee te maken had, was haar instructie te garanderen dat ieder die dat wenste aanwezig zou kunnen zijn. (174)

Ook in Praag werd steun verkregen voor het idee van een neutrale RTC, doch plotseling voegde de IUS hieraan toe dat slechts IUS-leden en deelnemende NUSes in de ISC zouden mogen deelnemen. De IUS stelde, dat het doel van de RTC diende te zijn de scheuring in de internationale studentenbeweging te bespreken. Alleen die NUSes, die hierbij rechtstreeks betrokken waren, hadden het recht over hun onderlinge toena-

dering te spreken. (175) Deze visie van de IUS op de RTC betekende echter een beperking, omdat op deze wijze meerdere organisaties van de beraadslagingen werden uitgesloten. Ten eerste de organisaties, die om wat voor reden dan ook noch de ISC noch de IUS bijeenkomsten hadden bijgewoond, en ten tweede de organisaties die sindsdien waren opgericht. (o.a. de nieuwe Egyptische en Indiase NUS, alsmede de East African Students Convention).

Om over deze verschillende gezichtspunten overeenstemming te bereiken, nodigde de Commissie van Drie de Zwitserse NUS, IUS, COSEC en een vertegenwoordiger van het ISC Supervision Committee uit om begin mei in Tunis te vergaderen. Als resultaat van deze bespreking kwam de Zwitserse NUS met een nieuw voorstel (176), hetgeen inhield dat zij tot aan het moment van de opening van de RTC al het voorbereidende werk zou doen, daarin bijgestaan door een International Preparatory Committee, dat representatief zou zijn voor de verschillende stromingen in de internationale studentenbeweging (Polen, Italië, Noord-Afrika, Sovjet-Unie, USA, Venezuela en Indonesië). De RTC zou openstaan voor iedere organisatie die de wens te kennen zou geven aanwezig te willen zijn. Hierop vroeg de Commissie van Drie aan de Zwitserse NUS opheldering over drie punten, die naar haar mening nog niet geheel duidelijk waren:

1. Is deze RTC identiek aan degene waarvan de Peru-resolutie spreekt?
2. Zal de Zwitserse NUS de RTC organiseren waarvoor COSEC uitnodigingen had verzonden?

3. Wie zullen worden uitgenodigd? (177)

Het antwoord van de Zwitsers luidde dat deze RTC niet dezelfde was als waarvoor COSEC had geïnviteerd. Zij deelde mee dat COSEC zich van zijn taak ontheven beschouwde nu zij het Zwitserse initiatief niet strijdig achtte met de Peru-resolutie. Ten aanzien van de uitnodigingen werd verzocht de conferentie van Europese NUSes af te willen wachten, waar de Zwitsers met COSEC en de IUS de slotbesprekingen over dit onderwerp hoopte te voeren. (178)

Deze European Meeting vond midden mei 1960 plaats in Warschau en verzamelde 17 van de Europese NUSes. Tot veler verbazing maakte Pelikan tijdens deze bijeenkomst bekend, dat geen van de IUS NUSes de RTC zou bijwonen. Hij stelde dat deze RTC niet neutraal was, omdat COSEC de

uitnodigingen had verstuurd. Over het Zwitserse voorstel tot het samenstellen van een IPC werd door hem niet gerept. (179)

Diegenen, die vermoedden dat de IUS president geen bevoegdheid bezat om namens de IUS-NUSes over deelneming aan de RTC te beslissen, kwamen bedrogen uit. Begin juni herhaalde het IUS secretariaat zijn standpunt in een officiële verklaring (180), die aan alle NUSes werd toegezonden.

Hoe deze verklaring in overeenstemming was te brengen met de tekst of de geest van de Peking resolutie bleef een raadsel.

Op 22 juni verzond de Sovjet NUS een open brief (181), waarin zij aankondigde niet te kunnen deelnemen aan de RTC:

"By its activities after the ISC Conference in Peru COSEC not only confirmed the partisan nature of resolution 14 adopted by the ISC, but also has done everything to accentuate the negative content of this wrong decision, to exploit it for frustrating international consultations on the ways and means of arranging a real RTC and to raise new obstacles to implementing the useful initiative of the NUS of Uruguay. It is impossible therefore to take in earnest the statement of COSEC in the letter of May 4th that the Conference, which will be held in Switzerland between august 17th and 19th is neutral of any preconceived policy and independent of any international structure. The purpose of such statements is to confuse the issue and mislead the students, to use their sincere strive for unity for unseemly ends.

Now all see, know and call things by their names - the RTC in Switzerland is a COSEC conference, a product of one sided political actions, is a partisan measure designed to divide and not to unite the student movement."

De Sovjet NUS vervolgde dat zij alleen een RTC kan steunen die door een IPC was voorbereid, doch vermeldde niet dat de Zwitserse NUS hiertoe de mogelijkheid had geopend.

Op de 1e juli nam de Canadese NUS de handschoen op en antwoordde de Sovjet NUS in een open brief (182), dat zij geschokt was dat op een dergelijk grove wijze de oprechtheid van de ISC resolutie werd ontkend. Met overweldigende meerderheid had de ISC deze resolutie aangenomen, die een neutrale en onpartijdige RTC garandeerde.

"Is a RTC, convened according to the formal desire of some 50 countries partisan? This RTC will be what its participants want it to be. They will be the sole authority to determine whatever regulations there should be with regard to representativity, agenda etc. By your abstention you are refusing to use an instrument which has been put at your disposition to further world cooperation. It is very well for you to say off-hand that

"the Conference cannot promote world unity", but after so many pious declarations in favour of unity you are refusing to use the first concrete proposal to be implemented in years. This can be your RTC as well as ours, or the French's, or everyone's. If you refuse to come, you must be prepared to accept responsibility for retarding world student unity".

Vervolgens ging de Canadese NUS in op het feit, dat het ontbreken van een IPC als stok werd gebruikt om de RTC te slaan.

"A suggestion was made by a number of studentorganisations that a RTC should be organised by a IPC. This is indeed a valid suggestion. However it was felt by the students that a RTC could be convened sooner and with full guarantees of neutrality and independence, without necessarily taking these preliminary steps. This suggestion was proposed by the 3d LASC and further discussed by a number of meetings, but it is only since the RTC is being organised and since the cooperation towards its succes is mounting from all corners of the world, it is only since what was thought to be a dream is becoming a reality, that this suggestion has been made an essential policy matter, suddenly important enough to justify a boycott of the RTC. One positive step has been taken towards world cooperation. It is by no means the perfect nor the ultimate step. It is simply the offering by Switzerland, on the initiative of some 50 NUSes, of a place for all to meet. You have rejected this opportunity."

Vervolgens vertolkte de Canadese NUS de gevoelens van vele andere NUSes toen zij zich afvroeg of de Sovjet NUS oprecht was in haar unitystreven. De zwitserse NUS legde ten overvloede haar bedoelingen ten aanzien van de RTC in een laatste open brief (183) neer, doch de IUS machine werkte reeds en de ene communistische NUS na de andere verklaarde niet aanwezig te zullen zijn. (184)

Hiermee was een van de wezenlijke doeleinden van de RTC onmogelijk gemaakt, nu een van de belangrijkste stromingen zijn plaats open wenste te laten. De NUSes, die in Peru op resolutie 14 hadden aangedrongen, zagen deze resolutie door de IUS op rekening geschreven van de "cold war advocates" en begonnen te aarzelen of zij wel zouden deelnemen. Nu er slechts ISC NUSes aanwezig zouden zijn en het karakter van een ware RTC ontbrak, zou hun aanwezigheid de indruk wekken dat zij desondanks de besprekingen nog zinvol achtten.

Zodoende kwamen er uiteindelijk 54 nationale studentenorganisaties, waarvan 49 NUSes naar Basel om aan de RTC deel te nemen, die geen ware RTC meer was. Wanneer men deze opkomst vergelijkt met de deelneming aan de 9e ISC in Klosters enige dagen later, dan blijkt dat 24 NUSes hadden besloten van deelneming aan de RTC af te zien. (10 Afrikaanse, 4 Latijnsamerikaanse, 5 Europese en 5 Aziatische).

Reeds bij het begin van de conferentie concludeerde men, dat er slechts één onderwerp was, dat besproken kon worden: de wijze waarop men in de toekomst een betere vertegenwoordiging kon bereiken. Van Zuidamerikaanse zijde werd krachtig aangedrongen op het doen creëren van een IPC, dat NUSes van de voornaamste stromingen zou bevatten. Doch niet iedereen wenste dit als enige mogelijkheid vast te leggen, gezien het feit dat het Zwitserse voorstel om een zodanig IPC te vormen niet was geslaagd. De Engelse NUS overwoog, dat het wellicht beter zou zijn indien twee NUSes, Engeland en de Sovjet-Unie, onder gezamenlijke verantwoordelijkheid zouden proberen een RTC te beleggen, om zodoende de moeilijkheden rond het samenstellen van een representatief IPC te voorkomen. Na twee dagen vergaderen besloot de RTC zich niet ten gunste van de ene of de andere mogelijkheid uit te spreken. Men beperkte zich tot het oproepen van het ISC en het IUS secretariaat ieder initiatief te steunen, dat, hoe ook genomen, zou kunnen leiden tot een RTC buiten de bestaande structuren en open voor alle nationale studentenorganisaties. Deze aanbeveling werd unaniem aangenomen, waarna men uiteenging om elkaar de volgende dag in Klosters terug te zien. (185)

HOOFDSTUK XIX

De negende ISC

Op de dag na het sluiten van de RTC in Basel, kwam in Klosters de negende International Student Conference bijeen. (186) Met wat voor gedachten de verschillende NUSes indertijd Peru ook verlaten mochten hebben, de belangstelling voor de ISC bleef toenemen. Derhalve was het aantal deelnemende NUSes gestegen tot 73, waarvan 22 afkomstig waren van het westelijk halfrond, 20 uit de Afro-Arabische landen, 11 uit Azië en Australasië en 20 uit Europa. Doch het feit, dat de deelneming met zulke sprongen omhoog was gegaan, betekende geenszins dat de Conferentie makkelijker dan vroeger kon werken. Verschillende netelige problemen waren tijdens de Peru-conferentie op tafel blijven liggen en deze zelfde problemen moesten nu weer ter sprake komen. Doch het verschil met de Peru-conferentie was, dat nu iedere NUS op deze discussie was voorbereid. Men had thuis kunnen afwegen hoever men zou kunnen gaan en welke prijs men bereid was te betalen indien het eigen standpunt geen ingang kon vinden.

Inmiddels had de verandering in de politieke staalkaart van de conferentie zich voortgezet. Gestimuleerd door Castro's overwinning had de philo-communistische studentenbeweging zich als een lopend vuurtje door Latijns-Amerika verspreid en ongeveer de helft van de NUSes onder controle gekregen.

Men zou zich kunnen voorstellen dat deze NUSes geen belangstelling hadden voor de ISC, aangezien zij van nature meer georiënteerd waren op de IUS. Zich hiervan bewust, waren deze NUSes niettemin in Klosters aanwezig. Ten eerste omdat hun NUSes nog steeds deelnamen aan het werk van de ISC en omdat zij hun leden niet van vandaag op morgen konden overtuigen van het feit, dat de ISC niet belangrijk was, doch ten tweede omdat het werk dat in Peru door hen was begonnen met grotere kans op succes in Klosters diende te worden voortgezet. De hoofdproblemen, waarmee de ISC in Klosters te maken zou krijgen, waren van dien aard, dat het niet moeilijk zou zijn verdeeldheid te zaaien in de conferentie, die hetzij op een schisma, hetzij op een bittere nasmaak zou kunnen uit-

lopen. Derhalve kwamen zij en masse opdagen, met een doel dat alles-behalve op het welzijn van de ISC gericht was.

In Afrika waren de conflicten, die lange tijd gesmeuld hadden tussen de Frans-talige en Engels-talige NUSes, inmiddels toegespitst. Tijdens de tweede Pan African Student Conference had de eerste groep de zaal verlaten en sindsdien was de verhouding stroef geweest. De kloof die tussen beide groepen ontstond, liep ongeveer parallel met de spanning die gerezen was tussen de staatshoofden, die uiteengevallen waren in de Casablanca en Monroviagroep. Het verschil was echter, dat op studentenniveau deze groepen voor vrijwel 100% aan weerszijden van de linguïstische lijn stonden. Waren de Engels-Afrikanen meer in de universiteit geworteld, met een, zij het krachtige, nevenactiviteit in de politiek, de Frans-Afrikanen vonden hun hoofdreden van bestaan over het algemeen meer in de politiek en zagen in de universitaire activiteiten een minder bezielende taak. (187) Hoe het ook zij, de Engelstalige NUSes voelden zich thuis in de ISC en waren bereid naar een compromis te zoeken, dat zoveel mogelijk NUSes zou kunnen verenigen. De werkwijze en besluitvorming van de ISC was hen vertrouwd. De Franse groep daarentegen werden meer aangesproken door de two-camps theorie, die ruimte liet tot een grotere politieke creativiteit. Op grond van deze theorie kon er de rol gecreëerd worden van neutrale derde, die een zekere distantie nam van beide internationale structuren, om vervolgens met een compromisvoorstel uit de bus te komen.

In deze richting werden zij sterk gestimuleerd door het feit, dat in Europa de Franse NUS geneigd was dezelfde weg op te gaan. Nadat binnen deze NUS de linkse minderheid in 1956 het bewind in handen had gekregen dankzij de steun van de Parijse afvaardiging, had zich geleidelijk aan een radicalere politiek ontwikkeld. Deze vond zijn definitieve bezegeling toen in 1960 de Franse NUS haar subsidie van overheidswege verspeelde door te demonstreren vóór onderhandelingen tussen de Franse regering en het Algerijnse bevrijdingsfront, en voor stopzetting van de strijd in Algerije. Vervolgens werden de contacten met de Algerijnse NUS hersteld, die door de laatste na de Franse tegenwerking in Ceylon waren afgebroken. Tegenstand van de Franse regering, o.a. door oprichting van een tegenorganisatie, dreef de Franse NUS verder op de

weg van een politiek pressiegroep. Vanuit de provincie werd dit niet altijd met evenveel vreugde bezien, doch het sociale werk van de NUS was dermate belangrijk, dat men de politieke uitingen van de Parijse kerngroep accepteerde. Door deze nieuwe richting was de gemeenschappelijke basis met de Franstalige NUSes in Afrika vergroot. Doch de neiging die de laatsten hadden om zich enigszins van de ISC te distantieren, maakte het voor de Franse NUS moeilijk de ISC onvoorwaardelijk te blijven steunen. De IUS stelling als zou de ISC Angelsaksisch gedomineerd zijn, begon ook in Parijs aantrekkelijk te klinken. Een aanvaarden van de two-campstheorie door de Franse NUS zou haar een nieuwe rol kunnen doen spelen, waarin zij zich gesteund wist door de Frans-Afrikanen. Deze overwegingen, tezamen met het feit dat meer communistische studenten tot de hogere functies doordrongen, begonnen merkbare invloed uit te oefenen op de politiek van de Franse NUS. Het Franse voorbeeld begon vervolgens verschillende andere Romaanstalige NUSes in Europa te beïnvloeden. Ook daar verkreeg de two-campstheorie meer ingang. Niet omdat deze theorie in alle opzichten juist was, doch meer omdat deze theorie in zijn non-conformisme creatieve mogelijkheden bood.

Zodoende was er een situatie ontstaan, waarin de Latijnsamerikaanse stoottroep kon rekenen op een groeiend aantal NUSes, dat zich van de ISC begon te distantieren om de aantrekkelijke plaats in de neutrale middengroep te gaan innemen. Door een voortdurende identificatie van de ISC met het aan de IUS tegenovergestelde blok, werd dit gevoel van distantie versterkt.

Reeds bij het begin van de Conferentie begon de Latijnsamerikaanse philocommunistische groep het offensief en wist de Conferentie gedurende twee dagen en nachten bezig te houden met een debat over het reglement van orde, waarvan artikel voor artikel diende te worden besproken. Door Uruguay werd gesteld, dat een Agenda-commissie slechts kon worden verkozen, indien men precies wist onder wat voor regels de agenda zou worden afgewerkt. Toen de Conferentie bereid bleek eerst het reglement van orde te herzien, begon een eindeloos debat, dat erin resulteerde dat er een commissie werd benoemd, die het Spaanse, Franse en Engelse debatersysteem tot een geheel diende te verwerken. Aangezien er geen agenda-commissie was, die de conferentie van werk kon

voorzien, kon intussen niet doorgewerkt worden.

Toen uiteindelijk de orde-commissie terugkeerde zonder overeenstemming te hebben bereikt, werd voortgegaan met de behandeling van het orde-reglement. Vervolgens werd gesteld, dat vóór men overging tot het verkiesen van een agenda-commissie eerst het stemrecht van iedere delegatie onderzocht diende te worden door de Credentials Committee. Hiermee ging de Conferentie niet accoord, omdat het obstructie-element er te dik bovenop lag en er werd een agenda-commissie verkozen door de NUSes die in Peru als zodanig erkend waren. Vervolgens werd de discussie over de credentials gerekt tot de avond van de 26e augustus, zodat de ISC eerst na zes dagen vergaderen over hoe, wat en door wie er gesproken zou worden, in commissies uiteen kon gaan. Men behoeft de minutes van deze zes dagen maar na te lezen - zij beslaan de helft van wat er tijdens de gehele ISC in plenair vergadering werd gezegd - om te begrijpen dat deze obstructie de sfeer niet ten goede kwam. Het Latijnsamerikaanse blok, onder leiding van Uruguay en Argentinië, speelde elkaar de bal toe en verzette zich verontwaardigd tegen iedere poging de conferentie aan het werk te doen gaan.

Nu diende door een ieder erkend te worden, dat de discussie over de credentials noodzakelijk was om te kunnen bepalen of een organisatie het recht had als NUS geaccepteerd te worden. Deze discussie was in feite een discussie over de representativiteit van de ISC zelf. Indien men op dit onderwerp nonchalant zou wezen, zou daarmee de waarde van de ISC met sprongen teruglopen.

De tijd die werd besteed aan de credentials van bv. Zuid-Vietnam (188) en Zuid-Korea (189) was dan ook zeker noodzakelijk. Terwijl de eerste organisatie geen communisten wensten toe te laten en daartoe een nogal streng ballotagesysteem had ingevoerd, had de Koreaanse organisatie haar gelederen gesloten voor studenten, die toegetreden waren tot een politieke partij. Deze clause was opgenomen, gezien de onaangename ervaring, die men met deze studenten gehad had tijdens het bewind van Syngman Rhee. Leden van de Koreaanse organisatie werden geacht accoord te gaan met de beginselen van de april-revolutie, die Syngman Rhee had verjaagd en de bestaande politieke partijen had gedesavoueed. Na een langdurig debat besloot men de Zuid-Vietnamezen geen stemrecht te geven in afwachting van een RIC-onderzoek. De Koreaanse delegatie

verkreeg daarentegen wel NUS-status, aangezien de uitgesloten studenten zeer gering in aantal waren en het alleen diegenen betrof, die met het vorige regime actief hadden gesteund. Hoewel een aantal afgevaardigden zich tegen het principe bleef verzetten, achtte de meerderheid van de Conferentie het onjuist in dit speciale geval legalistisch te zijn.

Op dezelfde wijze als de vorige delegaties werd nog een tiental twijfelgevallen door de Conferentie besproken, doch ook hier sloop het obstructie-element in. Uruguay had bezwaar tegen het verlenen van NUS-status aan Basutoland, aangezien de nieuwe universiteit aldaar eerst 180 studenten telde (190). Zij achtte het onontbeerlijk een getal-criterium te introduceren, opdat geen ondermaatse NUSes zouden worden toegelaten. Hiertegen bestond felle oppositie, omdat het niet de schuld van de studenten uit Basutoland was dat er nu eerst een universiteit was gesticht. Argentinië, hoewel overtuigd dat de Indische NUS representatief was, wenste te weten waarop de Credentials Committee haar overtuiging gebaseerd had (191), etc. Met zulke vragen werd de discussie gerekt, zodat uiteindelijk de Conferentie met twee dagen verlengd moest worden.

Toen men dan na zes dagen formele discussie in commissies uiteen ging, betekende dat geenszins dat de atmosfeer verbeterde. In de belangrijkste commissie, On Principles of Cooperation, werd voorgesteld de formulering van deze principes nog even uit te stellen en te beginnen met een vrije discussie over de rol van een Nationale Unie in de maatschappij. Al lag het aanvankelijk niet in de bedoeling dit onderwerp breedvoerig aan de orde te stellen, was het toch niet zonder belang dat de verschillende NUSes hun visie op dit vraagstuk uiteen konden zetten. Van belang was, dat de meeste NUSes, die zich in Peru aan de student-as-such clause hadden vastgehouden, hun standpunt sindsdien hadden gewijzigd. In vele gevallen hadden zij hun constitutie gewijzigd, en hadden naast het verdedigen van de student-as-such belangen een clause opgenomen die betrekking had op de rol van de student in de maatschappij (192). Gesteld werd, dat het mede tot de taak van een NUS behoorde ervoor te waken, dat de fundamentele rechten van de mens werden gerespecteerd en dat men het niet voor kennisgeving mocht aan-

nemen, indien deze door wie dan ook werden genegeerd.

Deze ommezwaai van vele NUSes is een voorbeeld van de wijze, waarop de internationale samenwerking zijn gevolgen had voor het karakter van vele NUSes. Het bredere bezichtsveld, dat de vertegenwoordigers verkregen door de confrontatie met andere NUSes deed hen naar huis terugkeren met een andere visie op de problemen en taak van de eigen NUS. Hoewel er langdurige discussies in de resp. Congressen aan vooraf gingen, voordat zij hun visie op hun leden konden overdragen, was een van de doorslaggevende argumenten, dat men gezien had dat binnen de ISC een mogelijkheid bestond actief op te treden met morele en materiële steun en daarbij resultaten te boeken. Men realiseerde zich met welk effect via de wereld-publieke opinie pressie kon worden uitgeoefend in Algerije, Cuba, de zuidelijke staten van de USA, waardoor de politieke activiteit van een NUS minder in de lucht hing. De mogelijkheden die de internationale studentenbeweging bood, waren reëel en iedere NUS had de verantwoordelijkheid deze mogelijkheden te benutten of zijn steun er aan te onthouden. Zodoende konden zij met overtuiging een uitbreiding van de basis van de ISC ondersteunen.

Derhalve werd in Klosters de student-as-such clause verlaten en werd daar erkend dat de ISC haar bestaansrecht ontleende aan de verantwoordelijkheid die de student voelde voor de maatschappij. Zolang in deze maatschappij nog situaties voorkwamen waarin onrecht een legale basis verkreeg, behoorde het mede tot de taak van de studenten het hunne tot de vernietiging van dit onrecht bij te dragen. Zodoende stelde de ISC naast het verzorgen van de typisch^e studentenbelangen, zich ten doel de strijd voort te zetten tegen iedere vorm van onderdrukking, die de meest elementaire rechten van de mens aantast. Naast de solidariteit met hen, die te lijden hadden van imperialisme, kolonialisme, racisme, totalitarisme en dictatuur, was het de ISC mogelijk vooral op het gebied van de sociale onrechtvaardigheid werkzaam te zijn door het organiseren van kadertrainingsseminars, studiebeurzenprogramma's, zorg voor overzeese studenten, illiteracy-campaigns en werkkampen. In het verleden was bij al deze activiteit aansluiting gezocht bij de student-as-such clause, hetgeen soms tot vreemde kronkels aanleiding had gegeven, doch nu stond de weg open voor een gezonde en dynamische ISC, die beantwoordde aan de eisen die door het

merendeel van de studenten aan haar gesteld werden.

Nu dit conflict, dat in Peru de gemoederen zo had bezig gehouden, gebleken had geen conflictpunt meer te zijn, kwam de relatie tot de IUS ter sprake, waarover diepgaande meningsverschillen bleven bestaan. De discussie spitste zich toe op het probleem langs welke weg world student unity te bereiken was. De NUSes, die ervan afgezien hadden in Basel bij de RTC aanwezig te zijn, kwamen in Klosters met hun wensen op tafel. Zij stelden, dat de ISC zich diende uit te spreken voor een IPC, dat zou moeten bestaan uit 3 ISC NUSes, 3 IUS NUSes en 1 neutrale NUS, aan welke de voorbereiding van een RTC diende te worden opgedragen. Anderen waren van mening, dat het onverstandig zou zijn indien de ISC zich nu wederom op een bepaalde mogelijkheid zou vastleggen. Dit was in Peru gebeurd, waarna de IUS begonnen was zijn verlangens uit te breiden. Indien men nu aan COSEC opnieuw een vastomlijnd mandaat zou geven zou men opnieuw met de moeilijkheid geconfronteerd kunnen worden dat het mandaat niet zou voldoen aan nieuwe ontwikkelingen. Daarom zou in elk geval de ISC geen uitspraak moeten doen over de gewenste getalsverhouding binnen de IPC en bovendien de mogelijkheid niet moeten uitsluiten dat ook langs een andere weg unity bereikt zou kunnen worden. Daarom stelden zij voor in grote trekken de formulering van Basel over te nemen, die elk initiatief wenste te ondersteunen dat op het bereiken van unity gericht was.

Tijdens een verwarde discussie over een amendement om bovengenoemd IPC met name in de resolutie te vermelden, werd door de Latijnsamerikaanse groep gesteld, dat ieder die tegen het IPC was, daarmee tegen de wens van de IUS was en dus tegen world student unity. Bij de stemming werd hun voorstel eerst met 26-25 aangenomen, bij een hertelling staakten de stemmen op 26-26 en bij een herstemming werd het voorstel met 25 stemmen vóór verslagen, nadat enige NUSes die zich aanvankelijk hadden onthouden besloten hadden tegen te stemmen. Na een groot tumult verlieten deze 25 NUSes de zaal en verzochten om het bijeenroepen van een plenaire vergadering om de gang van zaken tijdens de stemming te kunnen bespreken.

Nadat in deze buitengewone vergadering door de Congolese afvaardiging namens de minderheid was uiteengezet, dat hun wens tot unity oprecht was (193) nam de vertegenwoordiger van Cuba het woord, die zijn visie

gaf op het incident (194). Deze afgevaardigde, oud-minister van onderwijs, oud-rector van de universiteit, majoor en thans president van de Cubaanse NUS, lanceerde een felle aanval op de imperialistische klik, die met reactionaire bedoelingen naar de ISC was gekomen en die enige NUSes als Nigeria en Paraguay onder druk had gezet om met de meerderheid mee te stemmen.

"The NUSes from powerful countries had used the same system as their governments to subject other NUSes from smaller, underdeveloped and relatively illiterate countries which were fighting for independence and sovereignty. The former group did not care about the sacrifices and battles carried out by the latter. They were creating greater divisions by moving motions contrary to the views of those representing the true spirit of the people. On the one hand those who desired true democracy and freedom, had spoken sincerely and had been accused of impeding the progress of the Conference. On the other hand certain unions spoke of democracy and unity, yet accepted a divided vote on fundamentals wherethere ought to have been an absolute majority in favour. It was not a lie that the world was divided into two blocs which disputed over the satellites and nuclear weapons. At this Conference there was, on one side, the group representing the oppressed countries. On the other side the powerful countries seeking to dominate the world. This was the true division of the earth, between the rich and the poor."

Daarmee was de knuppel in het hoenderhok geworpen, aangezien vrijwel iedere NUS die in de zaal was gebleven zich diep gegriefd voelde, door op een hoop te worden gesmeten met de onderdrukkers van de wereld. Niet alleen werd dit hen voor de voeten geworpen, doch bovendien werd hen het recht ontnomen hun overtuiging te uiten zonder zichzelf daarmee tot lakei van het imperialisme te maken. Dat het juist CUBA was, die deze beschuldigingen liet horen, was des te grievender omdat nog geen anderhalf jaar geleden de verschillende NUSes, waaronder die uit de "imperialistische" landen, in actie waren geweest om de steun van hun regeringen aan het Batista-regime te doen stopzetten. Zodoende ontstond er een verontwaardigde discussie, waarin Nigeria verklaarde dat

"any cooperation should be based on equality, understanding and tolerance. Many NUSes, - were paying lip-service to "tolerance", however, and dit not in fact tolerate other people's points of view, as indicated in an earlier speech where underdeveloped and illiterate countries had been mentioned. The allegation that certain NUSes were dominated was an insult to their intelligence. NUNS had come to the Conference with an open mind, but was not going to be cajoled by any person to vote against its conscience. NUNS dit not believe in blocism nor in selling the consciences of its delegates in the support of any particular bloc." (195)

Nadat het debat enige malen heen en weer gegolfd was tussen Cuba, Argentinië en Uruguay enerzijds en Paraguay, Nigeria en Engeland anderzijds, kreeg het geluid waarmee de Congo het debat had geopend weer de aandacht en werd een eenvoudig compromis voorgesteld. In de eindtekst zou in het bijzonder aandacht geschonken worden aan initiatieven, die door een groep NUSes genomen werden, die de verschillende stromingen in de internationale studentenbeweging weerspiegelden. Vervolgens ging men weer terug in de commissievergadering.

De explosie van deze buitengewone zitting had een gezond effect op het verloop van de conferentie, waarin de atmosfeer zienderogen weer begon te verbeteren. De tactiek van de anti-ISC organisaties was tijdens de eerste dagen van de conferentie te opvallend geweest, met het gevolg dat nu een ieder hun optreden als tactiek onderkende. Doch aan de andere kant fungeerden zij als bliksemafleider voor de middengroep, die haar mening ruimschoots weerspiegeld zag in de diverse resoluties, doordat zij aan de overigen duidelijk kon maken dat hun standpunt reeds een compromis tussen beide extremen voorstelde.

Zodoende keerde het merendeel van de delegaties tevreden naar huis terug. Weliswaar was het een roerige ISC geweest met heftige discussies doch het eindresultaat was voor alle groepen bevredigend, met uitzondering misschien van de Latijnsemerikaanse stoottroep. Het enige succes dat deze had bereikt, was dat de two-camps theorie aan kracht had gewonnen. De ISC mocht dan alle ideologische stromingen ter wereld verzamelen, zij bleef afgeschilderd als de spreekbuis van de imperialisten. Zoals het eenvoudig is om een vereniging van consumenten, die onenigheid heeft met de slagersbond, af te schilderen als een vereniging van vegetariërs, zo eenvoudig was het om de ISC een etiket op te drukken, dat weliswaar de feiten niet weergaf doch politiek gezien de zaak aanmerkelijk vereenvoudigde. Dat deze stelling in feite een belediging inhield van de NUSes uit de derde wereld, die twee/derde van de ISC uitmaakten, werd genegeerd. In Klosters was gebleken, dat de groep, die geen partij wenste te kiezen doch liever de scheidsrechters fluit hanteerden, grociende was. Een van de symptomen was dat zij terughoudend waren om zich kandidaat te stellen voor verkiezing in het Supervision Committee of het secretariaat. Een zo nauwe alliantie met de ISC verdroeg zich niet met de distantie, die men wenste te nemen.

Zodoende werd in SUPCOM uit de midden-groep alleen CONGO verkozen, nadat Argentinië, Peru, Algerije, Joegoslavië en Indonesië geweigerd hadden in aanmerking te komen (196). Vervolgens werden in het secretariaat een Nieuw-Zeelander, Zuid-Afrikaan, Chileen, Amerikaan, Rhodesiër, Turk en een Indiër verkozen. Waarna in de IUS-publicaties er ophef van werd gemaakt dat de meerderheid de controle aan zich had gehouden.

De prijs, die de minderheid voor haar distantie betaalde, was het risico dat zij buiten spel gezet zou kunnen worden. Doch in de two-camps theorie betekende dat paradoxaal genoeg een winstpunt, omdat het anders onmogelijk was een scheidsrechtersrol te vervullen.

In de komende jaren zou het echter wel moeilijker worden als scheidsrechter objectief te blijven, aangezien zich meer NUSes presenteerden, die in het uniform van scheidsrechter het spel wensten dood te fluiten.

HOOFDSTUK XX

Het zesde IUS Congres

Voor de eerste en voorlopig laatste maal in de geschiedenis van de IUS vond een IUS Congres plaats in een land buiten het communistisch blok, nl. Iraq (197). Had men zich tot nu toe steeds gewend tot die landen, waar men kon rekenen op alle mogelijke steun van de plaatselijke autoriteiten en jeugdorganisaties, nu durfde men het aan de deelnemers naar Bagdad te voeren. Doch gezien de politieke verhoudingen in Iraq in 1960 was het risico niet groot. In dit land was twee jaar tevoren het autoritaire bewind van Nuri el Saïd omver geworpen en vervangen door een sterk links gericht regime van Generaal Kassem. Algemeen werd erkend, dat het bewind van Nuri el Saïd zich slechts had kunnen handhaven door een ondemocratisch en dictatoriaal optreden, doch het schrikbewind waartoe Kassem overging kon evenmin een stap vooruit genoemd worden. Het duurde tot februari 1963 voordat deze gehate dictator ten val gebracht werd en de feiten die toen aan het licht traden doen voor die van Nuri el Saïd niet onder. Doch de steun, die de Sovjet regering aan Kassem gaf was aanzienlijk en zijn politiek werd door de IUS dan ook uitvoerig geprezen. Zodoende was het Kassem een vreugde het IUS Congres in zijn land te kunnen ontvangen en hij stelde zich persoonlijk garant dat het Congres ordelijk en rustig kon verlopen.

In Iraq zelf was echter ten tijde van het Congres Kassems aanvankelijke populariteit tot onder het nulpunt gezakt. Slechts door een krachtig georganiseerd militair regime en de steun van communistische semi-militaire eenheden wist hij zich nog meer dan twee jaar te handhaven. Hoewel het Congres onder protectie van Kassem persoonlijk plaatsvond, kon de spanning in het land de deelnemers niet ontgaan. Bij aankomst van het eerste IUS chartervliegtuig met secretariaatsleden en technische staf, werden de inzittenden opgewacht door een grote menigte Iraakse studenten, die demonstreerden tegen de dreigende executie van vijf studenten, wier activiteiten het regime niet welgevallig waren geweest. Deze hoogst pijnlijke situatie dwong Kassem de executie op te

X schorten op voorwaarde dat de demonstranten van verdere actie tijdens en tegen het IUS Congres zouden afzien. Doch het Congres was nog geen vier dagen aan het werk of er brak een staking uit onder de studenten van de juridische faculteit, die massale arrestaties tot gevolg had. De spanning in Bagdad nam toe en de vijandigheid van de studenten jegens de organisatoren en deelnemers aan het Congres werd merkbaar. Vervolgens werd de militaire bewaking van de Congresshal en het hotel verdubbeld en werd de weg tussen beide afgezet door militairen. Die deelnemers die op eigen initiatief de stad wensten in te gaan, werden begeleid door Pro-Kassem studenten, die er, mede in hun eigen belang, voor waakten dat men de hoofdstraten niet verliet. Ontmoetingen en partijen met de jeugd van Bagdad werden uit het programma gelicht en vervangen door minder riskante voorstellingen.

Wat de deelneming aan het Congres betref, begon de IUS langzaam de vruchten te plukken van de in de vorige hoofdstukken uiteengezette taktiek. Drie NUSes, die in ISC verband werkzaam waren, besloten tevens tot de IUS toe te treden, zodat daarmee het ledental op 21 kwam. (198) Vervolgens steeg het aantal geassocieerde NUSes van vier tot negen. (199) Het getal der overzeese studentenorganisaties was met één verminderd tot acht, terwijl aan vijf minderheidsgroeperingen stemrecht werd verleend (200). Albanië was niet op komen dagen, om redenen die later zullen worden toegelicht.

In tegenstelling tot de ISC werd over de Credentials van de verschillende organisaties ternauwernood gesproken. Een Credentials Committee werd voorgesteld en bij gebrek aan tegenkandidaten verkozen. Na enige dagen deelde de voorzitter van deze Commissie, die eveneens als de leden in Praag een secretariaatsfunctie vervulde, mede dat de credentials van alle 43 organisaties accoord waren bevonden. Op een vraag van een waarnemer in welke categorie minderheidsgroeperingen als Mexico en India geplaatst dienden te worden, werd geantwoord dat deze organisaties afkomstig waren uit landen waar geen NUS bestond en als zodanig gerechtigd waren de plaats van deze NUS in te nemen. Het kon dan wel zo wezen, dat een Mexicaanse NUS door het derde Latin American Student Congress erkend was en dat de aanwezige Mexicaan verklaard had dat ook hij deze NUS erkende en slechts de technische studenten vertegenwoordigde, doch zolang een door het vorig Congres erkende organisatie

zich niet terugtrok kon het Credentials Committee haar status niet veranderen. Daarom bleef de Mexicaanse stem gehandhaafd, niet in de laatste plaats tot verrassing van de Mexicaanse delegatie. In het Indische geval was er weliswaar de verklaring van de All Indian Student Federation dat zij slechts progressieve en communistische studenten verenigde en dat zij de National Council of University Students of India (NCUSI) als NUS ondersteunde, doch aan het Credentials Committee was NCUSI niet bekend, zodat de status van AISF gehandhaafd bleef. Het Congres werd wederom begonnen met het voorlezen van het Executive report door Pelikan. In korte trekken belichtte hij de activiteiten van de IUS en studenten in het algemeen in de afgelopen periode, waarna hij ertoe overging de internationale situatie te bespreken. Hoofdpijnen van het rapport: vrede en nogmaals vrede, regeling van de Duitse kwestie, felle aanvallen op het zich overal manifestorend US imperialisme.

Hoewel dit Congres plaatsvond in een tijd dat er regelmatig contact was tussen East en West over de ontwapening en de Duitse kwestie, was de toon van het rapport fel en hard.

In Moskou werd door Chroestsjov ernaar gestreefd op beide terreinen spoedig een oplossing te bereiken, doch de wijze waarop hij het klimaat tussen oost en west trachtte te ontgooien, was hem op ongenueerde kritiek uit Peking komen te staan. Terstond na zijn bezoek in september 1959 aan de USA en zijn positieve uitlatingen over de "Camp David Spirit" was hem een uiterst koele ontvangst in Peking ten deel gevallen. Het conflict tussen Moskou en Peking stond op het punt voor de buitenwereld openbaar te worden, zij het dat voorlopig nog de Joegoslaven en Albanezen gebruikt werden om de wederzijdse grieven te luchten. Het is hier onmogelijk om uitvoerig op de achtergronden van het Moskou-Peking conflict in te gaan. Het feit, dat Peking aan Moskou verweet een zachte koers te varen jegens de aarts-imperialisten in Amerika is slechts een onderdeel van het conflict, doch voor een goed begrip van de frontorganisaties in die tijd, een van de meest relevante.

Aan de IUS was de eer te beurt gevallen getuige te zijn van de eerste Moskou-Peking schermutseling in het openbaar, d.w.z. in aanwezigheid van niet-communisten (201). Tijdens de Executive meeting van de IUS in Tunis, februari 1960, stelde voor het eerst in de geschiedenis van de

internationaal communistische beweging de Chinese delegatie zich openlijk op tegenover de Sovjets, die ervan beschuldigd werden het met de imperialisten op een accoordje te willen gooien (de unity-kwestie). Daarna was het ene Congres na het andere getuige geweest van de groeiende spanning.

Niet dan met de grootste moeite had Chroestsjov Chinese steun kunnen verkrijgen voor de topconferentie, die in mei 1960 in Parijs zou plaatsvinden. Men kent het trieste verloop van deze conferentie. Kort tevoren was een Amerikaans verkenningsvliegtuig boven de Sovjet-Unie neergeschoten. Met de Chinezen als aandachtige toeschouwers was het Chroestsjov onmogelijk dit te accepteren. Op hoge toon eiste hij van de Amerikanen excuses en toen die uitbleven verliet hij Parijs. Dit betekende echter geenszins dat hij de Chinezen tevreden had gesteld of dat ook maar wilde, want hij stelde prompt voor het over acht maanden nogmaals te proberen. Derhalve lieten de Chinezen zich niet tot zwijgen brengen omdat het juist de ontwapeningsvoorstellen waren, die hen tegen de haren instreken. Algemene ontwapening stond naar Chinese overtuiging gelijk met uitlevering van de derde wereld aan de imperialisten.

Coëxistentie en het bereiken van de revolutie met vreedzame middelen, waren gedachten, die lijnrecht tegen hun interpretatie van Lenin ingingen. Toen dan ook begin juli 1961 de World Federation of Trade Unions in Peking vergaderde gingen de Chinezen in oppositie en trachtten de andere delegaties tegen de Sovjets in te nemen. Sindsdien ging het met de Moskou-Peking relatie snel bergafwaarts. Op het derde Congres van de Roemeense Partij kregen de vertegenwoordigers van bevriende partijen een voorproefje van hetgeen in november 1960 in alle felheid zou losbarsten, toen tijdens de conferentie van de 81 partijen in Moskou de Sovjets en de Chinezen poogden elkaar uit het zadel te lichten. Welke houding dienden de frontorganisaties ten aanzien van dit conflict nu aan te nemen. Uit hetgeen in de komende jaren volgde is af te leiden, dat men de instructie ontving de Chinezen coute que coute binnen te houden en niet onnodig tegen de haren in te strijken, doch aan de andere kant op belangrijke vraagstukken zich geen moment van de ideologische positie van Moskou af te laten brengen. Met andere woorden, de frontorganisaties dienden zich niet met het conflict te

bemoeien en zich niet door de Chinezen te laten provoceren. Hun primaire taak was gericht op de derde wereld, die diende te beseffen wie de ware vriend en wie de ware vijand was. De coëxistentie-politiek jegens het Westen diende niet uit het oog verloren te worden, doch zonder de propaganda tegen de negatieve aspecten van het Westen te verslappen. De Chinezen van hun kant waren (nog) bereid de schijn van eenheid op te houden in het bijzijn van niet-communisten, zolang er geen principiële kwesties aan de orde kwamen.

Derhalve lukte deze politiek in Bagdad wonderwel. Zoals gezegd gaf het Executive report een felle anti-imperialistische toon aan, die vervolgens door vrijwel alle delegaties werd overgenomen. Gedurende vijf dagen was er gelegenheid voor de deelnemers om ongelimiteerd het Executive report te bespreken. In feite werd hieraan hoogst zelden gerefereerd, doch wierpen de meeste delegaties zich met enthousiasme in de anti-imperialistische maalstroom. Een van de weinige NUSes, die de USA geen lik uit de pan kon geven was die uit Mongolië, waar geen US ambassade is om zich te mengen in de interne aangelegenheden van het land. Derhalve verweet spreker de USA in krachtige bewoordingen zijn schone land te negeren en daardoor te discrimineren.

Slechts door de waarnemers uit Engeland en Canada werden vragen gesteld aan het IUS-secretariaat. Canada sprak er zijn verwondering over uit dat het Executive report uitvoerig inging op alle haarden van onrust in de wereld, doch zweeg als het graf over de wijze waarop China de autonomie van Tibet in 1959 gewelddadig had onderdrukt. Ten tweede was er weliswaar hevig geprotesteerd tegen de USA, Engeland en Frankrijk over hun atoombommen, doch was de IUS blijven zwijgen over de Sovjet bijdrage aan de radio-activiteit van de atmosfeer.

Tenslotte deed de IUS alsof zij op de bres stond naast de Latijnsamerikaanse studenten om de politiek uit de universiteit te weren, doch geen woord van protest was gehoord tegen de Oostduitse maatregel die vermeldde dat bij benoemingen van hoogleraren het belang van de arbeiders en boeren doorslaggevend diende te zijn.

Nadat het Congres deze opmerkingen had aangehoord, brak het tumult los. Oost-Duitsland gaf Canada te verstaan zich eerst maar eens in het groeiende nazisme en revanchisme in West-Duitsland te verdiepen, alvorens bezwaren te uiten tegen de wijze waarop de Oostduitse jeugd in

de geest van anti-revanchisme, vrede en vriendschap werd opgevoed. Roemenië wenste te weten of deze spreker per dag of per uur voor zijn opmerkingen betaald werd. China paste de aloude taktiek toe van de persoonlijke aanval op deze "hypocritical humanist", die zijn ware aard liet zien als "running dog of American imperialism, and that is not an insult, but a true description of his ugly face". Tenslotte keerde het Congres terug tot zijn werkzaamheden, onder de motivering dat er nu eenmaal altijd reactionairen waren die genoten van de oorlog, maar dat men zich door hen niet moest laten ophouden.

De vraag over de atoomproeven werd later in de Commissie-vergadering toch nog beantwoord. De resolutie van het Peking-congres had de Sovjet-Unie niet vermeld, omdat deze toen vrijwillig haar proeven had gestaakt. Toen zij genoodzaakt was met haar proeven door te gaan, had het secretariaat geen mandaat daartegen te protesteren. De passage over de atoomproeven in de nieuwe resolutie liet derhalve wijselijk de namen van de atoommogendheden achterwege en riep allen op tot het sluiten van een kernstopverdrag.

Doch de aanvallen op de Canadese vertegenwoordiger en de slaafse meelopers van het Yankee imperialisme (COSEC) waren daarmee geenszins beëindigd. Door de Iraakse vertegenwoordiger werden de ISC en COSEC ervan beschuldigd steun te hebben verleend aan het regime van Nuri el Saïd. Waarnemers brachten hem vervolgens in herinnering, dat een RIC-team Irak in die tijd had bezocht en een rapport had opgesteld dat in krachtige termen tegen het bewind stelling had genomen. De Canadese spreker had zelfs tot de leden van het team behoord en was medeverantwoordelijk voor het rapport. Doch hier werd hij in de rede gevallen door de Iraakse vertegenwoordiger, die het rapport zonder waarde achtte, omdat het merendeel van de personen, die door het RIC-team waren geïnterviewd, notoire tegenstanders waren van het huidige bewind van Kasseem. Hij wenste niet in het openbaar te erkennen, dat het RIC-team de namenlijst had afgewerkt, die hij hen indertijd persoonlijk ter hand had gesteld!

Een van de organisatorische trucs, die de toon van het congres voor een overwegend deel bepaalden, was de gewoonte van de IUS secretarissen om zich te voegen bij de delegaties, die door hun landen waren afgevaardigd en vervolgens namens deze delegatie te spreken. Teneinde deze

gang van zaken een legale basis te geven werd tijdens het Congres de constitutie gewijzigd, in die zin dat in het vervolg organisaties in het secretariaat zouden worden verkozen, die dan vervolgens een vertegenwoordiger naar Praag zonden. Deze constructie had tot gevolg dat evenals in het geval van de Credentials Committee voornamelijk secretariatsleden werden verkozen in het Steering Committee, waarna zij op hun beurt andere secretariatsleden voorstelden als rapporteurs van de commissies.

Op de avond van de zesde dag van het Congres ging men eindelijk uiteen in commissie-vergaderingen. Doch hoewel het formeel in de bedoeling lag dat hier de resoluties voor de plenaire zitting voorbereid zouden worden, kwam daar weinig van terecht. Aan de commissieleden werd voorgesteld te beginnen met een vrije discussie over het ter tafel liggende onderwerp, waarna er een subcommissie verkozen zou worden die de consensus in resolutievorm zou moeten vastleggen. Dat leek een goed plan, waarbij iedereen aan zijn trekken kwam. De onderwerpen van de commissies (student activities for peace; activities of student organisations against imperialism, against colonialism and its legacies; International Student Cooperation; student activities for democratisation of education) waren zodanig, dat de vrije discussie een herhaling betekende van hetgeen reeds zes dagen lang in plenaire zitting gezegd was. Nadat ieder zijn hart had kunnen luchten werd plotseling een lijst voorgelezen van vrijwilligers (in hoofdzaak secretariatsleden) voor de subcommissies en verkozen. Slechts in één geval bestond er bezwaar tegen deze gang van zaken, toen de vertegenwoordiger van Brits-Guyana zich niet in de subcommissie opgenomen zag. Doch zijn verzoek kon niet gehonoreerd worden want de commissie moest niet te groot zijn en men had al moeten kiezen tussen zoveel vrijwilligers! Doch op het moment dat de vrije discussie was beëindigd en de genoemde subcommissie dus zouden moeten vergaderen om de consensus te formuleren, werd de resolutie reeds in alle conferentietalen vertaald rondgedeeld. Dat deze zes pagina's tekst reeds tevoren waren voorbereid werd op bijzondere wijze geïllustreerd toen de Canadese waarnemer door een misverstand de complete tekst van de resolutie van commissie drie werd gegeven, nog voor dat de subcommissie had kunnen vergaderen. Met andere woorden, wat er ook in de commissie werd gezegd, de uitkomst van het Congres

stond vast. Terwijl sommige commissies in staat gesteld werden het document te bespreken, werden andere resoluties, waaronder die van Commissie 1 (vrede) rechtstreeks aan de plenaire vergadering aangeboden. Hierdoor werd bereikt, dat de Chinese delegatie haar bezwaren diende te beperken tot de hoofdpunten.

Slechts op een tweetal punten kwam het zodoende tot een botsing. Het eerste struikelblok voor de Chinezen was de passage die de UNO beschouwde als een belangrijk instrument voor de vrede. Naar de Chinese spreker verklaarde was de UNO daarentegen een well-known tool of American imperialism en de vermelding van dit orgaan zou een smet werpen op de gehele resolutie. Doch aan de Chinese wens kon de IUS leiding onmogelijk toegeven, gezien de immense waarde die door de Afro-Aziatische landen aan de UNO gehecht werd. Een Bulgaars compromisvoorstel te spreken van de "UNC, as expressed in its charter", was voor China evenmin aanvaardbaar, waarna het probleem schielijk uit de plenaire vergadering werd verwijderd en werd toevertrouwd aan een speciale subcommissie. Na drie uur vergaderen bleek men geen overeenstemming te hebben bereikt, zodat de Bulgaarse tekst uiteindelijk met China tegen in de peace-resolutie werd opgenomen.

Het tweede twistpunt was de zin: the struggle for peace is usually bound up with the struggle against imperialism and colonialism, waarin de Chinezen het woord usually vervangen wensten te zien door het woord necessarily. Hierbij verkregen ze de steun van Latijns-Amerika en Noord-Afrika. Een compromisvoorstel, te spreken van "is intimately related with" werd niet door China aanvaard, doch kon enige stemmen van Chinese medestanders terugwinnen, zodat deze wijziging met een kleine meerderheid werd aanvaard.

Dit was een van de weinige gelegenheden dat er een werkelijke stemming plaatsvond in de plenaire zitting en de uitslag niet tegen de unanimititeit aanhing.

De unanimititeit die bij de overige resoluties meestal bereikt werd was in hoofdzaak te danken aan het systeem waarop resoluties ter stemming werden geïntroduceerd. Iedere maal dat er een resolutie aangenomen diende te worden vroeg de Chairman of er iemand tegen was, of dat zich iemand wenste te onthouden en aangezien dit vrijwel nimmer het geval was, werd niet meer naar de voorstanders gevraagd en was de resolutie

aangenomen. Doch het gebrek aan lichaamsbeweging, dat uit dit systeem voortvloeide had tot gevolg dat er minimale belangstelling was voor de stemming en vrijwel ieder voorstel van de Chairman stilzwijgend werd goedgekeurd. Doch zelfs dit systeem had gevaren in zich, hetgeen bleek op de 7e dag toen Peru plotseling een motie voorstelde. Er bleek wederom niemand tegen, geen onthouding, aarzeling van de Chairman die voelde dat er iets mis was, vervolgens het verzoek om voorstemmers, waarna de Peruviaanse motie was aangenomen met 3-0-0. Zich bewust van het feit, dat de zaak enigszins uit de hand liep vroeg de Chairman om een herstemming, waarop Bulgarije wakker werd en een aan Peru tegengestelde motie indiende. Deze werd door de Chairman overgenomen en met één stem tegen en geen onthouding aangenomen. Vervolgens was er geen herstemming over het Peruviaanse voorstel meer nodig.

Tenslotte dient nog vermeld te worden, dat de houding van de IUS inzake world student unity geen wijziging onderging. Wederom werd gesteld dat unity alleen zinvol was indien het op de bekende doeleinden gericht zou zijn, doch er werd aan toegevoegd dat de IUS met iedere organisatie wenste samen te werken, ook al accepteerde deze de genoemde doeleinden slechts ten dele. Ten aanzien van de RTC werd vermeld, dat de IUS verheugd was over de brede steun, die dit idee verkregen had, doch verder werd er niet op ingegaan. In plaats daarvan werd er aangedrongen op directe onderhandelingen tussen de IUS en COSEC teneinde vast te stellen op welke terreinen concrete samenwerking mogelijk was. De zin van deze passage is niet geheel duidelijk aangezien de ISC voor de zoveelste maal had vastgelegd, dat zij geen organisatie was en COSEC geen Executive, zodat COSEC niet tot onderhandelen bevoegd was. Doch in het beeld dat de IUS van de ISC wenste te hebben was een executieve bevoegdheid van COSEC essentieel.

Samenvattend kon gezegd worden dat dit IUS Congres niet meer betekende ~~dat~~ een formele bevestiging van hetgeen tevoren in Praag was uitgestippeld. Het paternalisme waarmee de eigen initiatieven van de 16 NUSes, die zowel lid waren van de IUS als van de ISC, werden behandeld was voor velen een verhelderende ervaring. Zij stonden voor de keus: of de IUS openbreken, zoals zij dat met de ISC gedaan hadden, of opereren binnen de mogelijkheden die de IUS hen bood. Het eerste zou het einde betekenen van de IUS, omdat geen Oosteuropese NUS het zou kunnen ris-

keren zijn steun te geven aan een resolutie, waarmee hij thuis niet kon aankomen. Het zou tevens het einde betekend hebben van neutraliteits theorie, omdat één van de two-camps zou wegvallen en het zou ten slotte het einde inhouden van een grote hoeveelheid materiële en morele steun, voor doeleinden die zowel de derde wereld als de communistische landen aanspraken.

Derhalve werd gekozen voor de tweede mogelijkheid en zette men zich in om datgeen te bereiken, dat binnen de IUS bereikbaar was. De mogelijkheid dat de IUS universeel zou worden en ook ten aanzien van de communistische wereld kritisch zou zijn, werd derhalve niet meer nagestreefd.

HOOFDSTUK XXI

Ontwikkelingen 1960-1962

Het jaar dat volgde op het IUS Congres en de 9e ISC gaf opnieuw een verhoogde activiteit te zien van verschillende NUSes met het oog op het bereiken van world student unity. Nu beide Congressen hun steun hadden gegeven aan een RTC, leek het een eenvoudige zaak deze op korte termijn te doen plaatsvinden. Het tegendeel was echter waar. De eerste stap werd genomen door de Engelse NUS, die prompt na de ISC in Klosters aan de Sovjet NUS voorstelde gezamenlijk een RTC te convoceren op een basis, die voor de overgrote meerderheid van de betrokken NUSes aanvaardbaar zou zijn (202). Tijdens het IUS Congres van 1960 in Bagdad werd dit voorstel door de Engelse waarnemer herhaald en verkreeg in de wandelgangen ruime steun, doch de Sovjet NUS was sceptisch en had geen mandaat hier nader op in te gaan. Toen tijdens het Congres duidelijk werd, dat Praag alleen via een IPC tot een RTC wenste te komen, zag de Engelse NUS in dat verder gaan op deze weg zinloos zou zijn en trok haar voorstel in. Vervolgens vertrok in december 1960 een Engelse delegatie naar Moskou ~~and~~ Noord-Afrika om daar te overleggen over de samenstelling van een IPC, dat het vertrouwen zou kunnen hebben van alle geïnteresseerde NUSes. Het gesprek in Moskou gaf weinig resultaten te zien, doch overeengekomen werd om tijdens het Congres van de Confederation des Etudiants de Mahgreb - d.i. het gezamenlijke Congres van de NUSes van Algerije, Marokko en Tunesië - opnieuw dit onderwerp aan te snijden met de verschillende waarnemers.

In december 1960 vond dit Congres plaats in Rabat, doch ook hier kon geen overeenstemming worden bereikt. Tijdens de discussie tussen de diverse waarnemers bleken er twee stromingen te bestaan. De ene stroming (IUS) wenste zo snel mogelijk overeenstemming te bereiken over de samenstelling van een IPC, dat dan op korte termijn een RTC bijeen zou moeten roepen. De andere groep, waaronder Engeland, wenste eerst over de verschillen in de internationale studentenbeweging te spreken, om pas daarna een agenda voor de RTC op te stellen. Zij ging

ervan uit dat de ervaring van Basel geleerd had, dat een RTC die zich niet tevoren had beraden over zekere principes, zou kunnen verzanden in een eindeloze discussie. Terwijl het uitgangspunt voor de RTC in Basel was geweest, dat iedere nationale studentenorganisatie recht had op een zetel, bleken er overwegende bezwaren geweest te zijn het officiële Spaanse studentensyndicaat SEU als gelijke bij het overleg te betrekken. Deze organisatie, die volledig onderworpen is aan het Franco-regime, arriveerde in Basel en had formeel het recht de besprekingen bij te wonen. Doch anderzijds was iedereen ervan overtuigd, dat wanneer het eenmaal tot world student unity zou komen, er dan geen plaats zou zijn voor enige fascistische organisatie.

Wilde men voorkomen dat een volgende RTC zou verzanden in een eindeloze discussie, dan diende het IPC het tevoren in grote trekken eens te worden over de basis waarop world student unity mogelijk was. Deze taak aan de RTC opdragen betekende naar mening van Engeland c.s. dat men het risico nam van een eindeloze en principiële discussie tussen ongeveer honderd NUSes. Indien men een IPC samenstelde dat de voornaamste stromingen zou omvatten, dan kon men de conclusies van het IPC gebruiken als basis voor een RTC.

Hiermee ging de andere groep niet accoord, aangezien zij de principiële discussie niet wenste te beperken tot een geselecteerde groep van NUSes.

Een tweede moeilijkheid deed zich voor bij de samenstelling van het IPC. Zolang men in navolging van ISC en IUS sprak over stromingen in de internationale studentenwereld ging iedereen accoord. Maar zodra NUSes moesten worden aangewezen, die representatief geacht werden voor een bepaalde stroming, had iedere keuze tot gevolg dat NUSes zich gepasseerd voelden. Deze werkwijze bracht noodzakelijkerwijs met zich mee dat er globale lijnen getrokken moesten worden en dat iedere NUS nolens volens in een groep werd ingedeeld, terwijl hij zelf duidelijke verschillen met die groep wist aan te tonen. Terwijl men het eens werd over deelneming aan het IPC van de NUSes uit de Sovjet-Unie, Engeland, Amerika, Uruguay, Chili, Nigeria, Noord-Afrika, Irak en China, liepen de meningen uiteen over de vertegenwoordiging van een extra NUS uit Afrika, Azië en Zuid-Europa. Besloten werd om deze discussie in maart 1961 voort te zetten,

wanneer een groot aantal NUSes het vijftig-jarig bestaan van de Franse NUS zou opluisteren. Deze besprekingen, gehouden in Caen (203), hadden meer succes. De vertegenwoordigers van ongeveer 40 NUSes uit ISC en IUS kringen werden het er over eens dat aan de lijst, die in Rabat was opgesteld de NUS uit India nog zou worden toegevoegd. Doch de discussie over de "principles and differences" gaf zoveel verschillende gezichtspunten te zien, dat de ene groep van mening was dat deze discussie nooit aan het IPC zou mogen worden opgedragen, terwijl de andere groep in zijn overtuiging gesterkt werd dat een RTC, die deze taak op zich nam, onherroepelijk een fiasco zou worden. Alleen wanneer men had vastgesteld waar de verschillen lagen en waar overeenstemming binnen het bereik lag, kon men de agenda van de RTC naar hun mening vaststellen. Het diende immers een unity meeting te zijn en geen meeting on the differences. Deed men zulks niet, dan zou de RTC een cindeloze discussie geven, waarna de kloof tussen de deelnemers groter zou zijn dan ooit tevoren.

Na afloop van de besprekingen in Caen bleek dat het IPC zoals men daarover overeenstemming had bereikt, voor vele NUSes onaanvaardbaar was. Uruguay liet weten, dat zij voornemens was om tijdens het 4e Latin American Student Congress met nieuwe voorstellen te komen (204), die Latijns-Amerika beter tot zijn recht zouden doen komen.

Doch ook op deze vierde LASC kon geen overeenstemming worden bereikt. Hieraan lagen echter andere factoren ten grondslag (205). De opkomst van de filo-communistische studentenbeweging in Latijns-Amerika had tot resultaat gehad, dat deze ten tijde van de derde LASC in 1959 de conferentie volledig onder contrôle had. Vervolgens werd het secretariaat verplaatst naar Caracas, Venezuela, van waaruit het zich binnen korte tijd begon te manifesteren als een propagandainstituut voor de fidelisten. Hoewel het secretariaat op dezelfde principes was gefundeerd als COSEC, d.w.z. slechts administratieve bevoegdheden had binnen de gegeven mandaten, begon het een eigen politiek te ontwikkelen, die geen enkele consideratie had voor het standpunt van de NUSes, die een ander beleid wensten te volgen. Het gevolg hiervan was, dat langzamerhand de Latijnsamerikaanse studentenbeweging begon in te zien, dat zij zich de wet liet voorschrijven door een groepering die in feite in de minderheid was. Zowel de Christen-democraten als

de links-democraten (volgelingen van de popular parties) begonnen zich te consolideren en begonnen het op de fidelisten verloren terrein terug te winnen. Tegen de tijd, dat de vierde LASC bijeen zou komen in Natal, Brazilië, hadden zij tien van de achttien NUSes weer in handen. Doch de anderen waren niet van zins zich het secretariaat uit handen te laten nemen en hun contrôle over de LASC op te geven. Zij eisten excuses voor de beschuldigingen die men tot het secretariaat had gericht, dat zelf wijselijk in Caracas was gebleven. Toen deze excuses niet werden verkregen verlieten zij onder leiding van de gastunie Brazilië de zaal, waarna Braziliaanse studenten het conferentieoord sloten. De overgebleven tien NUSes zetten hun werk voort in een nabijgelegen school en kwamen grotendeels tot overeenstemming. De acht filo-communistische NUSes verklaarden alles, wat er besloten was, ongeldig en onwettig en haastten zich via de IUS wereldkundig te maken, dat de vierde LASC, op instigatie van het US imperialisme, door divisionistische elementen was getorpedeerd.

De eenheid in de Latijnsamerikaanse studentenwereld was zo ver te zoeken, dat het geen verbazing behoefde te wekken dat er ten aanzien van world student unity niets uit de bus kwam.

Zodoende begon de RTC roes, waarin tal van NUSes verkeerd hadden af te zwakken. Men begon zich af te vragen of de RTC nu het doel was waar men naar streefde, of slechts een middel om dat doel te bereiken. Unity, en hierover waren IUS en ISC het eens, zou slechts zinvol zijn indien het doelgericht was. Een louter samenvoegen van de NUSes, die in Leiden en in Praag in de kaartenbak voorkwamen, zou een administratieve en formele unity tot gevolg hebben. Doch inhoudelijk bleken er zoveel essentiële punten te zijn, waarover men het niet eens was, dat zo'n nieuwe superorganisatie een waterig aftrekkel zou vormen van zowel de ISC als de IUS. Zowel in "Student" als in "World Student News" verschenen artikelen, die beklemtoonden dat het samensmelten van beide organisaties terwille van de unity zinloos zou zijn, indien er geen eenheid van actie uit zou voortkomen (206). Indien deze actie echter aan de meest essentiële vraagstukken voorbij zou gaan en men zich slechts zou beperken tot praktische samenwerking op ondergeschikte terreinen, dan was het sop de kool niet waard. Evenmin als er tussen de Zuidafrikaanse NUS en de

Afrikaanse Studenten Bond ooit overeenstemming bereikt zou worden over praktische samenwerking, zolang de ASB meende de apartheidspolitiek te moeten ondersteunen, evenmin zou men de IUS en de ISC kunnen verenigen op een basis, die door beide fundamenteel juist geacht werd.

Tot de verslechtering van het perspectief werd in hoge mate bijgedragen door de ongenueanceerde toon waarop de IUS COSEC en de NUSes uit het Westelijke blok aanviel. "News Service" voorzag de wereld regelmatig van negatieve informatie, waarvan het waarheidsgehalte beneden peil was.

In World Student News werd een scherpe aanval gericht op de Engelse NUS, die werd verweten enerzijds de ISC te steunen in haar activiteiten, doch anderzijds de student-as-such clause niet uit haar eigen constitutie te willen schrappen (207). De rol die deze NUS gespeeld had ten aanzien van Algerije, Cuba, Zuid-Afrika etc. werd niet vermeld en evenmin dat dergelijke ondubbelzinnige acties binnen de student-as-such clause mogelijk waren.

Geen woord werd vermeld over de intensieve campagnes van de Amerikaanse NUS tegen de rassendiscriminatie in de Zuidelijke staten van de USA, tegen het Batista regime in Cuba, tegen het hervatten van de atoomproeven etc., doch wel een vloed van cynische beschuldigingen dat de NUS een verlengstuk zou zijn van het State Department. Zo werd iedere Westelijke NUS op zijn beurt door de IUS onder de loupe genomen en aan de kaak gesteld. Tegelijkertijd werden vele pagina's gewijd aan het plaatsvinden van het Wereldjeugdfestival, dat onder auspiciën van IUS en WFDY zou plaats vinden in Helsinki in de zomer van 1962. De IUS bleef doof voor de protesten van de Finse NUS (208), die een dergelijk misbruik van de Finse neutraliteit niet waardeerde. Het feit dat de IUS voortging de voorbereidingen te treffen in Finland alsof er geen Finse NUS bestond, wekte brede verontwaardiging.

De twijfel die men had, of de IUS werkelijk geïnteresseerd was in samenwerking en bereid was anderen au serieux te nemen, werd door deze houding versterkt.

Terwijl aan de ene kant door de IUS continu op samenwerking werd gehamerd, bleek zij op geen enkel terrein de meningen van NUSes te respecteren, indien deze niet correspondeerden met het belang van het

wereldcommunisme. Een van de bekendste Westduitse studentenfunctionarissen, Dieter Koniiecki, werd in januari 1961 telefonisch verzocht naar Oost-Berlijn te willen komen, waar hij gearresteerd werd en via de Oostduitse geheime dienst aan de Tsjechische werd overgeleverd, die hem overbracht naar Praag (209). Koniiecki, die in Bagdad nog door Pelikan op de schouder was geklopt, was zeer actief in de Westduitse liberale studentenvereniging en had immens bijgedragen tot het toenemen van het Oost-West contact tussen Duitsland en de Oosteuropese landen. Noch zijn ouders, noch de Westduitse regering werden in staat gesteld contact met Koniiecki op te nemen, die vervolgens in een geheim proces in Praag tot tien jaar gevangenisstraf werd veroordeeld wegens spionage. Ondanks alle dringende verzoeken van NUSes over de gehele wereld om te willen bemiddelen opdat een eerlijke en openbare rechtszitting zou plaatsvinden, bleef de IUS zwijgen, aangezien het kidnappen en berechten van een spion een interne aangelegenheid was van Tsjechoslowakije.

Op 13 augustus 1961 werd dwars door Berlijn de muur gebouwd met het argument, dat het Oostduitse volk zichzelf wenste te beschermen tegen de provocaties vanuit West-Berlijn. Vier dagen later begon de Oostduitse NUS haar leden op te wekken militaire afdelingen te vormen, die het volksleger zouden bijstaan bij het patrouilleren langs de muur. Over de werkelijke taak van de muur behoeft hier niet geschreven te worden. Het aantal burgers en studenten dat hun pogingen om de misdaad, genaamd "Republikflucht", te bedrijven, met de dood moest bekopen, is nog steeds groeiende. Doch de IUS bleef zwijgen, aangezien zij geen studenten behoefde te verdedigen, die een misdaad begaan

Toen einde augustus 1961 de Sovjet-Unie het moratorium tussen de drie grote atoommogendheden verbrak door een explosie van een bom van 50 megaton, waardoor in één klap de onderhandelingen over een kernstopverdrag aanzienlijk werden vertraagd, liet de organisatie die claimde op de bres te staan voor de vrede en een kernstopverdrag, het wederom afweten en bleef zwijgen. De Sovjet NUS werd door andere NUSes verzocht om opheldering, waarom haar protest dat vroeger zo kwistig over de Westelijke atoommogendheden was uitgestrooid, nu achterwege bleef. Zij verklaarde dat men toch het verschil moest

zien tussen atoomproeven met een agressief en die met een louter defensief karakter, proeven die de vrede dienden en proeven die tegen de vrede gericht waren.

Men kan zich voorstellen, dat al deze gebeurtenissen gedurende de zomer van 1961 vele NUSes tot diepgaande twijfel brachten, wanneer zij zochten naar een mogelijkheid om met een dermate hypocritische IUS tot fundamentele overeenstemming te komen.

In deze atmosfeer een RTC beleggen zou allesbehalve bevorderlijk zijn voor world student unity. Derhalve werd door de Scandinavische NUSes voorgesteld, dat men zich voorlopig zou toeleggen op het organiseren van seminars, die het voorbereidend werk zouden kunnen verrichten (210). Deze seminars zouden buiten de structuren van IUS en ISC plaats moeten vinden en zich met de hoofdproblemen bezig moeten houden als representativiteit van de NUSes, het definiëren van gemeenschappelijke principes etc. Zo werd aan het IUS bezwaar tegemoet gekomen, dat niemand van de voorbereidende besprekingen mocht worden uitgesloten, terwijl anderzijds diegenen, die de kansen op een vruchtbare RTC wensten te verhogen aan hun trekken kwamen.

Hoewel na deze periode nog door verschillende NUSes aangedrongen werd op de concretisering van hetzij het ene, hetzij het andere standpunt, werden er geen reële vorderingen geboekt. Uiteindelijk kwamen de meeste tot de conclusie dat het Scandinavische voorstel als tussenoplossing de beste perspectieven bood. Zo begon men uit te zien naar het eerstvolgende IUS congres en de eerstvolgende ISC, teneinde na te gaan of de atmosfeer voldoende was opgehelderd om zich aan een RTC te wagen.

HOOFDSTUK XXII

De Tiende ISC 1962 (211)

In de twee jaren, die volgden op de negende ISC in Klosters, kregen de 70 NUSes die voor het verlaten van de student-as-such clause hadden gestemd, ruimschoots de gelegenheid om te bewijzen, dat zij begrepen hadden wat de students-responsibility clause inhield. De problemen waarmee de wereld geconfronteerd werd in de periode tussen de 9e en de 10e ISC waren zodanig, dat het onmogelijk werd ze te negeren. De internationale spanning was toegenomen; Cubaanse refuges trachtten met steun van de USA in de Bay of Pigs te landen om Castro's regime omver te werpen; de Algerijnse vrijheidsstrijd bereikte een kritiek stadium door de Bizerta crisis en de sabotage van de OAS; de Sovjet-Unie hervatte na drie jaar bestand de atoomproeven; dwars door Berlijn werd de muur gebouwd.

Studenten uit de betrokken landen konden deze ontwikkelingen niet voor kennisgeving aannemen. Via het distributieapparaat van COSEC lieten zij hun standpunt en hun acties bekend maken en verzochten de andere NUSes om steun en solidariteit. Het ISC Information Bulletin getuigde ervan hoe deze verzoeken niet tevergeefs werden gedaan. Het contact en de samenwerking tussen de ISC NUSes ten aanzien van het protest tegen deze fundamentele vormen van onderdrukking nam zinderogen toe. Bovendien werd bewezen, dat deze vorm van internationale solidariteit niet zonder resultaten bleef. Weliswaar zal niemand kunnen stellen, dat het gecoördineerde geluid uit de studentenwereld plotseling de machthebbers ter wereld tot inzicht bracht, doch het staat onomstotelijk vast dat deze activiteiten via de publieke opinie hun effect hebben gehad.

In het bijzonder bleek dit uit de Algerijnse kwestie, waar in de wereldpers het woord rebellen geleidelijk aan volledig verdween en vervangen werd door termen waaruit meer respect sprak. De studentpers was hen hierin voorgegaan. Mocht deze studentenactiviteit er dan niet in slagen om verschillende misstanden te doen verdwijnen, zij creëerde wel een sfeer waarin het moeilijker werd op een negatieve

weg voort te gaan. De wereld-publieke opinie is een machtig wapen, dat weliswaar niet alles kan bereiken, doch wel veel kan voorkomen! Dat hieraan op grote schaal door de studentenwereld werd bijgedragen, die bij herhaling de aandacht vestigde op situaties die in de wereld van vandaag niet onopgemerkt mogen blijven, bleek op overtuigende wijze. Meer tastbare resultaten werden vanzelfsprekend geboekt op de terreinen waar studentenbelangen rechtstreeks in het geding waren. Arrestaties van studenten op politieke gronden kwamen veelvuldig voor en werden buiten de grenzen bekend. Prompte en efficiënte reactie van zusterorganisaties over de gehele wereld droegen menigmaal bij tot de vrijlating of een eerlijke procesvoering, nu de betreffende politiefunctionarissen wisten dat zij nauwlettend werden gadeslagen. Inbreuken op de universitaire autonomie of restricties op legitieme activiteiten van NUSes, waarvoor geen rechtmatige basis was, riepen reacties op die in vele gevallen erger wisten te voorkomen.

(212)

Daarnaast stond het praktische programma van COSEC, dat haar door de ISC was opgedragen. Dit omvatte een groot aantal seminars, die over de gehele wereld werden gehouden en zich bezighielden met onderwerpen als kadertraining, welfare, press, travel e.d. en die langs deze weg een efficiëntere werkwijze van de NUSes trachtten te bevorderen. Tevens werden door COSEC in samenwerking met verschillende NUSes illiteracy-campaigns georganiseerd, waarbij studententeams de dorpen bezochten en trachtten de basis te leggen voor de ontwikkeling van volwassenen en kinderen, die tot de vergeten groepen behoorden. Bovendien waren er hulpprogramma's voor refuges, studiebeurzen voor studenten die om redenen van politieke, religieuze of raciale aard van de universiteit waren verwijderd, uitwisselingen en werkkampen (213). Voorts had RIC na de 10e ISC negentien gebieden ter wereld onder studie, teneinde de 11e ISC van informatie te kunnen voorzien (214). Zodoende werd algemeen erkend, dat de ISC in tien jaar een activiteit had opgebouwd, die voor de studenten ter wereld vele goede vruchten had afgeworpen.

Wie nu zou verwachten, dat de tiende ISC van 1962 in Quebec, Canada, een feestelijke aangelegenheid zou worden, verkeek zich op de situatie. De verbitterde strijd die in Latijns-Amerika werd uitgevochten

tussen de filo-communistische NUSes enerzijds en de links-democratische en Christen-democratische NUSes anderzijds, toonde duidelijk aan, dat geen samenwerking door de filo-communisten gewenst werd, tenzij deze groep de meerderheid in handen had. In Afrika was het niet mogelijk gebleken de meningsverschillen tussen de Frans sprekende NUSes en de Engels sprekende NUSes zodanig bij te leggen, dat de organisatie van een derde Pan African Student Conference zinvol was. In Azië en het Midden-Oosten was de situatie ongewijzigd gebleven, zij het dat de Indonesische NUS door de politieke verwickelingen rondom West-Irian sympathieker kwam te staan tegenover de IUS. In Europa tenslotte begon de Franse nieuwe koers langzamerhand vastere vorm aan te nemen, hetgeen zijn invloed had op de Romaanstalige NUSes. Zoals in het vorige hoofdstuk is uiteengezet, had de IUS de two-camps theorie met kracht voortgezet. Een student-as-such ISC was vroeger gemakkelijk belachelijk te maken in de ogen van outsiders door de kronkels waarin zij zich moest wringen om te beantwoorden aan de eisen, die aan haar gesteld werden. Doch de nieuwe ISC was een rivaal geworden, waarvan de IUS de aantrekkingskracht moeilijk kon overschatten. Doch ook al had de IUS taktiek in Klosters gefaald, er waren genoeg kansen overgebleven om de ISC in een impasse te manoeuvreren. Students-responsibility was een pretentieuze basis, doch op een verkeerde wijze gehanteerd kon het verworpen tot bemoeizucht. Wie zou moeten beoordelen welke situatie van dermate grote importantie was, dat zij op de agenda van de ISC geplaatst moest worden? Behoorde de visserijkwestie tussen Engeland en IJsland daartoe? Of de relatie tussen Noord-Ierland en de Ierse Republiek? Het conflict tussen Syrië en Egypte? De grenskwestie tussen India en Pakistan? Voor de studenten van deze landen waren dit geen problemen van secundair niveau. Doch was de ISC nu het aangewezen orgaan om zich over het voor en tegen van deze kwesties uit te spreken? De Klosters ISC had voorzien dat hierover moeilijkheden zouden kunnen ontstaan en had gesteld:

"That any problem raised shall not involve conflicts or contractual agreements between two sovereign states, except when they affect students according to the bases of cooperation adopted by the 9th ISC." (215)

In deze bases of cooperation waren naast de specifieke rechten, die samenhangen met een doelmatig en optimaal functioneren van de

universiteit, twee accenten gelegd die de richtlijn aangeven: vrede en nauw daarmee samenhangend de strijd tegen iedere vorm van onderdrukking, zij het kolonialisme, imperialisme, totalitarisme, racisme, dictatuur of sociaal onrecht.

Doch zelfs met de definities, die aan deze begrippen gegeven waren, was het duidelijk dat een conflictsituatie door een bezielde spreker onder een van deze rubrieken gebracht zou kunnen worden. Wilde men de ISC gezond houden, dan zou men van de deelnemers een grote hoeveelheid common sense moeten verwachten en bovenal de wil om de ISC gezond te houden.

Doch voor de derde maal was er een groep NUSes ter ISC aanwezig, die demonstreerde hierbij geen belang te hebben en die de ISC hoogstens zag als een belemmering op de weg van de IUS. Hoewel sinds de Klosters ISC deze groep niet in aantal was toegenomen, was het resultaat van haar actie aanmerkelijk effectiever. De ontwikkelingen rond de RTC en de onderhandelingen over de nieuwe RTC hadden de middengroep meer perspectief gegeven. De beweging om zichzelf noch met de ISC, noch met de IUS te identificeren werd hoe langer hoe aantrekkelijker. Zowel van de zijde der ISC als van de zijde der IUS werd aan deze groep meer aandacht geschonken, dan wanneer zij zich tot fervent aanhanger van een van beide liet bestempelen. De NUSes die de ISC niet welgezind waren, wisten dat zij in hun streven de ISC in een impasse te brengen zouden kunnen slagen, indien zij het standpunt van haar tegenstanders wist^{en} te identificeren met onwaarschijnlijkheid ten aanzien van de strijd tegen het kolonialisme en imperialisme. Als die atmosfeer gecreëerd zou kunnen worden - en daarvoor zou overvloedig gelegenheid bestaan indien men problemen opbracht die de tegenstanders niet op de agenda wensten te zien omdat zij buiten de werkzaamheden van de ISC dienden te blijven - dan zou zij de middengroep aan haar kant kunnen krijgen. Langs deze weg zou het echter niet gaan, aangezien zich eerder een gelegenheid voor zou doen.

Toen op 27 juni 1962 de tiende ISC werd geopend op de campus van de Laval universiteit in Quebec, bleek dat het aantal deelnemende NUSes met 7 was gestegen tot tachtig, waarvan ditmaal 22 uit het Amerikaanse continent, 22 uit Europa, 16 uit Azië en Australasië en 20 uit de Afro-Arabische landen.

Over de 10de ISC kan veel geschreven worden, aangezien er een grote hoeveelheid besluiten genomen werden die de weg, die men in Klosters was ingeslagen consolideerde. Wederom werd langdurig gediscussieerd over world student unity en de RTC. Door de IUS was wederom een open brief geschreven, waarvan de tekst in grote trekken gelijk was aan de vorige (216). Voorgesteld werd sommige activiteiten gemeenschappelijk te ondernemen, zoals de Travel Conferences en de Press Seminars. Door de Latijnsamerikaanse groep werd met verve verdedigd, dat de ISC nu haar bereidheid moest tonen om tot unity te komen en derhalve op dit aanbod van de IUS moest ingaan. Hierin werd zij ondersteund door de middengroep, doch de meerderheid van de conferentie bleef afwijzend. De ervaring met de IUS was in de laatste jaren te bitter en zij voelden er niets voor om over de conflictpunten heen te stappen en met de IUS op het praktische niveau in zee te gaan. Indien de IUS samenwerking wenste, dan op basis van wederzijds respect. Van dat laatste was echter geen spoor gebleken, doch eerder het tegendeel. Na een heftige discussie werd het voorstel verworpen, doch hoewel de middengroep hierover teleurgesteld was, had zij niet veel anders verwacht.

Ten aanzien van de RTC werd besloten ieder initiatief te ondersteunen dat de dialoog zou kunnen bevorderen en daardoor de levenskansen van een RTC zou verhogen. Aan de NUSes werd aanbevolen door middel van seminars, die buiten de structuren van IUS en ISC plaatsvonden, de gelegenheid te geven tot informele besprekingen, die de toenadering zouden kunnen bevorderen. (217)

Doch het belangrijkste van deze ISC was de discussie over de credentials van de deelnemende organisaties, in het bijzonder die van de Portoricaanse studentenorganisatie FUPI (Federación Universitaria Pro Independencia). In Klosters was deze organisatie toegelaten als NUS, hoewel er enige twijfel bestond over haar representativiteit. Mede op haar verzoek was er opdracht gegeven aan RIC om in Porto Rico een onderzoek in te stellen naar de wijze waarop de universiteit en de studentenbeweging in haar rechten werden beknot. Tijdens dit onderzoek was RIC o.a. gebleken, dat het geclaimde ledental van FUPI (12.000 van de 22.000 studenten) hevig betwist werd. Sommige Portoricaanse studentenorganisaties achtten het ledental zelfs niet

hoger dan 500. Om de eenheid onder de Portoricaanse studenten te herstellen hadden deze organisaties, tezamen met FUPI, getracht een democratische student Council te vormen, doch de pogingen waren vastgelopen op strenge restricties van universiteitswege. FUPI erkende, dat haar ledental minder was dan de helft van de studenten, doch claimde minstens 8.000 ondertekenaars van een door haar opgestelde petitie als lid. (218)

Binnen de Credentials Committee werd langdurig gesproken over deze kwestie en kwam men tot de overtuiging dat FUPI numeriek niet als NUS beschouwd kon worden. Doch er bestond een meningsverschil over de vraag of FUPI niet op andere gronden de status van NUS verleend zou kunnen worden. De ene helft van het credentials committee stelde onder leiding van Uruguay, dat het ledental van FUPI weliswaar te weinig was doch dat de politiek van FUPI representatief was voor de studenten van Portorico, hetgeen zou blijken als de academische restricties waren opgeheven. Dit laatste standpunt werd als meerderheidsmening aan de plenaire zitting voorgelegd, met het advies op grond hiervan aan FUPI NUS status te verlenen. (219)

Hiertegen had een grote groep NUSes echter overwegende bezwaren. Zij stelden dat de Conferentie vijf dagen tevoren besloten had zichzelf opnieuw te baseren op representatieve NUSes, waarna gedefinieerd was wat onder representatief diende te worden verstaan. De criteria die men had aangelegd waren in eerste instantie numerieke criteria. Pas indien een organisatie aan deze criteria voldeed, zou zij in aanmerking komen voor het stemrecht. In het geval van FUPI had deze organisatie zelf toegegeven, dat zij niet de meerderheid van de Portoricaanse studenten achter zich had, welke en hoe betreurenswaardig de redenen daarvoor ook geweest mochten zijn. Derhalve diende de ISC te besluiten om FUPI te steunen in haar werkzaamheden en behulpzaam te zijn haar representativiteit te verhogen. Doch men moest niet een gevaarlijk precedent scheppen door de ogen te sluiten voor de geringe representativiteit van deze organisatie.

Nu kwamen de Latijns-Amerikaanse supporters van FUPI in actie, die verklaarden dat het in het geheel niet belangrijk was hoeveel studenten FUPI vertegenwoordigde, doch welke taak FUPI op zich genomen had! Deze organisatie stond in het voorste gelid als het ging om de

strijd tegen het Yankee-imperialisme en voor de nationale onafhankelijkheid. Deze strijd was dermate belangrijk, dat de ISC zijn steun aan FUPI niet mocht onthouden.

Hiet stelde Chili tegenover, dat iedereen het belang van FUPI diende te erkennen, en de waarde van de principes waarmee het zich verbonden had, doch dat dit niets te maken had met de status, die FUPI zou verkrijgen. Nu men FUPI kennelijk geen NUS status kon geven, betekende zulks niet dat men FUPI niet wenste te ondersteunen in zijn activiteiten, integendeel. Doch door die activiteiten was FUPI nog geen NUS. Niet iedere bezinemer is een auto! Het kan een NUS worden, en daarvoor had FUPI de steun nodig van al diegenen, die zich konden identificeren met haar idealen. Daarom stelde Chili een amendement voor op het voorstel van het Credentials Committee, dat FUPI alle steun toezegde in haar werkzaamheden, en aan FUPI het recht gaf aan alle activiteiten van de ISC deel te nemen, in de vergaderingen te spreken en moties in te dienen.

Hiertegen voerden de voorstanders van het verlenen van NUS status aan FUPI aan, dat dit besluit het ware karakter van de ISC zou tonen, omdat het er nu om ging of men voor of tegen imperialisme was. FUPI voerde een heldhaftige strijd voor de onafhankelijkheid van Portorico, en wie aan FUPI de rechten van een NUS wenste te onthouden discrimineerde FUPI. Deze daad betekende dat men zich opstelde naast die krachten waartegen FUPI de strijd had aangebonden. Doch de NUSes die tegen FUPI's principes waren, waren wel bekend, en hadden hun ware aard getoond, door op grond van legalistische argumenten te proberen FUPI de ISC uit te werken.

Nogmaals stelden de anderen dat de morele steun aan FUPI buiten twijfel was. De kwestie van de representativiteit van FUPI, was echter precies hetzelfde als de kwestie van de representativiteit van de ISC zelf. Door het toelaten van niet-representatieve organisaties tastte de ISC haar eigen basis aan. Dan zou men stemrecht moeten verlenen aan alle organisaties ter wereld, die zich met de principes van de ISC verenigden, ongeacht hun ledental. Daarmee zou de ISC worden tot een wereldorganisatie die zekere hoogstaande principes in haar vaandel voerde, doch die niet meer kon stellen dat zij namens de

studenten uit de aangesloten landen sprak. Hoogstens namens de studenten, die bij de lidorganisaties van de ISC waren aangesloten, hetgeen nu eens alle studenten waren, dan weer een groepje. Dit zou het gezag van de ISC niet onaanzienlijk aantasten: "the question is not whether the ISC is a meeting of all the student organisations in the world who agree on certain principles, but whether it would remain a meeting of the representative organisations of the students from all over the world". De ISC van karakter te veranderen zou een stap terug zijn, met verstrekkende gevolgen. Derhalve stelden zij zich achter het voorstel van Chili.

Gedurende 13 uur golfde de discussie tussen deze standpunten heen en weer, en daalde de atmosfeer tot onder het vriespunt. De Latijns-amerikaanse groep verklaarde dat bij de stemming zou blijken of de ISC werkelijk anti-imperialistisch was, of slechts lipdienst bewees aan de strijders tegen imperialisme. Indien het laatste het geval was, had men geen behoefte om verder aan de conferentie deel te nemen. Hierop protesteerden hun tegenstanders met klem, en stelden dat het geen methode was om op een dergelijke manier de stemming te beïnvloeden. Bovendien was het onbehoorlijk diegenen, die het karakter van de ISC wensten te handhaven te beschuldigen dat zij lakeien van het imperialisme waren. Nadat 44 sprekers over de FUPI kwestie het woord gevoerd hadden, ging men over tot de stemming en werd het voorstel om FUPI te erkennen als NUS met 33-41-2 verworpen. (220) Hierop verlieten 26 NUSes de zaal, waarna zonder verdere discussie het Chileense voorstel met 42-3-5 (221) werd aangenomen. Vervolgens werd de Conferentie geschorst om de gemoederen tot bedaren te doen komen, en het werk van de commissies voort te zetten.

Toen de Conferentie na twee dagen weer in plenaire zitting bijeen kwam bleek dat er geen overeenstemming bereikt was in de wandelgangen over de terugkeer van de 26 NUSes, die behalve de Latijnsamerikaanse groep de Frans-afrikanen, enige Zuid-europese NUSes en Indonesië omvatte. De voorwaarde, die de 26 NUSes stelden voor terugkeer in de Conferentie, was dat men de discussie over de FUPI affaire zou heropenen. Tevens wensten zij, dat de Conferentie in het vervolg meer aandacht zou schenken aan de unityvoorstellen, die door deze groep

NUSes waren gedaan.

Doch de grote meerderheid van de NUSes, die in de zaal waren geblèven achtte het onjuist om na zo'n uitputtende behandeling van het onderwerp de FUPI kwestie weer ter tafel te brengen. Ongeveer iedere NUS had zijn stemmotivering gegeven, en het was onzinnig te doen alsof men lichtvaardig tot zijn stem gekomen was. Door de Westindische NUS werd een motie ingediend om een commissie te benoemen, die met de 26 NUSes contact zou moeten opnemen, en hen de sterke wens van de conferentie zou dienen over te brengen dat zij op hun besluit van de walk-out terug zouden komen. (222)

Deze commissie rapporteerde enige dagen later, dat het besluit van de 26 NUSes vaststond, en dat alleen een herziening van het besluit aangaande FUPI hen tot terugkeer zou kunnen bewegen.

Met gevoelens van spijt besloot de Conferentie vervolgens met de werkzaamheden door te gaan. Inmiddels vergaderden in een ander gedeelte van het gebouw de 26 NUSes, en stelden een verklaring op waarin ze hun diepe teleurstelling over de gang van zaken neerlegden. (223)

Onder invloed van de middengroep werd de verklaring heel wat gematigder dan de uitlatingen, die tevoren in de conferentie waren gedaan. Zij stelden dat zij de houding van de meerderheid betreurden, die zowel bij de unity-discussie als bij de FUPI debatten zo weinig consideratie had gehad met het standpunt van de minderheid. Het speet hen echter de conclusie te moeten trekken dat onder deze omstandigheden het niet zinvol was om nog aan de vergadering deel te nemen. Zij verklaarden geen enkele verantwoordelijkheid voor de besluiten van deze ISC te kunnen aanvaarden, en spraken de hoop uit dat deze crisis niet onoverkomelijk zou zijn. Derhalve zegden zij toe aan de activiteiten van de ISC te blijven deelnemen, in de verwachting langs deze weg de samenwerking in de gehele wereld studentenbeweging te bevorderen.

Hiermee was het FUPI incident gesloten, doch de ISC had een gevoelige aderlating ondergaan, waarvan de gevolgen moeilijk waren te overzien. Weliswaar ging de Conferentie verder met haar werk, en besloot tot een nieuwe uitbreiding aan het programma, doch reden tot overmatig enthousiasme was er niet. De toekomst zou moeten uitwijzen of de ISC

zich zou kunnen herstellen, en daartoe gaf de minderheidsverklaring enige hoop.

De conclusie, dat deze ISC een ernstige crisis had opgeleverd, werd volmondig gedeeld door de IUS. In World Student News gaf zij een uitgebreid commentaar over de achtergronden van dit conflict, waarin de reactionaire houding van de meerderheid en COSEC ten aanzien van peace, national independence and imperialism, gedemonstreerd werd. Deze houding bleek onaanvaardbaar te zijn voor de meerderheid van de studenten ter wereld, die de lip-service van COSEC niet langer wensten te tolereren. Tenzij de leidende groep in de ISC bereid zou zijn de harde feiten onder ogen te zien, zou de ISC niet herstellen. (224) Naast deze verwachte commentaren, realiseerde de IUS zich echter, dat de overwinning van de Latijnsamerikaanse stoottroep niet volledig was geweest. Weliswaar was de minderheid van mening geweest, dat zij het tegenover haar leden niet kon verantwoorden, deze legalistische en rigide vergadering verder bij te wonen, doch ten aanzien van de ISC had zij duidelijk gesteld dat samenwerking mogelijk diende te zijn, en dat zij daartoe bereid was. Er was een kloof geslagen in de ISC, doch aan beide kanten van de kloof was de bereidheid tot het leggen van bruggen gebleven. Derhalve werd besloten de aanvallen op COSEC en de meerderheid in de ISC niet te verminderen, doch met kracht voort te zetten opdat zelfs het bouwen van bruggen tot een onverantwoorde politiek zou kunnen worden.

In dit verband is het verhelderend het commentaar te lezen in de Komsomolskaya Pravda, die verklaarde: (225)

"The leaders of COSEC, of that dissenters' organization, did everything possible to make the appearance that the ISC is a wide democratic forum which will allow representatives of students from all countries to express themselves about problems which interest them. But in reality the aim of that Conference had only one thing in mind - to carry away the NUSes participating in the ISC/COSEC from solving urgent present problems: the fight for peace, general and full disarmament, for national independence, against imperialism and colonialism, for the liquidation of the split in the international

student movement and the students from all countries.

From the very beginning there existed at the Conference two lines regarding the questions of unity of the international student movement, the fight for peace, against colonialism and imperialism. One line was the line of actual fight for the urgent interests and needs of students; this line was defended by the largest NUSes from Asia, Africa, Latin America and some Western European countries. The second line had nothing in common with students and their interests. This line was expressed and inspired by the leaders of student unions of USA, Canada, England, West Germany, Scandinavian countries and some other countries; this group represented the majority of those present at the Conference. Paying lip service to unity and cooperation this majority of delegations actually demonstrated that it is not willing to comply with the demands of wide layers of students all over the world. These representatives did not recognize the NUS of Porto Rico as a representative NUS of that American colony. With this they played into the hands of colonizers, into the hands of the State Department of the USA which tries to maintain the existing colonial order in that small country. And so representatives of 31 (226) NUSes left the premises of the University. They sent to COSEC a declaration in which they decisively branded the actions of the dissenters, underscoring that unless the Conference changes its attitude, they will be forced to leave ISC/COSEC and will not take in its work. (sic.) But COSEC remained faithful to itself, once again. This is understandable - they have to do it for the money which was given to them by Ford, Carnegie, Rockefeller and others. (227) And these "gentlemen" do not throw away their money!

As a result of this, the largest NUSes from Africa, Asia, Europe and Latin America left ISC/COSEC. By this they gave a loud slap in the face to the dissenters (the leaders of COSEC).

COSEC is in a bad fix. The money of American milliardaires, generously supporting the dissenters, was crying!"

Helaas vergaten de schrijvers van dit artikel, dat van de overblijvende NUSes in de zaal, 60% afkomstig was uit Azië, Afrika en Latijns-amerika. Men kan zich afvragen sinds wanneer deze studenten geneigd waren tot lip-service.....

HOEFDSTUK XXIII

Het zevende IUS Congres 1962

Anderhalve maand na het uiteengaan van de ISC kwam voor de zevende maal het IUS Congres bijeen (228). Het was voor de eerste maal dat de IUS een manifestatie van deze aard in de Sovjet-Unie organiseerde en wel in het Tavridapaleis in Leningrad. Waarom men van deregul was afgeweken, dat de Congressen niet in de Sovjet-Unie zelf plaatsvonden zal later duidelijk worden. Een van de redenen was echter dat men op deze wijze de studenten, die terugkeerden van het Wereldjeugdfestival in Helsinki, bij het congres kon betrekken, aangezien vrijwel alle deelnemers per trein via Leningrad naar hun vaderland zouden terugreizen. Om dezelfde reden werd het WFDY Congres in Warschau gehouden, opdat de jeugdvertegenwoordigers na het Festival in staat waren het Congres van de andere sponsor bij te wonen.

Doch alvorens in te gaan op hetgeen zich in Leningrad afspeelde, is het goed om eerst nog even aandacht te schenken aan een aantal factoren, die op het congres van invloed waren.

Allereerst was daar het Moskou-Peking conflict, dat naar men weet reeds in Bagdad naar voren was getreden. Toch was er een aanmerkelijk verschil tussen Bagdad en Leningrad ten aanzien van dit conflict. Men dient te bedenken dat ten tijde van het Bagdad Congres (1960) het Chinese geluid binnen de communistische wereld nog ternauwernood aangehoord werd. In dit tijd had China alleen Albanië als medestander en moest wel in het openbaar speldeprikkend optreden om aangehoord te worden. Deze provocaties werden China in hoge mate kwalijk genomen omdat zij de communistische erede schonden.

Na de 81-partijen conferentie in november 1960 was de discussie tussen de communistische partijen ter wereld echter op volle toeren gaan draaien en had China zich van meer medestanders weten te verzekeren. Nu China er eindelijk in geslaagd was het Sovjet leiderschap openlijk ter discussie te doen stellen, werden er zowel door Moskou als door Peking geen pogingen gedaan de discussie naar buiten te brengen, zodat de buitenwereld ternauwernood vermoedde wat er gaande was.

Doch deze tolerante houding in het openbaar kon men slechts demonstrenen, zolang er geen principiële kwesties ter sprake kwamen. Indien het onvermijdelijk was dat de conflictpunten op de agenda van een Congres voorkwamen, waren het de Joegoslaven en Albanezen die de buien over zich heen kregen en die namens de beide grootmachten van zich af mochten bijten.

Doch men kan zich voorstellen, dat dit problemen opleverde voor de frontorganisaties. Zij waren immers in het leven geroepen en werden in het leven gehouden om steun te verlenen aan de Sovjet interpretatie van de wereldpolitieke vraagstukken. Het conflict met China mocht niet tot gevolg hebben dat de frontorganisaties tot zwijgen werden gebracht. Waren in Peking (1958) de Joegoslaven genegeerd, in Bagdad waren de betrekkingen tussen de IUS en Albanië dermate verslechterd, dat de Albanezen ervan hadden afgezien zich te laten vertegenwoordigen. Sindsdien waren deze relaties niet verbeterd, hetgeen bleek uit het verslag dat de Komsomolskaya Pravda publiceerde van het najaarscongres van de Albanese jeugdorganisatie in 1961 (229):

"Mr. Lubon (de eerste secretaris van de Albanese jeugdorganisatie) and the other speakers read all kind of slanderous nonsense addressed to the CPSU, they "rejected" resolutions of the 20th and 22d Congress of the CPSU and arrogantly were teaching millions of communists in other countries. The Conference presented an odd and pitiful picture during the appearance of the wife of Hoxha, who in various ways praised the "achievements" of her husband "for the international communist movement". Precisely at that moment appeared at the chairmans table her husband, received with hysterical shouts by the followers of his cult. At the Conference were present delegates of WFDY and IUS. Those delegates were indignant by the anti-Sovjet spirit of the conference and by the slanderous fabrications of the leaders of the Albanian Labour Party and the NUS directed against the CPSU. Always before the WFDY and the IUS supported and strengthened the friendly feelings among peoples of all countries for the Union of Working Youth of Albania. But the course of the 4th congress of that organisation was so contrary to the matter of unity of the communist and democratic movement of youth, that the delegates of WFDY and IUS declared a protest and condemnation."

In de IUS publicaties was echter geen woord te lezen over deze frictie overeenkomstig de instructie zich buiten het conflict te houden. Ten tijde van het Leningrad Congres waren Sovjets en Chinezen er beiden van overtuigd, dat dit niet een forum was om elkaar op de proef te stellen. Het zou nog enige maanden duren voordat wederzijdse aanvallen met een scherp en persoonlijk karakter in het bijzijn van derden werden gedaan.

Doch al mochten beide partijen van goede wil zijn, het was duidelijk dat een conflict in Leningrad niet te vermijden was. Het Congres vergaderde een maand nadat in Moskou de World Peace Council bijeen was geweest en kon er niet onderuit de onderwerpen die een bijeenroeping van het WPC Congres noodzakelijk hadden gemaakt, bij haar besprekingen te betrekken. Het feit, dat zowel het WPC Congres als het IUS Congres in de Sovjet-Unie plaats vond, betekende dat er de Sovjet-leiders alles aan gelegen was dat de lijn van het Congres geen afwijking zou vertonen van het officiële standpunt. Men kende de bezwaren die Peking koesterde tegen de Sovjet ontwapeningsvoorstellen aan het Westen, doch men was vast besloten zich niet door Peking van het ontwapeningsgesprek af te laten brengen.

Daarentegen werd het ontwapeningsoffensief met kracht ter hand genomen en werden alle pogingen in het werk gesteld om de Sovjet-voorstellen zo wijd mogelijke bekendheid te geven. Zoals vroeger werd ook nu weer een beroep gedaan op de frontorganisaties, die de publieke opinie ten gunste van de Sovjet voorstellen diende te beïnvloeden. Het WPC Congres, bijgewoond door bijna 2500 afgevaardigden, schaarde zich in overgrote meerderheid achter de Sovjet-visie, die inhield dat men niet op het einde van het imperialisme behoefde te wachten tot men met ontwapening zou mogen beginnen.

Immers, de "vredesmachten" in de wereld waren dermate krachtig geworden, dat deze de imperialisten ook wel zonder wapenen in toom zouden kunnen houden. Wat het standpunt van Lenin ook geweest mocht zijn, men leefde thans in een nucleair tijdperk waarin iedere oorlog het einde van de mensheid zou kunnen betekenen. Derhalve was het nodig om de kernwapens te vernietigen en de kernproeven te verbieden. Doch daarbij kon men het niet laten, aangezien de bewapeningswedloop dan haar accent weer zou verleggen naar de conventionele wapens. Daarom diende gestreefd te worden naar een volledige ontwapening. Door het WPC werd echter niet vermeld, dat de USA bereid was op deze voorstellen in te gaan, mits in de tussenstadia een adequate controle zou plaatsvinden. Tegen deze tussentijdse inspectie bestond van Sovjet zijde bezwaar, gezien de gegevens die op deze wijze ter beschikking van een vijand zouden kunnen komen. Haar ware sterkte was tot dan toe onbekend gebleven en daardoor één van de belangrijkste strategische troeven.

Een in algemene termen gestelde oproep aan de mensheid werd vervolgens door het WPC uitgezonden, waarin deze Sovjet visie tot uitdrukking kwam (230). Een minderheidsgroep van ongeveer honderd pacifistische deelnemers gaf een eigen verklaring uit, die alle betrokken regeringen op hun houding in de Genève-besprekingen aanviel. (231)

De uiteindelijke bedoeling van dit grootse congres was de publieke opinie in de westerse landen gunstig te stemmen, opdat van binnenuit pressie op de regeringen uitgeoefend zou kunnen worden. Derhalve waren grote pacifistische delegaties uit Amerika, Engeland en Frankrijk aanwezig en werd aan hun mening in de publiciteit ruime aandacht geschonken.

Deze vredestaak van het WPC diende door de IUS gesteund te worden. Doch dit was geen eenvoudige zaak. Ten eerste omdat nu de kans aangegrepen diende te worden om de kloof in de ISC te verdiepen en de minderheidsunies van de overige te vervreemden. Men kon niet bij de westerlijke studenten begrip wekken voor de Sovjet-visie op ontwapening en hen tegelijkertijd aan de kaak stellen als onoprecht in hun anti-imperialisme en anti-kolonialisme. Doch de IUS realiseerde zich, dat het vredesoffensief niet gericht hoefde te zijn op de NUSes doch dat men zich over hun hoofden heen kon richten tot de vredelievende studenten in het Westen. Derhalve werd het offensief tegen de NUSes niet verzwakt, doch nam met het oog op het conflict in de ISC in hevigheid toe.

Moeilijker lag de zaak met de ontwapeningsvoorstellen van het WPC. Men kon erop rekenen, dat China zich niet gewonnen zou geven, doch zijn oppositie in Leningrad zou voortzetten. Immers de totale ontwapening waar de Sovjet-Unie naar streefde zou naar Chinese mening met zich meebrengen, dat tevens aan de nationale bevrijdingsbewegingen de wapens zouden worden ontnomen, hetgeen de wereldrevolutie ontegenzeggelijk zou vertragen. Naar Chinese overtuiging was het in flagrante strijd met de principes van het communisme om deze landen ter wille van het eigenbelang de steun te onthouden. Hoewel dit standpunt door de WPC verworpen was, stond het te bezien of de IUS deelnemers de Chinese lijn zo absurd vonden. Immers, vele deelnemers waren afkomstig uit de linkervleugel van de communistische partijen in de ontwikkelingslanden en waren geneigd tot een radicale politiek, die niet overliep van

respect voor de Sovjet belangen. Derhalve kon de IUS leiding erop rekenen dat China zou proberen zoveel mogelijk van deze stemmen te vergaren.

Het zou nu uitermate onverstandig zijn de taktiek van Baghdad wederom in Leningrad toe te passen. Indien China zijn argumenten in de plenaire zitting diende te zetten, zou dat voor het verloop van het Congres te riskant zijn. Derhalve werd besloten de ontwerpresoluties ditmaal uitvoerig in de commissiekamers te doen behandelen, opdat deze onvermijdelijke discussie in een zo zakelijk mogelijke atmosfeer zou plaats vinden. Zo zou men vóór de plenaire zitting kunnen zien hoe de kaarten lagen, waarna de plenaire zitting zelf geen tweegevecht meer hoefde op te leveren.

Toen het Congres op de 18e augustus werd geopend, waren er naar IUS maatstaven 59 NUSes als lid of geassocieerd lid aanwezig, hetgeen een stijging betekende van 16. Naast de 13 NUSes uit de communistische landen waren nu 14 representatieve NUSes lid van de IUS, waarvan 7 uit Latijns-Amerika, 4 uit Afrika en 3 uit Azië (232). Het geassocieerd lidmaatschap was of werd toegekend aan 13 NUSes, waarvan 3 uit Latijns-Amerika, 6 uit Afrika, 2 uit Azië en tenslotte de beide organisaties uit België (233). (De Vlaamse NUS had op zijn laatste congres besloten het associate membership aan te vragen, om zodoende in beide internationale organisaties voor world student unity te werken. De Waalse vertegenwoordiging had als mandaat meegekregen hetzelfde standpunt in te nemen als de Vlamingen. Zodoende vroeg ook de Waalse delegatie het geassocieerd lidmaatschap aan, hetgeen later door de Waalse NUS geratificeerd werd). Het aantal overzeese studentenorganisaties dat op een lijn gesteld werd met de NUSes steeg met 1 tot 9 (234), terwijl het aantal minderheidsgroeperingen dat NUS status verkreeg toenam met 4 tot een totaal van 10. (235)

Nadat Juri Pelikan het Executive report aan het Congres had gepresenteerd en vergezeld had doen gaan van een felle en cynische beschouwing over de ISC, was de vijfdaagse zitting geopend, waarop iedere delegatie weer het zijne kon opmerken over het rapport. Zoals gebruikelijk werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de algemene politieke beschouwingen van de diverse aanwezigen voor het voetlicht te brengen en werd

slechts zelden gerefereerd aan hetgeen eigenlijk ter discussie was voor-gelegd. Het gros van de interventies had twee onderwerpen gemeen, nl. het aan de kaak stellen van het Amerikaanse imperialisme en de nauw daarmee verbonden ISC en COSEC, alsmede de ontwapeningsinitiatieven van de Sovjet-Unie.

De procedure van het vorige Congres, die het mogelijk maakte, dat de secretariaatsleden namens hun diverse NUSes het woord voerden, was gehandhaafd zodat zelfs Pelikan als veertigjarige nog op de lijst van de Tsjechische studentenorganisatie voorkwam. Doordat tevoren moest worden opgegeven, wie het woord wenste te voeren, was wederom voor een gunstige verdeling gezorgd. Indien een waarnemer of een NUS met een kritische houding ten aanzien van de IUS op het podium kwam, konden de opmerkingen door betrouwbare sprekers terstond worden afgedaan. De teneur van de meeste interventies week niet af van hetgeen in Bagdad was gezegd, behalve dat de toon opnieuw scherper was geworden. Vrijwel iedere afgevaardigde van de IUS getrouwe groep wist voorbeelden te noemen van US imperialisme in eigen land en steunde de vredespolitiek van de heroïsche Sovjet leiders. De gebeurtenissen tijdens de 10e ISC gaven in het bijzonder de Latijnsamerikaanse NUSes gelegenheid hun mening te geven over de ISC in het algemeen en COSEC in het bijzonder. De afgevaardigde van Venezuela gaf een schrijnend beeld van de verstikkende gevolgen van het US imperialisme in Latijns-Amerika en de steun die COSEC daaraan had gegeven. President Betancourt stond bekend als een notoire imperialistenknecht en uiteindelijk was het alleen de IUS die de Venezolaanse studenten bijstond in hun strijd tegen deze marionet. Het daverend applaus dat hij verkreeg werd overstemd door een grammofoon die het lied "Cuba si, Yankee no" ten beste gaf, waarop het ganse Congres inviel en de heldhaftige Latijnsamerikaanse strijders toezong. De delegatie van Puerto Rico gaf een uitvoerig relaas van de wijze waarop zij door de ISC behandeld waren en verklaarde, wijzend op de aanwezige COSEC delegatie, dat deze lieden zo onbeschaamd waren geweest te verklaren dat zij de onafhankelijkheidsbeweging in Puerto Rico steunden. Indien dit zo was, waarom hadden zij dan een RIC spionage team naar het eiland gestuurd, die inzage gevraagd had in de ledenlijst van FUPI met de bedoeling deze namen via COSEC en de Amerikaanse NUS door te geven aan het State Department en de FBI? Doch hun taktiek was doorzien en de lijsten

bleven voor deze lakeien van het imperialisme gesloten. Vervolgens had het State Department aan COSEC opdracht gegeven om FUPI uit de ISC te verwijderen. Opnieuw een donderend applaus, bloemen, zoenen en gejuich.

Voor het eerst was op een IUS Congres een delegatie aanwezig van COSEC, die van de ISC het mandaat had gekregen om de IUS in te lichten over de unity voorstellen waartoe men in Quebec had besloten en om de deelnemers in te lichten omtrent de werkelijke doelstellingen van de ISC. Nadat de woordvoerder van de delegatie het woord gekregen had om zijn interventie te houden en te antwoorden op de verschillende vragen die in de loop van de zitting waren gesteld, volgde er een uitvoerige discussie over de aard en werkwijze van de ISC. Hij sprake zijn teleurstelling erover uit, dat zowel in het Executive report als door de verschillende sprekers bij herhaling werd gesproken van twee groepen in de ISC, één voor en één tegen unity, waarbij volledig eraan voorbij werd gegaan, dat de ISC christen-democraten, communisten, socialisten, liberalen, mohamedanen, boeddhisten etc. omvatte, die er tien jaar lang in geslaagd waren elkaar op een gemeenschappelijke basis te vinden. Er was regelmatig gesteld dat het tot een breuk zou zijn gekomen tussen de pro- en de anti-imperialisten. Daargelaten, dat alle NUSes die de zaal verlaten hadden, verklaard hadden binnen het kader van de ISC te willen blijven samenwerken, hoe kon men beweren dat de achterblijvers, waarvan meer dan 60% afkomstig was uit Afrika, Azië en Latijns-Amerika, pro-imperialistisch waren? Verschillende resoluties, waarin de ISC haar mening had neergelegd, werden ter kennis gebracht van het Congres. Deze kon men onmogelijk als taktiek van het State Department beschouwen.

Na de COSEC interventie bleef de negatieve toon niettemin gehandhaafd. De enigen, die de IUS vijandigheid jegens de ISC trachtten te doorbreken, waren de vertegenwoordigers van de middengroep. De Noordafrikaanse NUSes, Chili, Nigeria, Ethiopië en enige anderen hadden ieder hun bezwaren tegen de ISC, doch zij weigerden de ISC te zien als een slaafs instrument van een van de wereldmachten. De passages "the leading group dominating the ISC, which imposes its policy with a small majority" en "the ISC cannot constitute a valuable platform for genuine international student cooperation", die in de ontwerp unity-resolutie voorkwamen, waren voor hen absoluut onaanvaardbaar. Deze passages waren denigrerend voor alle

NUSes in de ISC, die niet geassocieerd waren met het imperialisme, alsof zij zich een rad voor ogen lieten draaien. Een dergelijke resolutie was niet bevorderlijk voor unity, omdat er geen respect uit sprak voor een andere overtuiging. De IUS zwakte de resolutie iets af en er werd niet meer gesproken van de leading group doch van de majority. Een passage, die de principiële houding van de minderheid huldigde werd eveneens achterwege gelaten.

Een tweede maal kwam het tussen de middengroep en de IUS tot een conflict toen Frankrijk voorstelde aan de resolutie betreffende de strijd voor de burgerrechten in de USA, een passage toe te voegen waarin het Congres zijn waardering uitsprak voor de actieve deelneming van de Amerikaanse NUS aan deze campagnes. Doch de meerderheid was van mening dat deze steun niet effectief genoeg was om vermeld te worden. Het argument van FUPI, dat het verwarrend zou zijn indien de IUS hulde zou brengen aan een organisatie die zich meermalen pro-imperialistisch had gedragen, gaf de doorslag.

X Uit het voorgaande is reeds gebleken, dat niet alle IUS leden zich klakkeloos neer wensteⁿ te leggen bij hetgeen het secretariaat ter tafel bracht. Overduidelijk werd dit gedemonstreerd in het geval van de Japanse NUS, Zengakuren, die vanaf het begin een trouw lid was geweest van de IUS. Deze NUS had haar activiteiten in Japan hoofdzakelijk gericht op het probleem van de kernbewapening, waar de Japanse studenten zich nauw bij betrokken voelden. In het verleden had zij de politiek van de Sovjet-Unie inzake de ontwapening nauwgezet gevolgd, doch nu voelde Zengakuren het schenden van het moratorium door de Sovjet-Unie als een dolkstoot in de rug. Sindsdien had zij zich bij herhaling uitgesproken tegen alle kernwapens, door wie ook gehanteerd, en scherp stelling genomen tegen alle mogendheden, die dit wapen als geoorloofd beschouwden. Verontwaardigd dat de onderhandelingen over een kernstop door het hervatten van de proeven waren vertraagd, waren zij op weg naar Leningrad in Moskou het Rode Plein op gegaan met spandoeken: Stop the tests in East and West. Dit had een gevecht met de politie ten gevolge, waarover zij hoogst verontwaardigd waren. Naar aanleiding van de behandeling die hun ten deel was gevallen, hadden zij een memorandum opgesteld, dat zij aan de deelnemers van het IUS Congres wensten te overhandigen. Doch de Sovjet-delegatie verhinderde dat zij hun papieren uitdeelden en confis-

keerden de documenten onder de bedreiging, dat zij binnen 24 uur het land uitgezet konden worden als zij zich niet aan de plaatselijke verordeningen hielden.

Doch hierdoor lieten de Japanners zich niet afschrikken. In de plenaire vergadering verklaarden zij, dat ieder standpunt dat het nemen van kernproeven rechtvaardigde, absurd en immoreel was. Als één volk daarover kon oordelen, was het het Japanse volk. Als overtuigde marxisten wensten zij niet dat Chroestsjov het wereldproletariaat voorhield, dat de Sovjet tests defensief waren. Als vreedzame coëxistentie inhield dat het mogelijk was deze proeven zonder noodzaak te hervatten dan was deze politiek niets meer dan holklap. Met kracht wensten zij ertegen te protesteren dat de IUS voor deze zaken doof en blind wenste te blijven. Evenmin als China het belang van het wereldcommunisme diende door te verkondigen dat ontwapening voorlopig was uitgesloten, evenmin was de Sovjet-Unie oprecht nu zij haar eigen defensie boven het belang van het wereldproletariaat liet gaan.

Hoewel deze rede verwacht werd, sloeg hij als een bom in. Ditmaal was er geen applaus doch verontwaardigd geloei en gehamer op de tafels. Burma kwam naar voren om te verklaren dat er naast de imperialistische machten tenminste één power for peace diende te zijn. Nicaragua achtte, de Sovjet test a safeguard for peace. Cuba was van mening dat dit eiland zijn bestaan aan deze power for peace te danken had. Albanië prees de defensieve proeven van de Sovjet-Unie en China zag de Sovjet tests als antibiotica tegen de Amerikaanse bacteriën. Tenslotte sloot de Sovjet delegatie het incident schouderophalend af, omdat er naar men zei, altijd mensen bereid zouden zijn om voor geld de publieke opinie te misleiden.

Nadat een ieder in de plenaire vergadering het zijne had gezegd, ging het Congres in commissies uiteen om de resoluties voor te bereiden. Opnieuw namen secretariatsleden namens hun NUSes de belangrijke posities in.

Een confrontatie tussen het Sovjet standpunt en de Chinese lijn kon nu niet meer uitblijven, zodat bijna twee dagen lang over de resolutie on peace werd gesproken (236). De ontwerp tekst van de resolutie bevatte de officiële Sovjet lijn, zoals die twee weken tevoren door de WPC was gesteund. Het accent lag op ontwapening, die mogelijk was ge-

worden nu de vredeskrachten ter wereld zo sterk waren geworden, dat zij de imperialisten in toom zouden kunnen houden. Geen melding werd gemaakt van de strijd voor nationale onafhankelijkheid. Slechts kort werd hieraan gerefereerd, toen men stelde dat deze strijd zou worden vergemakkelijkt indien de buitenlandse bases werden verwijderd en het bewapeningsbudget de derde wereld ten goede zou komen.

Voor de Chinezen was deze stelling absoluut onaanvaardbaar. Hierin verkregen zij steun van de Aziatische communistische NUSes, van de meeste Latijns-Amerikanen en van vrijwel alle Afrikaanse NUSes, die nationale onafhankelijkheid minstens zo belangrijk achtten als vrede. Derhalve werd het voorstel van Guatemala om na vrede de woorden nationale onafhankelijkheid in te voegen, door een grote groep gesteund. De argumenten pro zijn bekend. Met de moed der wanhoop betoogden de secretariaatsleden en de Oosteuropese delegaties, dat er een aparte commissie was ter bespreking van de independence en dat men deze begrippen niet moest verwarren. Vanzelfsprekend was de onafhankelijkheidsbeweging belangrijk, maar men moest niet van het onderwerp afdwalen.

Nadat de discussie langdurig heen en weer gegolfd was tussen beide groepen, verklaarde Pelikan plotseling dat de zaak uitputtend was besproken en dat het amendement van Guatemala in volledige overeenstemming was met de traditionele IUS politiek. Vervolgens werd het amendement aangenomen met niemand tegen en vier onthoudingen!

Vervolgens kwam China met zijn belangrijkste amendement, dat inhield de passage achterwege te laten, die betrekking had op het heilzame effect van de ontwapening op de onafhankelijkheidsbeweging. Daarvoor diende in de plaats gesteld te worden, dat de onderdrukte volken weliswaar terecht de strijd voor de ontwapening steunden, doch dat zij intussen hun aandacht voor de onafhankelijkheidsstrijd dienden te intensiveren.

Met steun van Afrika en Azië argumenteerde China deze passage door te stellen, dat vrede alleen door onafhankelijkheid bereikt kan worden en dat eerst daarna tot ontwapening kon worden overgegaan. Hier ging het secretariaat fel tegen in, omdat men er een poging in zag de betekenis van de ontwapening te denigreren. Gesteld werd dat het noodzakelijk was deze resolutie zodanig te formuleren, dat de IUS er ook in het Westen steun voor zou kunnen krijgen. De kwestie van de nationale onafhankelijkheidsbeweging was in het Westen minder populair en diende er niet meer verbonden te worden.

Het behoeft geen toelichting dat China door deze argumentatie niet overtuigd werd. Toen na een langdurige discussie, waarin Pelikan zelf de secretariatslijn verdedigde, overgegaan werd tot stemming, bleek dat velen zich met het Chinese standpunt konden verenigen. Vervolgens voegde ook Pelikan zich bij de voorstemmers, waarna het voorstel met 31-3-7 werd aangenomen.

Tenslotte maakten de Chinezen bezwaar tegen de passage, die de resultaten van het Moskou WPC Congres toejuichte en begroette. Het WPC had geen aandacht geschonken aan de nationale bevrijdingsbeweging en was dus niet om over te juichen. Doch op dit punt was het voor het secretariaat onmogelijk om zich gewonnen te geven, aangezien anders het werk van het WPC teveel gekleineerd zou worden. Het Congres had een effectieve bijdrage aan de wereldvrede gegeven en diende gesteund te worden. Hoewel Indonesië stelde, dat niemand van de IUS informatie had ontvangen over dit Congres, en dat het daarom onzinnig was om de resultaten toe te juichen en te begroeten, kon dit het secretariaat niet van zijn stuk brengen en werd het amendement met 8-21-12 verslagen. De stand in gevecht was daarmee op 2-1 gekomen, doch aangezien de Sovjet-Unie de wedstrijd met een 10-0 voorsprong was begonnen, waren de Chinese punten te verwaarlozen.

De overige commissies waren intussen met hun werk gereed gekomen, dat minder problemen had opgeleverd. Slechts Nigeria vroeg zich met verbazing af waarom de IUS Laos, Korea, Vietnam en China wenste te verenigen, doch in Duitsland twee gescheiden staten wenste te erkennen met een vrije en gedemilitariseerde stad Berlijn. Deze vraag was echter buiten de orde.

Teruggekeerd in de plenaire vergadering werden de resoluties zonder veel moeite aangenomen met unanimititeit of vrijwel unanimititeit. Het enige punt dat in deze vergadering nog ter sprake kwam was het financiële rapport, waarvoor echter weinig belangstelling bestond. Meer aandacht was er voor Gagarin, die op grootse wijze door het Congres werd ingehaald en over de vrede sprake. Tenslotte werden de verkiezingen gehouden voor de Executive, waarin 36 organisaties verkozen werden. Frappant was het dat ook hier de Noordafrikaanse groep zich niet verkiesbaar wenste te stellen.

Wanneer men na afloop van het Congres de balans opmaakte, was het opmerkelijk dat langzamerhand verschillende fracties zich in de vroeger zo monolitische IUS begonnen uit te kristalliseren. Centraal stonden de NUSes die getrouw bleven aan de Sovjet lijn. Links daarvan stonden de aanhangers van China, die werden gesteund door de radicale communisten uit de minderheidsgroeperingen. En op enige afstand van beiden volgden de neutrale NUSes uit de internationale middengroep de gang van zaken. De laatsten lieten merken, dat zij er niet op uit waren het de IUS al te moeilijk te maken, doch intussen trachtten zij waar mogelijk hun eerlijke overtuiging tot zijn recht te laten komen. De wijze, waarop zij de IUS binnen de ISC en de ISC binnen de IUS verdedigden, getuigde van een positieve neutraliteit. Het enige verschil was, dat zij in de IUS wisten met een rigide gesprekspartner te maken te hebben, die in zijn bewegingsvrijheid was belemmerd. In de ISC ontmoeten zij daarentegen een flexibele groep NUSes, die aan niemand verantwoording verschuldigd waren dan aan zichzelf. Dit verklaart dat zij binnen de ISC andere methodes konden aanwenden met een reële kans daarmee de stemming te beïnvloeden, terwijl deze methodes bij de IUS slechts op secundaire punten effect zouden sorteren.

Beide Congressen in de zomer van 1962 gaven zodoende een goede impuls aan het ontstaan van een zelfbewuste en doelgerichte middengroep die in beide internationale structuren op een wending ten goede uit was.

HOOFDSTUK XXIV

De Periode 1962-1964

In de maanden, die volgden op de Congresszomer van 1962, hadden de leden van beide internationale organisaties handen volwerk, om te bewijzen dat op internationale studenten solidariteit op kritieke momenten niet tevergeefs een beroep werd gedaan. In Zuid-Afrika werd in het na-jaar de sabotage-wet geïntroduceerd, die alle hoop op enig rechtsgevoel bij Verwoerd c.s. de bodem insloeg. In Mississippi werden de deuren van de universiteit voor de negerstudent James Meredith gesloten. In de laatste weken van oktober en de eerste van november viel China India binnen. In Zuid-Vietnam nam het verzet tegen het bewind van de Diem familie toe en begonnen boeddhistische priesters door zelfverbranding de aandacht van de wereld op de Vietnamese wantoestanden te vestigen.

Op 22 oktober maakte President Kennedy bekend, dat de aanwezigheid van Sovjet raketten op Cuba hem noodzaakten tot een blokkade. Gedurende de volgende dagen hield de wereld zijn adem in, toen een rechtstreekse confrontatie tussen de Sovjet-Unie en de USA dreigde. In Iraq werd op acht februari 1963 het gehate regime van Kasseem omver gecoid en re-kende men af met de dictatuur. In dezelfde maand verlieten tegen de honderd Afrikaanse studenten Bulgarije uit protest tegen de wijze waarop zij gediscrimineerd werden. Zo zijn er nog meerdere voorbeelden te noemen van gevallen waarbij de NUSes door hun zusterorganisaties om steun werd verzocht.

Op verschillende terreinen bleken de meningen van de ISC NUSes, de IUS NUSes en het IUS secretariaat over een te stemmen. Zowel ten aanzien van Zuid-Afrika (237) en Mississippi (238) waren IUS en ISC NUSes het erover eens dat deze vormen van racisme onaanvaardbaar waren. Het heeft ternauwernood toelichting dat de aandacht, die in de wereldpers aan de situatie in Mississippi en Alabama gegeven werd, een belangrijke ruggesteun betekende voor diegenen in de USA, die een einde wensten te maken aan elke vorm van discriminatie. Ook toen het probleem geen nieuwswaarde meer had gingen de ISC en de IUS NUSes door de aandacht

van de studenten en hun regeringen hierop te vestigen. Hetzelfde gold ten aanzien van de Zuidafrikaanse apartheid, die overduidelijk had aangetoond dat geen regering ter wereld meer ongemerkt aan een deel van de bevolking de meest elementaire rechten op grond van hun huidskleur kan ontzeggen. Ook ten aanzien van Vietnam en de toestanden onder het Diem-regime konden de IUS en de ISC een eindweegs samen optrekken. (239) Eveneens was dit het geval bij de Cubaanse blokkade (240). Doch het feit dat zich ondanks herhaalde tegenspraak van de Sovjet regering toch raketten op Cuba bevonden, werd in de IUS verklaringen niet vermeld. De meerderheid van de ISC NUSes sprak zich met klem tegen de blokkade uit, die de wereld op de rand van de crisis dreigde te brengen, doch achtte de aanwezigheid van de Sovjet-raketten evenmin een bevorderen van de vrede.

Doch ten aanzien van de Chinese agressie, de val van Kassem en de discriminatie van Afrikaanse studenten in Bulgarije stonden de standpunten diametraal tegenover elkaar. Dat de IUS over de eerste gebeurtenis (241) zweeg in alle talen, behoefde geen verwondering te wekken. Zij had met China reeds moeilijkheden genoeg. De reactie op de val van Kassem was echter onvoorstelbaar:

"Once more the reactionaries and imperialists have drowned Iraq in a sea of blood. Fascist gangs, modelled after the Hitlerite brown shirts have been let loose on patriotic elements, who are defending independence and fighting for democracy."

Nu diende erkend te worden dat het nieuwe regime in Iraq binnen het jaar haar democratische beginselen vergat, doch de korte periode waarin het Iraakse volk haar eigen normen stelde kan niet worden gedekt door bovenvermelde verklaring. Nog frappanter was echter het commentaar ten aanzien van de discriminatie in Bulgarije. Zoals gezegd verlieten bijna honderd Afrikaanse studenten dit land, uit protest tegen de wijze waarop zij door de Bulgaarse instanties en studenten behandeld waren. Teneinde hun belangen bij de regering te verdedigen, hadden zij gepoogd een eigen organisatie op te richten, doch deze werd door de autoriteiten niet geduld en de bestuursleden werden gearresteerd. Vervolgens demonstreerden grote groepen Afrikaanse studenten voor het ministerie van onderwijs en hielden in het gebouw een sit-in tot de minister bereid zou zijn hen te ontvangen. Door bemiddeling van de Ghanese ambassadeur werden twintig Ghanese studenten in staat gesteld het land te

verlaten. De overigen moesten echter in Sofia blijven, aangezien de autoriteiten hen niet in staat stelden hun Bulgaarse geld tegen dollars om te wisselen, waarmede zij hun tickets dienden te betalen. Op aandringen van de Ghanese groep werden door COSEC verschillende NUSes fondsen verzameld, die de Afrikaanse studenten in staat stelden hun overtocht te betalen (243). Vervolgens werden zij in korte tijd aan andere studiebeurzen geholpen en konden zij hun studie elders voortzetten.

Men kan de indruk krijgen, dat deze activiteit niet geheel vrij is van koude-oorlog-elementen. Doch dan vergat men dat soortgelijke acties reeds sinds jaren werden gevoerd en dat sinds 1957 een apart bureau van de ISC, het International University Exchange Fund, zich hiermee bezighield. Via dit bureau waren honderden scholarships gegeven aan studenten, die vanwege hun ras, politieke of religieuze overtuiging in hun studies waren belemmerd. In dit geval betrof het eveneens studenten, die gediscrimineerd werden en die door deviezenrestricties verhinderd waren het land te verlaten.

Thans wordt algemeen erkend dat het probleem van het vreedzaam samenleven van verschillende rassen op basis van wederzijds respect en menselijke gelijkwaardigheid een wereldprobleem is. Alleen door een honderd procent inzet van de betrokken groeperingen kan dit probleem verdwijnen. Evenzeer als malaria niet uit een land verdwijnt op het moment dat de regering aankondigt deze ziekte te zullen bestrijden, evenmin verdwijnt de neiging tot rassendiscriminatie wanneer een regering zich baseert op het principe van non-discriminatie. Helaas kan geen land ter wereld claimen dat al zijn inwoners voor honderd procent vrij zijn van rassenvooroordeel. Doch deze stelling bleek de IUS niet te kunnen onderschrijven. Nadat vele NUSes aan de IUS verzocht hadden in samenwerking met de Bulgaarse NUS een onderzoek te willen instellen, zoals dat indertijd ook in het geval Meredith was gedaan, verscheen in april 1963 het eerste commentaar op de gebeurtenissen. Een IUS delegatie had Bulgarije bezocht en met meer dan 1000 buitenlandse studenten gesproken. Het resultaat van dit onderzoek was dat er geen spoor van discriminatie aan een van de Bulgaarse universiteiten ontdekt kon worden. Daarentegen was de Bulgaarse jeugd gastvrij en hartelijk en stond schouder aan schouder met de Afrikaanse jeugd in hun strijd tegen kolonialisme en neo-

kolonialisme. De studenten, die het land hadden verlaten, hadden de wetten en verordeningen van het land overtreden en werden niet gesteund door de achterblijvers. (244)

Ondanks dit rapport bleven er Afrikaanse studenten uit Bulgarije vertrekken, die meedeelden dat de betreffende IUS delegatie bestond uit één man, de Indische IUS Vice-president Chauduri, die hen verweten had in een socialistisch land te hebben gedemonstreerd en hun bewijzen van discriminatie als onmogelijk van de hand had gewezen. (245)

Het is niet nodig verder op deze gebeurtenissen in te gaan, doch het is wel droevig dat de IUS zo duidelijk wenste te bewijzen dat de mens in Cost-Europa per definitie beter is dan elders ter wereld.

Hoezeer de IUS en ISC ook uiteen konden lopen in hun opvatting ten aanzien van verschillende vraagstukken, het gesprek over de samenwerking tussen beiden ging door. Door de Tunesische NUS werd van 23 tot 27 maart 1963 een seminar georganiseerd, dat tot doel had in een informele atmosfeer de "Structures of the International Student Movement and the Means of Realising Universal Cooperation" te bestuderen. De organiserende NUS, UGET, had de bedoeling door middel van dit Seminar de atmosfeer voor het houden van een RTC op te helderen en nodigde daartoe alle NUSes uit om onafhankelijk van ISC en IUS de mogelijkheden en problemen rond world student unity te bestuderen. Zowel tijdens de ISC als tijdens het IUS Congres had UGET steun voor dit initiatief verzocht en beide Congressen hadden in speciale resoluties hun steun toegezegd (246). In het bijzonder waren de verwachtingen voor dit seminar hoog gespannen, omdat thans voor de eerste maal buiten de structuren van beide organisaties een serieuze poging gedaan werd de toestand te analyseren. Doch zelfs voor dit initiatief bleek de tijd nog niet rijp te zijn.

Toen het Seminar geopend werd bleken 49 NUSes de uitnodiging van UGET aanvaard te hebben, waarvan 14 uit West-Europa, 8 uit Oost-Europa, 10 uit het westelijk halfrond, 8 uit Afrika en 2 uit Azië. Bovendien waren waarnemers van ISC en IUS aanwezig om de deelnemers eventueel van feitenmateriaal en informatie te kunnen voorzien.

Doch tot verbazing van vele deelnemers bleken naast de officiële IUS vertegenwoordiger Chauduri, liefst negen leden van het IUS secretariaat uit Praag te zijn overgekomen, die vervolgens de zetels van hun respectieve NUSes gingen innemen (247). Nadat in de wandelgangen was geprobeerd hieromtrent opheldering te verkrijgen, herinnerde bij de opening van het seminar de Deense NUS eraan, dat besloten was dit seminar volledig buiten de structuren van IUS en ISC te doen plaatsvinden. Derhalve diende ieder die een dagtaak had in een van beide organisaties tevreden te zijn met een waarnemersplaats. Hierop volgde een verontwaardigd protest van de zijde van de IUS staf, die stelde dat zij hun NUSes vertegenwoordigden en dat niemand het recht had zich te bemoeien met de keuze, die hun NUS gemaakt had. Vervolgens werd de bijeenkomst geschorst om de gerezen moeilijkheden te bespreken.

Door de aanhangers van het Deense standpunt werd in de wandelgangen betoogd dat de soevereiniteit van de IUS NUSes geenszins werd betwist. Doch de betreffende personen hadden als secretariaatsleden der IUS de verantwoordelijkheid op zich genomen de IUS resoluties uit te voeren, ongeacht het standpunt van hun NUSes. De resolutie over de RTC had duidelijk gesteld, dat zowel de RTC als de voorbereidende seminars volledig buiten de structuren van IUS en ISC dienden plaats te vinden. Dit standpunt was niet zonder reden door IUS en ISC ingenomen. Het waren immers deze beide organisaties, die het onderwerp van bespreking zouden vormen op deze seminars. Indien het zin had gehad de secretariaten met elkaar te laten spreken, dan zou men daartoe wel besloten hebben. Doch daarentegen wenste men dit seminar volledig buiten de sfeer van de secretariaten te houden. Zelfs indien de betrokken NUSes besloten hadden hun vertegenwoordiger in het IUS secretariaat af te vaardigen, dan was het nog in strijd met hun individuele verantwoordelijkheid jegens de IUS dat zij op dit verzoek ingingen.

Het antwoord van de IUS staf was echter: "Return to the conference, apologize, and stop your provocations!" Diep teleurgesteld over deze ontwikkeling trachtten de Arabische NUSes onder leiding van UGET te bemiddelen, doch zonder resultaat. De Denen en met hen de vertegenwoordigers van 11 andere NUSes, hielden vast aan hun standpunt, dat het seminar zinloos zou zijn, indien de IUS niet bereid was de correspondente bedoeling te respecteren. Aan de andere kant hield de IUS

staf eraan vast, dat niemand het recht had hun NUSes in hun vrijheid van delegatiekeuze te beknotten.

Vervolgens werd het Seminar heropend, waarna de Deense NUS mede namens de elf andere NUSes het woord vroeg en verklaarde:

"In this light we consider the attendance of 9 members of the IUS secretariat as a serious and premeditated provocation. In this way the IUS secretariat has effectively sabotaged the genuine intentions and aspirations of those student organisations who regarded this seminar as an important step which could lead to increased student co-operation throughout the world. We fail to see how individuals who are working full time at the IUS Headquarters in Prague, or for that matter in the Coordinating Secretariat (COSEC) in Leiden, can be expected suddenly to disregard their loyalties to these two existing international structures. We consider this to be especially important as it is a generally recognized fact that universal student cooperation can only be achieved outside these structures and that any progress in this direction will require a frank evaluation of both the IUS and the ISC." (248)

Vervolgens verklaarde hij dat de twaalf betrokken NUSes zich genoodzaakt zagen zich van verdere deelneming aan het seminar te onthouden. (249)

Terwijl het Seminar inmiddels voortging werden in de wandelgangen de pogingen voortgezet om overeenstemming te bereiken. Door UGET werden vertegenwoordigers van beide groepen wederom bij elkaar gebracht en werd de teleurstelling uitgesproken dat beide partijen in hun standpunten zo rigide waren. UGET kon er begrip voor opbrengen dat het voor de groep van twaalf moeilijk verteerbaar was dat het IUS secretariaat op een dergelijke wijze probeerde het seminar onder contrôle te krijgen, doch aan de andere kant kon zij zich voorstellen dat het voor de IUS staf onmogelijk was opeens de stoelen van hun NUSes leeg te laten, zodat die niet meer vertegenwoordigd zouden zijn. Derhalve stelde UGET voor de strijdbijl nu te begraven en in het slotcommuniqué een passage op te nemen, die inhield:

"The Seminar stated that it would be profitable in the future in order that considerable progress could be made in the field of cooperation, if NUSes mandated representatives other than those who fill posts in the international organisations." (250)

Dit voorstel werd door de groep van twaalf aanvaard, aangezien op deze wijze de onafhankelijkheid van komende seminars zeker werd gesteld. Derhalve zegden zij toe in de vergadering terug te zullen keren. Tevens

stelde Mr. Chauduri dat ook hij zich hiermee kon verenigen en dat hij het aan de IUS staf zou voorleggen. Doch nog geen tien minuten later deelde de Sovjet vertegenwoordiger, Yaravoi, mee dat dit voorstel lasterlijk was en absoluut onaanvaardbaar. Hij weigerde een compromis te sluiten ten aanzien van de souvereiniteit van de Sovjet NUS om af te vaardigen wie zij wilde. Daarmee was het incident gesloten en keerden de twaalf niet in de zaal terug.

Diezelfde avond werd door een cynische voorzitter van UGET aan de deelnemers meegedeeld dat er een telegram was binnengekomen van de Japanse NUS, die meedeelde tot zijn spijt geen vertegenwoordiger te kunnen zenden, doch het Congres alle succes toewenste. De Japanse IUS vice-president Ishii deelde vervolgens mee, dat dit telegram waarschijnlijk op een misverstand berustte en dat hij met zijn NUS contact zou opnemen.....

Hoewel dit seminar door de afwezigheid van zovelen evenzeer aan waarde had ingeboet als de RTC drie jaar tevoren door de afwezigheid van de IUS, bleef het om verschillende redenen een belangrijke ontmoeting. Opmerkelijk was dat de Franse en de beide Belgische NUSes besloten hadden bij het seminar aanwezig te blijven, aangezien zij het niet in overeenstemming achtten met hun politiek van neutraliteit om zich bij de 12 te voegen. Hoe moeilijk het echter was om een ware neutraliteitspolitiek te voeren, bleek toen een volgend incident zich voordeed naar aanleiding van de situatie in Iraq. Het IUS lid in dit land, GUSIR, die het regime van Kassem door dik en dun gesteund had, was bij het omverwerpen van het bewind verdwenen en leefde slechts voort onder de Iraakse studenten in Moskou en in Londen. De studenten, die deelgenomen hadden aan het ondergrondse werk tegen Kassem hadden zich verenigd in de National Union of Iraqi Students (NUIS), die brede steun van de Iraakse studentenwereld had verkregen. Een resolutie door de IUS staf voorgesteld om solidariteit te betuigen met GUSIR, wekte de verontwaardiging van alle Arabische NUSes, die vervolgens onder leiding van UGET de zaal verlieten. Teneinde het Seminar hiermee niet in rook te doen opgaan, werd de resolutie gewijzigd in een solidariteitsverklaring die los van het Congres getekend kon worden (251). Vervolgens keerden de Arabische NUSes, zij het zeer ontstemd, in de zaal terug.

De positie van de Franse en Belgische NUSes was inmiddels enigszins verwarrend, aangezien zij noch in solidariteit met GUSIR de verklaring tekenden, noch in solidariteit met NUIS de zaal verlieten. Langs deze weg probeerden zij als middengroep te bereiken wat er te bereiken was, zonder iemand voor het hoofd te stoten.

Voorts bracht de uitkomst van dit Seminar geen nieuwe gezichtspunten. Opnieuw werd een oproep (252) verzonden om tot het samenstellen van een IPC over te gaan, dat slechts technische bevoegdheden zou mogen hebben en op korte termijn een RTC zou moeten beleggen. Doch een ieder wist, dat een IPC waarin zowel de Sovjet NUS als de Chinese NUS als de Amerikaanse NUS zitting zouden moeten hebben, weinig kansen had om tot fundamentele overeenstemming te komen. Door de harde lijn, die door China opnieuw werd geïntroduceerd, was unity en principle ver te zoeken.

HOEFDSTUK XXV

De ISC op de driesprong (253)

Voor een goed begrip van de stormachtige ontwikkelingen, die de ISC in de jaren 1962-1964 doormaakte, moeten we nog even teruggaan naar de maanden, die volgden op de Quebec-conferentie 1962. Het is bekend, dat zowel de meerderheidsgroep als de minderheid, met uitzondering van de ISC vijandige NUSes, teleurgesteld over de kortsluiting naar huis terugkeerde. Daar diende vervolgens de balans te worden opgemaakt.

De meerderheidsgroep was van mening dat haar besluit inzake FUPI het enig mogelijke was geweest, gezien de opzet en structuur van de Conferentie. Het gezag waarmee de ISC sprak, ontleende zij aan haar representativiteit. Wanneer men deze aantastte, tastte men de ISC zelf aan. Hier stelde de minderheidsgroep tegenover, dat legalistisch gezien de meerderheid wel gelijk kon hebben, doch dat de meerderheid niet had ingezien dat de taak van de ISC belangrijker was dan haar structuur. Wanneer die taak door de structuur werd belemmerd, moest men niet de taak maar de structuur aanpassen. Wanneer de ISC haar beginselen had gedefinieerd en gesteld had dat het tot de taak van de NUSes behoorde aan de verwezenlijking van de rechten van de mens alle steun te verlenen, dan moest men zoeken naar een werkwijze die het beste resultaat zou kunnen opleveren. Wanneer de huidige werkwijze met zich meebracht dat een strijdbare organisatie als FUPI zich binnen de ISC niet meer thuis voelde, dan was er aan die werkwijze iets wezenlijk fout.

Zo werd langzamerhand de discussie tussen beide groepen uit de emotionele atmosfeer getrokken en begon men te zoeken naar een oplossing. Met uitzondering van de ISC vijandige groep, die via de IUS publicaties de aanvallen op de ISC meerderheid voortzette, overheerste de toon van de middengroep, die bereid was tot ieder gesprek dat de ISC uit de ontstane impasse zou kunnen helpen. Door verschillende NUSes uit deze groep werd besloten de steun aan de ISC voort te zetten en bij te dragen tot een gezonde ontwikkeling.

Doch het waren niet alleen de verschillende NUSes die ongerust waren over de impasse, waarin de ISC verkeerde. Ook diegenen, die in het

secretariaat verkozen waren, zagen met zorg hoe de ISC tot onderwerp van discussie was geworden en hoe de verwarring toenam. Derhalve besloten zij om alle NUSes, die zich bij deze discussie betrokken voelden, bijeen te roepen op een seminar, waarop verleden, heden en toekomst van de ISC geanalyseerd zouden worden.

Dit International Student Seminar vond plaats in augustus 1963 in Leysin, Zwitserland en werd door 31 NUSes (uit de meerderheids- en minderheidsgroep bijgewoond. Velen, die in de loop der geschiedenis bij de ISC betrokken waren geweest, waren tevens uitgenodigd om de deelnemers in te lichten omtrent hetgeen in hun tijd essentieel geacht werd. Vervolgens werd in een panel discussie tussen de vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Tunesië, Guatemala en Zuid-Afrika van gedachten gewisseld over de zin en mogelijkheden van internationale studenten samenwerking en in hoeverre de ISC aan de door hen gestelde eisen voldeed. (254)

Meermalen kwam tijdens de eerste dagen van het seminar naar voren, dat de impasse waarin de ISC verkeerde geen verbazing behoeft te wekken. De structuur van de ISC was in essentie dezelfde als waartoe men in Edinburgh (1952) had besloten. Doch toen had de deelnemers iets geheel anders voor ogen gestaan. Huiverig voor een herhaling van hetgeen zich in de IUS had afgespeeld, hadden zij besloten tot een los samenhangende structuur, waarin de autonomie van de NUSes volledig centraal stond. Niemand was lid van deze structuur, niemand droeg er bevoegdheden aan over en niemand was door de gemeenschappelijke beslissingen gebonden. Het enige, dat de structuur in feite inhield, was dat men eens in het jaar, later eens in de twee jaar, samenkwam om een gemeenschappelijk standpunt te bepalen. Het secretariaat, dat men met enige aarzeling had opgericht, verkreeg louter technische mandaten van de Conferentie, doch kon nimmer namens de deelnemende NUSes optreden. Het mocht het gemeenschappelijke standpunt bekendheid geven, doch er geen paragraaf van verzwakken of versterken. Slechts in de uitvoering van de technische mandaten had het secretariaat de bevoegdheid alles te doen, wat de realisering van het technische programma bevorderde.

Doch sinds Edinburgh had de ISC heel andere zaken op haar programma genomen. De louter technische onderwerpen hadden op de agenda gezelschap gekregen van onderwerpen, die eerder politiek dan technisch op

te lossen waren. De technische conferentie van weleer had zich ontwikkeld tot een dynamische conferentie, die zich niet wenste te beperken tot studenten, huisvesting en uitwisselingen. Men trachtte bij te dragen tot de oplossing van andersoortige maar niet minder essentiële problemen waarmee studenten geconfronteerd werden. En deze problemen waren in de loop der jaren meer en meer aandacht van de ISC gaan vragen. Doch de structuur, waarbinnen men wenste te werken had geen enkele verandering ondergaan. Het behoeft geen verbazing te wekken, dat de machine op twee plaatsen absoluut vastliep: de positie van het secretariaat en de relatie tussen de ISC en de deelnemende NUSes. Of men dit nu zo bedield had, of niet, COSEC werd geïdentificeerd met de ISC. Doch het etiket, dat COSEC opgeplakt kreeg, kon zij op geen enkele wijze waarmaken. Want ten aanzien van het politieke standpunt van de ISC, dat voor vele NUSes het belangrijkste was, diende COSEC te zwijgen. Het enige dat het secretariaat kon doen, was na afloop van de ISC iedere instantie in kennis stellen van hetgeen de ISC had besloten, doch indien de situatie verergerde of andere situaties de aandacht begonnen te vragen, diende COSEC te zwijgen. Het enige, dat het secretariaat in zo'n geval mocht doen, was het feitenmateriaal distribueren, dat de betrokken NUS aan haar had toegestuurd en de andere NUSes verzoeken overeenkomstig de geest van de ISC efficiënte steun te willen verlenen. Want het waren de NUSes, die tot taak hadden hun standpunt in de periode tussen de conferentiesgostand te blijven doen. Alleen zij konden acties ondernemen buiten de projecten waartoe de ISC expliciet had besloten. De zaak werd nog gecompliceerder, wanneer er nieuwe NUSes ontstonden, die voor het verwezenlijken van hun programma de steun van de ISC vroegen. In dat geval moest het secretariaat aan de betrokken NUSes berichten, dat samenwerking mogelijk was, zodra de volgende ISC over hun representativiteit had besloten. In de tussentijd kon COSEC hen op de hoogte houden van de ISC activiteiten, en door de ISC erkende NUSes op de hoogte stellen van hun problemen met het verzoek daaraan de nodige aandacht te willen schenken. Doch meer kon COSEC niet voor hen doen. Het gevolg was dat deze NUSes tot de conclusie kwamen, dat zij van vele NUSes steun verkregen hadden, maar dat COSEC oftewel de ISC niet in staat was hen bij te staan.

Was deze statische structuur niet in flagrante strijd met de dynamiek en de pretentie van de Conferentie? Bracht de ISC door het continueren van deze structuur de vastbeslotenheid waarmee ze haar principes onder woorden bracht niet in discrediet?

Een gevolg van deze structuur was, dat de verschillende NUSes COSEC waren gaan zien als een instituut, dat een grote hoeveelheid projecten uitvoerde en dat eens in de twee jaar een Conferentie bijeen riep die ISC werd genoemd. Deze Conferentie besliste over een grote hoeveelheid uit te voeren projecten en legde haar mening vast over een groot aantal politieke vraagstukken. Doch kennelijk werden de laatste door COSEC minder belangrijk geacht, want na de Conferentie hoorde men daar niets meer van en was COSEC slechts bezig met het organiseren van nog meer projecten dan voorheen. Weliswaar publiceerde zij regelmatig de mening van verschillende NUSes over politieke vraagstukken, maar zelf uitte zij zich er niet over. Voor krachtige politieke steun moest men zich derhalve tot de verschillende NUSes wenden, aangezien men van COSEC slechts a-politieke handelingen kon verwachten.

Was het verwonderlijk dat het aantal NUSes groeiende was, dat naar een Conferentie toekwam om daar vrijwel alle NUSes ter wereld te ontmoeten, doch daarna weinig politieke aantrekkingskracht voelde tot COSEC dat als enig tastbaar bestanddeel van de ISC overbleef? Was de ISC voor hen een grote hoeveelheid NUSes plus een organiserend instituut? Of stelde de ISC meer voor? Zo ja, wat wilde men dan met de ISC en wat wilde men met de internationale studentenbeweging?

Gedurende de langdurige discussie over bovenstaande probleemstelling, groeiden de verschillende standpunten langzamerhand naar elkaar toe en kwam men tot de overtuiging dat de ISC in haar huidige opzet niet meer aan de eisen kon voldoen. Vervolgens werd besloten een gemeenschappelijke verklaring op te stellen, waarin men uiteen zou zetten wat men in de internationale studentenbeweging essentieel achtte.

Deze Declaration of Leysin werd een bezield en geladen document, dat op overtuigende wijze de zin van internationale studentensamenwerking onder woorden bracht. Hoewel de essentie ervan als bijlage (zie Charter ISC) is opgenomen, loont het de moeite het document in zijn geheel te lezen. (254)

Als uitgangspunt werd genomen, dat de student, als zoeker naar de waarheid, een maatschappelijke verantwoordelijkheid heeft, die hem dwingt actief aan de ontwikkeling van de maatschappij deel te nemen. Deze maatschappij die hem voor ogen staat, dient gebaseerd te zijn op de gelijkheid van de mens en zijn recht op een bestaan dat vrij is van angst, gebrek en onderdrukking. Alleen door een consequente toepassing van de rechten van de mens en een volslagen uitbanning van iedere vorm van onderdrukking, kan deze maatschappij tot stand komen en kan de vrede gegarandeerd worden.

Deze doelstellingen en gedachten mogen vele lezers hoog en utopisch voorkomen, doch men dient te bedenken dat zulks aan hun juistheid niets afdoet. Het feit dat vele studentenunies zich hierop baseren, zal de wereld niet van vandaag op morgen veranderen. Doch van belang is, dat meer en meer mensen en groeperingen het hierop wensen aan te sturen, en dat zij elkaar in wereldverband vinden. Zo kan een klimaat gecreëerd worden dat althans tegenstromingen in hun vaart belemmert.

Het tweede deel van de Declaration hield zich bezig met de taak en verantwoordelijkheid van de NUSes op internationaal gebied, terwijl het derde deel zich speciaal richtte op de mogelijkheden van een beweging als de ISC. In het laatste werd de noodzaak van gemeenschappelijke actie onderstreept, teneinde de in het eerste deel uitgewerkte principes ingang te doen vinden. Doch tevens werd erkend, dat deze principes, hoewel universeel, helaas niet voor een ieder aanvaardbaar zijn, zodat men niet moest verwachten dat world student unity binnen de ISC mogelijk zou zijn. Dit diende echter niet te betekenen, dat de ISC van deze principes diende af te stappen, als waren zij niet essentieel. Doch aan de andere kant betekende het evenmin dat men het contact met andersdenkenden moest laten schieten. Beter ware het, indien gestreefd werd naar universele samenwerking op alle terreinen waar die mogelijk zou zijn en waar de doelstellingen gelijk waren.

Tenslotte ging de Declaration in op de structuur van de ISC en werd geconstateerd dat de Conferentie en haar secretariaat in staat diende te zijn om in alle gevallen, waarin de principes van de ISC werden aangetast, adequaat te reageren. Men achtte het zinloos om principes vast te stellen, tenzij iedere mogelijkheid om deze principes te verwezenlijken zou worden aangegrepen.

Verschillende suggesties werden gedaan om de structuur van de ISC af te stemmen om de taak, die voor haar was weggelegd. Nadat deze Declaration met algemene stemmen was aanvaard, werd besloten het document aan de 11e ISC ter overweging aan te bieden en werden alle NUSes verzocht dit 'saneringsplan' voor de ISC te bestuderen.

Binnen enige weken, kwamen de eerste reacties op het secretariaat binnen. Het merendeel van de niet aanwezige NUSes bleek het document positief te waarderen en sommige NUSes namen het zelfs over als een basis voor hun eigen politiek. Van de zijde van de IUS werd de Declaration echter gekraakt als een onwaarachtig en zinloos document, dat naïevelingen moest verlokken steun te geven aan een ISC, die in feite in handen bleef van de imperialisten. Uit de tekst van het document bleek duidelijk dat men de splitsing van de internationale studentenbeweging wenste te verdiepen, gezien de passages over het zg. totalitarisme, dat in Oost-Europa zou heersen. De Latijnsamerikaanse groep kon zich evenmin met de tekst verenigen, omdat de veelheid van woorden de aandacht van het werkelijke imperialisme afleidde. Bovendien had deze groep nog een ander bezwaar tegen de ISC en COSEC. Het Secretariaat was er namelijk van uit gegaan, dat iedere NUS, die zijn credentials aan het Credentials Committee ter hand had gesteld, en die door de Conferentie erkend was, tot de ISC behoorde, tenzij uitdrukkelijk het tegendeel te kennen was gegeven. Immers, geen enkele NUS had zijn credentials teruggenomen, doch daarentegen had de minderheid verklaard binnen het verband van de ISC te blijven streven haar samenwerking. Overeenkomstig deze verklaring had COSEC de lijst van door de ISC erkende NUSes gepubliceerd. Hiertegen werd door de Latijnsamerikaanse groep bezwaar gemaakt, omdat de indruk gewekt werd als zouden deze NUSes medeverantwoordelijk zijn voor de besluiten van de ISC. Teneinde aan hun bezwaren tegemoet te komen liet COSEC in het vervolg de namen van de minderheidsgroep weg, zodat op de omslagen van het Information Bulletin alleen nog de namen vermeld werden van de NUSes, die de Quebec-Conferentie tot het einde hadden bijgewoond. Doch er bleef onzekerheid bestaan over de relatie van de minderheidsgroep tot de ISC. Dit bleek opnieuw toen het finance-department van COSEC brieven uit moest sturen met het verzoek de contributie te willen voldoen. Aan de NUSes uit de minderheidsgroep werd geschreven,

dat er geen zekerheid over was of zij nu als deelnemer of als buitenstaander te boek wensten te staan. Beschouwden zij zichzelf als deelnemer, dan zouden zij alle rechten en plichten van een deelnemer ontvangen. Wensten zij niet als deelnemer beschouwd te worden, dan behoefden zij geen contributie te betalen. Dit zou hun deelneming aan ISC evenementen niet in de weg staan, aangezien die voor iedere NUS openstonden, zij het dan dat travel-grants alleen aan lid-unies konden worden gegeven.

De meeste minderheidsunies berichtten vervolgens aan COSEC dat zij niet geacht wensten te worden aan de 10e ISC te hebben deelgenomen. Hun werd door COSEC meegedeeld, dat deze beslissing volledig gerespecteerd werd. Om misverstanden te voorkomen werd nogmaals gesteld, dat zij toegang bleven behouden tot alle ISC evenementen, doch geen aanspraak meer konden maken op travel-grants.

Toch was hiermee het probleem niet opgelost, zoals bleek bij de eerste zitting van de 11e ISC, die eind juni 1964 in Christchurch, Nieuw-Zeeland werd gehouden. Aan deze ISC werd deelgenomen door 55 NUSes, waarvan 17 uit Afrika en het midden-oosten, 10 uit Azië, 18 uit Europa en 10 uit het Amerikaanse continent. Belangrijker is het om na te gaan welke NUSes niet aanwezig waren.

Allereerst viel het op dat de leden van de ISC vijandige groep verstek hadden laten gaan. In het voorjaar van 1964 waren deze NUSes bijeen geweest en hadden overwogen, dat deelneming aan de ISC alleen zinvol zou zijn, indien zij de ISC in hun vaarwater konden krijgen. Mochten zij daarin niet slagen, dan stonden hen slechts twee mogelijkheden open: een nieuwe walk-out of het aanvaarden van het feit, dat de meerderheid van de ISC NUSes een andere opvatting had. De eerste mogelijkheid was in Quebec aangegrepen en leende zich niet voor herhaling. De tweede mogelijkheid stond gelijk met een verzoening, waartoe zij niet bereid waren. Derhalve besloten zij een derde mogelijkheid aan te grijpen en te trachten de ISC te isoleren. Immers, naarmate zij meer Afrikaanse, Aziatische en Latijnsamerikaanse landen van deelneming aan de 11e ISC konden afhouden, naarmate de ISC meer en meer als een Westerse organisatie over zou blijven. Derhalve intensiverden zij hun pogingen de ISC af te schilderen als een mantelorganisatie van het imperialisme. Zo verkregen aan de vooravond van de Conferentie nog een aantal Afrikaanse

NUSes vanuit Praag het telegrafisch verzoek zich te willen terugtrekken in solidariteit met de niet aanwezige NUSes.

Een tweede groep NUSes, die niet aanwezig was, bestond uit diegenen, die COSEC bericht hadden niet als deelnemer aan de 10e ISC te boek te willen staan. Een groot aantal van deze NUSes had COSEC om travel grants verzocht, doch naar COSEC hen reeds maanden tevoren had meegedeeld, had zij daartoe geen mandaat.

Hierover ontstond tijdens de Conferentie een uitgebreide discussie, aangezien de afwezigheid van NUSes en financiële redenen door een ieder betreurd werd. Doch het right or wrong van deze politiek was niet eenvoudig op te lossen. Volgens resolutie 184 van de tiende ISC had COSEC het mandaat travel grants te verstrekken aan iedere NUS, die aan zijn financiële verplichtingen had voldaan, of een regeling met SUPCOM had getroffen. Bovendien kwamen voor travel grants nieuwe NUSes in aanmerking, die ten tijde van de 10e ISC nog niet bestonden.

In de vele protesten, die COSEC had ontvangen, werd gesteld dat COSEC om politieke redenen deze NUSes van de ISC wenste uit te sluiten (255). Een extra reden om in deze richting te argumenteren lag in het feit, dat de regering van Nieuw-Zeeland geweigerd had visa te verlenen aan de IUS delegatie. Over dit laatste was een ieder hoogst verantwoord, aangezien tevoren van de regering een garantie was verkregen, dat niemand de toegang tot het land ontzegd zou worden. Indien men deze garantie niet had verkregen, ware het onmogelijk geweest de ISC in Nieuw-Zeeland te doen plaatsvinden. De Nieuwzeelandse regering argumenteerde echter, dat zij door niemand genoodzaakt kon worden vreemdelingen toe te laten, die in eigen land aan gerechtelijke vervolging blootstonden (256). Deze verklaring werd door de ISC niet geaccepteerd en er werd een scherpe protestresolutie opgesteld (257). Indien de IUS een tweede delegatie had gestuurd zou dit waarschijnlijk zonder meer zijn toegelaten, gezien de kritische commentaren in de pers. Nu was slechts een reporter van World Student News aanwezig om de ontwikkelingen voor de IUS te observeren.

Kon men ten aanzien van de visas-kwestie onmogelijk stellen dat de ISC de IUS wenste buiten te sluiten, terzake van de travel grants bleef een meningsverschil bestaan. COSEC betoogde, dat indien zij grants aan een NUS had verstrekt, die niet onder de betreffende resolutie viel,

dit met nog meer redenen uitgelegd zou kunnen worden als een daad van politieke willekeur. Om die indruk te vermijden, zou men dan aan alle NUSes ter wereld travel grants moeten geven, indien zij daarom verzochten. Dan had zij haar mandaat tenminste op absoluut onpartijdige wijze overschreden. Doch dat zou lijnrecht tegen de letter en de geest van de resolutie ingaan. Derhalve was het COSEC niet mogelijk voor een enkele NUS een uitzondering te maken. Indien de ISC alsnog aan deze NUSes travel grants wenste te zenden, was dat zaak van de ISC, doch men kon COSEC niet verwijten zich aan het mandaat gehouden te hebben. De betreffende NUSes waren uitvoerig voorgelicht en kenden de consequenties, die hun besluit voor COSEC had. Een aantal van deze NUSes had zelfstandig fondsen bijeengebracht om de reis te bekostigen, of waren in Christchurch gearriveerd met hulp van enige andere NUSes. Hoewel COSEC legalistisch gezien het gelijk aan haar kant had, bleven vele NUSes het betreuren dat door deze ontwikkeling het gros van de minderheidsgroep uit Quebec afwezig was. De fout lag voornamelijk bij de redactie van resolutie 184 van de 10e ISC, die min of meer klakkeloos van Klosters en Peru was overgenomen (258). Men kon de NUSes uit de minderheidsgroep onmogelijk kwalijk nemen, dat zij om wille van een travel grant hun houding ten aanzien van de ISC niet wensten te herzien, indien zij meenden dat de gebeurtenissen in Quebec daartoe geen reden gaven.

Ondanks de afwezigheid van bovenvermelde NUSes, werd de 11e ISC tot een opmerkelijk gebeuren in de geschiedenis van de internationale studentenbeweging. Na veertien jaar lang verkondigd te hebben, dat de ISC geen organisatie was, doch een ontmoetingsplaats voor iedere NUS, die waarde hechtte aan internationale studenten samenwerking, ging men om en besloot, om redenen die enige pagina's terug uiteen zijn gezet, tot de oprichting van een organisatie.

Uit de reacties die COSEC ontvangen had naar aanleiding van de Declaration of Leysin, bleek dat vele NUSes waren gaan inzien dat het tijd werd de consequenties te trekken van de stap, die men in Istanbul voorzichtig en in Klosters definitief had gezet. Doch indien met tot deze omzwaai in Christchurch zou besluiten, was het noodzakelijk dat de NUSes duidelijk definieerden waarom zij zich organiseerden in een ISC

nieuwe stijl, wat zij wensten te bereiken en hoe zij dat wensten te bereiken. Derhalve besloot het secretariaat op basis van de reacties op de Declaration of Leysin een ontwerp charter op te stellen. Dit charter werd ter bespreking voorgelegd aan het Supervision Committee, die het enigszins gewijzigd aan de ISC ter overweging aanbood.

Alvorens de Conferentie begon aan een behandeling paragraaf voor paragraaf, gaven de verschillende NUSes hun mening te kennen over het idee, de ISC op zo'n ingrijpende wijze te veranderen. Het was opmerkelijk, dat geen van de afgevaardigden niet de noodzaak van deze stap inzag. Zelfs de NUSes, die het langst geijverd hadden voor het behouden van de students as such clause, waren zonder uitzondering tot de conclusie gekomen, dat deze stap de noodzakelijke consequentie was van de bredere verantwoordelijkheid die de ISC had aanvaard. Men was zich ervan bewust, dat de aanvaarding van het charter een keerpunt zou betekenen in de geschiedenis van de ISC. Het vrijblijvende forum, dat de ISC tot nu toe geweest was voor iedere representatieve NUS, zou tot het Iverleden behoren. Daarvoor in de plaats zou een beweging gecreëerd worden, waarbinnen een ieder welkom was die de doelstellingen van deze beweging kon onderschrijven. De ISC nieuwe stijl zou de idealen van de NUSes dienen te vertolken en zou een structuur aanvaarden die het mogelijk zou maken op efficiënte wijze de verwezenlijking van deze idealen te bevorderen.

Nadat met algemene stemmen was besloten het ontwerp-charter als basis van discussie te aanvaarden, werd het document gedurende vijf dagen en twee nachten aan een uitvoerige discussie onderworpen. Men was zich ervan bewust, dat dit document met de grootst mogelijke nauwgezetheid bekeken diende te worden. Ten eerste omdat gestreefd diende te worden naar volledigheid, opdat het charter universeel en onpartijdig zou zijn. Ten tweede opdat een gebrekkige formulering niet tot gevolg zou hebben dat NUSes hun steun aan het charter zouden moeten onthouden. Zodoende werden zowel met het oog op de inhoud als met het oog op de duidelijkheid vele amendementen aangebracht. Opvallend was het hoe in het bijzonder door de Afrikaanse delegaties erop gelet werd, dat de eindtekst ontdaan werd van mogelijke voetangels en klemmen, die de midden-groep zouden kunnen hinderen. Zo werd om zes uur in de morgen van de 25e juni het charter unaniem en met applaus aanvaard. (259).

De doelstellingen van de nieuwe ISC werden in het charter duidelijk gedefinieerd. Over de structuur zijn echter nog enige opmerkingen gewenst.

In Plaats van deelnemers aan een tot niets verplichtende conferentie, zou men in het vervolg leden en geassocieerde leden kennen. Voor beiden bleef als criterium gehandhaafd, dat men een representatieve NUS diende te zijn. Men had voor ogen, dat het gezag van de ISC aanzienlijk zou verminderen indien men hier vanaf stapte. Men wenste niet een organisatie te creëren, die zich baseerde op individuele studenten die zich hier en daar in studentenorganisaties hadden verenigd, doch men wenste de internationale spreekbuis te zijn van de nationale studentenbewegingen, die het vertrouwen bezaten van de meerderheid van de studenten in een zeker land en die door hen ter verantwoording geroepen konden worden.

Het grote verschil met voorheen kwam tot uitdrukking in de clause, die inhield dat NUSes alleen voor het lidmaatschap in aanmerking zouden komen, indien zij zich achter het charter stelden en daarvan in hun handelingen blijk gaven.

Uit deze passage sprak duidelijk dat de ISC zichzelf wenste te beschouwen als een doelorganisatie. Was het doel vroeger kwantitatief geweest:

- het vergaderen van zoveel mogelijk NUSes binnen een verband, thans was het doel kwalitatief: nl. om de neergelegde beginselen tot hun recht te laten komen. Indien men aan dat doel niet wenste mee te werken, diende men zich niet bij de ISC aan te sluiten. Een ieder die het lidmaatschap echter aanvaardde, nam daarmee verplichtingen op zich die nagekomen dienden te worden.

Indien een organisatie als de (Zuid)-afrikaanse studentenbond zich zou aanmelden, zou zij duidelijk moeten maken dat haar steun aan de apartheidspolitiek tot het verleden behoorde en dat zij wenste bij te dragen tot het principe van de gelijkberechtiging van ieder inwoner van Zuid-Afrika. Zou zij deze verzekering geven, doch zou uit haar activiteiten niet blijken dat zij de pro-apartheidsbeweging de rug toegekeerd had, dan zou de ISC op haar deelneming geen prijs stellen. De ISC had er geen behoefte aan in een land vertegenwoordigd te zijn door een organisatie die lijnrecht tegen haar beginselen inhandelde. Niettemin werd door vele Latijnsamerikaanse en Afrikaanse NUSes gevoeld, dat in deze

formulering een gevaar school. Het zou tot gevolg kunnen hebben dat iedere volgende ISC de activiteiten van haar leden grondig zou kunnen analyseren, hetgeen onverkwikkelijke situaties tot gevolg zou kunnen hebben. "In land X heeft het volgende plaats gevonden. Wat was daarop de reactie van de NUS uit land X? En waarom heeft de NUS uit land IJ geen morele of materiële steun gegeven aan de studenten in land X?" Zo zou iedereen vragen kunnen stellen naar de wijze waarop lid-NUSes het charter van de ISC in een concreet geval interpreteerden en zou de interpretatie van het secretariaat bindend zijn. Dat zou de autonomie van de NUSes ingrijpend kunnen aantasten en de ISC tot een organisatie zonder dialoog kunnen doen worden, waar de meerderheid zijn mening dicteerde.

Teneinde een dergelijke situatie te vermijden werd besloten, dat deze clausule zodanig geïnterpreteerd zou worden, dat alleen wanneer een NUS herhaaldelijk en flagrant in strijd met de beginselen van de ISC gehandeld had, haar het lidmaatschap geweigerd zou kunnen worden. Voor de NUSes, die om wat voor reden dan ook niet in staat waren het charter volledig te onderschrijven, doch die zich accoord konden verklaren met de beginselen waarop de ISC zich baseerde, was de mogelijkheid gecreëerd van een associate membership. In rechten stonden deze NUSes gelijk met de leden, met uitzondering van het stemrecht.

Voorts werd in de periode tussen de Conferenties het hoogste gezag opnieuw toevertrouwd aan een Supervision Committee, waarin elf lid-organisaties uit de verschillende werelddelen verkozen dienden te worden. De taak van het SUPCOM was de contrôle op de werkzaamheden van het secretariaat, benevens alle andere taken die de ISC aan haar zou toevertrouwen. De leden van het secretariaat zouden door SUPCOM aangesteld en ontslagen kunnen worden, al naar gelang SUPCOM de overtuiging bezat dat zij voor hun taak geschikt waren.

De Research and Information Committee (RIC) bleef gehandhaafd, om de deelnemende NUSes van objectief feitenmateriaal te kunnen voorzien. Het secretariaat tenslotte kreeg tot mandaat de resoluties en speciale opdrachten uit te voeren en in alle gevallen waarin deze niet voorzagen in overleg met SUPCOM en in overeenstemming met het charter te handelen. De naam Coordinating Secretariat werd vervangen door ISC-secretariat, de administrative secretary werd tot secretary-general, die zou worden bijgestaan door associates secretaries uit ieder werelddeel.

Nadat deze hele discussie over het charter achter de rug was, ging de Conferentie over tot haar gebruikelijke werkzaamheden. RIC had achttien rapporten uitgebracht, die gebaseerd waren op de mandaten van de vorige ISC, terwijl door de deelnemende NUSes nog 21 andere onderwerpen ter sprake werden gebracht. Het praktische werk van de conferentie onder-

ging geen wijzigingen. Een grote hoeveelheid praktische projecten werd aan het secretariaat opgedragen, waarbij het accent lag op de noodzaak de rol van de NUSes in universiteit en maatschappij meer inhoud te geven. Ook op dit terrein was geen verschil merkbaar met de oude ISC. Wel was dit verschil echter opmerkelijk toen de relatie tot de IUS ter sprake kwam.

Opnieuw was door de IUS een open brief verzonden aan de deelnemers van de 11e ISC, waarin het standpunt van de IUS inzake world student unity was neergelegd (261). In deze brief werd opnieuw ingegaan op de betreurenswaardige houding van de 12 NUSes die het Tunis-seminar hadden verlaten om redenen die uit de lucht gegrepen waren:

"This seminar by UGET further proves that the leading group of ISC/COSEC NUSes only pays lip-service to questions of cooperation and unity, and in fact acts against such cooperation and unity. Such a paradoxical attitude, basically negative and sectarian, can only lead to a deepening of the antagonism between the leading forces and those unions inside the ISC who are striving for cooperation and unity. How should we interpret the results of the seminar organised by COSEC in Leysin, Switzerland? Such a seminar can in no way contribute to the development of international student cooperation, when it was attended only by a limited number of organisations and when not a single Latinamerican NUS was present, nor many others as well. It is not our business to judge how COSEC is implementing the resolutions of the ISC, but we can only express our astonishment at the fact, that COSEC presents the so-called 'Leysin Declaration' as the student opinion on international student cooperation. How can the principle of cooperation as adopted by only 37 NUSes be definitive when the overwhelming majority of student organisations were not present?"

Vervolgens ging de IUS opnieuw in op de noodzaak een RTC te beleggen buiten de bestaande structuren om, terwijl een representatief IPC voor de technische voorbereiding zou moeten zorgen.

Het tweede deel van de open brief bevatte voorstellen voor gemeenschappelijke activiteiten, waaronder:

1. het beginnen van een directe samenwerking en contact tussen het IUS secretariaat en COSEC;
2. het organiseren van een gezamenlijke campagne voor de vrede en de vreedzame coëxistentie;

3. het organiseren van gezamenlijke activiteiten in solidariteit met de studenten en inwoners van Spanje, Portugal, Alabama en Mississippi, Zuid-Afrika, Angola, Mozambique, Zuid-Vietnam, Zuid-Korea, Puerto Rico, Venezuela, Noord-Kalimantan, Iraq, Panama, Cuba en Algerije. Indien de ISC niet op alle voorstellen in wenste te gaan, doch een keuze wenste te maken, was ook dit de IUS welkom. Indien er vragen zouden bestaan, dan kon COSEC of een speciale ISC delegatie op het volgende Congres van de IUS een speciale IUS delegatie ontmoetten om opheldering te geven.

Deze open brief week in essentie niet af van de open brieven, die de IUS in het verleden aan de ISC had toegestuurd. Opnieuw werd de ISC een keuze gegeven uit verschillende projecten, die in hun uitwerking soms overeenkomstig, soms tegenstrijdig aan de ISC principes waren. Had men toen echter de IUS voorstellen afgewezen, omdat zij niet in overeenstemming geacht werden met de structuur van de ISC, thans lag de situatie anders. In het zojuist aanvaarde charter was gesteld dat het secretariaat alles diende te doen, dat de verwezenlijking van de idealen van de ISC zou bevorderen. Indien er terreinen waren waar de ISC en IUS parallel liepen, dan diende samenwerking niet achterwege te blijven. Derhalve werd door Nigeria en Zwitserland een resolutie ingediend, waarin gesteld werd dat gestreefd diende te worden naar universele studenten samenwerking. Deze was niet te bereiken door het samensmelten van IUS en ISC, noch door een wereldconferentie, waarvan de kansen op een gunstig resultaat miniem waren. Derhalve besloot men in overeenstemming met het eerste punt van de IUS open brief aan het secretariaat op te dragen direct contact op te nemen met de IUS, teneinde gezamenlijk tot een gemeenschappelijke beginselprogramma te komen op zoveel mogelijk terreinen. Vervolgens diende dan op deze basis een gemeenschappelijk activiteitenprogramma opgesteld te worden.

Nadat de meerderheid van de aanwezige delegaties zich met geestdrift voor de aanvaarding van deze resolutie had uitgesproken, die een kloof van veertien jaar zou kunnen overbruggen, werd hij met unanieme stemmen en één onthouding aangenomen (260). Daarmee was een einde gekomen aan een lange periode, waarin de ISC de IUS als een ander soort organisatie beschouwd had. Men wist wat de IUS was en men wist wat men eraan had.

Doch men zag in dat dit geenszins hoefde te betekenen dat men samenwerking met de IUS diende af te wijzen, wanneer zulks de verwezenlijking van de ISC idealen ten goede zou komen.

Zo eindigde de ISC in een atmosfeer van optimisme, die sinds Nigeria (1957) niet meer in die vorm was voorgekomen. De ISC nieuwe stijl had een eensgezinde start gekregen en kon zich in een dynamische richting ontwikkelen.

Een van de eerste daden van de ISC nieuwe stijl was een open brief, waarmee het secretariaat zich richtte tot de IUS (262). Hierin werd de IUS meegedeeld welke resolutie de ISC over de onderlinge samenwerking had aangenomen en de steun die resolutie van alle delegaties had verkregen. Vervolgens werd meegedeeld dat het secretariaat een delegatie naar het eerstvolgende IUS Congres zou afvaardigen om een begin te maken met de samenwerking tussen ISC en IUS secretariaat. Voorgesteld werd dat men zou overleggen op welke terreinen een gemeenschappelijke actie mogelijk zou zijn.

"We recognize that many proposals for joint action could be made on which our two organisations have decidedly different stands and which would, therefore, serve to prevent a positive first step towards cooperation. Consequently we make only a few proposals, which affect vitally world peace and on which joint action between our organisations would be warmly welcomed and enthusiastically supported by students from every corner of the world:

- a. Support for the Moscow test ban treaty and, furthermore, a condemnation of all nuclear tests whether conducted in the atmosphere or underground.
- b. A declaration of faith in the Charter of Human Rights and a call for its application in all parts of the world, whenever human rights are denied.
- c. A statement of support for the work of the United Nations and an appeal to all Governments to for-go out-dated nationalist attitudes and to give the UNO the fullest possible moral and material support in recognition of the unique role of the UNO in fighting for the dignity of man and for world peace."

HOOFDSTUK XXVI

The IUS on the crossroads

In het vorige hoofdstuk hebben we gezien, hoe de gebeurtenissen in de jaren 1962-1964 een beslissende invloed hadden op de ontwikkeling van de ISC en diens definitieve ommezwaai in Christchurch. Voor de IUS waren deze jaren echter niet minder belangrijk. Ten eerste kon het secretariaat ten gevolge van de gebeurtenissen in Quebec een stijging van het ledental constateren. De impasse waarin de ISC was geraakt deed meerdere NUSes uit de middengroep besluiten contacten met beide internationale organisaties te onderhouden, die de internationale studentenbeweging als geheel ten goede konden komen. Zodoende traden 7 studentenorganisaties in het voorjaar van 1963 toe tot de IUS, waarna hun voorbeeld een jaar later door nogmaals zeven organisaties gevolgd werd. (263)

Doch het was niet hun entree, die bepalend was voor de ontwikkeling van de IUS. Het voornaamste struikelblok in deze jaren bleef het conflict met de Chinese NUS, dat een nauwkeurige afspiegeling vormde van het Moskou-Peking conflict op partijniveau.

In het najaar van 1962 werd door beide partijen geen moeite meer gedaan om het conflict binnenskamers te houden, en begonnen zij zich in het openbaar denigrerend over elkaar uit te laten. Aanleiding hiertoe was zowel de Sovjet houding in het Indiase-Chinese geschil, als het besluit van Chroestsjov om na het begin van de blokkade zijn raketten uit Cuba terug te nemen. Nu kon men van China niet langer verwachten dat zij de discussie buiten de communistische beweging tot een minimum zou beperken. Beschuldigingen vlogen over en weer, waarbij het standpunt van de ene partij avonturistisch genoemd werd, terwijl de ander als capitulationist gebrandmerkt werd. In het voorjaar stelden de Italianen in het openbaar dat het onzinnig was Albanië aan te vallen als men China bedoelde. Vervolgens werd de breuk volkomen toen China in maart 1963 Chroestsjov aanviel met een parafrase de historische beginwoorden van het communistisch manifest: "een visioen waart door de wereld. Het is het visioen van het ware marxisme-leninisme en het bedreigt U. Gij hebt

geen vertrouwen in het volk en het volk heeft geen vertrouwen in U." (264)
 Hoe het conflict zich verder ontwikkelde kan men elders lezen. Voor ons is slechts van belang dat ten tijde van het 8e IUS Congres 1964 de breuk volkomen was en de sfeer verbitterd.

In maart 1963 liet de Chinese NUS aan de IUS merken, dat zij geen vertrouwen meer had in het herstel van de traditionele politiek van de IUS. Zij zocht contact met de Indonesische NUS, die in de afgelopen jaren meer en meer links van president Soekarno was komen te staan en trachtte tezamen te komen tot een Afro-Aziatische/Latijnsamerikaanse studentenconferentie, waarin de "new emerging forces" tot hun recht zouden komen. (265) De vroegere Afro-Aziatische Congressen hadden getoond dat de Sovjet-Unie niet erkend werd als een Aziatische mogendheid. Hoewel de deelnemers aan deze Conferentie allen IUS-leden zouden kunnen zijn en blijven, zou dit initiatief duidelijk een afsplitsing van de IUS inhouden. Een soortgelijk initiatief werd door de Chinese en Indonesische jeugdorganisaties genomen ten aanzien van WFDY, die gezelschap zou krijgen van een Afro-Asian Youth Solidarity organisation. Ook de andere frontorganisaties (journalisten, advocaten, radio, vakbeweging etc.) hadden deze zelfde tactiek reeds ervaren, of zouden daarmee binnen korte tijd geconfronteerd worden.

De geringe steun die de Chinezen voor deze rival-organisaties verkregen, had tot gevolg, dat zij slechts hier en daar van de grond kwamen en in het geval van de IUS en WFDY nog niet hadden plaatsgevonden. Wat er in de toekomst ook van moge komen, sinds maart 1963 was het aan het IUS secretariaat duidelijk dat Peking tot actie was overgegaan en niet meer bereid was zich neer te leggen bij de rigide mening van het secretariaat.

De eerstvolgende Executive meeting was daar het bewijs van. In februari 1964 kwamen de verschillende NUSes, die als lid van de Executive waren verkozen, in Boedapest bijeen. Terstond stak de Chinese delegatie van wal met een felle aanklacht tegen het Moskou test ban treaty, dat in de zomer van 1963 was gesloten. Dit was een verraderlijke daad geweest, die toegaf aan de nucleaire chantage van de USA. Het was onvergeeflijk dat de IUS in een openlijke verklaring gemeend had haar steun hieraan te moeten geven. (266)

Doch door deze woorden liet het secretariaat zich niet van de wijs brengen. Het was vastbesloten het testbantreaty door de vergadering te doen steunen. Na een felle discussie, waarbij de deelnemers elkaar letterlijk in de haren vlogen, werd het Sovjet standpunt met ruime meerderheid gesteund en was de IUS volgens de Chinezen weer een stap verder gegaan op de erroneous line. Dat kon niet vergoelijkt worden door de felle anti-imperialistische toon van de resoluties, die zelfs het Peacecorps als specimen aantoonde van het bankroet van het imperialisme. Doch de Chinese amendementen om het Amerikaanse imperialisme te pas en te onpas als hoofdschuldige aan te wijzen, werden door de IUS, in verband met haar vredespolitiek, niet overgenomen.

Hoewel de IUS bereid bleek te zijn tot enige concessies, bleek overduidelijk dat zij niet behoefde te rekenen op enige consideratie van Chinese zijde bij het komende Congres. Deze zouden de IUS met gelijke munt terugbetalen.

Tenslotte werd op deze Executive meeting besloten dat het eerstvolgende IUS Congres zou plaats vinden in een Afrikaans land en wel Nigeria. De belangstelling van de Nigeriaanse NUS en de omstandigheden in het land waren een garantie, dat het Congres met succes georganiseerd zou kunnen worden. Derhalve werd de Nigeriaanse uitnodiging aangenomen en werd aan het secretariaat opgedragen samen met deze NUS de nodige voorbereidingen te willen treffen, zodat het Congres in september gehouden zou kunnen worden. (267)

Het is niet bekend op wat voor wijze dit besluit tot stand is gekomen, doch uit de passiviteit van het IUS secretariaat deze resolutie uit te voeren bleek dat men er weinig enthousiast over was. Het vooruitzicht in een neutraal land en met een neutrale gastunie het Congres te moeten organiseren waar de Chinezen voor het eerst in een volledige oppositie zouden gaan, was weinig aantrekkelijk. Ondanks het aandringen van de Nigeriaanse NUS werden geen voorbereidingen getroffen en begin augustus was nog niet bekend waar het Congres zou plaatsvinden. Uiteindelijk werd in september aan deze NUS en de anderen bericht, dat het secretariaat besloten had de uitnodiging van de Bulgaarse NUS aan te nemen om eind november in Sofia bijeen te komen. Ten aanzien van de ideologische omstandigheden zou men daar de situatie uit organisatorisch oogpunt beter onder contrôle kunnen hebben en bovendien betekende het een rehabilitatie

voor de discriminatie-affaire van februari 1963. Doch met hoeveel belangstelling de NUSes over de gehele wereld de ontwikkelingen binnen de IUS ook gadesloegen, er was nog een ander gebeuren dat het met gespannen aandacht deed uitzien naar het aanstaande Congres. In de nacht van 13 op 14 oktober 1964 werd de Sovjet leider Nikita Chroestsjov van zijn taak ontheven en vervangen door het tweemanschap Breznjev en Kosygin. De eens zo op handen gedragen leider, en dit waarlijk niet alleen in de Sovjet-Unie, werd plots ontmaskerd als een onverantwoordelijke avonturier. Betekende dit een capitulatie in de richting van China, of had dit avonturisme betrekking op andere aspecten van zijn beleid? Dat er een wijziging in het beleid zou optreden was duidelijk, doch niemand wist in welke aspecten. En voor de frontorganisaties, die in hevig conflict waren met China, was het bijzonder belangrijk te weten of de koersverandering zich ook zou uitstrekken tot het buitenlands beleid. Het hartelijke telegram dat de nieuwe Sovjet leiders ontvingen uit Peking, deed aanvankelijk vermoeden dat de relatie zich zou verbeteren (268). Doch voorlopig verkeerde iedere outsider in onzekerheid en heerste hetzelfde vacuum dat ook de eerste tijd na de dood van Stalin geheerst had. De eerste aanwijzing echter, dat de nieuwe leiders geen verandering zouden brengen in de Sovjet-visie, kreeg men drie dagen later. Immers op de 16e oktober 1964 bracht Peking zijn eerste atoombom tot ontloffing. Terwijl de wereld met ontsteltenis van dit feit kennis nam, verklaarde de Chinese regering dat het

"test ban treaty was a big fraud to fool the people of the world, that it tried to consolidate the nuclear monopoly held by the three nuclear powers and tie up the hands and feet of all peace-loving countries".(269)

Nu was een einde gekomen aan de nucleaire chantage politiek, daar de atoombom, door in het bezit te zijn van de vredes machten, was gereduceerd tot een papieren tijger. Onder de tientallen gelukwensen die in Peking binnenkwamen, was er geen een uit de Oosteuropese landen (behalve natuurlijk Albanië) en evenmin uit Moskou. Hetgeen een duidelijke aanwijzing kon zijn dat Moskou deze bom niet als een bijdrage tot de vrede kon beschouwen. (270)

Doch definitieve zekerheid omtrent het standpunt van Moskou bestond nog niet. Ook al zou de nieuwe Sovjet leiderschap verheugd geweest zijn over de Chinese entree in de atoomclub, dan nog was het te betwijfelen of zij deze steun openlijk zou uitspreken. De desintegratie van de communistische wereld was voortgeschreden. Roemenië wenste niet langer mede te werken aan de economische taakverdeling, die door de COMECON was opgesteld, doch wenste zelf haar beleid te bepalen. De Roemeense leiders legden nauwere contacten met het Westen en met Peking en wierpen zichzelf op als bemiddelaars die de Sovjet-Unie geen kritiek bespaarden. (271) Tevens bleek deze desintegratie uit de vele verzoeken om opheldering die de Russische leiders van communistische partijen ontvingen, nadat Chroestsjov was afgezet. Deze wensten zich een zelfstandig oordeel te vormen over het feit of Chroestsjov al dan niet gefaald had en wensten niet meer uitsluitend op het Sovjet-oordeel af te gaan. Een positieve houding jegens de Chinese bom zou de samenhang tussen de partijen geen goed hebben gedaan en was derhalve vrijwel uitgesloten. Iedere dag werden de tekenen sterker, dat de Sovjet visie op het buitenlands beleid, de ontwapening en het conflict met China geen wijziging van betekenis had ondergaan. De politiek van vreedzame coëxistentie werd voortgezet en de frontorganisaties dienden voort te gaan met het winnen van steun in de Westelijke landen voor de politiek van Sovjet-Unie op het gebied van de ontwapening en tegen een M.L.F., die West-Duitsland enige medezeggenschap in de kernbewapening zou geven. Dat de IUS over de Chinese atoombom bleef zwijgen, behoefde geen verwondering te wekken. Nog geen maand tevoren had zij samen met WFDY een wereldjeugdforum belegd in Moskou, waar aangedrongen werd op de stopzetting van alle kernproeven. Chroestsjov zelf had de deelnemers toegesproken en was langdurig toegejuicht. Doch de eerste kernproef na dien kon de IUS niet bewegen zijn principes zoals voorheen wereldkundig te maken, aangezien de schuldige nog steeds behoorde tot het socialistisch kamp, hoe verdeeld dit ook mocht wezen. En het mandaat was nog steeds om China niet tegen zich in het harnas te jagen. Welke veranderingen er ook in Moskou plaatsgegrepen mochten hebben, het was duidelijk dat deze niet de minste invloed hadden op het standpunt van de Chinezen, die vastbesloten waren hun visie naar voren te blijven brengen.

Toen het Congres op de 28e november 1964 aanving, kon de Executive met voldoening vaststellen, dat de IUS zich had ontwikkeld tot de grootste internationale studentenorganisatie, aangezien zij liefst 78 NUSes omvatte en voor het eerst na meer dan tien jaar de ISC gepasseerd was. Doch een zorgvuldige analyse van de deelnemerslijst liet zien, dat van deze 78 organisaties tenminste 28 bestonden uit overzeese of minderheids-groeperingen, die niet representatief waren voor de studenten van het betreffende land. (272) (Zie opmerking)

Van de overblijvende 50 NUSes waren nog steeds 13 afkomstig uit de communistische landen, terwijl 25 NUSes lidstatus hadden verkregen en 12 genoteerd stonden als geassocieerd lid. Van de tweede groep waren 12 uit Afrika, 10 uit Latijns-Amerika, 2 uit Azië en 1 uit Europa afkomstig, terwijl bij de derde groep deze verdeling resp. 4,2,2,4 was. Doch reeds spoedig bleek dat een geografische indeling de werkelijke verhouding van het Congres niet weergaf. De Chinese delegatie, die dertig man telde, had zich verzekerd van de voortdurende steun van Albanië en Zanzibar, dat door de minister van jeugdzaken vertegenwoordigd werd. Daarnaast kon het in vele gevallen rekenen op de steun van Noord-Korea en Noord-Vietnam, benevens een aantal radicaal communistische delegaties uit de derde wereld, die geen heil zagen in een gematigde benadering van de wereldproblemen. Vervolgens waren er de Sovjet getrouwen, die behalve de Oosteuropese delegaties de meeste secretariaatsleden omvatten, die zoals gebruikelijk in het Congres hun resp. NUSes vertegenwoordigden. Dan waren er delegaties, die een tussenpositie wensten in te nemen tussen Moskou en Peking en die gecentreerd waren rond Roemenië. Deze groep stelde zich achter Peking in gevallen van protest tegen de Congresleiding en de tactiek van het secretariaat om stemmen te beïnvloeden, terwijl zij zich in de meeste ideologische conflictpunten aansloten bij het Sovjet-standpunt. Ook nu weer zagen de werkelijk onafhankelijke NUSes hoe het gemanoeuvrere tussen deze groepen de meeste tijd van het Congres in beslag nam en trachtten zij hetzij olie op de golven te gooien, hetzij eruit te halen wat erin zat aan constructieve mogelijkheden.

Het conflict tussen de beide polen van de communistische wereld kwam reeds naar voren toen het Congres nog nauwelijks was begonnen. Nadat de

Opmerking: 15 organisaties (8 NUSes en 7 minderheids-groeperingen) namen geen deel aan het 8e IUS congres, zodat geen zekerheid bestaat over hun lidmaatschap.

deelnemers de contrôle van de Bulgaarse militia gepasseerd waren, die nauwlettend toezag dat geen enkele onbevoegde van het Congres kennis zou kunnen gaan nemen en nadat de jonge pioniers hartveroverend gezongen hadden en op hun trompetjes bliezen, werd door de Chinese afgevaardigde het woord gevraagd voor een amendement op de agenda. Als eerste punt stond daar vermeld, de discussie over het IUS Executive report, dat als titel o.a. de strijd tegen het imperialisme, kolonialisme en neo-kolonialisme bevatte. Hieraan wenste de Chinese afgevaardigde de woorden "headed by the USA" toegevoegd zien. Doch dit voorstel werd door het Congres verworpen. Vervolgens stond Roemenië op, die het ordereglement in die zin wilde amenderen, dat belangrijke kwesties alleen met tenminste 2/3 meerderheid aangenomen konden worden. Het secretariaat, dat wel op de hoogte was van de stemverhouding in het Congres, keerde zich met kracht tegen dit voorstel, dat eveneens werd verworpen.

Doch nog voordat het Steering Committee en de Credentials Committee verkozen waren vroeg China andermaal het woord voor een urgentiemotie over de Congo. Op 24 november waren Belgische paratroopers met toestemming van de Congolese regering van Tsjombe geland in Stanleystad, om de nog in leven verkerende blanke gijzelaars uit de handen van de rebellen te ontzetten.

Deze daad van agressie jegens de tegenregering van Soumialot wekte de heilige verontwaardiging van de Chinese delegatie, die voorstelde terstond een protestmotie in behandeling te nemen:

"With their hands still stained with the blood of the Congolese national hero Patrice Lumumba, the US and Belgian imperialists have again brazenly launched military aggression against the Congo and seized Stanleyville by force ... US imperialism is not reconciled to its defeat in the Congo. Since its puppet Tshombe has failed in his attempt to stamp out the flames of the Congolese peoples struggle for national independence, the Johnson administration has come out openly sanguinary suppression and massacre against the fighting Congolese people. Imperialism, headed by the US, is the most ferocious enemy of the Congolese people, the peoples of Africa and the rest of the world." (273)

Vervolgens werd gedurende twee dagen over deze motie gesproken. Niet omdat de aanwezigen het niet eens waren met de strekking, doch omdat ieder secretariaatslid in solidariteit niet voor de Chinezen wenste

onder te doen. Nadat verschillende landen hun steun hadden gegeven aan het Chinese voorstel, nam de Sovjet delegatie het woord en stelde voor een krachtig protesttelegram te zenden aan President Johnson en een boodschap aan de progressieve Amerikaanse jeugd, waarin de Amerikaanse politiek werd veroordeeld.

Hierop stelde de Bulgaarse Chairman voor deze zo belangrijke resolutie in een speciale subcommissie te doen behandelen en het Sovjet telegram nu aan te nemen. Dit voorstel werd door Portorico vreemd geacht, omdat er helemaal geen commissie voor de motie nodig was. Derhalve werd de discussie voortgezet en werden door verschillende andere organisaties andere protesttelegrammen voorgelezen, die naar andere betrokken regeringen en organisaties gestuurd dienden te worden. Nadat ongeveer een ieder zijn solidariteit met de Congo betuigd had, werd namens 14 Afrikaanse organisaties door FEANF voorgesteld de discussie nu maar te sluiten en het Chinese voorstel aan te nemen. Hiertegen kwamen verschillende Oosteuropese delegaties op, die stelden dat zij de exacte tekst niet hadden. Zodoende werd de zitting geschorst totdat deze tekst gereed was.

De volgende morgen begon het debat van voren af aan. De Tsjechische afgevaardigde was van mening dat het imperialisme een groot gevaar was en dat men alle verschijningsvormen ervan diende te bestrijden. Bij de Congolese crisis waren meer imperialistische machten betrokken en het zou foutief zijn alleen de US te noemen. Derhalve stelde hij voor om overal waar in de verklaring sprake was van US imperialisme, daaraan toe te voegen: "Belgian, English and West German." Hiertegen bestond krachtig Chinees verzet:

"We regret very much that there are certain people who have talked a lot about anti-imperialism but when the problem touches the struggle against US imperialism which is the chief of all imperialism, then they want to avoid the essence of this problem." (274)

Inmiddels waren de Afrikaanse delegaties heilig verontwaardigd geworden toen ze zagen hoe het Congo-vraagstuk in het Congres werd misbruikt om elkaar ideologische vliegen af te vangen. Teneinde deze discussie te kunnen afsluiten stelde de Afrikaanse groep voor "Belgian imperialism" in te voegen en het daarbij te laten. Hierop verzocht Roemenië aan Tsjechoslowakije zijn amendement in te willen

trekken, want Afrikanen konden uiteindelijk beter oordelen over Afrikaanse zaken dan Oost-Europeërs! Het laatste amendement, dat nog werd aanvaard was afkomstig van de Belgische NUS, die de Belgische regering opriep zich in het vervolg van interventie te onthouden. Reeds een dag tevoren had de Belgische regering aan dit verzoek voldaan en waren para's en gijzelaars uit de Congo vertrokken.

Zo werd uiteindelijk de Chinese motie aanvaard met 23-3-7, onder protest van China wegens de invoeging van verschillende erroneous amendments.

Teneinde de rust in het Congres te laten terugkeren, besloot de Executive het Executive report in zijn geheel voor te lezen. Ditmaal was de woordvoerder echter niet Jiri Pelikan. Nadat hij in 1949 zijn studies voltooid had, was hij in mei 1963 tot de conclusie gekomen dat het tijd werd ook zijn studententijd te beëindigen. Daarmee verloor de IUS een van zijn beminlijkste leiders, die door alle verschillende groepen in de IUS en daarbuiten zeer werd gewaardeerd. Het was voornamelijk aan zijn leiderschap te danken dat de IUS de crisis van 1956 te boven kwam en gestadig in ledental toenam, zodat het hem verleende erelidmaatschap zeker was verdiend. Door de Tsjechische NUS werd vervolgens Zbynek Vokrouhlicky als opvolger aangewezen. Als een van de gerenommeerde Tsjechische journalisten in de mid-vijftiger jaren, was hij aanvankelijk verkozen als lid van het Centrale Comité van de Tsjechische Journalisten Unie, doch werd in april 1963 overgeplaatst naar het Presidium van de Tsjechische NUS, waarna hij binnen een maand Pelikan opvolgde. (275)

Het Executive report dat door hem werd gepresenteerd, zette de traditie voort. Doch het was merkbaar hoe er meer aandacht dan voorheen geschonken werd aan het Chinese standpunt, hetgeen de homogeniteit van het rapport echter niet ten goede kwam. Na de nucleaire oorlog in al zijn afschrikwekkendheid te hebben besproken, stelde het rapport:

"In view of this situation, the IUS stresses that the realization of the policy of peaceful coexistence among all nations with different social systems and based on full equality, mutual respect and non-intervention in the internal affairs of other states, the recognition of complete sovereignty and

the territorial integrity of nations, will be capable of preventing the outbreak of a new thermo-nuclear war and of guaranteeing a durable world peace. The principles of peaceful coexistence should not exist only among the great powers, but also between the big capitalist powers and the small countries and those which are developing and which have different social systems such as China, Algeria etc." (276)

Enige paragrafen verder stelt de IUS:

"But if the IUS speaks of world peace, of the policy of peaceful coexistence of states with different social systems and about general and complete disarmament, it wishes to make completely clear right from the start what it means by this, and what it is fighting for concretely. The IUS has not the slightest illusion about imperialism and its policies nor about the forces which are shaping up under new conditions, preparing terrifying means of mass destruction, new war adventures and a new world war. The IUS is well aware that the main danger to world peace and the independence of the peoples as well as the source of unjust (sic!) and aggressive wars is the existence of imperialism. That is why we emphasize once more that the peaceful coexistence of states with different social systems does not and will never mean coexistence of the opposed and the oppressors, of the colonisers and the colonised. On the contrary, the IUS is convinced that the fight to achieve peaceful coexistence between countries with different social systems absolutely requires the waging of a determined fight against imperialism and colonialism and the mobilization of as many people as possible in the fight against the main enemy of peace. To the same extent this is also true of the problem of general and complete disarmament. There can be no question of disarming nations, which are fighting against imperialism and colonialism for their liberation and independence." (277)

Vervolgens werd aandacht geschonken aan de Franse en Amerikaanse atoomproeven, de vormen die het Amerikaanse imperialisme aanneemt, de Westduitse provocaties in Berlijn, de Multilateral Force en andere hoofdproblemen, waarna het report de toehoorder door de diverse werelddelen leidde, waarbij gewezen werd op vele goede en vele kwade toestanden, in landen die de Sovjet regering hetzij vriendelijk (Soudan), hetzij onvriendelijk (Gabon) gezind waren. En passant werd meegedeeld dat het Charter van de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid (OAU) door het US State Department was opgesteld. (278)

Het tweede deel van het rapport behandelde de democratisering van het onderwijs en stelde op de bekende wijze wat er in sommige landen niet gedaan werd en in andere landen daarentegen wel.

Het derde deel behandelde de groei van de internationale studentenbeweging en stond gedurende meer dan 20 pagina's stil bij de ISC. De achtergrond van de Christchurch conferentie was dat de meerderheid van de ISC NUSes deze positie als leading group wenste te consolideren. Derhalve werd ervoor gewaakt, dat geen oppositioneel geluid aanwezig was uit die groep die welwillend stond tegenover internationale studentensamenwerking. Het ISC charter was een document met vele dubbelzinnigheden, doch uiteindelijk was het verstandiger om op de daden van de ISC te letten. Wat was de steun van de ISC geweest aan FUPI, Cuba en andere NUSes die in het voorste gelid stonden in de strijd tegen het imperialisme? De IUS was ervan overtuigd dat de studenten ter wereld zich niet zouden laten misleiden.

In de discussie die volgde op het presenteren van het Executive report kwam deze anti-ISC houding weer regelmatig naar voren. Ook het ISC Charter bleek door het State Department te zijn opgesteld. Men vroeg zich af, wiede individuen eigenlijk waren die als ISC delegatie om waarnemersstatus verzochten. Naar de mening van FUPI zou het verlenen van waarnemersstatus aan de ISC een blamage zijn voor de IUS, gezien het feit dat ze daarmee open agenten van het US imperialisme binnenliet.

Tegen deze uitingen werd met klem geprotesteerd door verschillende Afrikaanse NUSes. De delegatie uit Tanganyika maakte duidelijk dat de IUS uitingen over unity in het rapport zinloze holklap waren indien men zelfs niet met de ISC wenste te praten. Uiteindelijk was de ISC de spreekbuis van een grote groep NUSes, die niet bereid waren voor gek versleten te worden. Na een langdurige discussie werd de delegatie van de ISC tenslotte met 21-17 en 9 onthoudingen toegelaten. De stemverhouding sprak voor zichzelf.

Doch het was niet alleen over de status van de ISC delegatie, dat grote moeilijkheden rezen. Nadat China tevergeefs had geprobeerd een Japanse groep te pousseren als tegenhanger van Zengakuren, bleek het grote struikelblok te zijn de aanvraag van de Israëliische NUS, NUIS, voor het associate membership. Het IUS secretariaat had niet tot een aanbeveling kunnen komen en liet het over aan het Congres om de Israelis al dan niet te accepteren. Doch dat betekende niet

dat het secretariaat geen mening had, want de ene na de andere secretaris stond op om zijn vragen te stellen aan een Israëliische delegatie.

Hiervan was de Oostduitse wel de meest welsprekende. Hij beschuldigde Israël van nauwe samenwerking met West-Duitsland, aangezien alleen door Westduitse financiën (Widergutmachungsabkommen) Israël zich als imperialistisch bolwerk in de Arabische wereld had kunnen handhaven. Hij vroeg zich af waarom de Israëliische NUS nimmer contact had gezocht met de Oostduitse NUS, waarvan het anti-fascisme bij een ieder bekend was? In een langdurige verdedigingsrede wees de Israëliische NUS op het vele werk dat men had verricht in de geest van de IUS. Het anti-fascisme en anti-racisme van NUIS behoefde geen toelichting.

Verschillende voorbeelden werden gegeven van moreel en materieel solidariteitswerk in Latijns-Amerika en Afrika. In het Midden-Oosten wenste deze NUS niets liever dan vrede en een directe Arabisch-Israëliische dialoog over de onderlinge moeilijkheden. Zij werkte aan de mogelijkheden van een rondetafelconferentie over het geschil en hoopte dat door bemiddeling van de IUS een ontspanning bereikt kon worden, die in overeenstemming was met de wederzijdse wens naar vrede. Doch deze verklaringen vermochten het Congres niet milder te stemmen. De Arabische NUSes, gesteund door het secretariaat en sommige Latijnsamerikaanse NUSes stelden met de Israëliische NUS niets te maken te willen hebben. Een officiële Venezolaanse delegatie naar Israël bleek een privébezoek geweest te zijn. De Israëliische steun aan de studenten, die stredden tegen het US imperialisme was slechts demagogie, zolang de NUS haar regering niet corrigeerde in haar imperialistische activiteiten in het Midden-Oosten, Afrika en Latijns-Amerika. Tegenover deze golf van beschuldigingen stelden Bolivia en Sierra Leone, dat het onzinnig was de Israëliische NUS verantwoordelijk te stellen voor de daden van haar regering, want dan konden tientallen aanwezige NUSes de IUS wel verlaten. Nigeria achtte voor de toelating van de NUS slechts relevant of zij de principes van de IUS onderschreef en daarnaar wenste te handelen. Doch de Sovjet delegatie sloot het debat af met de constatering dat NUIS steun aan verschillende ISC resoluties gegeven had, waardoor zij demonstreerde

dat zij de imperialisten welgezind was. Vervolgens werd na een discussie van 14 uur het Israëliisch verzoek tot toelating met 34-16 en 8 onthoudingen verworpen. Ondanks de intense verontwaardiging van de 16 voorstemmers bleef het daarbij. Met een walk-out zoals in Quebec zou men niets aan de positie van de IUS hebben kunnen veranderen, zodat deze mogelijkheid verworpen werd. Doch de bittere nasmaak van de onbuigzaamheid van de IUS, wanneer communistische belangen in het geding waren, bleef bestaan.

Hierna zette het Congres de algemene beschouwingen voort. Terwijl het merendeel der deelnemers in dezelfde geest sprak als het Executive report, waren er meerdere delegaties die aan ander geluid lieten horen. De Albanese woordvoerder protesteerde tegen de toon van het Executive report, waarin de angst voor een nucleaire oorlog werd aangewakkerd. Door het opzweepen van deze angstgevoelens vervreemde men het volk van de strijd die het diende te voeren voor de nationale onafhankelijkheid. Het testbantreaty was naar haar mening een triomf voor het imperialisme en verhoogde het gevaar op een nucleaire oorlog. Daarom was het een opluchting dat aan de nucleaire chantage op de vredelievende volkeren een einde was gekomen, nu China de vredesmachten ter wereld van een eigen nucleair wapen had voorzien. Bovendien kon de Albaanse vertegenwoordiger geen waardering opbrengen voor het gepraat over unity e.d. Er was geen unity mogelijk met de imperialistische ISC en evenmin met de revisionistische Joegoslaven. China sloot zich bij deze woorden aan. Naar mening van deze delegatie vierde het capitulationisme hoogtij en werd het hoog tijd dat de traditionele politiek van de IUS hersteld werd. Derhalve had China besloten een ontwerp-resolutie over de vrede in te dienen, waarvan hij verwachtte dat het Congres die met enthousiasme zou aanvaarden. Daarmee zou de schande van het wereldjeugdforum uitgewist kunnen worden, dat een pro-imperialistische bijeenkomst was geweest, die van a tot z tegen China gericht was.

Roemenië wenste dat de IUS haar constitutie zou herzien en meer aandacht zou schenken aan het recht van kleine landen om hun eigen koers te volgen. De wijze waarop het Congres werd geleid deed de Roemeense afgevaardigde vermoeden, dat de IUS niet ieder geluid aan bod wenste te laten komen. Delegaties, waaronder de Roemeense, waren

onder druk gezet om hun standpunt te wijzigen en zelfs was de Bulgaarse NUS zover gegaan Roemenië te beschuldigen dat het zijn mening niet tevoren had besproken met andere NUSes, doch op eigen houtje in de Congresshal had geïntroduceerd. Op zo'n wijze was geen unity mogelijk. De IUS diende respect op te brengen voor andermans overtuiging, wilde zij tot unity komen. Dit gold ook ten aanzien van de ISC, waarmee de IUS de samenwerking niet moest weigeren. Immers, op basis van gemeenschappelijke idealen was een programma op te stellen dat studenten over de gehele wereld zouden toejuichen.

Dit waren harde woorden, die noch nimmer door een lid van de IUS kern gesproken waren. Doch er waren ook andere geluiden merkbaar. De Ghaneese vertegenwoordiger verklaarde dat hij dermate was misleid door berichten over discriminatie in Bulgarije, dat hij met kloppend hart naar Sofia was getogen. Nu hij zag hoe vreedzaam en democratisch het Congres verliep voelde hij de schaamte in zich opkomen. Het Bulgaarse volk ontving hen op een wijze waar vele andere volken een voorbeeld aan konden nemen.

Hiertegenover verklaarden de vertegenwoordigers van Nigeria en Sierra Leone, dat zij gegriefd waren door de denigrerende passages, die de IUS had gewijd aan de Organisatie voor Afrikaanse Eenheid, die uiteindelijk de Afrikaanse staten bij elkaar had gebracht. Deze hoopvolle organisatie denigrerend bestempelen tot een initiatief van het State Department was ergerlijk en lasterlijk. Het zwijgen over de Chinese bom was onbegrijpelijk. De IUS had vele goede kanten, doch moest wel bedenken dat objectiviteit en eerlijkheid noodzakelijk waren wilde zij de steun van de studenten behouden.

Op deze wijze wisselden voor en tegensprekers elkaar af, totdat uiteindelijk drie dagen voor het einde van het Congres de algemene beschouwingen ten einde kwamen. In de resterende tijd moesten de commissies nog vergaderen en moest het nieuwe beleid bepaald worden. Het voorstel om het Congres met twee dagen te verlengen werd dan ook unaniem aanvaard.

In de commissies werd de strijd voortgezet. De Chinese ontwerpresolutie over de vrede werd na lange discussie terzijde gelegd, terwijl vervolgens de secretariaatsresolutie als basisdocument werd gebruikt voor de discussie. Vervolgens werden op deze resolutie van 15 pagina's

verschillende Chinese amendementen aangebracht, doch niet voldoende om China tevreden te stellen. Een Chinees winstpunt was, dat men besloot de verklaring van het IUS secretariaat, waarin het kernstopverdrag werd geprezen, niet te onderschrijven, doch voor kennisgeving aan te nemen. Nadat de eindtekst met de stemmen van China en Albanië tegen was aangenomen, bracht China hulde aan de vele delegaties die ertoe bijgedragen hadden deze resolutie minder verwerpe-lijk te maken, doch helaas waren zij in vele gevallen door de aanhangers van de erroneous line overstemd.

De commissie, die de internationale studentenbeweging tot onderwerp had, was een afspiegeling van hetgeen tevoren in de plenaire vergadering was opgemerkt naar aanleiding van de ISC interventie. De Indiase vertegenwoordiger van de ISC had uiteengezet wat er in Christchurch was gebeurd en welke idealen de ISC voor ogen stonden. Hij bracht aan het Congres de wens van de ISC over tot samenwerking en citeerde de concrete voorstellen, die door de secretary general in zijn open brief waren gedaan. De beschuldigingen als zou de ISC een werktuig zijn van de Amerikaanse imperialisten wees hij van de hand door te wijzen op de tientallen resoluties waarin de ISC mening niet correspondeerde met die van het State Department. Een dergelijke beschuldiging aan de 59 NUSes, die unaniem hun steun aan het Charter hadden gegeven, was niet gericht op het bereiken van een onderlinge samenwerking en getuigde van een betreurenswaardige mentaliteit. Er waren vraagstukken te over, die IUS en ISC eendrachtige samenwerking konden brengen, wanneer zij daar beide toe bereid waren.

De discussie over deze interventie werd geopend door FUPI, die samenwerking met de ISC verwierp omdat zij geen samenwerking wenste met ondergeschikten van het State Department. De Chinezen waren verontwaardigd over de ISC reactie op de Chinese kernbom en achtten de interventie despicable and schismatic. Hoewel Albanië de ISC bijdrage slaapverwekkend had gevonden, was hij toch getroffen door de welsprekendheid van deze "gifted disciple of the Dulles-Rusk school". Het IUS secretariaat trachtte vervolgens de discussie naar een reëler niveau terug te voeren en verheugde zich over de aanwezigheid van een ISC delegatie. Het Charter werd echter met klem verworpen en werd een stap terug geacht in de richting van de koude oorlog. De

dadens van de ISC en van het nieuwe secretariaat openbaarden het ware karakter van deze organisatie. Niettemin was het nuttig ook met de studenten, die achter de ISC meenden te moeten staan tot overeenstemming te komen, hetgeen de noodzaak van een RTC nogmaals onderstreepte. Het feit, dat de ISC de RTC verworpen had als een effectief middel om tot samenwerking te komen, liet weliswaar doorschemeren dat de ISC niet op samenwerking uit was, doch de studenten ter wereld hielden er een andere mening op na en hoe de ISC er ook over dacht, de RTC zou plaats vinden. In de slotresolutie van deze commissie werd dan ook de nadruk gelegd op het bereiken van universele studentensamenwerking via een RTC en werd aan de ISC voorstellen verder geen aandacht geschonken.

Toen men uiteindelijk weer in de plenaire zitting terugkeerde, laaide het conflict weer op. Zanzibar protesteerde tegen het feit, dat zijn documenten doorzocht en gecopieerd waren. Roemenië was verontwaardigd over de wijze waarop haar delegatie bij voortdurende werd gediscrimineerd, onder druk gezet en genegeerd. Aanvankelijk was zij van mening geweest, dat in deze gevallen geen opzet in het spel was, maar nu zag zij duidelijk dat dit met haar en andere delegaties doelbewust gebeurde. Deze praktijken waren niet bevorderlijk voor de ontwikkeling van de IUS, doch dreigden de studentenbeweging te ondermijnen. Met verbijstering hadden de Roemenen gezien hoe partijconflicten binnen de IUS gebracht waren, alsof dit studentenproblemen waren. Roemenië dacht dat het de studentenovertuiging was, die hier gehoord diende te worden en niet de gezichtspunten van een of andere politieke partij.

China tenslotte sloot zijn activiteit op dit Congres af met een felle aanval op de Sovjet-Unie. Hoewel zij deze niet bij name noemde en voortdurend refereerde aan de houding van certain people, was haar verontwaardiging duidelijk gericht en niet mis te verstaan. De obstructie die gedurende dit Congres verhinderd had, dat het studentengeluid tegen het Amerikaanse imperialisme gehoord werd en aanvaard, was stuitend geweest. Hoewel certain people voortdurend spraken over unity in de strijd tegen het imperialisme, hadden zij iedere constructieve poging daartoe met drogredenen gesaboteerd. China had de ware aard van deze mensen leren kennen en wist dat van hen geen activiteit

te verwachten was, die de meerderheid van de studenten ter wereld wenste.

Toen kwam echter het secretariaat in actie en verrees opnieuw de ene secretaris na de andere om de constructieve atmosfeer van het Congres te prijzen, waarin iedereen het zijne had kunnen zeggen en men tot weloverwogen standpunten was gekomen. Hier en daar waren weliswaar verschillen gebleken, maar van een zo grote organisatie als de IUS, met deelnemers uit zovele verschillende landen en achtergronden, was niet anders te verwachten. Waren niet veel beslissingen vrijwel unaniem genomen en was niet duidelijk geworden dat de student een actieve bijdrage leverde aan de strijd tegen het imperialisme en voor de vrede?

Doch toen het eenmaal zover gekomen was dat de slotresolutie moest worden aangenomen, bleek de meerderheid van de deelnemers geschokt en ontstemd over de gang van zaken. Terwijl 39 stemmen vóór werden uitgebracht en 6 stemmen tegen, besloten 31 NUSes zich van stemming te onthouden, hetgeen welsprekender was dan enige interventie. Tenslotte werden 46 NUSes verkozen in de Executive voor de komende periode, doch de eenheidslijst kon slechts 20 voorstemmers verkrijgen. Negen NUSes brachten hun stem tegen uit, terwijl 20 zich onthielden. Er werden geen pogingen meer gedaan om unanimititeit te bereiken. Het Moskou-Peking conflict had zijn stempel op het Congres gezet en de voortgang dagenlang verlamd. Na de ISC, was nu ook de IUS op de crossroads aangeland (279). Waar een organisatie, die volledig door studenten wordt bestuurd, zijn keuze kan maken tussen de verschillende mogelijkheden, ontbreekt deze mogelijkheid echter bij de IUS. Wat voor gevolgen dit voor de IUS zal hebben, zal de toekomst moeten uitwijzen.

HOOFDSTUK XXVII

Slotbeschouwing

In de voorgaande hoofdstukken heeft men kunnen lezen hoe de internationale studentenbeweging werd geboren, en hoe zij zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld tot een gevestigd begrip. Er zullen ongetwijfeld lezers zijn, die met argwaan en schrik de groeiende politisering van de studentenbeweging hebben gevolgd. Deze reactie is ook in studentenkringen niet onbekend, in het bijzonder in "the old established countries". Niemand zal deze critici het recht ontnemen hun bezwaren naar voren te brengen, doch een enkel woord ter verdediging is op zijn plaats.

De internationale studentenbeweging werd geboren in een tijd, waarin een zeer hoog percentage van de studenten politiek geëngageerd was, omdat de tweede wereldoorlog niet aan de deur van de a-politiek voorbij ging. Dat het eerste doel van vele na-oorlogse internationale organisaties was om een herhaling van de tweede wereldoorlog tot elké prijs te voorkomen door het kweken van internationaal begrip, is begrijpelijk.

De internationale studentenbeweging heeft op dit gevoelen terstond aangesloten. Hoe meer studenten men vóór hun intrede in het maatschappelijk leven vertrouwd kon maken met situaties en meningen uit andere landen, hoe beter. Gebrek aan informatie over de werkelijke doelstellingen en meningen van anderen heeft in het verleden reeds te dikwijls geleid tot onnodige kortsluiting, die millioenen levens heeft gekost. Men heeft ook kunnen lezen hoe het in de na-oorlogse jaren onmogelijk bleek te zijn, de koude oorlog buiten de studentenbeweging te houden. Reeds voordat de IUS was opgericht, stond het voor sommige initiatiefnemers vast dat het samenbrengen van de studenten ter wereld geen doel in zichzelf was, doch een middel tot een ander doel: het bevorderen van sympathie voor het communisme. Voordat de niet-communistische wereld wenste in te zien, dat zij de strijd tegen de introductie van de koude oorlog reeds in 1946 had

had verloren, waren er jaren verstreken. Het duurde tot 1950 voordat men aarzelend besloot tot een nieuw initiatief, dat de studenten ter wereld op basis van gelijkwaardigheid en respect voor anderzans overtuiging bijeen diende te brengen. De vrees om door de introductie van politieke onderwerpen de eindelijk verworven eenheid te verspelen, weerhield de ISC er lange tijd van om van haar a-politieke dogma af te stappen.

Eerst toen aan de oprichters van de ISC bleek, dat de meerderheid van de studenten ter wereld in het dekolonisatie tijdperk andere problemen aan hun hoofd hadden dan studentenhuysvesting, waagde de ISC zich langzamerhand op de weg van het politiek engagement. Eerst in 1960 werd deze stap bezegeld, en werd erkend dat de maatschappelijke verantwoordelijkheid van de student geen secundair gegeven is, doch een primaire taak. Het duurde nog vier jaar voordat men een structuur aanvaardde, waarin de dynamiek van die maatschappelijke taak tot uiting kwam. Sindsdien is de ISC een politiek orgaan, waarvan de doelstellingen ondubbelzinnig zijn geformuleerd in haar Charter. Deze doelstellingen zijn niet nieuw en niet origineel. Uiteindelijk zijn het universele principes die de ISC niet heeft uitgevonden, doch hoogstens opnieuw onder woorden gebracht. Diegenen, die de taal van het charter hoogdravend vinden en de inhoud te idealistisch, dienen te bedenken dat in het charter een einddoel wordt geformuleerd, dat richting dient te geven aan de ISC activiteiten. Het is een bekend feit, dat dit doel reeds generaties lang is nagestreefd en niet is bereikt. Dat ligt echter niet aan de doelstelling, doch aan het feit dat de wereldmachthebbers andere doeleinden van meer importantie achtten.

Doch niemand kan ontkennen dat men sinds de tweede wereldoorlog minder ver van dit einddoel verwijderd is dan voorheen. Het verschil is meer dan een nuanceverschil. Door de ontwikkeling van de techniek en in het bijzonder van de communicatie blijft thans geen enkele situatie ter wereld meer onopgemerkt. Protesten tegen onrecht en discriminatie, die vroeger onopgemerkt konden blijven, worden thans wel gehoord, en de juistheid ervan wordt door de wereld-publieke opinie gewogen. Indien men van vandaag op morgen ergens ter wereld

besluit tot agressie, racistische immigratiebepalingen, oneerlijke procesvoering e.d. weet men dat men gadeslagen wordt, en dat de consequenties merkbaar zijn. De gevallen waarin regeringen zich hiervan niets hebben aangetrokken zijn vele. Doch met evenveel zekerheid kan men stellen dat in vele gevallen erger is voorkomen doordat de wereld-publieke opinie een preventieve invloed had. Hiertoe heeft de UNO een onschatbare bijdrage gegeven.

Het gevolg van deze situatie is, dat de machthebbers ter wereld zich minder dan voorheen kunnen veroorloven universele principes te schenden. Naarmate deze schending scherper wordt gesignaleerd en door tegenacties effectiever wordt beantwoord, naarmate het moeilijker wordt om op een onjuiste weg voort te gaan.

Dat de ISC hieraan haar bijdrage tracht te geven, is niet irreal maar een juist gebruik van haar verantwoordelijkheid. Indien zij de haar gegeven mogelijkheden benut om op objectieve wijze een bijdrage te leveren aan de handhaving van universele rechten van de mens, verdient zij de grootst mogelijke steun.

Naast het politieke werk van de ISC staat het praktische werk, dat minder spectaculair is doch niet minder belangrijk. Dit is gericht op de specifieke studentenproblemen en beoogt de sociale positie van de student te verbeteren en hem voor te bereiden op een verantwoorde-lijke maatschappelijke loopbaan. NUSes komen in verschillende delen van de wereld regelmatig bijeen om hun ervaringen uit te wisselen, en worden moreel en materieel door elkaar gesteund om de effectiviteit van hun werk te verhogen. Redacties van studentenbladen komen bijeen om hun specifieke ervaringen uit te wisselen. Zij verkrijgen regelmatig informatie opdat zij het niveau van hun blad kunnen doen uitgaan boven het peil van de studentikoze entertainment. Tien-duizenden studenten maken jaarlijks gebruik van de faciliteiten, die door de studentenreisbureaux worden georganiseerd binnen het kader van de international student travel conference. NUSes komen regelmatig bijeen om de problemen van de buitenlandse studenten in hun land te bespreken. Zij wisselen ervaringen uit over het functioneren van studenten cooperaties, die de kosten van levensonderhoud en studie-benodigdheden kunnen reduceren.

Door de studenten experts op de diverse terreinen regelmatig samen te brengen wordt voorkomen, dat iedere NUS in dezelfde fouten vervalt

waarvan zijn zusterorganisaties inmiddels geleerd hebben. Door het coördineren van activiteiten in het aantal studenten vrijwilligers korpsen in de afgelopen jaren verveelvoudigd.

Het is moeilijk vast te stellen hoeveel meer moeite al deze activiteiten gekost zouden hebben, en hoeveel NUSes nog in de kinderschoenen zouden staan, indien het aan internationaal contact had ontbroken. Deze aspecten van de internationale studenten samenwerking zijn in de vorige hoofdstukken minder ter sprake geweest, omdat zij niet relevant zijn voor de geschiedenis van de internationale studenten beweging.

Het feit dat een ISC, die zich op bovenstaande activiteiten richt, door de IUS nog steeds beschreven wordt als een werktuig van Amerikaanse imperialisten, kan men voor kennisgeving aannemen. De mening die de Conferentie en het secretariaat heeft uitgesproken over de Amerikaanse politiek in Latijns-amerika en Zuid-Oost-Azië, laat geen twijfel over de wijze waarop men ten aanzien van sommige aspecten van de Amerikaanse politiek stelling neemt. Moeten we dit beschouwen als taktiek van het state-department? Wat voor belang heeft het Statedepartment bij een scherpe veroordeling van de Amerikaanse interventie in de Dominicaanse republiek of een oproep de bombardementsvluchten boven Noord-Vietnam te staken? Masochisme?

En wat voor belang hebben de NUSes, die aan het werk van de ISC deelnemen erbij, om hun werkelijke overtuiging opzij te zetten ter wille van het State department?

De IUS propaganda in deze richting wordt echter gestimuleerd door het feit, dat de ISC financieel voor ongeveer 75% terugvalt op Amerikaanse fondsen. Dit is betreurenswaardig, doch de blaam treft niet diegenen die geven, doch diegenen die niet geven, omdat zij denken dat de Amerikanen wel zullen geven. Weliswaar is het aandeel van Westeuropese landen groeiende, doch het staat nog steeds in geen verhouding tot het Amerikaanse aandeel. Dat de landen uit de derde wereld tot nu toe slechts een geringe bijdrage konden geven, behoeft geen verwondering te wekken. Het is echter onzinnig te veronderstellen, dat men geen Amerikaanse gelden zou kunnen aannemen zonder zijn onafhankelijkheid prijs te geven. In het afgelopen jaar is door

Amerikaanse stichtingen voor meer dan 11 milliard dollar ingezameld voor de meest uiteenlopende doeleinden. Nu eens weer voor het redden van pyramiden en groot wild, dan weer voor anti-honger acties en ontwikkelingsprojecten. Zelfs zijn er Amerikaanse fondsen die financiële steun inzamelen voor hulp aan Cuba, terwijl door de verkoop van Viet Kong vlaggetjes dollars worden verzameld om de Viet Kong te steunen. Wil men dan de ISC kwalijk nemen dat zij financiële steun accepteert uit Amerika, omdat de bronnen elders niet toereikend zijn? Wanneer men stelt dat de principes van de ISC in wezen Amerikaanse principes zijn, vergeet men dat geen enkel land ter wereld deze principes voor 100% in praktijk heeft gebracht, en dat geen enkel land van universele principes het geestelijk eigendom kan claimen. Evenmin als alle aardappeleters van thans slaafse navolgers zijn van de 16e eeuwse bewoners van de Latijns-amerikaanse westkust, evenmin zijn alle aanhangers van de universele verklaring van de rechten van de mens slaafse navolgers van de Amerikaanse onafhankelijkheidsverklaring of van de Franse revolutie. Een andere vraag is of het charter perfect is, en of op de ISC geen aanmerkingen te maken zijn.

Ten aanzien van het charter is het duidelijk ^{dat} geen enkele formulering onfeilbaar is. Door de ervaring zal blijken welke onderdelen van het charter herziening behoeven, omdat zij niet meer voldoen aan de opvattingen die de leden van de ISC koesteren. Enigszins verwarrend is de nadruk, die in het charter wordt gelegd op het begrip vrijheid, zonder dat getracht wordt dit begrip nader te definiëren. Het ideaal van een free university in a free society moge universeel nagestreefd worden, niemand zal het een ander kwalijk nemen, indien hij het welzijn van zijn land (nog) niet gediend acht met een absoluut vrije universiteit, die zelfs vrij is de maatschappelijke ontwikkeling tegen te gaan.

Vrijheid betekent ongebondenheid, doch niet bandeloosheid. Het betekent een mogelijkheid tot ontplooiing, die door geen enkele vorm van discriminatie, onderdrukking of gebrek beperkt wordt. Doch vrijheid is een nietszeggende doelstelling zonder de erkenning, dat werkelijke vrijheid een grote verantwoordelijkheid met zich meebrengt om deze wél te gebruiken en niet te misbruiken. Volledige vrijheid kan slechts

bestaan, indien er regels gesteld worden die haar garanderen en tegelijkertijd beperken in het algemeen belang. Zij die misbruik maken van hun vrijheid en daardoor het algemeen belang nadeel berokkenen, dienen gecorrigeerd te worden.

Als er een spanningsveld te constateren valt tussen de begrippen vrijheid en algemeen belang, dient aan één van beiden de prioriteit gegeven te worden. Het is algemeen aanvaardbaar dat ter wille van het algemeen belang de vrijheid niet onbeperkt kan worden uitgeoefend. Doch wat men als algemeen belang beschouwd, dient dan ook werkelijk algemeen te zijn, en niet het belang van één persoon, partij, klasse of ras. Die beoordeling dient te liggen bij de gemeenschap in haar geheel. Slechts indien deze gemeenschap telkens weer kan vaststellen wat zij in het algemeen belang acht, en welke beperkingen zij zichzelf met het oog daarop oplegt, kan men een beperking van het recht van de individue om zijn eigen weg te kiezen, als juist en natuurlijk aanmerken.

Indien men deze relativiteit van het begrip vrijheid erkent, zal de tekst van het ISC charter aan realiteit toenemen. Bij het signaleren van iedere inbreuk op de vrijheid, zal men na dienen te gaan of deze gepaard gaat met een inbreuk op het onvervreembaar recht van ieder volk om zelf haar koers te bepalen.

Het charter gaat ervan uit, dat "a free society" het beste gebaat is bij "a free university". Doch tegelijkertijd stelt het charter, dat de universiteit haar vrijheid en autonomie alleen waard is, indien zij die gebruikt in het belang van de maatschappij, waarvan zij deel uitmaakt. Het grote aantal NUSes dat het charter heeft geratificeerd, of besloten heeft het geassocieerd lidmaatschap aan te vragen, getuigt ervan dat een organisatie als de ISC in een behoefte voorziet.

Meerdere NUSes uit de minderheidsgroep van Quebec 1960 hebben op deze wijze hun steun aan de ISC nieuwe stijl toegezegd, terwijl anderen in het voorjaar van 1966 hun positie zullen bepalen.

Dat de IUS deze ontwikkeling met zorg heeft gadeslagen, behoeft geen toelichting. De met haar sympathiserende studenten hebben geen mogelijkheid onbenut gelaten om de respectieve NUSes ervan te overtuigen, dat het lidmaatschap van de ISC een stap zou zijn, die in

strijd was met de doelstellingen van de NUS. Indien deze stelling door de NUS niet werd aanvaard, werd getracht het full-membership uit te sluiten en de NUS tot associate membership te laten besluiten. Hierbij komen de bekende argumenten uit de two-camps theorie weer naar voren, en wordt gesteld, dat neutraliteit tussen beide organisaties zich niet verdraagt met full-membership. Terwijl het bovenstaande geluid, in enkele gevallen met succes, voornamelijk wordt gehoord van de communistische studenten in de landen van de derde wereld, besloot men in de "old established countries" tot een andere taktiek. De IUS hield er rekening mee, dat het merendeel van de studenten van deze landen geneigd zijn tot een student-as-such standpunt, waarin politieke activiteit met argwaan wordt bekeken. Gebruik makend van deze mentaliteit stelde de communistische vleugel van de Engelse NUS, dat het politieke aspect van de beide internationale organisaties onverenigbaar was met het student-as-such principe dat de Engelse NUS in haar vaandel had geschreven. Bovendien was het praktische voordeel voor de Engelse student gering, aangezien de meeste aandacht van de internationale organisaties gericht was op de ontwikkelingslanden. Voor het eerst spraken deze studenten niet vóór toetreding tot de IUS, doch hanteerden het vroeger door hen verfoeide student as such argument om de NUS van het geven van steun aan de ISC te onthouden. Zodoende besloot de NUS voorlopig geen lidmaatschap aan te vragen van de ISC. De mogelijkheid werd echter nog opengelaten deze beslissing op het volgende Congres nader te overwegen.

Voor de ISC dient dit echter een waarschuwing te zijn. Zij dient zich ervan bewust te blijven dat zij een studentenorganisatie is. Haar activiteiten ter verwezenlijking van de studenten-idealen dienen onverminderd voort te gaan, doch niet ten koste van de aandacht voor de studenten-behoeften. Het gevaar bestaat, dat de politieke activiteiten de minder spectaculaire onderwerpen verdringen. De ISC dient zich ervan bewust te blijven dat zij niet het orgaan is van de secretariaten-buitenland van de diverse NUSes, doch van de NUSes in hun geheel. De kritiek van vele NUSes ter wereld op de IUS is, dat deze organisatie de niet-politieke aspecten van haar werk volledig verwaarloost. Deze kritiek is door het IUS-secretariaat erkend,

en tijdens de laatste Executieve meeting werd toegezegd hierin verandering te zullen brengen. Terwijl het politieke werk voortreffelijk kan functioneren, wanneer men maar een efficiënte publiciteitsafdeling heeft, vraagt het praktische werk een grote deskundigheid, waarop de diverse experts van de NUSes kunnen terugvallen. De behoefte aan praktische adviezen en coördinerende werkzaamheden is niet alleen groot in de "old established countries". Ook de NUSes van de "new emerging countries" krijgen meer en meer het karakter van belangenorganisaties, wier internationale activiteit slechts een van de vele portefeuilles is. De Executives van vele NUSes zijn zich bewust van het feit, dat hun leden een directe en efficiënte belangenbehartiging verwachten. Hun medewerking of tegenwerking aan de onderwijs-politiek van hun regering of universiteit, is bepalend voor de voorzieningen waarmee een volgende studentengeneratie geconfronteerd wordt. Indien hun kamers gchorig, hun beurzen onvoldoende, hun gezondheidszorg gebrekkig en hun studiemateriaal schaars is, hebben zij weinig reden zich te verheugen over de activiteit van hun NUS, die in gebreke bleef toen besloten werd tot de bouw van studentenflats, vaststelling van de beurzen, medische voorzieningen en aankoop van studiemateriaal.

Gezien het feit, dat de leden van de Executive van de meeste NUSes slechts een jaar hun functie vervullen, is een regelmatig contact tussen de verschillende NUSes noodzakelijk willen zij de hun toevertrouwde werkzaamheden optimaal kunnen vervullen. In het verleden is deze noodzaak door de ISC ingezien. Doch naarmate meer NUSes zich ontwikkelen tot belangenorganisaties, naarmate de ISC meer specialistische arbeid dient te verrichten.

Het vorige hoofdstuk is geëindigd met de opmerking, dat de IUS zich thans "on the crossroads" bevindt. Doch in welke richting de IUS zich ook zal gaan ontwikkelen, voor het geven van een prognose is slechts één feit van belang: zal de IUS een frontorganisatie blijven ten dienste van de politiek van een bepaalde mogendheid, of zal zij zich hiervan losmaken en de werkelijke spreekbuis worden van de NUSes die bij haar aangesloten zijn?

Indien zij blijft functioneren als frontorganisatie, zal het van de

politiek van haar opdrachtgevers, in casu Sovjet Unie, afhangen in welke richting de IUS zich zal ontwikkelen. Het is aan de Sovjetologen om in dat geval een prognose te maken.

Blijft over het hypothetische geval, dat de IUS haar karakter van frontorganisatie zal verliezen. Dit zal nimmer geschieden met goedvinden van de Sovjet Unie. Deze zal nimmer financiële en politieke steun geven aan een organisatie, die zich onafhankelijk zal gedragen, en de daden van de Sovjet Unie en haar geestverwanten even kritisch zal bezien als de handelingen van andere mogendheden. Tot nu toe heeft de Sovjet Unie slechts medewerking gegeven aan internationale organisaties, die haar beleid ondersteunden, of indien zij zich niet kon veroorloven afzijdig te blijven. In het laatste geval beperkte zij zich tot het hoognodige. Men lette op de Sovjet houding ten aanzien van de Verenigde Naties en diens technische onderafdelingen.

Ten aanzien van de frontorganisaties, waarvan de Sovjet Unie zich bedient ligt de zaak echter anders. Deze organisaties zijn nimmer beschouwd als middel tot het bereiken van internationale samenwerking, doch hebben tot doel de invloed van het communisme te vergroten.

Indien zij in die taak falen, zal de Sovjet Unie niet aarzelen haar steun aan de frontorganisaties te onthouden. Indien het stopzetten van financiële steun hen niet "tot rede" kan brengen, zullen naar andere wegen gezocht worden om de schade te beperken.

Waar dit geldt ten aanzien van de frontorganisaties in het algemeen, geldt het des te meer voor de frontorganisaties, die zich met de jeugd bezighouden: WFDY en IUS. Indien de Sovjet Unie hen als instrument zal verliezen, zal zij niet aarzelen hen in hun bestaan te torpederen. "Het is beter dat zij niet bestaan, dan dat zij zich tegen ons keren". De jeugdleiders en studentenfunctionarissen uit vele landen, zijn een afspiegeling van de leiders van morgen. Derhalve zal de Sovjet-Unie zich nimmer het apparaat laten ontnemen om met hen in contact te blijven, en organisaties die als concurrent gezien worden, het werk bemoeilijken en zo mogelijk de pas afsnijden.

Thans ziet het er nog niet naar uit, dat de Sovjet-controle over de IUS afneemt. Weliswaar worden concessies gedaan in de richting van China, doch niet in die mate dat de IUS wezenlijk van karakter is

veranderd. In hoeverre deze controle zich in de toekomst zal continueren zal in hoge mate afhangen van de wijze waarop de relaties tussen de communistische landen onderling zich zullen ontwikkelen, in het bijzonder ten aanzien van de internationale politiek. Het staat te bezien wat er zal gebeuren indien het gastland van de IUS, Tsjechoslowakije, zich niet meer kan verenigen met de hoofdlijnen van het Sovjet internationaal beleid. Nog nimmer heeft een communistisch land toegestaan, dat op haar grondgebied een organisatie werkzaam was, waarmee zij zich niet kan verenigen. Het waarschijnlijkste is, dat het hoofdkwartier van de IUS dan verplaatst zal worden naar een ander land, dat de Sovjet lijn wel getrouw blijft. Doch in welk communistisch land het hoofdkwartier ook gevestigd zal zijn, het feit blijft bestaan, dat de organisatie nimmer een geluid zal kunnen laten horen, dat volgens de regering van het gastland of de financier "erroneous" is. Men herinnere zich h  in 1956 de frontorganisaties zich terugtrokken in die oost-europese landen, waar zij onbelemmerd konden werken.

Wat is nu de invloed, die de middengroep op de IUS kan hebben. In het verleden was die invloed gering. Men kende de mogelijkheden van de IUS en haar beperkte bewegingsvrijheid. Men wist, dat de IUS bijeenkomsten niet uiteen konden gaan zonder de Berlijnse muur als een instrument van de vrede gehuldigd te hebben. Indien men de IUS zou dwingen het totalitaire regime in Oost-Duitsland of de agressie van China jegens India aan de kaak te stellen, zou dat betekenen dat men de IUS de grond in boorde. Derhalve heeft men daartoe tot nu toe geen pogingen gedaan, en heeft men binnen de ISC voor het ene standpunt en binnen de IUS voor het andere standpunt gestemd of zich onthouden.

Het is kortzichtig deze houding als weinig principieel te veroordelen. Naar mening van vele NUSes uit de middengroep is het beter een communistisch gecontroleerde IUS te hebben, die materiële en morele steun verleent dan een principiele IUS die zichzelf verlamt. Indien alle NUSes ter wereld en masse tot de IUS zouden toetreden, zou het een eenvoudige zaak zijn de Sovjet controle te vernietigen en het secretariaat te verplaatsen naar een land waar volledige vrijheid

van handelen zou bestaan. Doch daarmee zou de IUS identiek worden aan de ISC en zou voor financiële ondersteuning in de communistische landen nul op het rekest krijgen. Het resultaat zou zijn een smelting van IUS en ISC, doch geen world student unity. Binnen korte tijd zou een World Federation of Democratic Students of iets dergelijks worden opgericht en deze geschiedenis zou van voren af aan geschreven kunnen worden.

Wat zijn nu de vooruitzichten voor world student unity? Uit het bovenstaande moge blijken, dat door samensmelting van IUS en ISC niets wordt bereikt. De geschreven doelstellingen van beide organisaties vertonen weliswaar grote overeenkomsten, doch de toepassing van deze doelstellingen loopt in vele essentiële gevallen ver uiteen. Ten aanzien van politieke kwesties is zulks in de vorige hoofdstukken voldoende naar voren gekomen. Doch de meningen gaan reeds uiteen, voordat men alle NUSes ter wereld rond één tafel vergaderd heeft. De IUS zal nimmer aan een representatieve NUS de voorkeur kunnen geven boven een communistische minderheidsorganisatie, die claimt representatief te zijn. Immers, volgens de communistische principes verkondigt de laatste de wil van het volk en is dus representatief, ook al is haar ledental gering. Men zal nimmer van communistische NUSes mogen verwachten, dat zij geestverwante minderheidsorganisaties zullen laten vallen.

Moet dit echter tot gevolg hebben, dat de niet communistische NUSes vol begrip voor het standpunt van de IUS dit standpunt gaat delen? Hierover wordt door de niet-communistische NUSes verschillend geoordeeld. Sommigen onderschrijven op vele principiële punten het IUS beleid, noemen de Sovjet atoomproeven een bijdrage tot de vrede, noemen de EEG en het Peacecorps neokolonialistische initiatieven en zwijgen over de Chinese bom, teneinde door de IUS als volwaardige voorvechter van de vrede geaccepteerd te worden.

Anderen doen er het zwijgen toe, wanneer hun werkelijke overtuiging de IUS niet welgevallig is, teneinde het contact niet te vertroebelen. Weer anderen achten de dialoog met de communistische NUSes alleen zinvol, indien men zijn werkelijke overtuiging niet verbergt, of fingeert het eens te zijn op gebieden waar men het niet eens is. Zij

achten de houding van de voorgaande NUSes onwaarachtig, en zijn van mening dat die resulteert in een schijndialoog. Naar hun mening wordt er geen enkel internationaal begrip gekweekt indien men nalaat voor het eigen standpunt begrip te kweken, doch daarentegen steun geeft aan een standpunt waarmee men zich in wezen niet verbonden voelt. Het feit dat hun communistische gesprekspartner niet in staat is in het openbaar zijn begrip voor hun overtuiging te tonen, is voor hen geen reden om hun overtuiging te verbergen.

World student unity is een onbereikbaar streven indien men denkt de NUSes van China, Joegoslavië, Noorwegen, de USA, Chili, Rhodesië te kunnen verenigen met het Franco studenten syndicaat in Spanje of de pro-apartheids-studenten in Zuid-Afrika. Universele studenten samenwerking is slechts bereikbaar indien men een gemeenschappelijk doel voor ogen heeft, en wenst te spreken over de overeenkomsten in plaats van over de verschillen. In die gevallen, waar de principes identiek zijn en een gemeenschappelijke oplossing voor ogen staat is unity mogelijk. Doch dan dient aan beide zijden de wil tot samenwerking aanwezig te zijn. Sinds de Christchurch-conferentie besloten heeft de steun van iedere groepering te aanvaarden, die eenzelfde opvatting heeft ten aanzien van een zeker probleem, is universele studenten samenwerking voor een zeker streven bereikbaar. De IUS heeft echter de ISC uitnodiging tot een gemeenschappelijke positiebepaling afgeslagen, en is voortgegaan de ISC te beschrijven als lackeys of the imperialists. De identificatie van een ieder, die het met de IUS op essentiële punten oneens is, met een misdadiger, toont dat de IUS nog niet de tolerantie kan opbrengen om andersdenkenden te respecteren. Mag men deze tolerantie van de IUS verwachten? De beslissing daarover zal echter niet door de IUS genomen kunnen worden, doch door machthebbers achter de IUS. Of zij daartoe bereid zijn, zal de toekomst moeten uit wijzen.

Verantwoording

In de inleiding van deze studie is gesteld, waarom ik meende te moeten beginnen met een hoofdstuk over de communistische frontorganisaties. Ik mag de lezer, die toen zijn wenkbrauwen opgetrokken heeft of zich verheugd heeft, er nogmaals op attent maken, dat ik dit niet gedaan heb om de lezer te beïnvloeden. Het woord communistische frontorganisatie is geen scheldwoord, doch een realiteit. Alleen zij, die menen alles wat negatief en hen onwelgevallig is te moeten aanduiden met het woord communistisch, zullen deze term lichtvaardig gebruiken. Doch zolang oprechte communisten deze term aanvaarden, is er geen reden waarom anderen er geen gebruik van zou mogen maken.

Als ik mij speciaal gericht heb op de ontwikkeling en problemen van de IUS als front-organisatie, heb ik dat niet gedaan omdat ik anti-communist ben. Men kan bezwaren maken tegen het communisme, doch het valt niet te loochenen, dat deze ideologie voor velen een wezenlijke inhoud heeft gekregen. Men kan bezwaren maken tegen de ideologie, en tegen de methodes waarvan het zich bedient, doch men kan geen bezwaren maken tegen de mensen die vanuit deze ideologie leven.

Mijn hoofdbezwaar tegen de IUS is dan ook niet, dat deze organisatie het belang van het wereld-communisme op het oog heeft. Uiteindelijk is een ieder gerechtigd zich met zijn geestverwanten aaneen te sluiten om zijn doel te bereiken.

Doch mijns inziens is het niet geoorloofd voor het bereiken van dat doel ieder middel toe te passen. Mijn hoofdbezwaar tegen de IUS is dat zij claimt universele principes na te streven, doch in de praktijk van de prins geen kwaad weet indien deze principes door haar superieuren worden geschonden ter wille van het einddoel.

De heilige verontwaardiging, waarmee de IUS kan spreken over situaties, die onrechtvaardig zijn en de waardigheid van de mens aantasten, is een schijnheilige verontwaardiging indien zij categorisch weigert te erkennen, dat ook het communisme zich van ontoelaatbare methodes kan bedienen. De laster en de lage intrigues, waarmee zij zich ontdoet van diegenen, die haar methodes kritiseren, en die streven naar een werkelijk universele studenten samenwerking, staan in schril

contrast met de lofwaardige principes die zij bij tijd en wijle verkondigt.

Een enkel woord ter verdediging van de IUS is echter op zijn plaats. Het initiatief tot het oprichten van de IUS is niet uit studentenkringen voortgekomen, en de doelstellingen van de IUS zijn niet door studenten geformuleerd. Het zijn politici en partijfunctionarissen, die verantwoordelijk zijn voor de wijze waarop de IUS functioneert. Indien de IUS functionarissen uit communistische kringen niet bereid zijn zich naar de taak van de IUS te richten, stellen zij daarmee hun loopbaan in de waagschaal. De overtuiging is gerechtvaardigd dat naast de opportunisten die de IUS als springplank gebruiken, een groot aantal IUS functionarissen gelooft in het doel, waarnaar zij streven. Volgens de communistische ideologie is het niet immoreel dat het doel de middelen heiligt. Derhalve is het niet op zijn plaats deze mensen immoraliteit te verwijten. Doch het is evenmin op zijn plaats deze hypocrisie te bevorderen en als iets nobels en verhevens voor te stellen.

Internationale studenten-samenwerking is een waardevolle zaak. De student is een wezenlijk bestanddeel van zijn maatschappij, en dient zichzelf niet als een maatschappelijk aanhangsel te beschouwen, dat voorlopig buiten spel staat. Zijn speciale positie brengt met zich mee, dat hij als zoeker naar de waarheid, zich niet neerlegt bij de fouten van zijn maatschappij als waren die onvermijdelijk. Dit geldt in nationaal opzicht en in internationaal verband.

Het feit, dat de wereld gescheiden is in Oost en West, is geen feit dat hij voor kennisgeving behoeft aan te nemen. Een werkelijke dialoog tussen de studenten van heden, betekent een beter begrip bij de verantwoordelijke burgers van morgen. De wereld van vandaag kan zich niet veroorloven de kansen tot een beter begrip te laten liggen.

Doch men dient er niet de ogen voor te sluiten, dat de wereld nog andere conflicten kent dat het Oost-West conflict, die in importantie even belangrijk, zo niet belangrijker zijn.

Het rassenvraagstuk zal slechts van de aardbodem kunnen verdwijnen

door de gezamenlijke inspanning van alle rassen, die de menselijke geneigdheid tot discriminatie alleen te boven kunnen komen door zich voor 100% in te zetten. De schrijver is zich ervan bewust, dat het begrip non-discriminatie gemakkelijker is neergeschreven dan in praktijk gebracht. Dit doet echter aan de noodzaak niets af, om tot een samenleving te komen waarin een ieder, ongeacht zijn huidskleur, voor de ander als medemens aanvaard wordt.

Een tweede vraagstuk is de verhouding tussen noord en zuid, rijk en arm, diegene met een volle maag en diegene die niet weet of de volgende dag levenskansen zal inhouden. "The fight against any form of oppression" heeft tot doel een menswaardig bestaan te creëren. Het gevecht voor het bestaan zelf is echter niet minder belangrijk. Indien er ergens een taak ligt voor de internationale studenten beweging dan is het op deze terreinen. Het contact dat de studenten van noord en zuid en van verschillende rassen gevonden hebben in de internationale studentenbeweging, zal ten volle benut dienen te worden. Leadership-trainings-seminars, analfabetismecampagnes, community development projecten e.d. kunnen een immense bijdrage leveren aan de uitwisselingen van de know how, know why, know where en know what.

Door deze vormen van intense samenwerking kan het begrip world student unity een reële inhoud krijgen, als een effectief middel om een universeel gewenst einddoel te bereiken. Mogen de volgende decennia van een ontwikkeling in deze richting getuigen.

Appendix A

Charter of the International Student Conference (I.S.C.)

We, the National Unions of Students and National Delegations gathered together in the 11th International Student Conference in Christchurch (22nd June to 1st July, 1964)

- deriving our strength and inspiration from the millions of students who from our constituents,
- committed to encourage, aid and defend the democratic student movement throughout the world, since only through dynamic, united and independent action can students fulfil their role as a conscience of society in the vanguard of political, economic and social progress.
- committed to the principle that the student community and the National Unions of Students are integral parts of society and share a common destiny with it,
- convinced that cooperation among representative, independent, democratically organised student associations, based on commonly shared and universally applied principles, is the most effective means for students to defeat oppression in all its forms and to build together a free university, a free society and a peaceful world order embodying the hope for mankind set forth in the Universal Declaration of Human Rights,
- hereby establish this Charter of the International Student Conference which will determine and guide the actions of its organs and members within the framework of the Conference.

I.

The Ideals of the International Student Conference

1. A Free University in a Free Society

A. The Free University

The International Student Conference, believing in a University accessible to all and autonomous in its functions, yet conditioned by the needs and aspirations of the people,

whose dedication to educational, social and economic progress never weakens its resolve to seek and guard the truth, whose doors are open to society but invincible to racial, political or ideological assault, shall seek to realise and defend the freedom of the university so that:

1. It shall be a university which fulfils its vital role as a forum for the unfettered interplay of ideas, as a source of leadership for economic and social development, and as a centre where even the most basic assumptions and institutions of society can be placed in doubt, without fear of reprisals by any political, economic or social force.
2. It shall be a university to which students from all racial, political, religious, national and economic backgrounds have equal access on the basis solely of their individual abilities and needs.
3. It shall be a university fully sustained by the society of which it is a part and, in consequence, fully able to provide, in conditions of adequate welfare, an education based on national needs and responding to the demands of economic and social development.
4. It shall be a university in which students are free to defend together their legitimate interests and responsibilities, promote their common welfare and that of society, express their own viewpoints and take active part in the formation of university policy without interference, restriction or censorship.

B. The Free Society

The International Student Conference, believing that the freedom of the university and the freedom of society are inseparable, believing that the free and open society must be fully independent of any form of external domination, that its citizens must be able to organize their national life in response to popular needs and aspirations, and that

its political, economic and social structures must serve the genuine needs of the people as expressed through democratic channels of communication, shall seek to build and defend the following basic objectives of the free society: political democracy and economic and social justice.

1. Political democracy, based on the will of the people expressed in accordance with the principle of universal adult franchise and the practice of free and regular elections, shall be achieved only when political power is not the privilege of any group, class or race, but is exercised in conditions of full freedom of expression, assembly and association and the recognition of the full rights of the individual.
2. Economic Justice shall be achieved only when equality of economic opportunity, adequate material standards of living and the equitable distribution of the national wealth depend on precepts and methods of economic planning and growth based on popular needs and aspirations rather than the rigid adherence to any particular economic doctrine. Economic justice may be further fostered and nurtured by equitable and mutually agreed forms of international economic cooperation which aim genuinely to promote rapid economic development and to eliminate the economic exploitation and subjugation of one part by another.
3. Social Justice shall be achieved primarily through universal concern and action, based on full recognition of the inherent dignity and the equal and inalienable rights of all members of the human family, in conditions of full equality of opportunity and treatment under the law, enabling all to live and work in freedom from hunger and want.

C. World Peace

The International Student Conference, believing that the freedom of the university and the freedom of society cannot be divorced from the struggle for world peace, and believing that

lasting peace can only be achieved through national independence, self-determination and international cooperation and the eradication of all forms of oppression, shall seek to encourage permanent world peace and disarmament based on:

1. A strengthened United Nations in which all members fulfill their responsibilities and share equally the task of promoting peace, freedom and progress. The United Nations must be a medium for the arbitration and solution of all major international disputes and must become the basis of the future world order.
 2. The promotion of sincere and constructive contacts between people from various countries, including those with different political, economic and social systems, leading to greater mutual understanding.
 3. The conversion of economic and human resources now engaged in arms production to the urgent objectives of economic, social and educational development.
 4. An agreement to ban all nuclear weapons tests, endorsed by all nations and containing adequate controls and safeguards to guarantee their full compliance as a first step towards complete and general disarmament.
 5. The rule of law to protect men and nations against aggression, to provide peaceful channels for the exercise of impartial justice, and to create a world in which mankind, despite differences of ideology, race and religion, is united.
2. The Struggle for the Ideals of the International Student Conference

The International Student Conference,

Aware that oppression in all its forms (imperialism, colonialism, neo-colonialism, totalitarianism, racism, dictatorship, social injustice and militarism) continues to threaten the free university, the free society and world peace, jeopardizing the rights and responsibilities of students in the struggle for justice,

Believing that the struggle against oppression must not be subverted to the objectives of any ideological, religious, political or military bloc, since no power group in the world is free of oppressive systems, acts and policies,

Convinced that ~~that~~ the student struggle against oppression must stem from objective judgements freely arrived at by students themselves,

shall seek to achieve its ideals by struggling against:

1. Imperialism

the action of the government or economic groupings of one country to dominate or encroach upon another country and to exploit and subjugate its people either militarily, economically, politically or culturally. Imperialism takes many forms, is practised today by several powers, and cannot be viewed solely as the culmination of a particular economic system or as the natural expression of any particular ideology.

2. Colonialism

the deliberate suppression by one country of the economic, political and cultural sovereignty of another and the violation of its inherent right of self-determination. Colonialism is a flagrant violation of human rights and renders impossible the full economic, social and cultural development of the colonised country, and creates a climate in which neo-colonialism can thrive and entrench itself.

3. Neo-Colonialism

the indirect domination or encroachment by any country on the independence and integrity of a sovereign nation, primarily economic but also military, political and cultural, practised most commonly but not exclusively by former colonial powers over countries which possess nominal but not substantive independence. Neo-colonialism is oppression in a subtle form, which undermines the nation's

sovereignty, integrity, freedom of action and control over its own economic resources. It is a travesty of mutually beneficial economic, cultural and political cooperation, based upon the free consent of both parties and upon mutual respect and equality.

4. Totalitarianism

the systematic and forcible imposition of a particular doctrine or belief upon all aspects of the life of a people, who are not permitted to express themselves freely, whether that doctrine be racist, religious or ideological in character. Totalitarianism need not necessarily exist in a one-part state provided that fundamental human rights are fully respected.

5. Racism

the violation, on grounds of racial origin, of the right of every human being to equal treatment and opportunity. Racial prejudice is based on ignorance, fear and hatred and seeks to destroy human dignity and corrode the human personality. Racial discrimination often develops into a system of political, economic and social exploitation which can culminate in genocide. Racism can exist in any society, regardless of its political or social system, its official ideology, or its degree of economic development.

6. Dictatorship

the economic, military and political domination of the people by an unrepresentative regime, of an individual or a group, which tries to maintain itself in power by corruption, fraud or at the expense of human life and liberty.

7. Social Injustice

the grossly inadequate or unequal access by a part of the people to the economic, educational, social or cultural benefits of their society. The widespread illiteracy, hunger

poverty and disease which plague most of the nations of the world indicate the magnitude and the urgency of this evil.

8. Militarism

the use of military power to obtain political, economic and social control of a country by preventing or ignoring democratic elections, which results in the domination of a country by systems which favour the privileged classes. Militarism responds to imperialist interests using for its purpose repression in all its forms, violation the freedom of man and using simulated rights and laws which are not in accordance with the aspirations of the people.

3. The Rights and Responsibilities of National Unions of Students in the Struggle for the Ideals of the International Student Conference

The International Student Conference,

Recognising that the democratic student movement is an expression of the need of students to organise themselves in order to advance their rights and fulfill their responsibilities both as students and as members of society,

Believing that only through the growth and encouragement of democratic National Unions of Students based on the will and work of students themselves and effectively representing their interests can the ideals set forth in this Charter be achieved,

Convinced that the independence and sovereignty of every National Union of Students in national and international affairs is a prerequisite to its success,

shall seek to defend and discharge these rights and responsibilities of National Unions of Students:

1. Every National Union of Students has the right to organise itself without outside interference, and has the responsibility to make every effort to exercise this right without

fear of reprisals from any source, regardless of whether its opinions differ from those of its government or of any particular group in its society or outside.

2. Every National Union of Students has the right and responsibility to maintain complete independence from any non-student body whether a government, political party or youth organization, just as every National Union has the right to cooperate closely with these elements when such cooperation reflects and promotes the freely determined will of the student community.
3. Every National Union of Students in consonance with the principles of the Charter has the right to appeal for moral and material solidarity from other National Unions of Students and the responsibility to provide such solidarity when required.
4. Every National Union of Students has the responsibility, through regular assemblies, democratically organised, and through its executive officers, democratically elected, to derive its mandates exclusively from the student community which it represents so that no outside force may impose its own ideology or policy upon the Union in violation of the freely held opinions of its constituents.
5. Every National Union of Students has the responsibility to defend the free university and the free society and to work for world peace.
6. Every National Union of Students has the responsibility, taking into account the principles of this Charter, to work for world-wide cooperation and the universal application of those principles.
7. Every National Union of Students has the responsibility to promote, in the spirit of this Charter and on a bi-lateral and multi-lateral basis, practical cooperation between students of all countries with different social, political and economic systems in order to reach world student unity.

Summary of part II.

Structure and Functions

The International Student Conference shall be an organization composed of National Unions of Students which adhere to this Charter and which fulfill their responsibilities as defined herein.

2. Membership

1. The International Student Conference shall have as members National Unions of Students and National Delegations who have ratified this Charter, who have given evidence of support for this Charter in their actions and statements, and who shall be admitted to the International Student Conference by a majority vote of its members present and voting at a Conference.
2. Decisions on membership status shall be based on appropriate documentation from organizations applying for this status. Such organizations shall submit evidence of their adherence to this Charter and of their commitment to the International Student Conference as a framework for cooperation. They shall include in their application for status a statement of such adherence or commitment, an expression of their willingness to fulfill the responsibilities of a National Union of Students as set forth in the Charter, and a description of the body of the organization which has certified such adherence or commitment.

3. Other Statuses

1. Associate Status in the Conference will be granted to organizations who meet the structural requirements of a National Union of Students, who have demonstrated their commitment to the International Student Conference and their support for its programme, and who meet their financial and other responsibilities.

2. Associates shall have the right to speak and to move and second motions in all sessions of the Conference.
3. Observer Status may be granted to national, regional or overseas student organizations and other organizations who have shown an interest in the work of the International Student Conference.

Observers may speak in all sessions only at the invitation of the Conference.

4. Supervision Committee

8. The Supervision Committee shall be the sole authority in the interpretation of the Charter of the International Student Conference in the inter-Conference period.

5. The Secretariat

1. The Conference shall have a permanent Secretariat known as the Secretariat of the International Student Conference. The responsibility for implementing the resolutions and mandates of the Conference shall lie with the Secretariat. The Secretariat, with the prior agreement of the Supervision Committee, may also initiate new programmes in the inter-Conference period to meet new circumstances which have arisen since the last Conference. It will base its actions and statements on the Principles of the Charter.

6. Research and Information Commission

1. The Supervision Committee shall elect a Committee of five individuals called the Research and Information Commission which shall have the primary responsibility for investigating allegations of the violation of student rights or the existence of one or more of the forms of oppression defined in this Charter. The members of the Commission will be elected as individuals on the basis of their personal competence,

integrity and dedication to the principles of the International Student Conference. Their mandate will continue until a new Commission has been elected.

One of these individuals shall be elected by the members of the Commission as its Chairman. The Commission may appoint such additional personnel to assist in its work as it deems necessary.

2. The Research and Information Commission shall receive all necessary technical assistance from the Secretariat without allowing such assistance to prejudice its work in any way.
3. The Commission shall be charged with making a full investigation of the student situations in the countries it is mandated to study, as well as whatever political, social and economic background may be necessary to an understanding of these situations. The Commission shall have the responsibility of informing student organizations and other sectors of world opinion as to any violation of rights or existence of oppression in the countries under study. It shall circulate its reports to member organizations for their action and shall also submit these reports to the next Conference.
4. The Research and Informations Commission shall initiate a study upon a mandate from the Conference or the Supervision Committee, or upon the request of five member organizations.
5. If a member organization feels an urgent need for a Conference statement on a particular situation not covered by the investigation of the Commission, that organization should submit a suggested statement along with sufficient supporting documentation to the Commission which, in turn, would report its recommendations to the Conference.

7. Finance

2. The Secretariat may seek and use funds for the implementation of the Conference programme from other sources provided that such funds are given in support of the Charter and that their

acceptance and use is consistent with the policies and resolutions of the Conference.

3. Member organizations and Associates must pay their full contribution unless the Supervision Committee has decided otherwise.
4. Member organizations who have not paid their contributions, or that part thereof which has been decided upon by the Supervision Committee, for two (2) fiscal years, shall not be entitled to vote at the Conference until such time as they have cleared their financial arrears.

III.

Amendments

The provisions of this Charter shall stand until amended by the Conference. Amendments to the Charter must be submitted by Member organizations to the Secretariat for circulation among all Member organizations at least two months in advance of a Conference and shall be considered first by the Supervision Committee, although the Conference need not be bound by its recommendations. Amendments may be adopted by a vote of two-thirds of the Members present and voting.

Schedule I

1. National Union of Students

A National Union of Students shall be an organization whose membership is composed of individuals engaged in study at universities and institutes of higher education in any territory, if that territory has a de facto separate governmental administration whether politically independent or not, whose function it is to represent the interest of these individuals, whose

whose executive body is freely elected by the students, and whose membership is open to all students in that territory, provided that such an organization is either the only one in that territory claiming to exercise the function of a National Union of Students, or that, if there be more than one, it exercises this function on behalf of the majority of the above individuals.

2. National Delegation

A National Delegation shall be a representation from a country where no National Union exists, but which has credentials from a majority of university student unions in that country whose executive bodies are freely elected by the students, and which represents a majority of students in that country. Members of a National Delegation should make all possible attempts to form a single national organization in their country as soon as it is practicable.

Appendix B

The I.U.S. Constitution

Preamble

We, the students of the world,

- Gathered in Prague in August 1946 at the World Student Congress, called by the International Preparatory Committee elected by the London International Students Conference of November 1945,
- Conscious of the historic significance of this era, when the Charter of the United Nations is being established and when all workers and young people strive in the service of mankind towards the fundamentals of social and economic advancement,
- Faithful to the example of the best of our members who died in the fight of the democratic peoples for their liberty,
Affirm our will
- to build again a better world, desirous of liberty, peace and progress, to take that place in the vanguard of the youth of the world; which we have held so often before in the course of history:

To this end, we do now constitute the International Union of Students.

The International Union of Students considers the unity of all democratic forces, which work for progress and base their activities upon the principles of the United Nations, to be an indispensable condition for the realisation of a just and lasting peace, and the equality of all peoples.

The purpose of the International Union of Students, which is founded upon the representative student organisations of different countries, shall be to defend the rights and interests of students, to promote improvement in their welfare and standard of education, and to prepare them for their tasks as democratic citizens.

Acts of the Constitution

Section I

Name

The name of the organisation shall be:

The International Union of Students,
(hereafter referred to as the IUS).

Section II

Headquarters

The Central Offices of the IUS shall be situated in Prague.

Section III

Aims

The IUS, as a representative international student organisation which defends the interests of students, shall strive for the following aims:

- a) The right and possibility of all young people to enjoy primary, secondary and higher education, regardless of sex, economic circumstances, social standing, political conviction, religion, colour of race; an extensive system of state scholarships and family allowances the provision of textbooks and school materials free of charge; facilities for the maintenance of health and all other means of improving the living conditions of students.
- b) A better standard of education, full academic freedom and student rights.
- c) The promotion of national culture, appreciation of the cultures of all peoples and the love of freedom and democracy.
- d) The achievement of the unity of the student movement in all countries.
- e) Friendship, mutual understanding and co-operation among all students of the world and the unity of the world student community.

- f) The eradication of all forms of discrimination and, in particular, of racial discrimination.
- g) The realisation of the aspirations of students in colonial, semi-colonial and dependent countries struggling against colonialism and imperialism, and for full national independence, which is a prerequisite for the full development of education and national culture.
- h) The co-operation of students with other sections of the population and the development in students of a sense of responsibility towards society.
- i) World peace, international friendship among all peoples and the employment of advances in science and culture for the benefit of humanity.

Section IV

Activities

The IUS shall carry out its activities in the spirit of Section III of this Constitution. These activities, organised by the IUS directly or in co-operation with other student organisations may be as follows:

- a) International student meetings, both general and specialised, and any action deemed necessary to realise the policies and programmes which may be decided upon at such meetings.
- b) International student correspondence.
- c) Various forms of student travel and exchange.
- d) The promotion of all forms of practical co-operation among students and their organisations on a faculty basis and the encouragement of student cultural activities.
- e) The collection of information concerning student problems and its dissemination throughout the world.
- f) The publication of official periodicals of the IUS in as many of the main world languages as is demanded by their circulation.
- g) The organisation or support of student sport activities.

- h) The organisation of relief work and, to that end, the extension of material and financial aid to students and their organisations which are in need of it; this to be undertaken by the creation of special funds and the institution of national and international campaigns; in its relief work, the IUS should co-operate with appropriate bodies.
- i) The support and encouragement of contributions by students and their organisations towards the establishment of better international understanding and the preservation of peace.
- j) All possible assistance to students of colonial, semi-colonial and dependent countries and the promotion of international solidarity activities in support of their struggle for freedom and independence.
- k) The maintenance of the closest possible relations with organisations of the United Nations and in particular with UNESCO: the development of close relations with other international organisations on matters of common interest to students.
- l) The presentation of student problems before international organisations.
- m) All other activities that may be necessary to further the aims of the IUS.

Section V

Members of the IUS, their rights and obligations

Membership

Categories of membership in the IUS shall be:

- Full members.
- Associated members.

Full Members

Full members of the IUS shall be:

1. National unions of students.
2. National co-ordinating committees uniting the various student organisations of the country concerned, where no national union exists.

3. One or more student organisations of a country where neither a national union nor a co-ordinating committee, as defined above, exists.
4. Representative student organisations abroad which unite the largest number of students of the country or countries concerned.

Rights of Full Members

Every organisation which is a full member of the IUS has the right:

- a) To participate in all proceedings of the IUS Congress.
- b) To receive the status of delegate at the IUS Congress.
- c) To submit suggestions for discussion to the IUS Congress and executive bodies.
- d) To elect and be elected to the executive bodies of the IUS.
- e) To participate in meetings of any of the governing and executive bodies upon which it is not represented, whenever questions which concern it directly are being discussed or decided upon.
- f) To seek the assistance of the IUS for the execution of any particular activity or project which it may undertake.
- g) To employ in its title the status of membership and the use the emblem of the IUS.
- h) To disaffiliate.

Obligations of Full Members

Member organisations of the IUS shall accept the following obligations:

- a) To accept the IUS Constitution.
- b) To contribute to the implementation of decisions of IUS governing and executive bodies as far as these are in accordance with their constitution and policy.
- c) To pay such dues as are required by decisions of the IUS Congress.

Associated Members

Associated members shall be admitted, such members to be student organisations which are eligible for full membership in the IUS and who within the limitation of their own constitutions accept limited obligations and in return receive certain rights of associated

membership. These obligations and rights shall be determined by agreement between the IUS Executive Committee and the organisation concerned, and must be ratified by the IUS Congress.

Admission and Disaffiliation

- a) Student organisations represented at the inaugural World Student Congress in August 1946, and on whose behalf the Constitution is voted and signed, may, subject to ratification by the organisations concerned, become members of the IUS - this subject to Section V., Members. Such membership involves payment of the subscription provided for in Section VI., subsection I, a), VI. within six months of the inaugural congress.
- b) Student organisations applying for membership may be accepted by decision of the Executive Committee, subject to ratification by the Congress of the IUS.
- c) Member organisations of the IUS, intending to disaffiliate must inform the Executive Committee in their decision. The disaffiliation shall become effective immediately their notification is acknowledged by the Executive Committee. Such organisations may present to the following IUS Congress the reasons for their disaffiliation.

Organisations with Consultative Status

1. Organisations which do not qualify for full or associated membership but which desire to have working relations with the IUS may apply for and accept consultative status with the IUS.
2. They shall be:
 - a- Student organisations of a specialised character: cultural, sport, relief, faculty, press and travel, except in the case where an IUS member organisation in the country concerned raises an objection. They shall be entitled to give advice to and participate in the work of relevant departments and specialised agencies of the IUS, to take part in activities related to their specialities and participate without voting rights in the IUS Congress on matters relevant to their organisations.

- b- Organisations of students studying abroad which are not eligible for membership and whose application for consultative status is not opposed by the IUS member organisations in the respective countries. Such organisations may take part in the IUS Congress without voting rights; seek the assistance of the IUS for special help in cases of need and participate in activities of the IUS.
3. Consultative status does not require acceptance of the IUS Constitution, but only of certain working relations connected with the activities of the IUS.
4. Consultative status may be granted to student organisations by decision of the Executive Committee of the IUS subject to approval by the IUS Congress.
5. Organisations withdrawing from consultative status must inform the Executive Committee of their decision. Such withdrawal shall be effective immediately after notification of the Executive Committee.

Section VI

Governing and Executive Bodies of the IUS

The highest governing body of the IUS shall be the Congress (hereafter referred to as the IUS Congress).

The executive bodies shall be: the Executive Committee of the IUS, the Secretariat of the Executive Committee and the Finance Committee. In exercising their functions, the governing and executive bodies shall be guided by the following general principles. They shall:

- take as their sole guide the interests of the students of the world, act in the spirit of mutual respect and equality among different student organisations of the world and strive to reflect the views of member organisations of the IUS.
- respect the sovereignty and autonomy of member organisations of the IUS.

Subsection 1 - The IUS Congress

a) The Congress shall be empowered to:

- I. Work out the policy and programme of the IUS and review the work of the IUS since the last Congress.
- II. Approve amendments and addenda to the Constitution by a 2/3 majority of the total number of votes cast.
- III. Discuss the report of the work of the Executive Committee.
- IV. Create special agencies and commissions to assist the carrying out of the policy and programme of the IUS.
- V. Affiliate the IUS to other organisations.
- VI. Fix the scales of dues for the member organisations and the date of payment of the dues.
- VII. Approve the budget.
- VIII. Elect to the Executive Committee member organisations of the IUS. There shall be a Secretariat of the Executive Committee. The total number of members of the Executive Committee and of the Secretariat shall be determined by the Congress. The Secretariat shall consist of the President, Vice-Presidents, General Secretary, Secretaries and the Treasurer who shall be appointed by those member organisations which the Congress elects.
In the case of an organisation not being able to fill its position on the Secretariat, the Executive Committee is empowered to select an alternative organisation from among its own members.
No representative shall be appointed to the Secretariat who at the time of appointment has finished his (her) university or college course for more than three years.
- IX. Elect four members among its member organisations, which with the Treasurer shall form the Finance Committee.

b) The Congress shall be composed of delegations from full and associated members of the IUS. Delegations of organisations affiliated according to Section V, points 1, 2 and 4 shall have

equal votes at the Congress; the total votes of the delegations of member organisations affiliated to the IUS in any country according to Section V, point 3 shall not exceed the votes granted to each of the above organisations. The number of votes accorded to each organisation shall be defined in the standing orders of Congress.

- c) The Congress shall meet at least once in two years; the Executive Committee shall inform all member organisations of the proposed agenda, date and place of the Congress not later than three months before the meeting of the Congress.
- d) Extraordinary Congresses may be convened at the request of not less than $1/3$ of the total number of full and associated member organisations of the IUS.
- e) All votes at the Congress, except when otherwise stated, shall be by simple majority.
- f) The quorum shall consist of delegations of $2/3$ of the total number of full and associated member organisations of the IUS.
- g) Observers to the Congress may be invited at the discretion of the Executive Committee subject to the approval of the Congress.

Subsection 2 - The Executive Committee

- a) The functions of the Executive Committee shall be limited to the carrying out of the policies, decisions and projects adopted by the IUS Congress.
- b) The practical activities of the Executive Committee shall be directed by the President, Vice-Presidents, General Secretary, Secretaries and Treasurer of the IUS who form the Secretariat of the Executive Committee of the IUS.
- c) The activities of the Secretariat and of the various departments of the IUS shall be supervised by the Executive Committee and the Secretariat shall submit regular reports of its work to the Executive Committee.

- d) The Executive Committee shall assist member organisations in the fulfilment of any projects which may be entrusted to them by the IUS Congress.
- e) Members of the Executive Committee, if unable to attend the meetings of the Executive Committee, may be represented by nominees, who must be approved by the member organisation concerned. These nominees have the full right of members of the Executive Committee.
- f) The Executive Committee shall meet at least twice a year.
- g) 2/3 of the members of the Executive Committee shall constitute its quorum.
- h) All decisions of the Executive Committee shall be taken by a simple majority vote.

Section VII

Budget and Finances

- a) The financial resources of the IUS are derived both from the subscriptions paid by member organisations, according to the scales agreed upon by the Congress, and from other sources arising out of student activities carried out by the IUS and other student organisations.
- b) The draft budget shall be compiled by the Finance Committee for the approval of the Executive Committee and IUS Congress.
- c) After approval of the budget, the IUS Congress may introduce changes in the subscriptions to be paid by member organisations in consideration of changes taking place within the said member organisations.
- d) The Finance Committee shall transact the financial business of the IUS, subject to the general supervision of the Executive Committee.
- e) The Chairman of the Finance Committee, in his absence the Vice-Chairman, shall have the right to be present at meetings of the Congress and the Executive Committee in a consultative capacity.

- f) The Finance Committee shall compile reports for submission to the Executive Committee and IUS Congress and shall submit audited accounts to the Congress.
- g) The Executive Committee shall appoint the official auditors of the IUS.
- h) The Congress shall decide upon the utilisation of the funds and property of the IUS should this organisation at any time be dissolved.

Section VIII

Standing Orders and By-Laws

Standing orders and By-Laws to be attached to the Constitution shall be adopted by the IUS Congress by a 2/3 majority of those present and voting.

Section IX

The Constitution

The Constitution shall be translated into the languages of all the countries from which student organisations are affiliated to the IUS. For the purpose of interpretation the official text in Arabic, Chinese, English, French, Russian, and Spanish shall be authoritative.

NOTE: The above Constitution was duly ratified by an overwhelming majority of the delegates at the World Student Congress on Tuesday, August 27, 1946. From this date, the Constitution becomes operative.

The Constitution was amended at the IIIrd World Student Congress, 1953, at the IVth World Student Congress, 1956 and at the VIth Congress of the IUS, 1960.

Appendix to the Constitution

Definitions

For the purpose and interpretation of this Constitution:

A. National Unions are regarded as student organisations:

- 1 - whose governing bodies are democratically elected by members of the organisation.
- 2 - which are open to all students of the country concerned without regard to their sex, economic circumstances, social standing, political conviction, religion, colour or race.
- 3 - represent a majority of the students of their country organised on the basis of the two previous principles.

B. Students are regarded as:

Those who pursue courses of higher education at universities, training and technical colleges. The definition does not include young people at primary or secondary school.

Appendix C

International Student Meetings

a. International Student Conferences (ISC).

No.	Place	Date	Participating NUSes					Total	
			Europe Amer.	North Amer.	Latin Amer.	Asia	Austr. Afr.		
1	Stockholm	dec.1950	16	2			2	1	21
2	Edinburgh	jan.1952	18	2	1	2	1	1	25
3	Kopenhagen	jan.1953	19	2	8	3	1	2	35
4	Istanbul	jan.1954	20	2	7	5	2	4	40
5	Birmingham	jul.1955	21	3	11	9	2	6	52
6	Ceylon	sept.1956	21	3	12	10	2	8	56
7	Nigeria	sept.1957	19	3	16	12	2	10	62
8	Peru	febr.1959	19	3	16	9	2	13	62
9	Klosters	aug.1960	20	3	19	12	2	17	73
10	Quebec	june 1962	22	3	19	16	2	18	80
11	Christchurch	june 1964	18	3	8	13	2	14	58

b. Latin American Student Congresses

1. Montevideo 1955
2. La Plata 1957
3. Caracas 1959
4. Natal 1961

c. Pan-African Student Conference

1. Kampala 1958
2. Tunis 1959
3. Nairobi 1964

d. IUS Congresses and Council-meetings. (Since 1956 no council-meetings)

1. Prague-Congress	August 1946
-Prague	August 1947
-Paris	August 1948
-Sofia	September 1949
2. Prague-Congress	August 1950
-Warsaw	September 1951
-Bukarest	September 1952
3. Warsaw-Congress	September 1953
-Moscow	September 1954
-Sofia	September 1955
4. Prague-Congress	August 1956
5. Peking-Congress	September 1958
6. Baghdad-Congress	October 1960
7. Leningrad-Congress	August 1962
8. Sofia-Congress	December 1964.

APPENDIX D

Survey of National Student Organizations.

The survey of National Students Organizations given below, is by no means exhaustive. Included are only those organizations, which are /were in one or another way participating in the international student movement, or might do so in the future.

The characteristics of some organizations will be out of date at the time this survey is published. On some other organizations no sufficient material was available, and in some cases the correctness of the facts could not be proved.

Therefore this list must not be regarded as 100% reliable. The changing picture of the international and national student movement makes it virtually impossible to provide exact information. Nevertheless it seems useful to give a general survey of the different trends d.d. summer 1965.

The figures at the right of the following pages give the presence of the organization at the 8th IUS, 10th ISC and 11th ISC. Only the voting organizations, and those who received fraternal observer status are mentioned.

Abbreviations

- Text: S : Number of student-members
% : Degree of representativity.
U : number of affiliated universities (= student councils)
R : regional affiliations.
- Column: M : Full member of the IUS
'M': Included as member in the IUS membership list, but not present at the 8th IUS Congress. Therefore it is not certain if these organizations regard themselves still as IUS members.
A : Associate member of the IUS.
'A': Associate member, which was not present. See 'M'
D : Delegate status at the ISC
Dm: Delegate, who participated in the 10th ISC walk-out.
F : Fraternal observer at the ISC. Unlike an observer, a fraternal observer has speaking rights in all sessions.
- Sources: History of National Unions of Students, CUS; Yearbook of Youth Organizations, UNESCO; the Student, ISC; World Student News, IUS; Africa Report, may 1965; IUS and ISC membership reports; interviews with student-leaders.

Country:	Organization:	8th IUS	10th ISC	11th ISC
Albania	<u>UWYA</u> (Union of Working Youth of Albania, student section). Activities on the political, cultural and educational field. Representative. Few international relations in Europe.	M	-	-
Algeria	<u>UNEA</u> (Union Nationale des Etudiants Algeriens) 1963 Successor of UGEMA, which was founded in 1955 to gather student-support for the Algerian Liberation Movement FLN. After the independence UGEMA remained autonomous, but cooperated closely with the Ben Bella government. After Boumedienne's coup d'etat the UNEA administration has been taken over by his supporters, but some local branches still support Ben Bella. Outside Algeria, branches in North Africa, Europe and the USA. Representative and active. R: Confederation des Etudiants de Mahgreb; Pan-african Student Movement.	M	Dm	-
Angola	<u>UNEA</u> (Union Nationale des Etudiants Angolais) 1962 Representative. Branches in Africa, Europe, Middle East and USA. Cooperates with the Angolan Liberation Movement FLNA. Headquarters in Geneva. Sec : Portuguese Africa.	-	Dm	D
Argentina	<u>FUA</u> (Federación Universitaria Argentina). Represents approx. one third of Argentinian students. Only Arg. organization with an active international department. Highly critical of government. Main activity to urge for reform in university and country. Dominated by left radicals. Rest of Arg. students organized in small groups without international contacts.	M	Dm	-
Australia	<u>NUAUS</u> (National Union of Austr. Univers. Students) S: 75.000 = 100% at 13 universities. Independent. Main activities: student welfare, education, living conditions aborigines and Papua's, immigration policy etc. Operates Austr. Overseas Stud. Travel Scheme in cooperation with Asian student organizations.	-	D	D
Austria	<u>ÖH</u> (Österreichische Hochschülerschaft). Compulsory membership. Established by law as the Austrian student body, but is independent. Must be consulted by the government on all questions concerning students. Dominated by Catholic students (ÖVP). No membership of foreign students in Austria (= 20%) R. European Meeting	-	D	D
Basutoland	<u>NUBS</u> (Nat. Union of Bas. Students) 1959. Representative. Membership includes the students from Swaziland and Bechuanaland. Active in university affairs, natio-	-	D	-

nal problems and support for South-african refugee students.

Belgium	<u>VVS</u> (Vereniging van Vlaamse Studenten). Union of the Flemish speaking part of Belgium. Representative and independent. Act.: student welfare, travel, french-syndicalist action, democratization of education and society. R. Common Market NUSes European Meeting	A	D	-
	<u>MUBEF</u> (Mouvement Universitaire Belgique d'Expression Francaise). Union of the French-speaking students of Belgium. Representative and independent. Activities along the same line as VVS. In 1959 both groups decided to go their own way, since the educational and social circumstances of the Flemish and French universities differed too much. Until that time the Federation des Etudiants Belgique took care of their international relations. R. Common Market Nuses, European Meeting	A	D	-
Bolivia	<u>CUB</u> (Confederación Universitaria Boliviana). Repres. Includes all 7 universities. Independent. Critical towards government. Act: welfare, reform, popular education through literacy campaigns.	M	D	D
Brazil	<u>UNEB</u> (Uniao Nacional dos Estudiantes do Brasil) Representative. Membership over 100,000. Was one of the most important NUSes in Latin America. Outlawed by Castello Branco government. Act: at the moment mainly political and underground, welfare, reform.	'M'	Dm	-
Bulgaria	<u>DYO</u> (Dimitrov Youth Organization, student section) Representative. Political, cultural and educational activities. R. European Meeting	M	-	-
Burma	<u>ABFSU</u> (All Burma Federation of Student Unions) Organization virtually non-existent. Returns regularly in the publications of the IUS, but no student organization is allowed to exist in Burma.	'M'	-	-
Burundi	<u>UNEBA</u> (Union Nationale des Etudiants Burundais) Branches in Burundi, Leopoldville, Europe and USA. Representative. Conflict between Leopoldville and Burundi-headquarters. Former is radical, while latter is more favorable towards Burundi Government.	'M'	Dm	-
Cambodia	<u>UEK</u> (Union des Etudiant Khmers) Student organization in Paris. Representativity not known. Relations with Cambodian government not too good, due to UEK's radical left policy and lack of support for	M	-	-

Sihanouks neutralism.

Cameroun	<u>UNEK</u> (Union Nationale des Etudiants du Kameroun) Originated in Paris as opposition group against the government. Headquarters were removed in 1964 to Cameroun. UNEK-Cameroun now moderately favorable towards government, while Paris branch is still in opposition Paris branch is affiliated to the IUS.	M	-	-
Canada	<u>CUS</u> (Canadian Union of Students) Representative. Membership mainly English speaking students. Act. student welfare, education, press etc. Active international policy. <u>UGEQ</u> (Union Générale des Etudiants de Quebec) 1964. Unites the French speaking students, who left CUS. Representative. Same activities as CUS, but a more french-syndicalist approach.	-	D	D
Ceylon	<u>CUSF</u> (Ceylon Univ. Students Federation). S. 10,000 = 60%. Based on faculty organizations. The two Buddhist univ. are not yet in CUSF, but attempts are made to broaden the representativity. Act. education and welfare. <u>CNUS</u> (Ceylon National Union of Students) Membership mainly from secondary schools and teacher training colleges. Claims to represent Ceylonese students internationally.	-	D	D
Chili	<u>UFUCH</u> (Unión de Federaciones Universitarias de Chile) Representative and independent. Favorable towards Frey government, since Christian democrats have a large majority. Very active in university reform, welfare, community development, travel, seminars etc. active international policy.	A	D	F
China (Comm.)	<u>ACSF</u> (All China Students Federation) Representative Main act. political, cultural and educational. Active international policy, mainly with Peking-groups in various countries.	M	-	-
Colombia	<u>FUN</u> (Federación Universitaria Nacional). Act. welfare and opposition to the government. Independent, but leadership is linked with Col. communist party. Sino-sovjet split inside FUN. Two rival organizations: the Confeder. of Col. Univ. Students and the Nat. Union of Col. Students, but these seem to get no substantial support from the students.	M	D	-
Congo (Brazz.)	<u>UGEC-B</u> (Union Générale des Etudiants et Elèves de Congo-B) Formerly the Ass. des Et. Congolais-B, one of the groups inside FEANF, Paris. Headquarters transferred to Brazzaville, where it operates as the national youth organization supervised by the government.	-	-	-

from Paris Law faculty and Montpellier. No international recognition. May return to UNEF when relations with the government improve.

Gambia	National Union not founded yet, but is expected to be established in 1966 with the support of the West African Students Confederation	-	-	-
Ghana	<u>NUGS</u> (National Union of Ghanaese Students) 1961 Was representative and included all three universities. Active and highly critical of Nkrumah's government. Leadership was arrested in 1964 and imprisoned without trial. Since that time NUGS probably defunct. R. West African Students Confederation <u>Ghanaso</u> (Ghana National Student Organization) Established on initiative pro-Nkrumah students to replace NUGS. Close cooperation with Nkrumah's CPP party. Has taken NUGS seat after the IUS Congress. R. Pan African Student Movement.	A	D	D
Greece	<u>EFEE</u> (National Union of Greek Students) Repres. Highly critical of government, french syndicalist union. Leadership at the moment with the centrum democrats who took it over from communist students in 1964.	A	D	D
Guadeloupe	<u>AGEG</u> (Association Générale des Et. de Guadeloupe) No facts known on its representativity. Students group in Paris.	M	-	-
Guatemala	<u>AEU</u> (Asociación de Estud. Univers.) Representative. Independent. Act. welfare and reform. Highly critical towards government. In february 1965 AEU almost split on the issue of reform, but seems to recover. Though the communist party has been banned, the student wing is still very active. Other groups are the Christian socialists and the a-political students. The latter have no influence on AEU policy. R. Confed. of Center American University Students.	-	D	D
Guyana (Br.)	<u>PYO</u> (Progressive Youth Organization). Youth wing of political party. No facts on representativity and activity.	M	-	-
Guyana (Fr.)	<u>UEG</u> (Union des Etudiants Guianais) Student organization in Paris. Representativity not known.	M	-	-
Guinea	<u>JPDG</u> (Jeunesse de Partie Democratique de Guinee) Its membership was formerly affiliated to FEANF and UGMAO. Most students went however to Algiers, were the main branch of JPDG exists. Favourable towards government.	-	-	-

Haiti	<p><u>UNEH</u> (Union National des Etudiants Haitiens) M - - Student organization in Paris. Not representative. In Haiti itself no democratic organization is allowed by the Duvalier government. UNEH is the Marxist residue of an attempt to unite all Haitian students</p>
Honduras	<p><u>FEUH</u> (Federación de Estud. Univers. de Honduras) - D D Representative. Act. welfare, education and reform. Moderately favorable towards the government. This attitude is not well understood by other Latin-american NUSOs. R. Confed. of Center American Univ. Students.</p>
Hong Kong	<p><u>HKFS</u> (Hong Kong Federation of Students) Represent. - D D S. 3900=100% at both universities, Independent. Act: student welfare, excursions, education, press community development. Political activities almost excluded, due to political situation in Hong Kong.</p>
Hungary	<p><u>NCHSO</u> (National Committee of Hungarian Student Org.) M - - Though officially independent from National Youth Organization KISZ, all the organizations affiliated to NCHSO are created and controlled by KISZ. Main activity of NCHSO: to coordinate the international relations of the Hungarian students. Most other activities are carried out by KISZ itself. Though after the 1956 revolution the representativity could be doubted, the situation has improved.</p>
Iceland	<p><u>SHI</u> (Stúdentarád Háskóla Islands) 1920. Representative. - D D S. 980=100% at one university. Independent. Act. welfare, education, travel, bookshop etc. R. Nordic Presidents Meeting.</p>
India	<p><u>NCUSI</u> (National Council of Univer. Students of Ind.) - D D 1958. S: 700.000 = 70%. U: 30 = 60%. Independent. Act: welfare, press, travel, cooperatives, training seminars, community development. Political activities concern the national emergency problems: food shortage, Chinese aggression etc. <u>AISF</u> (All Indian Student Federation) 1945. Membership M - - less than 1%. Political organization and student wing of Indian Communist Party. For many years no Congress, which could provide facts on membership, structure and policy.</p>
Indonesia	<p><u>PPMI</u> (Perserikatan Perhimpunan2 Mahasiswa Indonesia) A Dm - Federation of approx. 15 organizations (nationalist, religious, communist and local organizations). Emphasis on political activities on the national and international field. Is represented in the Indonesian Parliament as one of the functional groups. Very active on the issues of West Irian, Malaysia, Ganefo etc.</p>

After the Communist PKI-coup in sept. 1965 failed, the dominating left-wing organizations were excluded from PPMI, and few weeks after has been dissolved.

KAMI seems to replace PPMI. Is a federation of all national student organizations, which opposed the sept. coup. Officially recognised as the main student body.

MMI Has branches at almost all universities. Act. welfare and education. Almost no political activity. Delegated international relations to PPMI.

Iran

CIS (Confederation of Iranian Students). Representative for Iranian students abroad. Branches in Europe, Iran and USA. Highly critical towards government. Not affiliated with any political party, but cooperates with National Front. Main activities are political: campaigns and publications. Assists students who suffer from repressive government measures, like withdrawal of passports and scholarships, arrests and imprisonment. Annual Congress decides on CIS policy. Inside Iran no exact figures available as long as organization is forced to work underground.

TUSU (Tehran University Students Union). Organization M virtually non-existent. Headquarters are at the IUS secretariat in Prague.

Ireland

USI (Union of Students in Ireland) Representative Activities in student welfare, education, travel etc. Independent.

Iraq

NUIS (National Union of Iraqi Students) 1962. Was active in overthrowing the Kassem regime, and grew in a few months to the representative organization of Iraqi students. Act. welfare and national reconstruction. Branches in the Middle East, England and the USA. After the Baath party lost power, the government started to restrict NUIS activities and arrested its leaders. NUIS returned underground and is probably defunct.

GUSIR (General Union of Students in the Ir. Republic) M Pro Kassem organization, and at the time the student wing of the Kassem government. Non-representative. After the coup (febr. 1963) the organization was virtually non-existent, except for some branches in Moskou and England.

Israel

NUIS (National Union of Israeli Students) Repres. S. 15.500=90% at all three universities. Independent. Very active in the field of student welfare, press, cooperatives, travel, foreign students service etc. Active international policy.

Italy	<p><u>UNURI</u> (Unione Nazionale Univers. Rappresentativa It.) Representative. Act: welfare, democratization of education, travel, etc. Independent, but the Executive composition corresponds mostly with the national coalition government-. French syndicalist approach. R. European Meeting; Common Market NUSes.</p>	- D D
Ivory Coast	<p><u>UNECI</u> (Union Nationale des Etudiants et Elèves de Cote d'Ivoire) Originally in Paris as FEANF-branch. In spt. 1963 the headquarters were removed to Abidjan. Independent. Paris branch remains critical, the Abidjan branch is more favorable towards Houphouët-Boigny.</p>	- - -
Japan	<p><u>ZENGAKUREN</u> Was originally the only Japanese student body with international relations. Main activities were campaigns against nuclear testing. Membership left-wing socialist and communist. After the resuming of the Soviet tests the Zengakuren fell apart in several factions. After the sino-soviet conflict the number of factions grew till appr. 15, reflecting all shades of communism and left-socialism. One of these is represented in the IUS, another is HEIMINGAKUREN, which is pro-Chinese. Futural developments difficult to foresee.</p>	M - -
Jordan	<p><u>UJS</u> (Union of Jordan Students). Has some branches in East Europe, but is not regarded by the Arab NUSes as an Union. Name can be found only in the IUS publications. Headquarters in Leipzig (DDR)</p>	M - -
Kurdistan	<p><u>KSSE</u> (Kurdish Students Society in Europe). Has some branches in Eastern Europe, with headquarters in East-Berlin. Not representative. Majority of Kurdish students study in the Middle East, where several organizations work openly or secretly with the Barzani movement to create an independent Kurdistan.</p>	M - -
Kenya	<p><u>SUUC</u> (Students Union of the University College) Representative and active national and international policy. Independent, but favorable towards government. R. East African Student Confederation- Pan-african student movement. <u>NUKS</u> (National Union of Kenyan Students) 1964. Initiative of SUUC to include also non-university students. Recognised by the government. Will probably take over some of the SUUC activities.</p>	M D D
Kuwait	<p><u>NUKS</u> (National Union of Kuwait Students) 1964. Has branches throughout the Middle East, England. Moderately critical towards Kuwait government. Active Arab policy. Active in welfare, culture etc.</p>	- - -

Lebanon	<u>UNUL</u> (Union Nationale des Universitaires du Liban) S. 9600 = 90% at all four universities. Independent but favorable towards Arab Nationalists, who outnumbered Lebanese Nationalists at 1965 Congress. Both groups are negotiating to avoid that the split may paralyse UNUL. Active international policy.	A	D	D
Liberia	<u>LNUS</u> (Liberian National Union of Students.) Formerly the organization had some welfare activities, but due to weak leadership its importance was little. Efforts are made to re-activate the Union. Independent and moderately favorable towards the government. Asked no status at 11th ISC, due to the fact that Union was practically non-active.	'M'	-	-
Luxemburg	<u>UNEL</u> (Union Nationale des Etudiants du Luxembourg) Branches at Belgian and French universities, where majority of Lux. students is studying, as long as no university exists in their country. Due to the fact that their members study under different conditions, the activity of UNEL is little. R. Common Market Nuses.	-	D	-
Madagascar	<u>FAEM</u> (Federation des Associations des Etudiants de Madagascar). Representative and independent. Critical of governments foreign policy, moderately critical of its domestic policy. R. Pan-african students movement.	'M'	Dm	-
	<u>AEOM</u> (Association des Etudiants d'Origine Malgache) Students group in Paris, bit as an organization almost non-existent, except in IUS publications.	'M'	-	-
Malaysia	<u>PKPM</u> (Persatuan Kebangsaan Pelajar ² Malaya) Repres. Federation of student councils at all Malayan faculties. Attempts to unite with Singapore universities were stopped after Singapore left Malayan Federation. Act: welfare, community development, Malaysian integration. Moderately critical towards government.	-	D	D
Malta	<u>SRC</u> (Students Representative Council) Representative Act. welfare, debate, travel etc. Independent.	-	D	D
Martinique	<u>AGEM</u> (Association Générale des Etudiants de la Mart.) Student group in Paris. Representativity not known.	'M'	-	-
Mexico	<u>CNE</u> (Confederación Nacional de Estudiantes) Representative and independent. Act. welfare and education. Political importance seems to increase. Inside CNE two groups along the line student-as-such and student responsibility. Recently the latter gained the majority.	-	D	D

	<u>CJM</u> (Confederación de Jovenes Mexicanos, Seccion Est.) 'M' - - Student section of left radical youth movement.		
	<u>FNET</u> (Federación Nacional de Est. Tecnicos.) 'M' - - Organization of the technical colleges. Recognizes CNE as the NUS, but is not affiliated.		
Mongolia	Union of Mongolian Students. Representative Act. political, cultural and educational. Almost no international contacts.	M	- -
Morocco	<u>UNEM</u> (Union National des Etudiants du Maroc) 1956 Highly critical towards King Hassan's government. Independent but favorable towards Union Nationale des Forces Populaires. Representative. Subsequent UNEM Presidents were arrested and imprisoned. Attempt by the government to outlaw UNEM was prevented by court decision. Act: mainly political. R. Confederation des Etudiants de Mahgreb Pan-african students movement.	A	Dm -
Mozambique	<u>UNEMO</u> (Union Nationale des Etudiants de Mozambique) Favorable towards FRELIMO, the Moz. liberation movement. Branches in Tanzania, Morocco, West-europe and USA.	-	D D
Netherlands	<u>NSR</u> (Nederlandse Studenten Raad) 1945. Representative S: 58.000 = 95% at all 13 universities and colleges. Main act: welfare, education, press, travel, student service, seminars, voluntary service. Independent. Critical towards government educational policy. Cooperating with government and universities in various fields. Active. R. Common Market NUSes European Meeting.	-	D D
Nepal	<u>NSO</u> (National Student Organization). Completely dominated by government and no support from students. Can be compared with SEU-Spain. <u>NUU</u> (Nepal University Union) Founded to replace NSO, but heavily restricted by the government. Is gradually growing. <u>NNFS</u> (Nepal National Federation of Students). Student group in India. Not representative, if it exists at all.	-	- -
New Zealand	<u>NZUSA</u> (New Zealand University Students' Association) S: 18.000 = 100% at all seven universities. Independent. Act: welfare, education, press, research, travel.	-	D D
Nicaragua	<u>CUUN</u> (Centro Universitario de la Universidad Nacional) Representativity 70%. Act. university reform, welfare, press, culture. Critical towards government. Main groups in CUUN: Marxists, Christian Socialists, independents.	M	Dm D

The first group is split between Sino- and Soviet supporters, with the result that the influence of the second group is growing.
 R. Confederation of Center American Unvers.Students.

Niger	<u>USN</u> (Union des Scolaires Nigeriens) 1960.Branches in France (FEANF), Dakar (UGEAO) and Ivory Coast. Highly critical of Niger government.No branch in Niger itself.	-	-	-
Nigeria	<u>NUNS</u> (National Union of Nigerian Students) 1956 Representative.Independent.Act. student welfare, culture, training seminars etc.Active international and pan-african policy. R.West African Students Confederation. Pan-african students movement.	M	D	D
North Korea	Korean Students Committee.Representative.Main activities political, educational and cultural.	M	-	-
North Vietnam	<u>UNEV</u> (Union Nationale des Etudiants du Vietnam). Main activities political - liberation of South-Vietnam - cultural and educational.	M	-	-
Norway	<u>NSU</u> (Norsk Students Union) Formerly NSS 1936. Compulsory membership.S: 18.500 at two universities and 4000 overseas members, organised in ANSA.Independent. Growing activities in student welfare, travel, press, voluntary schemes etc. R. Nordic Presidents Meeting European Meeting	-	D	D
Palestine	<u>GUPS</u> (General Union of Palestine Students).Represent. S: 15.000 students in 27 branches throughout the Middle East, North Africa, Europe and USA.Independent from the existing trends in the Arab world.After the Nasser-supporters came to power, the Baathists moved headquarters from Cairo to Damascus in 1963.In 1965 GUPS returned to its independent line and the Baath-group stopped challenging the Cairo secretariat. Act. welfare, refugee-problems, scholarships, Palestinian problems etc.Active.	M	D	D
Panama	<u>UEU</u> (Union de Estudiantes Universitarios) Union of the Panamese students, which united with the union of secondary schools, to form FEP. <u>FEP</u> (Federacion de Estudiantes de Panama) Represent. Act. reform of university, defense of national sovereignty in the canal zone, welfare.Most important group, the Front for university reform, suffers from Sino-Soviet split, and seems to be on the retreat.	M	Dm	-

Paraguay	<u>FUP</u> (Federación Universitaria del Paraguay) Representativity 65%. Independent. Highly critical towards the Stroessner government. Act. re-establishment of democracy in Paraguay, university reform, welfare. Its activities are in most cases restricted by the government. Dominated by the left-democrats.	-	D	D
Peru	<u>FEP</u> (Federación de Estudiantes del Peru) Representativity 80% at six out of eight universities. Critical towards government on issues concerning social and economic reform. Main groups the Apristas - student wing of the APRA-party - and the communists. Almost equal strength.	'M'	Fm	-
Philippines	<u>NUSP</u> (National Union of Phil. Students) Unites the councils of appr. 60% of the universities. Main activities welfare, education, sports etc. Independent.			
	<u>SCAP</u> (Student Councils Assoc. of the Phil.) Unites appr. 40% of the universities. Same activities as NUSP. Difference between both organizations mainly historical.			
	<u>PNCSIR</u> (Philippines National Council of Students for International Relations) Established by NUSP and SCAP to participate as one NUS in international affairs.	-	B	D
Poland	<u>ZSP</u> (Zrzeszenie Studentow Polski) Representative Main act. political, educational and cultural. Active travel department. Active international policy R. European Meeting	M	-	-
Portuguese Africa	<u>UGEAN</u> (Union des Etudiants d'Afrique Noire sous Domination Portugaise). Originally the representative organization of Portuguese-african students. After the foundation of national student organizations of Angola (UNEA) and Mozambique (UNEMO) UGEAN lost its representativity. Relations with UNEA and UNEMO are tense, since UGEAN refused to support the Angolan liberation movement FLNA, which is recognised by the Organization for African Unity OAU. Instead UGEAN became the student wing of the concurrent MPLA, the marxist liberation movement. The latter is split in several factions, and has almost no African support. Branches in East Europe, Brazzaville, Germany and Switzerland. R. Pan-african students movement.	M	D	-
Puerto Rico	<u>FUPI</u> (Federación de Universitarios pro Independencia) Strongly opposed to the USA-Puerto Rican relations. Advocates complete independence. S: no exact figures available, but less than 15 %. Marxist leadership is connected with the independence parties PIP and MPI. Active campus-political activities. Active intern. pol.	M	Dm	-

Reunion	<u>UGECR</u> (Union Générale des Etudiants Creoles de la Reunion). No facts available. Has no address, was not on IUS congress and is probably non-existent.	'M'	-	-
Rumunia	<u>UASR</u> (Union of the Students Associations of the RPR) Representative. Main activities political, cultural and educational. R. European Meeting	M	-	-
Rhodesia	<u>NURS</u> (National Union of Rhodesian Students) 1963 Representative and independent, but most leaders in favour of ZAPU-party. Before the unilateral declaration of independence there was a conflict with the National Association of Rhodesia Students NARS, whose leadership favoured ZANU. After UDI both organizations united against the Smith government.	-	-	D
Scotland	<u>SUS</u> (Scottish Union of Students) 1946. S:75%. Independent. Act. student welfare, education, travel, debates etc. Active international policy. R. European Meeting	-	D	D
Senegal	<u>UGEAO</u> (Union Générale des Etudiants d'Afrique Occidentale) 1956. Membership consisted of students at the university of Dakar from Senegal, Guinea, Mali, Ivory Coast, Upper Volta, Togo, Dahomey and Niger. Highly critical towards francophile governments in Africa. Independent, but leadership favorable towards Marxist opposition in Senegal. End 1964 UGEAO has been banned by the Senegalese government, due to the fact that foreign students in UGEAO outnumbered those from Senegal itself.	M	Dm	-
	<u>UNES</u> (Union Nationale des Etudiants Senegalais) 1964 No exact figures available, but representativity seems to be growing. Independent. Critical to some aspects of Senghor's government. Advocates a dialogue with the government on welfare questions.	-	-	-
Sierra Leone	Students Union Fourah Bay Colloge. Representative. Main activities on student welfare. Independent. Active national and international policy.	M	D	D
Singapore	<u>NUSS</u> (National Union of Singapore Students) Was intended to unite the student councils of the three Singapore universities: Un. of Sing.; Sing. Polytechnic and Nan Yang univ. After demonstrations about the position of Singapore in the Malaysian Federation, the Nan Yang Council has been banned. The two other Councils prefer to wait with the re-establishment of the NUSS till Nan Yang is able and willing to join. The three councils are representative. Act. welfare, education, debate, press etc. Nan Yang's political activity is more radical than that of the other councils.	-	D	D

- South Africa NUSAS (National Union of South African Students) 1924 - D D
 Originally representative for all S.A. students, but most Afrikaner councils dis-affiliated after NUSAS started to oppose apartheid. At the moment representative for the English speaking white students. Membership includes some Africans and Asians, but they are liable to be expelled from their universities when their membership is known. Act. on welfare, education, multi-racial education, scholarships to students whose grants were withdrawn, correspondence courses for expelled students in cooperation with British Universities, etc. Though officially not banned, the activities are heavily restricted by the government. Executive members arrested during the past years, but in most cases released. Luthuli is honorary President.
- ASB (Afrikaanse Studenten Bond) Membership primarily Afrikaner students. Officially limited to white students. Declared objective is expansion of white Christian civilization in the struggle against communism. Act. press, culture, debate, sports etc. Started an international information campaign on necessity of apartheid. No international recognition.
- Next to NUSAS and ASB various Bantu-organizations exist and operate underground.
- South Korea Initiative to create a NUS failed, due to government restrictions. International representation sometimes by national delegations. - D -
- South Vietnam No National Union, due to the desintegration of the universities. International representation sometimes by national delegation. Student welfare activities decreased during the last years. Some councils are still active in press and politics. Were highly critical towards Diem and Khanh, and emphasized the need for a social revolution in South-vietnam. - D D
- UELSV (Union des Etudiants pour la liberation du Sud-Vietnam) Student committee in Hanoi. No facts available. - M -
- Spain SEU (Syndicato Espagnol Universitaria). Falangist organization with compulsory membership. Controlled by the Franco government. Educational and welfare activities subject to government approval. No support, except from falangist students. During 1965 the spanish students formed free assemblies at some universities to make their wishes known. Strongly opposed to present government. Heavily restricted. - - -

FNEC : Catalonian student organization. Main branch in Barcelona. Active. Strongly opposed to Franco.

UED - Christian Democrat organization. Branches at almost all universities. Various activities on welfare, press, leadership training etc. Strongly opposed to Franco. - D D

EIA - Basque student organization. Headquarters in Bilbao. Act. press, leadership training etc. Strongly opposed to Franco.

Cude - Student organization in Barcelona and Madrid. Some small branches at other universities. Reflects all shades of the extreme left. Strongly opposed to Franco

Sudan KUSU (Khartoum University Students Union). Independent Representative. Was highly critical to Abboud government, and contributed to the coup in October 1964. Favorable to the new government. In autumn 1965 communist riots resulted in ban of the communist party, with the result that IUS Executive meeting turned to Czechoslovakia instead of Khartoum. KUSU at the moment moderately in favour of the government. M Dm -

Surinam SSV (Surinaamse Studenten Vereniging) Organization of Surinam students in the Netherlands. Was representative but support seems to decrease. Leadership favorable to Castro and highly critical of Surinam government and its cooperation with the Dutch. Almost no members in Surinam itself. A F -

Sweden SFS (Sveriges Förenade Studentkårer) Compulsory membership. S: 52,000. Independent. Very active in welfare, education, press, etc. Organizes regular seminars with Latin-american students. R. Nordic Presidents Meeting European Meeting. - D D

Switzerland VSS/UNES (Verband Schweizerische Studentenschaften) Representative, independent. Act. student welfare, education, press, travel, etc. Presidents alternately French- and German speaking. Active international pol. R. European Meeting. - D D

Syria NUSS (National Union of Syrian Students) M. 4300 = 25% at both universities. Individual membership. Independent. Favorable towards Baath-government. Act. welfare, bookshop, press etc. Political activities directed on consolidation Syrian revolution. Arab nationalists. International relations limited with the pro-Nasser unions. - - D

Tanzania	<p><u>NAUTS</u> (National Union of Tanganyika Students) 1964 formed on initiative of the active Univ, Students Union of Dar es Salaam USUD. Independent. Recognised by the government as representative student body. Active international policy.</p> <p>R. East African Students Confederation Pan african students movement.</p> <p><u>ZRSU</u> (Zanzibar Revolutionary Students Union) Formed after the 1963 revolution. Student wing of the Afro-shirazi party</p>	M	D	D
Thailand	No national union formed yet, due to discouraging attitude universities and government. Sometimes national delegation. Moderately favorable towards Thai government.	-	D	-
Tunesia	<p><u>UGET</u> (Union Générale des Etudiants de Tunisie) 1953 Independent from Bourguiba government, but majority of the leaders belong to the Neo-Destour party. Active national policy on welfare and community development. Representative. Branches in Europe and the middle east. Active international policy.</p> <p>R. Confederation des Etudiants du Maghreb. Pan-african students movement.</p>	A	Dm	-
Turkey	<p><u>TMTF</u> (Türkiye Milli Talebe Federasyonu) Represent. active in student welfare, travel, press etc. Independent. Active support for the Turkish-Cypriot students.</p>	-	Dm	D
Uganda	<p><u>NUUS</u> (National Union of Uganda Students) 1964. Formed on initiative of Makerere Students Guild MSG. Moderately in favour of government. Act. welfare etc. Active international policy.</p> <p>R. East African Students Confederation Pan-african students movement.</p>	'M'	D	D
United Arab Republic.	<p><u>GUSUAR</u> (General Union of Students of the UAR.) 1960 Only national student organization. Reflects governments policy. Activities in close cooperation with government. R. Pan-african students movement.</p>	-	Dm	D
United Kingdom.	<p><u>NUSEWNI</u> (NUS of England, Wales and Northern Ireland) Representative. S: over 250,000. Very active on welfare, education, press, travel, foreign students, culture, voluntary service. Active international pol.</p> <p>R. European Meeting</p>	-	D	D
USA	<p><u>USNSA</u> (United States National Student Association) Majority of university student councils affiliated. Act. welfare, civil rights, travel etc. Independent Critical towards some aspects of USA foreign policy. Active international policy.</p>	-	D	D

USSR	Student Council of the USSR. Representative Activities mainly political, cultural and educational Very active press and travel departments. Active international policy. R. European Meeting	M	-	-
Uruguay	<u>FEUU</u> (Federación de Estud. Univers. del Uruguay) Representative and independent. Act. welfare and reform. Generally critical towards government. active Latin-american and international policy.	-	Dm	-
Venezuela	<u>FCU</u> (Federación de Centros Universitarios). Representativity appr. 50%. Stronghold Caracas University. Only organization with international activity. Communists and Christian Democrats almost equal strength. Highly critical towards government. Main activities reform and political campus action.	M	Dm	-
West Germany	<u>VDS</u> (Verband Deutscher Studentenschaften) Repr. and independent. Active welfare and educational policy, foreign student service, travel, press, seminars, etc. Critical towards governmental educational policy, but cooperates with government in several fields. Active international policy. R. European Meeting	-	D	D
West Indies	<u>RUWIS</u> (Regional Union of West Indies Students) Representative and independent. Main act. student welfare in Jamaica, but attempts are made to enlarge their scope to the other former British colonies in the Caribbean. Independent. <u>UWIS</u> . Organization of Jamaica students in England.	-	D	D
Yugoslavia	<u>YUS</u> (Yugoslav Union of Students) Representative Active educational and welfare policy. Unlike the other east-european unions, YUS has reached a more independent relationship with the party, and the monologue has grown gradually into a dialogue, at least in educational affairs. Is promoting several self-management projects, community development etc. Active international policy. Organizes a yearly seminar in Dubrovnik on democratization of education, which developed into an important meeting-place for student-leaders of East and West. R. European Meeting.	-	D	-
Zambia	<u>NUZS</u> (National Union of Zambia students) 1963 Originally the NUS of Northern Rhodesian Students NUNRS. Representative. Activities on student welfare and community development, national problems. Cooperating with the Kaunda government. R. Pan-african student movement.	M	-	D

Overseas student organizations, who are not included in the list:

FEANF : (Federation des Etudiants d'Afrique Noire en France) M Dm -
 Organization of French-african students in Paris. Included
 students from Senegal, Guinea, Mali, Ivory Coast, Upper
 Volta, Niger, Togo, Dahomey, Cameroun, Chad, Central Afri-
 can Republic, Gabon, Congo Brazzaville.
 Common element of its members: the same colonial power,
 which centralized the university education in Paris and
 Dakar. (See Senegal: UGEAO). FEANF's activities mainly politi-
 cal. Highly critical towards francophile governments in
 Africa. Campaigned to vote against the 1959 referendum. The
 fact that the FEANF leadership cooperated closely with the
 French Communist Party, promoted the establishment of uni-
 versities in those African countries, whose governments did
 not appreciate the Paris education of their students.
 When the importance of the African NUSes increased, the
 importance of FEANF decreased. Most Paris branches of the
 African NUSes are still affiliated to FEANF and are the
 radical-left wing of their NUSes. Relations with the African
 NUSes are in various cases not too friendly.

WASU (West African Students Union) 1922 M - -
 Organization of West African students in London. Included
 students from Nigeria, Ghana, Sierra Leone, Gambia, etc.
 For history see chapter C. Like FEANF its importance de-
 creased gradually. At the moment dominated by Nkrumah-
 students, resulting in a decreasing membership of students
 with other political views.

Appendix E

Glossary of Abbreviations

COSEC	Coordinating Secretariat of National Unions of Students. Name of the administrative secretariat of the ISC 1952-1964.
IPC	International Preparatory Committee, whose task is to prepare a conference independent from one of the exist- ing international organisations.
ISC	International Student Conference. 1950 -
IUS	International Union of Students. 1946 -
LASC	Latin American Student Congress.
NUS	National Union of Students.
PASC	Pan-African Student Conference.
RIC	Research and Information Committee. (ISC)
RTC	Round Table Conference.
SUPCOM	Supervision Committee. (ISC)
WFDY	World Federation of Democratic Youth.
WPC	World Peace Council.
WSN	World Student News - IUS monthly
WSU	World Student Unity.

To avoid too many abbreviations, the names of the NUSes have been omitted. Instead, the names of the countries these NUSes represent, have been used.

Appendix F

Selected Bibliography

A. International Student Movement.

IUS Publications: World Student News, monthly magazine since 1946.

News Service: in general bi-weekly since 1950.

Resolutions IUS Congresses, Council-meetings and Executive Meetings.

Booklets and pamphlets.

ISC Publications: The Student, Monthly magazine since 1956.

Information Bulletin, monthly since 1951.

Minutes ISC since 1954.

Resolutions ISC since 1954.

Reports of the ISC since 1954.

Declaration of Leysin, and other booklets,

Reports and pamphlets. RIC-reports.

NUS Publications: History of National Union of Students. (Canada)

Unity and the Sino-Soviet split. (Canada)

Sino-Soviet Split at the 7th IUS Congress. (Canada)

Copplestone, A study of Int. Stud. Relations. (Engl.)

The IUS and the COMINFORM. (Yugoslavia)

Reports on IUS and ISC meetings. (The Netherlands and others)

Other Publicat.: Clews, Student Unite, Mycroft London, 1952.

Jones, History relations USNSA-IUS, University of Pennsylvania, 1956.

News Features, Institute for Int. Youth Affairs

Youth and Freedom, Inst. for Int. Youth Affairs

B. Communist Frontorganisations.

Clews, Communist Propaganda Techniques, Methuen London, 1964.

Orth, International Communist Frontorganisations, Iltgau Verlag München, 1964.

Apeland, World Youth and the Communists, Bhatkal, Bombay 1959.

C. Communism.

Shulman, Stalin's Foreign Policy reappraised, Atheneum N.York, 1965.
Brzezinski, The Soviet Bloc - Unity and Conflict, Praeger N.York,
1963.

Brzezinski, Africa and the Communist World, Stanford, 1963.

Barnett, Communist Strategies in Asia, Praeger New York, 1963.

de Maderiaga, Latin America between the Eagle and the Bear, Praeger
New York, 1961.

Crankshaw, Chrushev's Russia, Penguin London, 1962.

Crankshaw, The New Cold War - Moscow vs. Peking, London, 1963.

Dallin, The Soviet Union and the United Nations, Praeger N.York,
1962.

Mehnert, Peking und Moskau, DTV. München, 1964.

Löwenthal, World Communism - desintegration of a secular faith,
New York, 1964.

Ionescu, The Break-up of the Soviet Empire in Eastern Europe,
London, 1965.

NOTES

1. "The meaning of the test ban treaty", uit "The Burden and the Glory" page 80, Harper & Row, 1964.
2. Zie o.a. de Declaration of Leysin, uit The International Student Movement, ISC 1963.
3. The Student vol.1 no. 7.
4. Litteratuur: John C. Clews, Communist Propaganda Techniques, Methuen Londen 1964.
Nils Apeland, World Youth and the Communists, Bombay 1958,
Robert Orth, International Communist Front Organisations, München 1964.
5. Zie voor Muenzenbergs werk: Carew Hunt's artikel in International Communism St. Anthony papers no. 9, Londen 1960.
6. C.V. Kuusinen, International Press Correspondence VI, no. 28, april 1926. (Report of the COMINTERN Commission for work among the masses).
7. Clews opp.cit. blz. 92.
8. Friedrich and Brzezinski, Totalitarian Dictatorship and Autocracy, Ch. IV, Harvard 1956.
9. Alexander Dallin, The Sovjet Union and the United Nations, Praeger, New York 1962.
10. United Nations Textbook, University Press Leiden, 1955.
11. Jen-min Jih pao 28 februari 1951.
12. Grundlagen des Marxismus Leninismus, Kapitel I,6; Dietz Verlag, Berlin 1960.
13. Voprosy Filosofii, 1963 no. 1.
14. Declaration of 81 Communist Parties, Moskou 1960.
15. Suzanne Labin, Il est moins cinq, Berger Levrault, Paris 1960.
16. Crankshaw, the New Cold War Moskow versus Peking, Penguin Books, Londen 1963.
17. The Student (ISC) and World Student News (IUS) passim.
18. Africa Report, May 1965.

19. Report on a Conference of Students from Thirteen of the United Nations, held on march 24 and 25, NUSEWNI Londen 1945.
20. Invitation from the International Congress of Students, Prague, aug. 20, 1945.
21. Minutes of a meeting of students from 38 different countries, nov. 10-11, 1945, NUSEWNI-London.
22. Thomas Madden, The World Student Congress, The British Medical Students Journal, vol. 1 no. 1.
23. Jacobson, Report on the World Student Congress, Prague 1945, YMCA'YWCA, New York.
24. Thomas Madden, The International Preparatory Committee, The British Med.Stud.Journ. vol. 1 no. 1.
25. World Student News, Congress Edition, pp. 6,7, IUS.
26. Report of the IPC upon its work, nov. 1945-aug. 1946, page 14.
27. Catherine Mc. Lean, Report of the World Youth Congress, Canadian Federation of Newman clubs november 30, 1946, page 1.
28. Report on the work of the Credentials Committee, Brickman and Madden, august 1946.
29. Mc. Laughlin "Operation University" National Catholic Youth Council, Washington 1947, page 9.
30. Afternoon communique of the 20th august 1946 IUS.
31. Ellis and Roberts, Report of the World Student Congress National Intercollegiate Christian Council, pp. 7, 8.
32. Mc. Laughlin, Notes on the Prague Congress, aug. 16, 1946, pag.1.
33. Final Programm of the World Student Congress.
34. Report of the IPC upon its work, pag. 10.
35. Mc. Laughlin Notes etc., pag. 3.
36. Catherine Mc. Lean, pag. 7.
37. Ellis and Roberts, Report of the World Student Congress to the National Intercollegiate Christian Council, pag. 11.
38. IUS circular oct. 1946.
39. Jones, History USNSA-IUS, Foreign Policy Research Institute University of Pennsylvania, pag. 34.

40. Thompson and Adloff: The Left wing in South East Asia NY 1950.
41. "Students fight for freedom" 1949.
42. Address of the IUS to the ISS conference and WSR Ex. Committee Praag, july 1947 pag. 3.
43. idem pag.7.
44. idem pag. 13.
45. Final Resolution of Committee on Intellectual Cooperation World Student Congress Praag 1946.
46. idem pag. 1.
47. Minutes IUS Councilmeeting aug.7 1947 pag. 6.
48. idem pag. 93.
- 42 a. Zie voor een verslag van de gebeurtenissen:
Korbel The Communist Subversion of Czecho-slovakia, Princeton 1959
Zie voor de planning van de coup d'etat:
Jan Kozak, How Parliament can play a Revolutionary Part in the transition to socialism and the role of the popular masses, lecture held at the theoretical conference of teachers school for political studies, Prague 1956,.
later uitgegeven door Independent Information Centre London.
Zie voor samenwerking communisten-sociaaldemocraten:
Dennis Healy M.P. The Curtain falls, London 1951.
- 43 a. Jim Smith, letter to Bill Ellis march 6th 1948, pag. 7.
- 44 a. IUS report on recent events in Czecho-slovakia, pag. 6.
Jim Smith. Letter to Bill Ellis march 6th 1948, pag. 16.
- 45 a. Lenin, Tasks of the Youth League, Collected Works, no 31.
- 46 a. Bill Ellis, letter of resignation + march 9 1948.
- 47 a. Deze two-camps theorie werd voor het eerst na de oorlog geponeerd bij de oprichting van de Cominform. Zie het Warschau Manifesto october 1947.
- 48 a. Zie pag. B3 betreffende de houding van de Sovjet Unie t.a.v. de sub-organisaties van de UNO.
- 49 IUS circular on the International Student Deputation to Czech Minister of Interior, March 1st.
50. "On recent events in Czechoslovakia"- IUS March 1948.
51. Minutes IUS Council 1948 blz. 18.

52. idem blz. 27-28.
53. Main Resolution IUS Council, Copplestone Documents, NUSEWNI.
54. Appeal to the students of the world IUS 1948.
55. Main resolution IUS Council, Copplestone Documents.
56. This is the IUS, blz. 34, 23, 27.
57. Executive report IUS Council 1949.
58. White book of aggressive activities by the Governments of The USSR, Bulgaria, Tsjechoslowakia etc. towards Yoegoslavia, blz. 222-223, Yoegoslav Government 1951.
59. The IUS and the COMINFORM, SSPYY, Belgrado 1950.
60. Memorandum BNUS on discussions IUS Executive with Yoegoslav member, (Copplestone Documents).
61. Why the IUS severed relations with the leaders of the SSPYY, Copplestone Documents.
62. Terror invades the University, Copplestone Documents.
63. Students in Yoegoslavia, NUSEWNI, 1950.
64. IUS Statement on London meeting, + 1 dec. 1949.
65. Report of Proceedings of the International Student Conference, held from dec. 20-22 1949, blz. 2.
66. Executive report IId World Student Congress. page 5.
67. Jones History opp. cit. blz. 75-76.
68. Report on the II World Student Congress, NUSEWNI.
69. Working papers 2nd World Students Congress. Address by the Czech of Ed.
70. Invitation to an International Student Conference, Minutes 1st ISC, preface.
71. Intervention Lowenstein, Proceedings Stockholm ISC december 18th, afternoon session blz. 23ev.
72. Berlin Executive meeting januari 1951, Ex.report on unity.blz.11.
73. World Student News vol.V, 1951, no.2, supplement.

74. Reports and Resolutions etc. blz. 20,
Reports and resolutions of the IUS Executive meeting Berlin.
75. "Financial neglect has reduced the school system to its worst condition in history. They know all too well the atomic bomb drills and the persecution of those who speak for peace, they realize each day the significance of the call of the director of mobilization for a generation of killers. Students of many european countries feel daily the results of a Marshall plan mission to Washington: Europes standard of living must be lowered to meet the rearmament program now under way' "
Report of the Ex.Committee to the IUS Council 1951 blz. 5.
76. Minutes of the IUS Council meeting Warsaw 1951.
77. Resolutions Edinburgh Confernce SUS, Edinburgh.
78. Minutes Edinburgh Conference SUS, Edinburgh.
79. Principles of Cooppration, COSEC.
80. IUS article service Dec. 15 1951, pag. 2.
81. World Student News vol.66 no.2, pag. 17.
82. idem vol.6, no.3, pag. 26.
83. Zie hiervoor een uitvoerig verslag in Clews, Communist Propaganda techniques.
84. World Student News vol.6, no.12, pag. 10.
85. Jones, History. pag. 99-91.
86. World Student News vol.6, no. 12
87. Jones History. Pag. 33.
88. Resolution Edinburgh ISC, SUS, Edinburgh.
89. Minutes Kopenhagen ISC, DSF, Kopenhagen.
90. Zie voor een beknopt overzicht Ghita Ionescu, The Break-up of the Soviet Empire in Eastern Europe. Penguin S 243, 1965. Voor een grondige analyse: Brzezinski, The Soviet Bloc, Unity and Conflict. Praeger 1961.
91. World Student News vol.7 no 3 blz.1.
News Service 10 maart 1953 blz. 1.
92. "My Testimony" WSN vol.7 no 3 blz. 14.

93. Letter of the IUS General Secretary 26th June 1953 to some western-european NUSes.
94. Statement IUS Secretariat 8th August 1953.
95. Report English NUS on third world student congress.
96. IUS Congress Bulletin no.5 and 7 1953.
97. See list of participating NUSes, presented by Mr. Chandra at the 5th ISC in Birmingham.
98. "Associate members shall be admitted, such members to be student organisations which are eligible for full membership in the IUS, and who within the limitations of their own constitution accept limited obligations and in return receive certain rights. These obligations and rights shall be determined by agreement between the IUS Executive Committee and the organisation concerned, and must be ratified by the IUS Congress."
99. England, South Africa, Israel, Iceland, Finland, Tunisia.
100. Press communique, reproduced in World Student News 1954 no. 1 blz. 22.
101. Dit waren Schotland, Frankrijk, Uganda, Goudkust, Turkije, Israel, Malaya, Indonesie, Australië, Mexico, Argentinië en de USA.
102. Minutes 4th ISC, COSEC. Onderstroppingen van de Schrijver.
103. Verslag van de Vierde International Student Conference, NSR.
104. Dit waren o.a. Joegoslavië, Argentinië en Uruguay.
105. Minutes 4th ISC.
106. Minutes 4th ISC. Aanvankelijk heette deze CIE de Permanent Investigation Committee, doch de naam werd in Birmingham gewijzigd.
107. WSN vol. 8 no. 3 blz. 10.
108. Report on the IUS Council meeting 1954, SUS, NUSEANI, UGE.
109. Executive report blz. 18, 19.
110. idem blz. 23.
111. Bijlage SUS report.
112. SUS report.

113. Executive report blz. 39, 40.
114. News service March 1955, blz. 3.
Open letters, WSN vol.9 no.5 blz. 10.
115. Minutes of the 5th ISC, Birmingham, Cosec.
116. Resolutions of the 5th ISC Cosec.
117. World Student News vol. 9 no.12 blz. 22, 23.
118. 13-4-4-10
119. Jones History blz. 103,
World Student News, vol.9 no.10 blz. 4.
120. Jones History blz. 104.
121. Zie Ghita Ionescu Break up of the Sovjet Empire.
Lowenthal World Communism, the desintegration of a
secular faith.
Brzezinski The Sovjet Bloc, Unity and Conflict.
122. Zie World Student News, vol.10 no.5 blz. 7.
123. Information Bulletin vol.4 no.10 blz. 4-6.
124. Whatzis new in the Student Movement, How can unity be achieved?
Thesis for discussion.to the 4th World Student Congress. 1956.
125. Report NUSEWNI on 4th World Student Congress.
126. Problems and persepectives of the world student community. 1956.
127. Working paper 4th WSC. Proposed changes in the IUS constitution.
128. T. Meray Thirteen days that shook the Kremlin NY 1959,
verder onder (1).
129. ISC Information Bulletin vol.5 no.1, 2 e.v.
130. WSN vol. 10, no.12, blz. 25.
131. News Service 1956 no.21-22, blz. 5.
132. News Service 1956 no.23-24 blz. 12-15.
133. The Student, vol 1, no.4, blz. 2-4, Inf. Bull. vol.5 no.1
blz. 4-16 Minutes and Resolutions 6th ISC, COSEC.
Report of the IUS delegation to the 6th ISC, IUS.
134. 'Who is for Cooperation and who is against,'
Report by Jiri Pelikan in WSN vol.11, no.1, blz. 8-10.

135. Information Bulletin vol.5 no.3 blz. 19. This resolution has not been printed in the IUS News Service, but was transmitted by a Polish NUS delgation to Denmark.
136. Hierbij dient opgemerkt te worden, dat de Poolse regering tot midden-maart 1957 weigerde te erkennen, dat de Hongaarse opstand contra-revolutionair was, zodat de meningen van partij en studenten ten tijde van deze resolutie corresponderden. Na het toegeven van Gomulka, zou ook de Poolse NUS over Hongarije gaan zwijgen, doch tijdens het 5e IUS-congress bleek dat zulks niet van harte gedaan werd. Hoewel deze resolutie dus niet als bewijs kon dienen van een onafhankelijkheid van de NUS, wekte hij in het Westen het vertrouwen dat met de Polen te praten viel.
137. News Service, December 1956 passim.
138. Zie Brzezinski: Africa and the Communist World blz.13
Stanford 1963.
Doak Barnett: Communist Strategies in Asia, blz.104 Praeger
1963.
139. Minutes of the VIIth ISC, Secretariat Report. blz.6-12. COSEC.
140. idem blz. 42-55.
141. Inform. Bulletin 1956 vol.4 no.10 blz.18-25.
News Service 1956 no.15 blz.7.
142. Brzezinski Africa etc. blz.151-155.
143. News Sevice 1958 juli-aug. blz.17-21.
Inf. Bulletin vol.6 no.9 blz.5-6.
Inf. Bulletin vol.6 no.10 blz.9-10 (rectificatie op News Service)
144. Inf. Bulletin vol.4 no.1 blz.18-20.
News Service 1955 October no.16-17, blz.8-9.
145. News Service Mei 1957 no.10 blz.4-5.
Information Bulletin vol.5 no.8, bijlage met complete resoluties.
146. Executive report Peking Congress blz.24.
147. Bolivia, Iraq; Venezuela, Palestina.
148. Maroco, Algerije, Ceylon en Pakistan. De laatste NUS verklaarde deze stap echter null and void, aangezien de vertegenwoordigers daartoe geen mandaat hadden.
149. Finland Ijsland en Israel. De laatste NUS had getracht aanwezig te zijn, doch ondanks een twee weeks verblijf in Praag had men geen visum kunnen verkrijgen voor China.

150. India, Burma, Mexico, Nepal.
151. Appeal to the Students of the World. Resolutions Peking, blz.12.
152. Passage uit resolutie no.1, resoluteboek Peking blz.8.
153. 13 maart 1957. Reacties in Information Bulletin mei, juni, juli augustus 1957, evenals in News service gedurende deze periode.
154. Minutes 8th ISC, Cosec, blz.17-20.
155. Minutes 8th ISC, Cosec, blz.114-115
156. Minutes 8th ISC, Cosec, blz. 26 en volgende
157. Report Administrative Secretary to the th ISC, blz.4.
158. News Service 1959 no.2 blz.3-5.
159. Minutes 8th ISC, Cosec, blz.126.
160. Minutes 8th ISC, Cosec, blz.122. Scottish intervention
161. Minutes 8th ISC, Cosec, blz. 123.
162. Minutes 8th ISC, Cosec, blz.137.
163. News Service 1959 no.2 blz.3-5
164. WSN 1959 no: 6 blz.18-22 en no: 7 blz. 14-19.
165. News Service, 1959, no.12/13 blz.16-17.
166. World Student News vol.13, no.11 blz.11.
167. Peace is a Student Question, Report on the International Student Peace Conference, november 1959 blz.44
168. Open Letter from the IUS Executive Committee Meeting to all NUSes Documentation on the RTC and World Student Unity, IUS 1963. blz.3-6.
169. "Congress expresses its sympathy for the initiative presented by the NUS of Uruguay and supported by representatives of different organisations, members of the IUS and non-members, concerning the organisation of a RTC open to all national student organisations, which could discuss principles and projects for the common action of the student movement in different fields of student interests."
Resolutions Peking, Sept. 1958.

170. "This conference, in reiterating its goal of universal student cooperation, decides that there shall be a round table discussion of at least three days duration prior to, and on the same site is the Ninth, ISC to discuss problems of world student unity and in particular to review the attitudes and points of view adopted during the year in the formal and informal discussions, envisaged in Res. 12.
This Conference instructs COSEC to invite to this rtc all known student organisations at present not cooperating in the ISC as well as the ISG participants.
In doing this, the Conference wishes to place upon record, that acceptance of the invitation to the RTC by a non-participating national organisation in no way obligates that organisation to attend the ISC itself and further this Conference states that attendance at this RTC shall in no way be construed as cooperating within the framework of the ISC. Resolutions Peru, febr. 1959.
171. Report of the Committee of Three, Documentation 7-10.
172. Information Bulletin vol.7 no.12 blz.22.
173. Documentation blz. 12-13.
174. idem blz.13-17.
175. idem blz.18-22.
176. idem blz.23-24.
177. en 178 blz. 26.
179. The Student 1960- no.6 blz.1.
180. 10 juni 1960, bijlage World Student News, Juni 1960
181. Documentation blz.32-34.
182. idem blz.35-37.
183. idem blz.48-50.
184. Zie documentation, en news service 1960 nos 11-16.
185. Algemeen: the Student vol.4 no.7 blz.13-17-
Information Bulletin vol.8 no.1 blz.5-10.
World Student News 1961 no.1 blz.18-20.
Minutes 9th ISC en resolutions 9th ISC.
186. Africa Reprot, mei 1965.
187. Minutes 9th ISC, blz.106-116.

188. Minutes 9th ISC, blz.138-143.
189. Minutes 9th ISC, blz.34-36.
190. Minutes 9th ISC, blz.33-34.
191. o.a. Schotland, Zweden, Denemarken, Nederland, West-duitsland.
192. Minutes 9th ISC, blz.154.
193. Minutes 9th ISC, blz.155.
194. Minutes 9th ISC, blz.161.
195. Minutes 9th ISC, blz.221.
196. World Student News, All that glitters, 1961-1 blz.18.
197. Algemeen: World Student News 1960, no.11 and 12
the Student: 1961 no.1 blz.24-27.
198. Cuba, West-afrika, Porto Rico.
199. Sierra Leone, Liberia, Chili, Haiti, Nicaragua.
200. India, Mexico, Nepal, Libanon, Iran.
201. Zie o.a. Crankshaw, the Cold War Moskou vs. Peking Hoofdst. VIII.
202. Inf. Bulletin 1961 no.6 blz.30-33.
203. Information Bulletin 1961, no.7 blz.40-42. News Service, 1961,
no.10 blz.5.
204. idem blz.25-27.
205. The Student 1961 no.12 blz. 4-8, 28; WSN 1961,12, blz.6-7.
206. The Student 1961 no.6 pag.2-6. WSN 1961, no 10/11 pag.5-8.
207. WSN 1961-no 2 blz.10-11;24.
208. Inf. Bulletin, 1961, no.12 blz.24-25
209. idem, 1961, no.10,18-20; no 11,4-8.
210. Documentation on WSU and RTC, blz.99-102 IUS.
211. Algemeen: Resolutions 10th ISC,
Minutes 10th ISC
The Student vol.6 no.6
Information Bulletin
World Student News 1962 no.7-8 blz.3-5,37.

212. Zie information bulletin passim.
213. Zie Resolutions 9th ISC
Report on Implementation of Cooperation to the 10th ISC.
214. Dit waren: Aden, Bolivia, Dominicaanse Republiek, Oost Duitsland, El Salvador, Guatemala, Haiti, Hongarije, Iran, Marocco, Nicaragua, Paraguay, Portugal, Zuidafrika, Zuidwestafrika, Spanje, Rassendiscriminatie in de USA, Onderwijssituatie in Westduitsland, Problemen van overzeese studenten in Europa.
215. Resolutions 9th ISC no.14.
216. Open Letter april 1962, Documentation on WSU and RTC 1963, IUS,
217. Resolutions 10th ISC no. 15,17,19,20,57.
218. RIC report 1960-1962 on Puerto Rico, COSEC.
219. Minutes 10th ISC, blz.31.
220. Minutes 10th ISC, blz.44.
221. idem.
222. Minutes blz.55.
223. Minutes ISC appendix 1b.
224. WSN 1962 no.7-8 blz.36.
225. Komsomolskaya Pravda, July 28, 1962, blz.3.
226. Hier verwarde de K.P. de gebeurtenissen. Aan de eerste stemming namen 76 NUSes deel, na de walk-out stemden 50 over het Chili amendement, zodat het totaal der teruggetrokken NUSes 26 werd. (inclusief FUPI). Hierna verlieten nog enige NUSes de zaal, en keerden anderen weer terug.
227. Waarschijnlijk bedoelt de K.P. "others", aangezien de drie gentleman tot nu toe geweigerd hebben de ISC financieel te steunen.
228. Algemeen: World Student News vol.16 no.9-10.
The Student vol.6 no.10
Resolutions 7th IUS Congress.
Reports participating NUSes.
229. Komsomolskaya Pravda 15 dec. 1961.
230. Neue Zuercher Zeitung 17-7-1962.

231. New York Times 16-7-1962,
232. Toegevoegd: Argentinië, Brazilië, Domin.Rep., Madagascar Honduras en Liberia.
233. Toegevoegd: Congo, Ethiopie, Indonesie, Nigeria, Vlaanderen, Wallonie.
234. Toegevoegd: Westindian Student Federation (London)
235. Toegevoegd: Portugees Afrika, Ceylon, Zuid-vietnam, Puerto Rico
236. Zie voor een uitvoerig verslag: Frank Griffiths: The Sino-Sovjet Conflict at the seventh IUS Congress. (CUS-publication)
237. News Service, autumn 1962.
Information Bulletin vol.9 no.2.
238. News Service, 1963-2-blz.11 autumn 1962.
Information Bulletin vol.9 no.3,4 etc.
239. News Service 1963 blz. 17,18,19,20 etc.
Information Bulletin vol.9 no.14 and 15.
240. News Service, 1963, no.5 blz.3-4
Information Bulletin vol.9 no.4.
241. Information Bulletin vol.9 no.4,5.
242. News Service 1963, no.4 blz.2-3 en volgende nummers
Information Bulletin vol.9 no.5,6,9.
243. Information Bulletin vol.9 no.7,8.
News Service 1963 no.8
244. News Service, 1963, no.8; blz.2-4; no.7 blz.3-5;
245. Information Bulletin vol.9 no.10.
246. Resolutions 10th ISC no.57,15,17,19.
Resolutions 7th IUS no.2
247. Het betref hier de IUS stafleden uit Brazilië, Cuba, Japan, Polen, Roemenie, Sovjet Unie, Venezuela, Bulgarije en Oost-Duitsland.
248. UGET documentatie.
Information Bulletin vol.9 no.9 blz.16-20.
249. Dit waren de NUSes van Denemarken, Noorwegen, Zweden, Finland, West-Duitsland, Nederland, Zwitserland, Oostenrijk, Engeland, Schotland, United States en Zuid Korea.

250. UGET Documentatie
Information Bulletin vo.9 blz.16-20.
251. News Service 1963 no.8 blz.12 en 13.
252. Documentatie UGET.
News Service, 1963 no.8 blz.11 en 12
Information Bulletin vol.9 blz.16-20.
253. Algemeen: World Student News 1964 no.7-8
The Student 1964 no.8
Neue Zuercher Zeitung 12 mai 1965.
254. The International Student Movement, past present and future.
ISC 1963 (bevat de inleidingen, de panel-discussies en de
declaration.)
255. News Service 1964 no.15,16.
256. Hiermee werd o.a. de Iraaqse vertegenwoordiger bedoeld.
257. "A NUS that has with delegate or Fraternal observer status
taken part in the last ISC is not eligible for a travel grant
to the next conference, unless in the meantime COSEC has
received its full contribution or that part thereof has been
decided upon by the Supervision Committee".
258. Resolutions 10th ISC no.105.
259. Charter of the ISC, zie appendix.
260. Resolutions 11th ISC no.20.
261. News Service no.6-7 1964, blz.78-82.
262. Open letter 12th november 1964, ISC Press communique.
263. Tijdens de Executive Meeting van mei 1963, Algiers:
Full membership: Burundi, dar es salaam, Reunion, Libanon en
Nigeria Ass-Membership: El salvador en Ghana.
Tijdens de Executive meeting van februari 1964, boedapest:
Full membership: Colombia, Jordanie, Panama, Peru, Uganda.
Ass. membership: Frankrijk, Kenia.
264. Jen-min Jih-pao 1 maart 1963.
265. News Service 1963 no.9-10 blz.6
266. News Service 1963 no.16 blz.1-2
267. Resolutions Executive meeting Budapest, blz.75.

268. Peking Review 1964 no.42 special supplement pag.3.
269. Peking Review 1964 no. 43.
270. Peking Review 1964 no.43 and 44.
271. Zie Ghita Ionescu opp. cit.
272. Zie omtrent de representativiteit de appendix.
- 273 Deze resolutie verscheen niet in het IUS resolutieboek, Wel werd de tekst afgedrukt in News Service 1965 no.1.
274. Chinese interventie, in Sofia verspreid door de Chinese delegatie.
275. News Features, vol.4 no.5 juni-6 1963.
276. Executive report 8th IUS Congres page 6-7.
277. idem page 8.
278. idem page 26.
279. Algemeen: Zie World Student News 1964 no.11-12
the Student 1965 no. 1
working papers IUS Congress
Distributed text of Chinese, Rumenian and Albanian
speeches.
Reports of various NUSes.